

- 19 *Vniuersalis locutio comprehendit etiam eos, qui alias non continentur.*
 20 *Limita cum aliquo respectu, etiam de futuris testator uideretur sensisse.*
 20 *Testator in dubio uidetur prouidisse familie sue, agnatis, cognatis suis, & de rebus suis disposuisse.*
Familie, & agnatorum mentio, intelligitur de familia testatoris.
 21 *Transuersales, an contineantur in relicto, agnatis, familie, & agnationi.*
 22 *Proles appellatio, quos denotet.*
 23 *Progenies, proles, stirps, posteritas, synonima sunt.*
 24 *Linea dupliciter accipitur, & in dubio, de reeta intelligitur. Et plura scribuntur in proposito, cum de linea alicuius dispositio loquitur.*
 25 *Agnationis nomen, quos designet.*
 26 *Familia nomen, quos contineat.*
 27 *Domus appellatione in fideicommissis, qui continentur.*
 28 *Generatio, Et de Genere, qui sub his nominibus contineantur.*
 29 *Cippus nomen, quos significet.*
 30 *Prosapie nomen, quos includat.*
 31 *Parentum nomine, qui contineantur.*
 32 *Coniunctorum nomen, quos designet.*
 33 *Proximorum appellatio, quos includat.*
 34 *Consanguineorum nomine, qui contineantur.*
 35 *Consanguineorum nomen quatuor modis accipitur.*
 36 *Propinquorum appellatione, qui contineantur.*
 37 *Posterorum appellatione, qui contineantur.*
 38 *Suorum appellatio, quos comprehendat.*
 39 *Cognatorum nomen, quos contineat.*
 40 *Affines, qui sint.*
 41 *Attinentes, qui sint.*
 42 *Consortes, qui sint.*
 43 *Liberorum, & descendentium nomine, qui contineantur.*
 44 *Filiorum appellatione, an contineantur nepotes.*
 45 *Et an ulteriores.*
 46 *Et ubi filij in conditione positi sunt, nepotes contineri constat.*
 47 *Vel ubi testatoris mens in hanc, uel in alteram partem impellit.*
Vel ut si nominatim de filijs dictum sit.
 48 *Aut cum aliquid durum uel irrationale conzingeret, nisi continerentur.*
 49 *Vel cum per uerba uniuersalia testator locutus fuisset.*
 50 *Aut cum in aliquem futurum euentum.*
 51 *Item in primogenituris, & maioribus filiorum mentio liberos designat.*
 52 *Et in feudibus.*
 53 *Intellige in primogenijs, cum de filijs in plurali fuit habita mentio.*
 54 *Item si de filijs descendens.*
 55 *Vel cum secundum usum loquendi filiorum appellatio nepotes designaret.*
 56 *Filiorum mentio cum extraneos referretur nepotes non continet.*
 57 *Idem cum extant filij: secus ubi filij non extant.*
 58 *Et cum in filijs primi gradus semel habuit locum, non ulterius profertur.*
 59 *Et ubi extat filius & nepos ex alio, an hic cum eo concurrat.*
 60 *Filiorum appellatione, an contineantur nepotes, presupposito quod tempore dispositionis existissent filij, sed non tempore cedentis diei.*
 61 *Communis est, quod contineantur.*
 62 *Nepotes non continentur filiorum appellatione, cum de eorum incommodo agitur.*
 63 *Agnatis et cognatis alicuius tertij relicto, omnibus & singulis uiriliter debetur.*
 64 *Agnatis, cognatis, & illijs de familia beneficiatis, proximiores ipsi testatori admittuntur.*
 65 *Numerus pluralis in substitutionibus agnatorum, in uno tantum verificatur, & de cetera.*
 66 *Numerus pluralis operatur, ut contineantur qui alias non continentur: quod ibi plene discutitur.*
 67 *Proximioribus admisis, an sequentes repellantur.*
 68 *Cuilibet ex agnatis relicto, omnibus & singulis debetur.*
 69 *Fideicommissa conditionalia relicta liberis & agnatis, debentur existentibus tempore casus fideicommissi licet non natis in uita testatoris.*
Nisi tempore casus fideicommissi habiles sunt licet non nati uiuo testatore.
 70 *Contra tamen tenuerunt multi.*
 71 *Quorum opinio a compluribus recipitur, de clarando ut ibi.*
 72 *Natus post casum fideicommissi non admittitur.*
Legatum uni relicto diuersis temporibus cadere non potest.
 73 *Et si postea natus propinquior, aut par sit iam admisso, non aduocat, nec partem, nec totum.*

M. Antonij Peregrini

Sed contra tenuerunt multi.

- 74 *Voluntates testatorum an possint stare in suo sensu.*
Legatum duobus relictum diuersis temporibus quandoq; cedit.
- 75 *Alienatio secuta contra testatoris prohibitionem, qui postea nascuntur, alienationem factam reuocare possunt.*
In potestate grauati esse non debet, vt fideicommissa ordinata euertere possit.
- 76 *Nascituris institutis, aut aliter beneficiatis, veniunt, qui nati sunt post conditionis fideicommissi aduentum.*
- 77 *Fideicommissum cum perpetuum constituitur inter agnatos, vel descendentes, transit de uno in alium iuxta illorum proximitatem.*
- 78 *Portio repudiantis, vel non valentis, fideicommissum agnoscere, desertur substituto, aut coniuncto, sin autem remanet apud grauatum.*
- 79 *Naturales tantum an contineantur in fideicommissis dispositis, ad fauorem filiorum & descendendum.*
- 80 *Negatiua plus potest, quam affirmatiua.*
- 81 *Spirij non continentur appellatione filiorum in hominum dispositionibus: nec sub nomine, de domo, & de familia, nu. 52.*
- 82 *Naturales non sunt agnati patris, nec iura agnationis habent cum agnatis paternis. Naturales cum agnatis paternis non habent successionem actuam, vel passiuam.*
- 83 *Naturales non sunt de domo, nec de familia patris.*
- 84 *Nec familia, & domus, nobilitate gaudent.*
- 85 *Habent tamen iura cognationis, cum coniunctis ex linea matris.*
- 86 *Naturalis appellatione largo modo continetur quilibet, natus ex soluto, & soluta, modo non ex coitu punibili.*
- 87 *Immo etiam natus ex coniugato & soluta.*
- 88 *Basardi appellatione, quis continetur.*
- 89 *Naturales, & basardi, sub nomine consanguineorum continentur.*
- 90 *Spirius an quis presumatur, vel potius naturalis.*
- 91 *Adoptiuus continetur in dispositione patris adoptiuus de liberis, et agnatis, & filijs suis. Item & in dispositione de agnatis, & cognatis alterius, cum iussu ipsius adoptatus fuisset.*
- 92 *Adoptiuus habet illas successiones, quas habent veri filij, in bonis patris adoptiuus.*
- 93 *Adoptiuus continetur in dispositione de fi-*

lij relata ad eum, qui ex natura filios habere nequit.

- 93 *Adoptiuus non includuntur in dispositione hominis facientis mentionem de filijs alicuius, non ipsius disponentis.*
- 94 *Adoptiuus iura agnationis, & cognationis assequuntur.*
- 95 *Exheredatus iuste, an vti ingratus repellatur a fideicommissis.*
- 96 *Et an a fidei successione.*
- 97 *Primogenitura id an ex causa auferri possit*
- 98 *Interficiens alicquem non succedit in eius hereditate, nec fideicommissis subordinato post eum.*
- 99 *Odiosi non includuntur in generali testatoris ordinatione.*
- 100 *Offensa videtur remissa, cum testator postea illum vocat.*

Articulus. XXII.

Titulus est, & valde practicus propositus Articulus, quem subiectis conclusionibus expediendum esse putauimus: prima est: Fideicommissum, prout aliud beneficium, collatum in eum, qui tempore testamenti non est in rerum natura, pro non scriptum, & inualidum est, l. pen. ff. de his quæ pro non scriptis. & l. i. §. & cum triplici, & §. in primo, C. de cad. toll. idem est, si ab hostibus captus foret, & ab illis non reuerteretur. d. l. penult. Et similiter, si aliquo obstante sibi impedito incapacitatis, relictum capere nequit, pro non scripto habetur. l. si in metallum, & l. i. & l. fin. ff. eo. & plene scripti in Tracta. de iure fil. in tut. de incapacibus.

Secunda est: fideicommissario, vel alio beneficiato, decedente post testamentum, ante mortem testatoris, relictum euanescit quod ad eum, nec ad suos transmittitur hæredes. d. l. i. §. & cum triplici, & §. pro secundo, C. de cad. toll. nempe, ut ibi caducum redditur. idem est, si eodem casu simul perierint testator & fideicommissarius: nec appareat fideicommissarium superuixisse. l. idem est, & l. seq. ff. de reb. dub.

Tertia est: fideicommissario existente tempore mortis testatoris, si quidem fideicommissum sit purè, vel in diem certam, relictum,

Quam, ex die mortis testatoris ac etiam ante aditam hereditatem, cedit dies relicti, & ex tunc fideicommissum ei acquiritur quo ad effectum transmissionis ad heredes. l. si post diem. ff. quan. dies leg. ced. & d. l. 1. §. cum igitur. C. de cad. toll. ac idcirco fideicommissarius licet uniuersalis decedens ante cognitum fideicommissum, illud agnoscedum transmittit ad suos heredes. d. l. 1. §. in nouissimo, & §. sed hæc quidem, & l. cogi. §. idem Merianus, & l. postulante, in princ. ff. ad Trebell. & l. a testatore. ff. de cõd. & dem. & C. de fideicommiss. l. 3. Bartol. in l. cum filio familias, numero 12. & numero 13. ff. de legat. 1. & sequuntur communiter Doctores ibi, Ias. Ripa, & repetent. omnes, & consulendo, idem Bartol. consilio 13. ex facto, numero decimo Dec. consilio 478. columna secunda, & consilio 490. colum. fin. Socin. iun. consilio 129. numero 15. in primo, Nat. ta consilio 471. numero decimoquarto Roland. Val. consilio 46. numero quarto, in 3. & in hoc differt fideicommissaria hereditas ab hereditate directa: nam hæc licet delata, ante aditam, ad heredes non transferitur. d. §. in nouissimo, dixi in art. 31. numero tertio.

4 Quarta est, cum fideicommissum conditionale est: aut in diem incertum, decedente legatario, seu fideicommissario, ante aduentum conditionis, & diei incertæ, fideicommissum ipsum euanescit, & intercidit, uti caducatum. d. l. prima. §. in autem sub conditione. C. de cad. toll. & l. intercidit, & l. dies incertus, & l. hæres meus. ff. de condit. & demon. & l. hæres dei mei §. cum ita. ff. ad Trebell. & l. si in personam. C. de fideicommiss. nec transmittitur ad heredes, uti probant iura illa, etiam quod agatur de fideicommisso ascendente conditionali, glos. in uerbo, de relictiis, in lege 1. C. de his qui ante aper. tab. quam sequuntur ibi Bar. Bal. Sal. Fulgos. Paul. & Cor. & est casus in d. §. cum ita, ubi plene Alexand. in ulti. norab. & communem, ac sequendam, in consulendo, & in iudicando, dicit Ripa ibi, numero 60. & omnium plenissime Zanchus, numero 147. cum pluribus sequentibus, & plenissime dixi in d. art. 31. num. 6.

5 Si tamen in uita fideicommissarii purificata esset conditio, quia tunc de fideicommissio conditionali purificato, idem ius statuendum esset, quod de fideicommissio puro, ad text. in l. haa. §. 1. ff. de vulg. & pup. &

inde notarunt Aretin. & Ias. idcirco locus, eo casu, esset transmissioni, pro ut de puro, Socin. consilio ult. columna secunda, in 4. Cephal. consilio 132. numero octauo. Roland. d. consilio 46. numero quarto in tertio.

6 Hæc sane procedunt, cum nominatim alicui relinquatur, quod si sub nomine appellatio, uel coniunctiuo, ut quia, relictum sit filijs, agnatis, cognatis, familiæ, & huiusmodi, quo tempore, qualitas hæc a testatore expressa, concurrere debeat: alia est inspectio, nempe aduertendum est, an agatur de fideicommissio puro, uel conditionali, & an relictum sit coniunctis ipsi testatori, uel extraneis, quam etiam materiam similiter per conclusiones explanare deceui.

7 Quinta itaque conclusio est: Cum agitur de relicto puro, aut in diem certam coniunctis ipsi testatori, uel uti filijs, liberis, descendentibus, agnatis, cognatis, & affinibus, sufficit qualitate affuisse tempore testamenti, licet desierit: uel saltem adesse tempore eius mortis, ad hoc, ut relictum debeatur: si cuti est casus in l. si cognatis. ff. de reb. dub. in l. cum ita. §. in fideicommissio. ff. de leg. 2. & in l. qui filiaibus. ff. de leg. 1. quæ iura simul iuncta sic probant, & sic tradidit Bartol. in d. l. si cognatis, colum. 2. dum opponit de text. in d. §. in fideicommissio. ibi, tempore mortis, & post Din. supplet, uel tempore testamenti. d. l. si cognatis: etenim una lex aliam supplet, & declarat. l. utrum. ff. de petit. hæred. & l. sed & posteriores. ff. de legib. & sequitur Socin. ibi, ante num. 16. uerf. secum dum est, & in 10. colum. uerf. quarta conclusio, & in relicto filiaibus, quod sufficiat na ras esse tempore testamenti, uel mortis testatoris, Cum. Alexand. & Ias. in l. qui filiaibus. ff. de legat. 1. ideoque relictum agnatis, & cognatis testatoris, debetur illis, qui fuerunt agnati, aut tempore testamenti, aut tempore mortis testantis, & est communis omnium traditio, Quam tamen limitauit Bartol. ibidem, in ijs, quos testator ignorabat sibi coniunctos, aut mortuos esse putabat, per text. in l. si quis ita. §. si quis cum ignoraret. ff. de testam. tut. qui text. præcise loquitur in filijs, & subsequitur Socin. ibi sub numero 27. & est ratio, quia legata & fideicommissa ob affectionem solent relinquere. nec adiecit. ff. pro foc. circa ignotos autem, & quos decessisse arbitramur, affe. Marc. Ant. Peregrini. KK Gio

M. Antonij Peregrini

ctio considerari nequit. l. non est ferendus. ff. de transact. Limita secundò, in relicto vxori: nam si per diuortium a uiro separata fuerit, non debetur relictum. l. item legato. §. fin. ff. de legat. 3.

8 Ex his inferitur, non bene sensisse Bald. in l. fin. numero septimo, C. de indi. uid. toll. quatenus concludit, relictum à marito uxori sub nomine appellatiuo, præcedente uxore, quam tunc habebat: non deberi secundæ uxori, quam habebat tempore mortis, argum. text. in l. si quid eorum. §. fina. ff. de leg. 3. uti tamen in contrarium arguit, de tex. in l. placet. ff. de liber. & post. Nam contra Cald. uidetur casus in d. l. si cognatis, in d. §. in fideicommissio, & in d. l. qui filius, quia in coniunctis testatoris, sufficit qualitatem coniunctionis extare tempore mortis testatoris, per illa iura, & sic determinauit Alexand. consilio 171. numero sexto, in 2. ubi plene respondet ad text. in d. §. fin. Bal. tamen dictum probatur Franc. Cremens. singul. 8. Felyn. in cap. secundo, columna tercia, ex. de treu. & pace, las. in l. diuortio §. quod in annos, numero 20. ff. sol. matr. Dec. in cap. quoniam Abbas, nume. 16. ex. de off. deleg. Cotel. Cotta, Guliel. Bened. & alij relati à Menoch. consilio 97. numero 81. in primo, Mantii. de coniectur. libro octauo, titu. 15. adeo ut Baldi illa traditio uideatur communiter recepta, & pro eo facit ratio: nam cum testator uxorem habens uxori relinquit, de certa persona tunc sensisse uidetur, nec facile cogitatum ab eo præsumi potest de futura uxore, sicut cum relinquit filijs agnatis, & cognatis, nam nomina hæc pro sui natura plures continent.

9 Qui vero tempore testamenti, aut mortis testatoris, agnati, aut cognati, non sunt, quo tempore cedit dies relictorum pure, & in diem certam, sicuti superius exposui, qui postea nati sunt: hi ad fideicommissum non admittuntur, sicuti clarè probant tex. in d. l. si cognatis, & in d. §. in fideicommissio. nil mirum, quia conceptus, & natus post alicuius mortem, eidem non agnoscitur, vel cognoscitur. l. item prætor. ff. de suis & leg. & l. Titus. ff. eo. & l. si quis filio. §. 1. ff. de iniuf. test. secus est Socin. ibi, sub numero 27. & numero 30. & consuluit Bartol. in consilio incip. Bonauentura. ubi inquit quòd institutio fratre, & eius filijs, filij nati post testatoris mortem non habeant partem, per text.

in dicta lege, si cognatis. & quia sicut natus tempore testamenti, & mortuus ante testatoris mortem, non affequitur legatum, quia tempore, quo cedit dies legati, non est in rerum natura, sic & pariter, qui non est natus tempore, quo relictus dies cedit, & fuit ratio Lambertini de Ramponib. de quo infra. Quocirca relictum filijs, aut liberis, patris, aut alterius ipsi testatori coniuncti, non deberi natis post mortem testatoris, determinarunt Bald. consilio 488. quidam Titius, ad finem, in 3. Angel. consilio 38. quidam Ioannes. clare & in indiuiduo, Roman. consilio 231. præmissorum. Paul. Cast. consilio 16. Vifo puncto. colum. penul. in 2. Bened. Cap. consilio 35. in primo dubio. Anchar. & Imo. in cap. indicante. numero 12. ex. de testam. ubi in relicto liberis, Alciat. in terminis, consilio 47. & consilio 76. libro nono, & ultra hos Socin. consilio 73. numero 25. in 3. Tiraq. de retract. Lignag. §. 1. glos. 9. numero 84. Roland. consilio 70. numero nono, in 3. Surdus consilio 125. numero 35. Menoch. consilio 106. numero 21. & consilio 413. numero octauo, & in præsump. 93. numero primo libro quarto.

10 Limita, quando testator legasset filijs filij, aut alterius sibi coniuncti, qui tunc filios non habuisset: nam venirent nati & concepti post testatoris mortem, argumento text. in l. ci quoque. ff. de pecul. leg. & sic notauit Bartol. in d. l. si cognatis, in principio, 2. colum. sequuntur ceteri post eum, & in specie Socin. ibi, in principio, 7. colum. ubi inquit, idem esse, cum in plurali legasset filijs Titij, qui tunc vnum tantum habuisset: nam vis pluralis sermonis etiam nasciturus comprehenderet, ad text. & quod inde notat Bart. in l. fin. ff. ad Trebell. & in terminis nostris, Bartol. in l. qui quartam. §. fin. ff. de leg. primo, idem quoque post Bartol. tradidit Paul. Castr. conf. 247. ante numerum quartum, in primo, Alexand. conf. 171. ante numerum tertium, & numero septimo, in 2. & in puncto de institutione filiorum ex tribus fratribus, quorum duo tunc filios non habebant, vt veniant quicumque nati ex illis duobus, post testatoris mortem, in vno ac eodem casu, Paris. consilio 71. in quarto, & Socin. iunior, 72. in 2. & idem quoque præsupposuit Deci. in consilio 253. ad finem, & vtrumque dictum probauit D. Tornieil. in repet. §. quidam recte, numero vigesimo octauo.

Sed

Sed contra, quod oporteat, hos nasci post testamentum, in uita tamen testatoris, antequam cedat dies relicti, sensit Soc. d. consil. 73. numero 25. in 4. considera, quod si restringamus limitationem Bart. ad mentem Socini, limitatio hæc nihil prodesset, quia coniuncti testatoris nati post testamentum tempore eius mortis in dubitanter admittuntur. d. l. si cognatis. quamobrem large accipe limitationem in omnibus natis post testamentum, sine in uita, siue post mortem testatoris, & sic clare uoluit Socin. iun. d. consil. 72. nu. 24. & ante eum Paul. Cast. d. consil. 247. num. 3. & 4. & clarius in 7. colum. Alexan. d. consil. 171. num. 3. & num. 7. cum alijs adductis infra, num. 16.

31. Limita secundo in conceptis in uita testatoris, nam hi pro natis ad eorum commo dum censi debent. l. qui in utero. ff. de statu hom. & quia conceptus, quamuis non natus iura successionis habet, ex omni capite, unde liberi, unde agnati, & cognati, d. l. Titius, & l. seq. ff. de suis & leg. & d. l. si quis filio. §. 1. ac ideo ad tractum agnatum admittitur, qui tempore uenditionis conceptus est, quamuis non natus, latissime Tiraq. dicto loco, ad numero 77. usque ad num. 82. item in conditione si sine filijs, continetur posthumus grauati. l. iubemus. §. pen. C. ad Trebell. & posthumi institutio comprehendit posthumos natos, necum post testamentum in uita testatoris, sed etiam posthumos natos post eius mortem. l. placet. ff. de lib. & posth. & tutela data filijs comprehendit etiã posthumos. l. qui filius. ff. de test. tut. Item ratio coniunctionis operatur, ut etiam qui non erat coniunctus tempore testamenti, & qui reperitur coniunctus tempore mortis, admittatur ad relictum. d. l. si cognat. s. iugur & quoque operari debet in eo, qui conceptus fuit in uita testatoris, & pro hac parte arguit Socin. in d. l. si cognatis, sub numero 29. clarè autem sic decidit Paul. Cast. d. consilio 16. colum. pen. in 2. & D. Torniel. in d. §. quidam recte, ante numer. 40. Menoch. in præalleg. consilio, & in d. præsumpt. 93. numero 4.

Contra uerò, quod posthumi non ueniant, uidetur decidere rex. in d. l. qui quartam. §. fin. & in d. l. qui filius. ff. de leg. 1. ubi relictum filius testatoris, ad iã natus, non autem ad posthumas refertur, quamuis aliud constitutum uideatur in tutelis. l. qui filius. ff. de test. tut. & si ita decisum reperi

tur in relicto filijs testatoris, fortius in relicto agnatis, & cognatis, & sic clare sensit Bartol. in d. l. si cognatis. columna secunda, dum opponit de tex. in d. l. placet, Socin. ibi. numero 29. & in d. suo consilio 73. numero 25.

Pro concordia horum iurum uarie se in uoluit Doctores, ut per Cuma. & Soc. in d. si cognatis, nu. 27. & infra, communiter recipitur Bart. doctrina in d. l. qui filius. ut ibi per Alexand. & Iaf. & per Bened. Capr. consil. 35.

32. Ego autem inherendo dictis maiorum nostrorum, dico, quod aut agitur de institutione filiorum ipsius testatoris, & hoc casu, filiorum absoluta institutio comprehendit etiam posthumos, d. l. placet. nam testamenti fauor, ne aliis ob illius præteritionem inualidetur, sic expostulat: & quia dum testator filios instituit, censetur sibi in causam necessariam prouidisse, ne alioquin ob præteritionem filiorum testamentum inualidetur, & sic etiam ob illam rationem posthumos instituisse, ad notata in l. Gallus. §. 1. ff. de lib. & posth. & sic consuluit Oldrad. consil. 212. quidam in suo. sequitur Ioan. Andr. in addition. ad Specul. in rubr. de testament. colum. pen. Feder. Senens. consil. 40. testator instituit, & in institutione filiorum, glos. Bartol. Paul. Alexand. Iaf. & communiter Doct. in d. l. qui filius, Ruin. consilio 30. columna prima, in 2. Alciar. in l. pronunciatum. in uerbo, agnatorum. ff. de uerb. sign.

33. Et idem quoque est in relictis particulatibus, ad quæ testator de iure tenebatur, ueluti quia legasset filibus suis dotes, aut alimenta: nam cum ad hæc de iure teneatur. l. si quis à liberis. ff. de lib. agnos. l. qui liberis. ff. de ritu nupt. cum similibus: proinde legatis dotibus, uel alimentis, filibus suis, quia pro exolueno debito necessario uide retur reliquisse, ad scripta in auth. prætere, C. unde uir & vxor, & in l. si cum dotem, §. si patris. ff. sol. matr. & necessitas hæc occurrit etiam quod ad posthumas, ideo & ipsæ continerentur. sic Paul. Ca. in d. l. qui filius, sequuntur Alex. ibi, in 2. col. Aret. & Iaf. & Ruin. d. consilio 30. columna prima, in 2. in alijs autem particulatibus relictis & ordinationibus, Bart. distinguit inter tutelæ dationem, & inter alia relicta ad patrimonij diminutionem pertinencia: quæ sanè distinctio mihi post Imo. ibi, Soc. in d. l. si cognatis, sub

M. Antonij Peregrinl

numero 28. non placet: quocirca d.l. qui filiabus. ff. de leg. 1. moderanda erit ad textum in d. l. qui filiabus. ff. de testamen. tut. ut scilicet legata filijs ascripta posthumos contineat, prout tutelæ datio: nisi testator de posthumo ignorasset, dicta lege, si quis ita. §. si quis cum ignoraret. ff. de testam. tut. notatur in d. l. qui filiabus. alias limitationes prosequere, vt infra, num. 17. & sequen.

14 Vt conclusio est: Relictum pure, vel in diem certam filijs agnatis, & cognatis, alicuius extranei: quia in eos non tanta cadit affectio, prout in coniunctos ipsi testatori: idcirco non comprehendit nisi eos, qui nati erant tempore testamenti, quibus testator potuit videri affectus, ideo nati post testamentum non continerentur in legato, sic Bartol. in d. l. si cognatis. columna secunda, per text. in l. si ita. ff. de auro & arg. leg. vbi limitat d. l. si cognatis, vt locum habeat in cognatis ipsius testatoris, non in cognatis alicuius tertij. Item ampliat legem illam, de rebus ad personas: quam tamen favore coniunctionis, limitat non habere locum in relictis, ipsi testatori coniunctis, & hæc dicta sunt à Doctoribus communiter recepta, vt ibi per Soc. ante num. 26. vbi responder ad text. in l. si in princ. ff. de leg. 2. qui in contrarium videtur vrgere, quæ nota, & signa in materia d. l. si ita.

15 Ex qua communi traditione comprobatur Bal. decif. in l. prædia. C. de fideicommiss. vbi decidit legatū relictū vxori Titij, deberi, quāuis Titius prædecesserit testatori, & illa desierit esse eius vxor, quia sufficit, qualitatē vxoriam affuisse tempore testamenti, d. l. si cognatis, & l. Mela, in princip. ff. de alim. & cib. leg. Quod si vxor illa præmorta esset testatori, non deberetur secundæ vxori ductæ post testamentum, & ante mortem testatoris, quia in extraneis qualitas in pure relictis desideratur tempore testamenti, & sic tradidit per supradictā Alex. d. consil. 171. numer. 2. in 2. vbi præterea adducit Ancha. & Imo. in c. indicante, ex. de testam. & idem quoque firmavit Taf. in d. l. qui filiabus. in 3. notab.

16 Limitatur autem cõis hæc traditio, cum tempore testamenti, extraneus ille non habuisset cognatos, vel vxorem, nam tunc de futuris intelligeretur, ad l. ei quoque. ff. de pecul. leg. & l. fundus qui locatus. ff. de fundo instr. not. Bart. in d. l. si cognatis. colum. 2. in

princ. & abunde dixi supra, numero 10. idcirco legatum ascriptum vxori Titij familiæ ris ipsius testatoris, qui tunc vxorem non habebat: debetur vxori ductæ post testamentum, siue in vita, siue post testatoris mortem. Et primæ, ac secundæ, sicuti in specie respondit Alex. d. consil. 171. num. 3. & 7. sequitur Picus in rep. §. Titia cum nuberet. ff. de leg. 2. quæst. 28. numero 108. Didac. in c. requisisti, numero tertio, ex. de testamen.

17 Limita secundo in legatis, & relictis fauorabilibus, ascriptis per nomina appellatiua, nam comprehendunt omnes, nedum natos tempore testamenti, sed etiam post, ac etiã post mortem testatoris, sic Alexand. dicto consil. sub numero 3. vbi in legato alimentorum relicto Ioanni, & eius vxori, vult nedum vxorem, quam testamenti tempore habuisset, sed & ductam post testatoris mortem, legatarias omnes esse, per text. in d. l. placet. ff. de libe. & posth. qui tamen textus loquitur in necessarijs & coniunctis ipsi testatori, & rationem particularem habet, veluti dixi supra, num. 12. item quia in fauorabilibus indefinita æquipolet vniversalis, Bart. in l. si pluribus. ff. de leg. 2. nisi aliqua particularis affectio mouisset testatorem respectu illius, tunc tempore testamenti vxoris, & opinio Alexandri spernenda nõ videtur in istis fauorabilibus, per rationem proxime dictam: quamuis Picus, & Didac. supra relati, contra sentiant in casu, cum tempore testamenti vxorem legatarius habebat: sequitur Menoch. dicto consilio 97. numero 85.

18 Limita tertio, cum testator Titio, & omnibus eius vxoribus reliquisset: nam quia vnam tantum eodem tempore habere potest. l. eum qui duas. C. de adulter. iccirco relictum omnes comprehendere, ductas post testamentum, & post eius mortem, quia vniversalis locutio comprehendit etiam eas, quæ alias non continerentur. l. Iulianus. ff. de leg. 3. & l. librorum. §. quod tamen Casfius. ff. eo. Natra consilio 63. numero 13. C. epthal. consil. 150. colum. 2. Roland. consil. 2. in 4.

19 Limita quarto, cum legatum, nedum favore legatarij, sed etiam favore alterius, potest videri relictum, veluti in casu proxime relato, considerauit Alex. d. consil. 171. colum. 3. uers. præterea dato, ubi considerat, quod legatū relictum Ioanni familiari ipsius testato.

testatoris, & eius vxori, videri potest reliquū favore ipsius Ioannis pro eum subleuando ab onere alimentorū vxori prestandorum: idcirco omnibus eius vxoribus debeat, nisi si particularis testatoris affectio ad eius vxorem tunc presentem, legatum faceret personale. similē considerationem habuit Ruin. d. conf. 30. in primo dubio. vol. 2. vbi determinat legatis centum singulis filiabus Titij, pro earum dotibus, legatum deberi etiam postea natis, & post testatoris mortem: quia potest videri relictum, non tantum favore filiarum, quantum etiam favore Titij, pro eius subleuatione ab onere dotandi proprias ipsius filias,

- 20 Vj. est conclusio: eum testator reliquit, agnatis, cognatis, & familiæ, intelligitur reliquisse agnatis, cognatisq; suis, ac familiæ suæ, non autem sensisse intelligitur de extraneis, Bart. in l. filiusfamilias. §. cum pater. ff. de leg. 1. & in l. peto. §. fratre, ff. de legat. 2. & in d. l. si cognatis. nu. 2. per tex. in l. cum acutissimi. C. de fideicommissis. & in d. §. fratre. adde, quod idem est in rebus, vt de suis disposuisse intelligitur, idem Bar. in l. cum in testamento. ff. de auro & arg. leg. & in l. ex factō, in princ. ff. ad Trebell. Comen. Alex. & Iaf. in l. legato generaliter. ff. de leg. 1. etiam quod res ipsæ in genere consistant, veluti in frumento, vino, vestibus, & huiusmodi, ut de his quæ testator habebat, relictum interpretetur. notat Bar. per illū tex. in l. 3. ff. de vino, trit. & oleo leg. sequitur Panciroli. conf. 125. numero 2. & de hæredibus quoq; mentio, intelligitur de hæredibus testatoris. Curt. iun. conf. 139. nu. 12. Paris. conf. 51. col. pen. & vlt. in 2. & in terminis, ut agnatorum, cognatorum, & familiæ, mentio, de testatore intelligatur, notat Alex. conf. 213. in 6. Socin. conf. 249. in 7. vers. postremo quod liberi, & idem Socin. apud Curt. senior, conf. 40. col. 7. Iacob. à S. Georg. in l. 1. C. de sec. nup. & post eum Ioan. de Garronib. nu. 92. Ripa in rep. §. Diui, nu. 31. Paris. in conf. 1. nu. 5. & 60. in 3. Port. Imol. conf. 122. col. 3. & adde quod tantum est dicere, in familiæ de Bardis, vel in illis de Bardis, Bar. in l. pronuncia tio, in fine, ff. de ver. sig. Imo. & Alex. in l. ex factō. §. si quis. col. ult. ff. ad Trebell. Ruin. conf. 24. nu. 5. & 110. nu. 14. in 2. vtrum autem agenda sit interpretatio de familia te statoris effectiue, an contentiue, dicam infra, nu. 26. præmissa intellige, nisi continua

rio sermonis de alijs sensum fuisse demonstret: vt quia testator filios proprios habens, leget Titio, & filijs suis, nam de filijs Titij, non de filijs testatoris sermo accipiendus erit, sic Rebuff. conf. 176. nu. 15.

- 21 Difficultas est, an cum testator, de agnatis, agnatione, familia, prole, & per huiusmodi verba loquitur, intelligatur comprehendisse descendentes, ascendentes, & transfuersales. & quæ personæ sub his & similibus vocabulis contineantur. qua in re conclusiue procedendo, ac recolligendo dicta maiorum nostrorum, in locis infra allegandis, dico: quod cum testator loquitur de prole, inspecta propria & vitata significatione, intelligitur de descendentibus suis, sic Bald. cōf. 321. statuto cauetur, in. 1. per tex. in auth. licet. C. de natural. lib. & idem Bal. conf. 334. in quaestione, nu. 8. lib. 3. quod reperitur sub nomine Bar. de Salic. apud Anchara, in ordine 95. idem Bald. in c. 1. in tit. de gradib. succē. Dec. conf. 495. nu. 6. Boer. decif. 356.
- 23 Idem est, si testator, de posteritate, de stirpe, de progenie dixerit: Nam hæc, & prolis nomen, synonyma sunt: Curt. iun. conf. 5. nu. 40. & de progenie, ut descendentes significet, scribit Corn. cōf. 317. videtur. col. vlt. uol. 3. vbi quod improprie pertinet ad transfuersales. nam & hoc sub eo nomine contineri, dixit Roman. in l. 1. ff. ad Sillaniam. idē Corn. conf. 234. nu. 2. in 4. ideoq; si testator vocasset omnes de prole, aut progenie; & hi quoq; continerentur ex vi vniuersalis locutionis.
- 24 Linea aut duplex est, directæ, & inflexæ: Recta autem & ipsa duplex est: descendentiū, & ascendentiū, l. stemmata. ff. de gradib. paternæ, & maternæ: & est nomen collectiuum plurium personarum & graduum, Salic. apud Anchar. cōf. 95. nu. 7. Menoch. conf. 497. nu. 1. & 585. nu. 30. & cum de linea sit mentio, intelligitur de recta, non de transfuersali: ideoq; de linea Francisci sunt omnes eius descendentes utriusq; sexus, masculi, & fœminæ: Transfuersales autem non sunt de linea Francisci, sed de alia linea, quæuis ab eodem stipite procedat: sicuti contingit de duabus viis, quæ ab eodem principio diuertant: nā duæ sunt: & quæ est in vna, non est in alia, sic pulchre declarauit idem Bal. siue Salic. in præallegatis cōsilijs 321. in 1. 334. in 3. Dec. conf. 365. col. 3. ad hoc tex. notat. in c. 1. in tit. de nat. suc. feu. glof.

M. Antonij Peregrini

in c. quod dilecto. ex. de conf. & affin. & sic quoque voluit Bar. in quodam suo consilio relatus per Socin. conf. 33. nu. 9. in 3. ubi inquit, quod linea alicuius accipitur, sursum & deorsum, nõ per transuerfum. idẽo Nell. in tract. Bannitorum, in 9. quæst. primi tempor. dicebat, bannito Titio, & omnibus de eius linea, fratres Titij non contineri in banno. sic etiam statutum loquens de coniunctis per lineam paternam, intelligitur de ijs qui a patre defuncti procedunt: Socin. d. cõf. Corn. conf. 113. nu. 2. in 4. Dec. conf. 379. col. 2. Ruin. conf. 98. col. 2. in 1. & conf. 23. col. 2. in 3. & conf. seq. quod etiam prius ante eos clarè voluit Paul. Cast. in l. maritus. C. de procurator. ubi inquit, quod linea Titij incipit à filijs eius. loquuntur Iaf. & alij, Dec. d. conf. 365. nu. 4. Ruin. conf. 49. nu. 6. in 2. non tamen ut Titij persona excludatur: nam linea originem præstat, nempe à Titio ducitur, & incipit in filio, Socin. conf. 81. col. 1. & 2. in 4. & est veritas. Quãobrem cum de linea alicuius in fideicommissis sit mētio, quemadmodum exponi debeat, ex præmissis potest colligi: sed quod contentiue debeat accipi ex facti circumstantiis sepe numero diiudicari poterit, sed an de linea Titij sint, qui descendunt à filia Titij, aut à nepte ex filio, alia est consideratio: & videtur quod sic, quia est de descendentibus, & videtur de mente nonnullorum ex supra relatis. contra videtur de mente Bar. conf. 10. viso statuto, ubi inquit, quod qui ex aliqua muliere mihi consanguinea descendit: non est mihi coniunctus ex linea paterna, sed ex linea materna, Instit. de leg. agn. tut. §. 1. & ff. eod. l. sunt autem. sequuntur Rui. conf. 141. nu. 2. in 5. & Curt. iun. cõf. 5. num. 23.

25 Agnationis autem nomen magis amplũ est: nam continet omnes personas cuiuscũq; gradus per virilem sexum coniunctas descendentes, ascendentes, & transuersales, masculos, & feminas, per masculos coniunctas: idẽo filius patri agnatus est, l. filius. ff. de suis & leg. Socin. iun. conf. 4. nume. 13. in 2. Tiracq. de Retrac. legnag. §. 1. glof. 9. num. 47. Item filia, quo ad patrem soror consanguinea, soror patruelis & amita, ius agnationis habent, nam omnes istæ personæ per masculos coniunguntur. l. lege. C. de leg. hæred. §. ceterum, Instit. de leg. agn. success. & sic etiam linea agnationis hoc continet, uti est casus in l. pronũciatio. §. communi iure,

ff. de uerb. signif. in l. qui in adoptionem. ff. de adoption. & Instit. de legit. agnat. tur. in princ. quibus in locis dicitur, cognationis nomine eos significari, qui per feminas coniunguntur. quod etiam legitur in l. 1. ff. vnde cognati, nõ tamen vltra decimum gradum de iure civili, agnationis, & cognationis nomẽ p̄fertur, quo ad effectũ succedendi ex legibus, sicuti notantur communiter Doctores, Iaf. & Dec. in l. fin. C. vnde cognata, & sic sentit Sali. apud Anchar. d. cõf. 95. ante num. 10. Dec. conf. 321. quocirca fideicommissum relictum agnatis testatoris, aut agnationi, quod idem est. l. ciuibus. ff. reb. dub. non ad descendentes, & ascendentes restringendum est: nam & transuersales continebitur: quia hi omnes sunt de agnatione, & quidem proprie seruatis tamen gradibus, sicuti legitur in d. l. cum ita. §. in fideicommissio. & sic censuit, quamuis non ita declarauerit, D. Mantica, de coniect. lib. 8. tit. 12. nu. 12. aduersus Ruin. conf. 153. nu. 9. in 2. nam male argumentatur Ruin. à præal legatis consilijs Bal. & Sal. nam aliud est dicere de linea Francisci, aliud de agnatione: & quod dixi, sub nomine agnatorum contineri descendentes ad exclusionem transuersalium, probatur auctoritate Bal. conf. 283. in 2. Ruin. conf. 67. in sec. dubio. lib. 3. Socin. iunior, cõf. 145. in 3. vol. sed hic aduertendum est: Nam reperio à grauissimis auctoribus responsum, in fideicommissis ordinatis in fauorem agnatorum pro conseruatione bonorum in familia, & in agnatione, feminas agnatas non contineri, quia in eis finitur agnatio, l. pronũciatio. §. fin. ff. de ver. sig. & per tex. in §. ceterum, & in §. media autem, Instit. de leg. agn. suc. sic præcisè cõsulẽdo tradidere Ruin. conf. 24. nu. 4. & infra, & in conf. 110. nu. 14. in 2. adducit decisionem satis celebrem Pet. de Anchar. conf. 27. non seruato, de substitutione facta de duobus antiquioribus de familia, & idẽ fuit de mente Soci. conf. 63. sub num. 14. vers. Item post mortem. in 3. clare autem Crau. conf. 180. nu. 1. & 306. nu. 5. ubi adducit, arguendo à statutis ad vltimas voluntates: quod in statutis admittentibus agnatos, ad exclusionem matris aut cognatorũ, quia fauore agnationis facta sunt, non continentur feminæ, quia per eas agnatio non conseruatur. Bal. conf. 473. circa quæstionẽs nu. 3. lib. 5. Angel. conf. 283. in aduertentia, col. 3. Ioan. de Anan. conf. 4. Corn. conf.

335. col. 3. lib. 1. Dec. in rubr. C. vnde leg. & in l. 2. nu. 15. ff. de reg. iur. & sic quoque arguendo à statutis ad vltimas voluntates, de terminavit idem Socin. in l. Gallus. §. nunc de lege. col. vlt. sequitur consulendo Curt. iun. conf. 154. nu. 12. & 172. col. 2. de qua re dixi in Artic. 25. nu. 47.

Sed contra vrgenter obstat, nam faminæ ex masculis descendentes sunt de agnatione & de familia, d. l. pronuntiatio. §. fin. ff. de ver. sign. ideo re prohibita alienati extra familiam non videtur interdicitæ, sed concessa alienatio in mulierem ex masculino natam, etiam quod nupta sit in alienam familiam, uti est casus in l. voluta. C. de fideic. ubi sic notarunt Paul. Montesper. Corn. & Iaf. & late consuluit Socin. conf. 227. col. 7. & 8. Curc. sen. cõf. 63. col. 16. & plene scripti in Artic. 14. nu. 37. vnde aduersus præfatorum auctororum sententiam, ut feminæ agnatæ cõprehendantur in fideicommissio, relicto fauore agnationis & cippi, cõsultit Paris. cõf. 35. lib. 3. & in statutarijs disposicionibus idẽ Paris. conf. 47. nu. 55. in eo. vol.

26 Familie autem nomen & ipsum vniversale est, plurium personarum, ascendentiũ, descendentiũ, & transfuersalium, immo etiam vxorem, generum, nurum & liberos de familia comprehendens, sicuti in fideicommissis familie relictis, determinatum legitur in l. fin. C. de verb. sign. & in Auth. de restitut. fideicom. & in d. l. pronuntiatio. §. familie. & sic notarunt Dec. in l. 1. nu. 71. ff. de reg. iur. Paris. conf. 22. num. 66. in 3. Ceph. cõf. 386. nu. 11. Roland. conf. 100. nu. 13. in 1. ord. ne tamen successiuo, & gradatim, proximior prius admisso, ad tex. in d. §. in fideicommissio. & in d. §. fratre, & in d. l. fin. & plenus dixi ego in Artic. 19. nu. 12. secundum autem communem vsum loquendi, familie appellatio pro agnatione sumitur. Bar. d. §. in fideicommissio. Iaf. d. l. fin. nu. 21. Alex. conf. 161. in 2. Soci. cõf. 34. nu. 7. in 3.

Verum difficultas est: cum testator de familia sua loquitur, intelligitur de familia testatoris effectiue, ita ut descendentes ab eo de suo collonello tantum significet: an verò contentiue accipitur, ita ut contineat omnes de illa familia, sub qua inspecto cõmuni itipre testator cõnectur. Nam quod de familia testatoris effectiue interpretatio sumatur, allegatur sic Bar. sensisse in d. §. fratre in prima col. ubi inquit, quod de fa-

milia testatoris intelligitur, per tex. in l. cum acutissimi, C. de fideicom. & idem Bar. sic quoque dixit in l. filiusfamilias. §. cum pater, ff. de leg. 1. & in d. l. si cognatis, col. pen. vbi cum relinquitur cognatis: sequitur Socin. ibidem, nu. 31. & licet Bar. specificè nõ aperiat: tamen idem Soci. apud Curc. senior. conf. 40. nume. 14. & 15. expressè declarat mentem Bar. fuisse, de familia effectiue, idest de collonello & descendencia ipsius testatoris, quia verba potius in specie, quàm in genere accipi debent, hoc legatum. ff. de le. 3. & magis per prius, quàm per posterius, ad l. qui liberis. §. hæc verba. ff. de vulga. quod etiam idem Socin. sensit cõf. 249. nu. 12. in 2. & consulendo sic ex professo per plura tradidit Ruin. d. conf. 153. in 2. Paris. conf. 1. nu. 59. in 3. Socin. iun. conf. 97. nu. 62. vol. 2. Beretta conf. 29.

Contra verò, quod familia pro agnatione accipiar, non pro descendencia testatoris tantum: clare iudicio meo probatur in d. l. si. C. de ver. sign. & in d. l. cum ita. §. in fideicommissio, & l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2. & in d. l. pronuntiatio. §. familie. ff. de verb. sign. & sic plene consuluit Alex. conf. 213. in 6. ubi in relicto facto pauperi nobili de la Torre, in perpetuum: relictam intelligitur illis, qui sunt de agnatione testatoris: non autẽ illis qui sunt de familia, sed de alia agnatione: & de eadem familia & agnatione sunt, qui ab eodem stipite descendunt, & portat eadem insignia & arma, ex Bar. traditione in l. tutelas. ff. de cap. dimin. & ad hæc plura alia allegat, & præsertim decisionem Cini in l. quoties ab omnibus. C. de fideicom. ubi re prohibita alienari extra familiam, intelligitur de familia testatoris, cui præsumitur testator voluisse prouidere, arg. l. cum acutissimi. C. de fideicom. vnde Alex. dictum Cini, quod est idem cum Bar. superius relato, capit pro familia testatoris contentiue, non effectiue: & idem confirmat Alex. in eodem casu, conf. 91. in 7. & sic Bar. sensisse credendum est: nõ vult, relictum cognatis, & agnatis, intelligi de agnatis, & cognatis testatoris, per tex. in d. l. cum acutissimi. & in d. §. fratre, & tamen constat agnatos & cognatos contineri, etiam transfuersales, d. l. si cognatis. & clare se ipsum declarauit Bar. in l. 1. C. de conductor. lib. 10. ubi inquit, in relicto familie Bardorum, omnes de domo de Bardis contineri: & sic sensit Dec. cõf. 321. nu. 8. Socin. conf. 227. sub nu. 4. in 2. Corn. conf.

M. Antonij Peregrini

- conf. 49. num. 16. vol. 2. & plenissime Hieron. Cabriel. cōf. 132. nu. 58. & 59. Riman. iun. conf. 482. nu. 46. & infra, ubi sub num. 49. reicit Ruini responsum, d. conf. 153. quod est improbauit Mantica de coniectur. lib. 8. tit. 12. nu. 12. & hæc verior est: sic tamen ut propinquiores præferantur, & in eorum præiudicium remotiores non admittantur, uti in specie voluit Corn. in consiliis infra allegandis. & sic recte accipi potest responsum Paris. d. conf. 1. per tex. in d. §. in fideicommissio, & in d. §. fratre, vel nisi de descendētib; testatorem sensisse appareat: in quibus terminis loquitur Socin. iun. d. cōf. 97. & ultra cum Cephal. conf. 510. col. ult.
- 27 De domo autem si in fideicommittendo dictum fuerit: perinde est, ac si de agnatione fuisset expressum, aut de familia, Bar. post Iacob. de Arc. in l. 1. in princ. ff. ad Sillan. & in d. l. pronunciatio. §. communi iure, & est tex. in c. 1. de schismaticis 16. ibi, Domus de Columna. Bal. per illum tex. in l. 1. c. si qua cumque præd. pot. & in l. 1. c. ne lic. potentio. Ancharan. conf. 27. non seruato. & cōf. 152. in 1. dubio, pulchre Corn. conf. 55. nu. 3. vol. 1. & idem Corn. conf. 216. nu. 3. & 4. in 2. ubi infert, quòd appellatione illorū de domo, non continentur naturales, spurij aut bastardi, quia non sunt agnati: & fuit dictū Bal. Ang. & Sal. in d. l. fin. C. de verb. sig. de hoc tamē puncto latius dicā infra, nu. 54. insuper appellatione illorum de domo ueniunt omnes, qui portāt eadem insignia, & arma, licet inter se agnati nō sint, ex Bar. auctoritate in l. tutelae. ff. de cap. di. min. & idem quoq; Corn. tradidit conf. 26. & cōf. 41. in 4. quibus in locis uult, proximiorē semper præferri, d. §. in fideicommissio. & idem quoq; tradidit Ruin. conf. 161. nu. 4. in 2. & Socin. iun. conf. 103. nu. 2. vol. 2.
- 28 Generatio autem, & generis nomen designat omnes descendentes, masculos & foeminas, etiā descendentes à foeminis, Bal. in l. 1. ff. de probation. per tex. in §. hos autem, in Authen. de mand. princ. & est casus in c. nouit, ex. de iudic. & inde notatur Canon. omnes Dec. col. 3. Paul. Ca. in l. 1. c. de cond. inser. Corn. conf. 219. col. 2. & 3. in 2. & 233. nu. 3. in 4. Dec. in l. 1. num. 65. ff. de reg. iur. & conf. 223. col. 2. & 495. col. item 2. Curt. iun. conf. 49. col. 2. Crau. conf. 161. nu. 3. Tiraq. de Retr. lignag. §. 1. glof. 9. nu. 247. Sed contra, quòd descendētes à foeminis, non sint de genere, plura cu-
- mulauit idem Tiraquel. nu. 198. & 239. & si dictum fuerit de generatione masculina, equidem foemina ex masculo proueniens non continebitur, Corn. conf. 190. pluries, col. 2. in 3. sequitur Menoch. in conf. 205. nu. 37. & si fideicommissum, relicum fuerit Titio, uel ex contractu facta sit concessio Titio, vsque in tertiam generationem: an à persona Titij generatio incipiat, uel ab eius filio, & si quidem dictū fuerit, usque in tertiam ipsius generationem, abolutum est, si pitem primum non contineri, quia nemo se ipsum generat; sic Bar. consuluit relatus à Bal. in auth. si quas ruinas, col. 1. C. de sac. sanc. eccles. & est indubitata conclusio, Bel lon. conf. 80. nu. 7. aut, dictum fuit, Titio usque in tertiam generationem, & Titius cōputabitur, ita ut concessio ultra nepotem nō proferatur: sic Bal. eo loci, sed & hoc casu, uerius est, recipientem non contineri ratione iam dicta: sic Cast. conf. 338. col. 1. in 2. sequuntur Clar. in §. Emphiteusim. q. 34. Cephal. conf. 52. nu. 8. & infra.
- 29 Cippus domus denotat stipitem, unde in relicto illis de cippo, designantur agnati, & uocantur pro eorum proximitate, ordine successiuo, sic Angel. Paul. & Iaf. in d. l. fin. C. de verb. sign. Curt. iun. conf. 172. & non ueniunt foemina: etiā ex masculis, uti Curr. p̄bauit in eo loco: & ante eū, Corn. d. cōf. 55. vol. 1. 26. & 41. in 4. sed contra quòd ad hoc, determinauit Paris. conf. 35. col. 1. & conf. 47. in 3.
- 30 Prosapia autem nomen, quos significet, uidentus est Iaf. in d. l. fin. Paris. conf. 51. nu. 11. & conf. 93. nu. 3. in 2.
- 31 Parentum autem nomen, utriusque parentis sexum propriè usq; ad tritauum significat, Angel. conf. 268. refert & sequitur Crau. conf. 161. num. 3. enim parentum appellatione continentur, l. iurisconsultus. §. parentes. ff. de gradib. l. 4. §. parētes. ff. de in ius voc. & ibi notatur, Corn. conf. 200. nu. 2. in 2. parentes autem, secundum uulgare usum loquendi sunt, qui iure agnationis, aut cognationis coniunguntur. Angel. cōf. 264. Aretin. in l. cum quidam. §. quod dicitur. ff. de acq. hæc. sub num. 3. idem Corn. conf. 57. col. pen. nu. 7. & 133. nu. 7. in 2. nisi dictum fuisset de parentibus masculis, nam agnati uiderentur designati, nō cognati masculi, & in statutis res est satis clara, ex Bal. auctoritate in ca. 1. in titulo, quemadmodum feud. ad fil. pertin. quem sequitur Aluar. ibi

& Aret. loco præallegato. Paul. de Ca. cõf. 421. Quod ista mater, in 1. Marian. senior, conf. 31. col. 1. lib. 1. Brun. de stat. exclud. artic. 12. nume. 273. Quid autem fit in fideicommissarijs dispositionibus, forte secundum communem usum loquendi, tutum esset, vocem hanc interpretari: ad librorum. §. quod tamen Cassius. ff. de leg. 3. nisi appareret testatorem familie, & agnationis, rationem habuisse, sicuti in statutis talis ratio considerari solet, veluti plene deducit Marian. nam cessante ratione agnationis, veniunt coniuncti omnes, masculi, & feminae, Dec. conf. 527. in ciuitate, Tiraquel. de Retrac. lignag. §. 1. glof. 8. nu. 3. & 4. Crau. conf. 80. num. 12.

32 Coniunctorum verò appellatio, masculos, & feminas, similiter continet sanguine iunctos, Bar. in l. 1. ff. de verb. sign. Bal. in l. Gallus, in principio, in ult. col. ff. de lib. & posth. Alex. conf. 115. num. 10. lib. 2. Dec. conf. 269. num. 4. & 223. col. 1. Gozadin. conf. 20. num. 8. Tiraq. de Retr. lignag. §. 1. glo. 9. nu. 200. moderando tamen, vt proxime dixi,

33 Proximorum quoq; appellatio, masculos, & feminas, agnatos, & cognatas, demõstrat. l. 1. §. proximus. ff. vnde cogn. Ang. conf. 289. vifo factõ, Dec. conf. 223. num. 3. & 269. volum. 2. Rub. conf. 106. & veniunt omnes coniuncti usq; ad 10. gradum, Tiraq. de Retr. lignag. §. 1. glo. 9. nu. 15. & nu. 203. & §. 1. glof. 1. nu. 3. & 4. ubi plures citat concordantes, declarãdo tamen ut iam dixi, ideoq; non placet Bal. dictum conf. 80. in 4. vbi restringit ad septimũ gradũ,

34 Consanguineorum autem appellatio, masculos & feminas continet, quando materia est indifferens, Angel. conf. 119. 1. super pũcto, ubi in fideicommissarijs ordinationibus, & in statuto admittente proximiores consanguineos, ut nepis ex fratre, item & sorores continentur, ea ratione, late Corn. conf. 222. per torum, lib. 3. & in statuto de retractu consanguinitatis, pulchre & late Tiraq. loco præall. glof. 9. nu. 179. & 199. vbi Ange. consilium ex pluribus probauit, si autem materia esset differens, feminae nõ continentur, veluti in statuto prohibente mulieres contrahere sine consensu duorum consanguineorum: nã quia imbecillitas mulierũ, ob quã contrahere prohiberetur sine aliorũ consensu, non poterat mulierũ imbecillitati subuenire, ob id, in eo statuto mulieres

consanguineorum appellatione non continentur, sicuti Bal. hac ratione censuit conf. 201. in prouincia, lib. 1. quem ad hoc retulit idẽ Tiraq. dicto loco, nu. 202. nam ex omnium consensu satis notum est, in materia differẽte masculinum non comprehendere femininum, etiã quod statutum disponderet, masculinum concipere femininum, sicuti Bal. respondit conf. 47. lib. 5. Corn. conf. 111. lib. 1. Dec. conf. 531. col. 2. late Iaf. in l. si quis id quod, ff. de iurisd. om. iud. Tiraq. eodem loco, nu. 197. sicuti è contra in materia indifferenti contineti, Tiraq. eo loci, num. 205,

35 Sciendum tamẽ est, consanguineorum nomen, quatuor modis accipi, primò strictissime, & hoc modo continentur fratres tantum, ex parte patris coniuncti, secundo strictẽ, & hoc modo continentur, qui iure agnationis coniunguntur. Tertio, large, & continentur agnati, & cognati. Quarto largissime, & eo casu affines etiam includuntur, Ioan. Andr. in c. sciãt cuncti, de electõ, in 6. refert Corn. conf. 21. col. 3. in 1. & cõf. 167. col. 1. lib. 2. & recensuit Tiraquel. eadẽ glof. 9. num. 4. proprie autem consanguinei sunt agnati, non autem cognati, uti clare in dicat tex. in l. si spurius, ff. vnde cogn. ubi ad contextum dicitur, quod iura consanguinitatis, & agnationis à patre oriũtur, ad hoc etiam tex. cum glof. in l. consanguinitatis. C. de leg. hæred. & in cap. coniunções. 25. q. 2. ubi textus inquit, consanguineos dicimus, quos diuine Græcorum & Romanorũ leges appellant, & in hereditate suscipiunt, considerãdo, quod leges Græcæ & Romane non admitterant cognatos, sed agnatos ad successionẽ. l. lege. C. de leg. hæred. & sic quoque concludunt Bar. Bal. Alex. & Aret. in secundo notab. in l. cum quidam. §. quod dicitur. ff. de acq. hæred. Curt. iun. consil. 176. col. 1. Alba, conf. 69. quibus addo textus satis claros in l. post consanguineos. ff. de suis & leg. & in Authen. de consang. & uter. ubi, nati ex eodem patre consanguinei sunt; ex eadem matre tantum, vterini appellantur. sed contra arguunt textus, in c. tua nos in c. non debet, ext. de consang. & affin. & in ca. postremo ex. de appellat. ubi consanguinitatis nomine, etiam cognati per feminas coniuncti cõtinentur, Alex. in d. §. quod dicitur, sub nu. 16. & 17. respondet dupliciter, primò ea iura pcedere de iure Canonico, ac ideo Papæ constitutionem de con-

san-

M. Antonij Peregrini

fanguineis late accipi etiam pro cognatis, scularis aurem Principis statutum, de consanguineis, ciuilitate accipi pro agnatis, ex Bal. traditione in l. si quando, in principio, C. de inoff. test. vbi inquit, quod verba Papæ debent interpretari secundum ius Canonium, verba Principis, secundum ius ciuile. vel & secundò iura præallegata intelligi debere in materia matrimoniali, de qua loquitur, sed in materia successione, vel alia, seruanda esse iura ciuilia, intelligit tamen post Bal. & Paul. Ca. ibi, nisi de consuetudine, & secundum communem usum loquendi, consanguineorum nomine etiã cognati designarentur, nam sic verba inspectò loquendi vsu exaudienda forent: & sic se habere communem usum loquendi, tradidit Alberic. in l. si is qui. ff. de adoption. cum pluribus adductis à Tiraq. d. glof. 9. nu. 5. & idem quoque vt appellacione consanguineorum proprie designentur agnati, & non veniant cognati, probauit idem Alex. conf. 82. in causa, col. 1. lib. 1. & conf. 229. ponderatis, nu. 10. in 6. & cõf. 153. col. 1. in 7. vbi quod large & improprie ueniunt cognati, & idẽ quoque; clare sensit Corn. conf. 13. ad huius, nu. 15. lib. 2. ubi inquit, in materia matrimoniali tolerabile esse, consanguinitatis nomine etiam cognatos includi, d. c. tua nos. diuersum autem in materia successione, & idem Corn. d. conf. 167. col. 1. & 2. in 2. ubi quod licet iuxta communem usum loquendi dicatur cognatos contineri sub nomine consanguineorum, non tamen recedendum esse à ciuili significatione, nisi in iudicio probetur communis vsus, & fuit dictum Bal. in d. §. quod dicitur. vnde ex his inferitur ad pulchrum Bald. dictum in l. fin. ad finem, C. de verb. sign. nu. 3. quod mater, & auia, proprie non continentur consanguineorum nomine, quia iura sanguinis non sunt apud matrem & auiam, licet abusiue, & de communi loquendi usu, matrem, & auiam, consanguineos appellemus, & idem Bal. in suo cõf. 269. si consideremus, vol. 3. dicebat, auunculum non esse proprie consanguineum ne potis ex forore.

Sed contra, quod etiam iure ciuili inspectò proprie contineantur cognati, decidit Imola in d. §. quod dicitur, pro cuius sententia sunt iura hæc, in l. hac parte. ff. vnde cognati. ibi, omnibus cognatis permisso bonorum possessionem, quos sanguinis ratio vocat ad hereditatem, in l. vel si sanguine. ff. de

manum. vind. ibi, vel si sanguine coniungantur. sint. habetur enim cognationis ratio, in l. vacantia, C. de bonis vac. libro 10. ibi, ex qualibet linea sanguinis, & in l. nullus, C. de decurion. eo. lib. ibi, mater in sanguinis, & præterea extant plura loca apud Poetas, & alios probatos auctores, relata à Tiraquel. loco præallegato, nu. 6. & infra, uerum Imo. traditionem expresse reiecit Aretin. in d. §. cum quidam, in 2. notab. post Alex. adeo ut concludendum sit, stricte secundum propriam iuris ciuilis acceptionem, consanguinitatis titulo designari agnatos, qui per masculos coniunguntur, large etiam cognatos, ideoque in relicto consanguineis, agnati, & agnatæ, cognatis præferuntur, Alba. d. conf. 69.

36 Propinquorum autem appellatio, omnes sanguine coniunctos, masculos, & fœminas, agnatos, & cognatos continet: qui de iure ciuili ad testati successione admittentur, scilicet usque ad decimum gradum, sic legitur apud Bal. conf. 334. in questione, lib. 3. & apud Ancha. conf. 95. per tex. satis in re hac claros, in l. 1. C. vnde vir & vxor. in l. vlt. C. de verb. sig. in l. ult. C. de test. mil. & in l. 1. C. de impon. lucr. descrip. libro 10. & apud iurifconsultos in legibus Digestorum, plura loca recensuit Tiraq. d. glof. 9. nu. 8. & 9. & in fideicommissarijs ordinacionibus, ut hi contineantur usque ad 10. gradum, consuluit Dec. conf. 321. in causa, nu. 2. & in statutis idem Dec. conf. 223. num. 3. & conf. 527. col. 1. ubi quod continentur masculi & fœminæ, & late Tiraq. eodem loco, nu. 8. & num. 201. Crat. conf. 161. nu. 1. & 2. intelligi ut dixi, cùm materia est indifferens, ideo fit ex testamento, uel ex statuto, vocati sint propinquiores, ex parte patris, etiam fœminæ agnatæ per patrem coniunctæ continerentur, Paris. conf. 20. nu. 30. in 2. Rub. conf. 106. plura, Socin. iun. cõf. 10. col. ult. in 2. Non tamen propinquorum nomine continentur affines, Bar. per illum tex. in l. fin. C. de verb. sig. Iaf. ibi, nu. 2. nil mirum, quia cum istis non est ius successione, C. com. de succel. l. affinitatis.

Posterorum autem nomine continentur omnes, qui ab illo proueniunt, masculi, & fœminæ, sicuti indicat tex. in l. filius familiar. §. Diui. ff. de leg. 1. & firmat Anto. Burr. mihi in conf. 1. incip. viso puncto, ubi in fideicommissis, saltem in priuilegio immunitatis, quod est contra publicam utilitatẽ, nam non

non cōtinerētur descendētes à fœminis, vn de secus in priuilegijs, quæ non sūt contra publicam vtilitatem, uel in beneficialibus, & alia materia indifferente ad masculos & ad fœminas, & sic illum tex. moderarunt communiter maiores nostri, Alex. conf. 160. lib. 2. & conf. 45. lib. 3. Dec. conf. 32. col. vlt. & latius in conf. 223. & conf. 269. col. 1. & 468. col. vlt. Gozadin. conf. 20. num. 8. & conf. 45. nu. 13. Tiraq. eodem loco, nu. 204. Arius Pinell. in l. 3. nu. 31. C. de bon. mat. unde infero male fensisse Crot. in rep. §. Diui, nu. 10. quatenus cōcludit in fideicommissis relicto posteris non contineri descendentes à fœminis, cuius etiam sententiæ, quam uis cum non referat, fuit Bart. Romul. in rep. illius §. nu. 30. & licet loquantur in prohibitione de non alienando, quam ipsi odio fam vocant, ego absolute intelligo, postero rum nomine descendentes à fœminis contineri: nam aut alienatio fuit prohibita fauore posterorum, in terminis §. Diui, & hoc casu, quia materia favorabilis est, planū erit eos contineri: aut posteri fuerunt prohibiti alienare, & non uideo, cur magis sint grauati descendentes à masculis, quam descendentes à fœminis.

38 Suorum autem appellatio, varias habet significationes, uti Bal. discurreit d. conf. 80. in 4. Nam in materia indifferente hæredes etiam extraneos significari, ac cōtineri, fensit Imola, conf. 21. in casu, sequitur Iaf. in l. Gallus. §. etiam si parente, nu. 13. ff. de lib. & posth. Alex. conf. 26. nu. 5. lib. 5. Dec. conf. 216. nu. 6. Paul. autem Castr. conf. 374. uis omnibus, col. fin. vers. item dicit aliquis, & conf. 404. Duo uidentur, col. 1. lib. 1. intelligit uerba illa, de suis, pro uenientibus ab intestato, secundum gradus prærogatiuam, sequuntur Alex. in d. l. Gallus. §. etiā, Brun. conf. 41. col. 2. Decius uerò in conf. 217. circa finem, & conf. 228. col. 1. & in conf. 253. col. 2. exponit pro filijs, & descendibus filiorum, Alex. autem in conf. 32. nu. 5. vol. 6. intelligit, ut includantur coniuncti omnes vsque ad septimum gradum, idem uerò Alex. d. conf. 26. nu. 5. in 3. intelligit, ut pro subiecta materia accipiantur, conueniunt tamen omnes, ut prius ueniant descendentes uti puximiores, Crau. conf. 22. Magnificus, col. 1.

39 Cognatorum nomen, generale, & speciale, est: generaliter includit coniunctos per masculos, & per fœminas, specialiter autem,

qui per fœminas tantum coniunguntur, l. 1. ff. vn de cognati, & in l. inter agnatos. ff. vn de legit. & l. non facile. §. cognationis, ff. de grad. affin. de qua re tradiderūt idem Tiraq. loco sepredicto, nu. 11. & Curt. iun. cōf. 5. & si uocati sint illi de familia cognationis & de domo, adeo ut de agnatione sensum uideatur, ad hos significatio restringitur, Socin. sen. conf. 63. in 3. nu. 15. vers. ex quibus.

40 Affines autē sunt uiri & uxoris cognati, dicti ab eo, quòd duæ cognationes, quæ diuersæ inter se sunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finē accedit, sic tex. in d. l. non facile. §. affines, & l. affinitatis, C. com. de success. & ext. de cōsanguini. & affini. Tiraq. eodem loco, nu. 20. ubi tamen refert in iuribus scriptis, & apud bonos auctores, affinitatis nomen usurpari pro sanguine cōiunctis, ueluti in l. si mulier. ff. de don. inter uir. & uxo. in l. ult. ff. ubi pupill. ed. deb. in l. ius familiarium, C. de relig. & sump. fun. quod etiam legitur in c. 1. 35. q. 3. & in c. hæc salubriter. 35. q. 8. & in c. 1. de sponsal. in 6. ubi sic notarunt, Io. And. Archid. & Domin. Quod est notandum, quia sepe testatores, & notarij imperiti in testamentis, & in alijs actibus affines accipiunt pro cōsanguineis.

41 Attinentium uerò nomen complectitur omnes utriusq; sexus coniunctos, Bal. in c. in literis, ext. de testib. Angel. in Auth. de alien. & emph. in §. æconomus, & in Auth. de hæred. & Falcid. in princ. Socin. sen. cōf. 63. sub nu. 13. in 3. Ruin. conf. 161. num. 1. in 2. Barb. & in rep. l. cum acutissimi, fol. 14. col. 2. uers. Quid si testator, C. de fideicom. & in relicto atinentibus, consuluit Paris. consi. 49. per totum, in 2. ubi sub nu. 10. refert dicta Bal. Ang. & Barb. & deniq; concludit id esse iudicis arbitrium, post Bar. & alios in l. cum alienam, C. de legat. ego autem arbitror, quòd licet in materia l. cum alienam, arbitrium sit iudicis, quæ nam sint personæ coniunctæ, ut ibi: attinentium uerò esse atinentium nomine contineri supra relatos, nisi ratione adiuncti ad masculos restringeretur, quia superius de masculis dictum fuisse, uel quia dictū fuisse de atinentibus, de domo, de familia, uel de agnatione, nam de agnatis uideretur sensum, non de cognatis, sicuti in specie Ruin. docuit d. conf. 161. num. 4.

42 Consortes autem qui sunt, posuit idem Ruin.

M. Antonij Peregrini

Ruin.conf. 24. in 2. scilicet, qui sunt de eadem familia.

Necessarij autem, qui similiter sint, legitur apud Tiraquell. loco preallegato, nu. 2 o.

- 43 Liberorum autem, & descendendum nomine, omnes utriusque sexus descendentes in infinitum designari, ac contineri constat. I. cognoscere. §. liberorum. l. liberorum. ff. de verb. signifi. l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius vocan. §. 1. in Athen. de hæred. venient. ab intest. dixi in art. 25. nu. 8. ubi est locus suus.
- 44 Filiorum autem appellatione, an contineantur nepotes, vel alij vteriores gradus, varie à maioribus nostris scriptū legitur, in l. Gallus. §. instituens. ff. de lib. & posth. & apud Gabriel. de verb. signific. conclus. 1.
- 45 Ego autem restringendo materiam peculiariter ad vltimas voluntates, & sequendo communes traditiones, doctrinam hanc mihi constituo. Nam filiorum mentio aut conditionaliter facta fuit, aut dispositiue, & in his duobus capitibus tota versatur disputatio, præsciendum tamen est, dum Auctores disputant, an filiorum appellatione contineantur nepotes, intelligunt, necdum de nepotibus, qui tenent secundum gradum, sed etiã de pronepotibus & alijs vterioris gradus: & quidem quamuis nepotes venirent, non tamen contineantur pronepotes, sensit Corn.conf. 143. iu. 3. Cur. iun.conf. 113. ante num. 11. Contra verò, quòd etiam pronepotes veniant, clare sensit Bart. in l. 1. §. si q. ff. de suis & leg. quia nepotis appellatione venit pronepos, idem Bart. in d. §. instituens, & in d. l. liberorum. num. 17. Abb. in c. 2. ex. de verb. signif. ideo in feudalis, quia filij appellatio latius profertur, veniunt nepotes, pronepotes, & alij, vt infra dicam, & sic in fideicommissis, primogenijs, & maioratibus, cum filij appellatio profertur ad nepotes, vt omnes liberos contineat, videtur text. in l. Lucius. ff. de hæred. inst. de quo statim dicã, & in l. filij appellatione. ff. de verb. sig. & sic tradidere Cur. iun.conf. 116. col. 2. vers. pro contraria. Socin. iun.conf. 108. num. 2. in 2. Rimin. iun.conf. 23. nu. 74. Lud. Molin. de maior. Hisp. lib. 1. cap. 6. num. 29.
- 46 Capiendo itaque primum caput, quod est, cum filij ponuntur in conditione, veluti si sine filijs, & eo casu filiorum metio omnes liberos includit, casus est in d. l. Lucius. ff. de hæred. inst. iuncta l. 1. C. de cond. infer. & ego plene dixi in artic. 25. num. 1. & in artic. 28. num. 32. cuius rei ratio est, vel ob nega-

tiue naturam, quæ magis negat, quàm affirmatiua ponat, uel quia aliàs sequeretur absurdum, quòd substitutus extraneus præferretur descendentibus in portione relicta proprio parenti, quod quidem absurdum uideretur, ac ideo prudens in ea l. reputatur consilium testatoris, qui in ea portione non solum instituitur, sed & eius liberos substituto pretulit, uel quia testator ponendo filios in conditione, retulit se ad incertum futurum euentum: quas rationes ad illam legem, & ad propositionem hanc considerauit Alex. conf. 1. sub num. 16. in 1.

- 47 Cum verò de filijs actum fuit dispositiue, & hoc casu, an nepotes contineantur, uel nõ, testatoris mens in hunc, uel alium intellectum, si ex aliquibus colligi possit, præstat. l. liberorum. uerfic. sed & Papirius. ff. de uerb. sign. Socin. conf. 152. col. 3. Curt. iun.conf. 11. num. 5. Mens autem, vt nepotes non contineantur, satis perspicua esset, si nominatim de eis dictum fuisset, ueluti Antonium filium meum, Bar. in d. l. liberorum, sub num. 5. per tex. in l. si quis ita, cum glos. ff. de testa. tur. & per tex. in l. Gallus. ff. de libe. & posth. idem Bart. in d. §. institutus. col. ult. Alexan. conf. 37. num. 14. in 6. Dec.conf. 465. & 513. col. 1. Paris.conf. 20. num. 57. lib. 3. Curt. iun.conf. 57. num. 2. & 113. num. 2. cum pluribus alijs concordantibus adductis ab Ant. Gabriel. d. loco. nu. 73. ubi intelligunt nominatim, nomine proprio, aut æquipollenter.
- 48 Per contrarium autem, ut contineantur, mens collecta satis suadet ex eo, si nepotes alij ve liberi non containerentur, contingeret dura separatio, casus est in d. §. sed & Papirius, & in Luxorem. §. concubina. ff. de le. 3. ubi legato uillico cum filijs suis etiam nepotes in legato ueniunt, ne alioquin a propriis parentibus separarentur, quorum separatio, natura, & lege, dura ac iniqua censetur. l. possessionum. C. com. ut. iud. & sic notauit glos. in d. l. filij appellatione. ff. de uerb. sign. Cin. Bal. & alij in d. §. institutus. Curt. iun. d. confil. 111. num. 8. ideo grauato hærede præstare habitationem nutrici & filijs suis, aliàs interrogatus dici, nepotes quoque cū filijs commodo habitationis frui oportere, ne iniqua separatio inter eos emergat. Idem est ubi aliquod absurdum uel irrationale resultaret, Ruin.conf. 8. colum. 2. in 5. Curt. dicto loco, cum alijs adductis a Gabriel. præcitato loco. nu. 34. & ultra eos Alexand. conf. 9. num. 5. in 1.

- 49 Item si testator per verba vniuersalia, puta omnes, uel quoscunq; filios alicuius uocasset, uel etiam grauassit, nepotes continerentur, quia vniuersalis sermo operari solet, ut includantur etiam res, & personæ, quæ aliàs ex propria uocabuli significatione non continentur, l. Iulianus, & l. librorum. §. quod tamen Cassius. ff. de leg. 3. & in specie sic decidit Curt. iun. d. conf. 48. num. 3. sequitur Crau. conf. 155. nu. 4. & plura ad hoc congerit Cepha. conf. 152. sed præter hos sic decidit Alex. d. consil. 9. lib. 1. in vers. tamen præmissis.
- 50 Item cum testator in aliquo futuro euentu de filijs meminit, quo tempore occurrere posset, quod non extarent filij, sed nepotes, & eo casu filiorum mentio nepotes & ulteriores continet, sic Imola in d. §. instituens, col. ult. per tex. in d. l. Lucius, quem sic intellexit, & sequuntur Doctores communiter ibidem, Ias. nu. 23. Alex. d. conf. 9. num. 6. Curtius iun. dictis locis, Soci. iun. conf. 114. nu. 31. in 1. Gabriel. conf. 121. nu. 36. Gozadin. conf. 36. nu. 1. Didac. variar. lib. 3. cap. 5. nu. 3. Cephal. conf. 16. nu. 64. conf. 107. nu. 15. & 242. num. 5. Rim. iun. conf. 23. nu. 66. cum alijs adductis à Gabriel. d. conclus. 1. numero 36.
- 51 Idem est in dispositionibus, quæ pro sui natura habent tractum successuum & perpetuum, veluti in primogenituris, & maioratibus: nã si erecta sit primogenitura aut maioratus in personam alicuius, & filiorum suorum ad omnes quippe descendentes profertur, quia horum natura est, ut successus ordinentur. sic enim censuit Lud. Molin. de maior. Hispan. lib. 1. cap. 6. nu. 28. ubi huius opinionis recensuit Socin. conf. 250. col. 3. lib. 2. Tiraq. de iure primigen. q. 40. nume. 57. Dec. conf. 498. num. 19. Paris. conf. 72. nu. 107. lib. 4. Cur. iun. d. conf. 111. nu. 10. & 11. qui tamen id non dicunt, melius autem ad rem hanc Gozadin. conf. 36. nu. 11. Socin. iun. conf. 108. nu. 2. lib. 2. Pallat. Ruu. in rep. rubr. de donat. inter uirum. §. 69. nu. 21. Didac. in practi. capi. 38. nu. 6. & 7. sed ultra hos addo ego Petr. Anchar. in suo famoso conf. 27. non seruato, ubi decidit fideicommissio constituto in antiquiorem de familia, non in primo terminari, sed successiue de antiquiore in antiquiorem profertur: & eius decisio communiter recipitur, sicuti dixi in Artic. 19. num. 16. & latissime Rimin. iun. conf. 23. nu. 51. & infra.
- 52 Idem quoque est in feudalibus, nam quia feuda etiam simpliciter & informiter concessa, non censentur personalia; sed ultra acceptorem profertur ad successores feudales, Bal. in ca. 1. in tit. an. agn. uel fil. per illum text. & sequuntur cõmuniter Doctores. Paul. & Ias. in lapud Iulianum. §. si quis alicui. ff. de leg. 1. Ruin. conf. 15. num. 5. in 1. Clar. in §. feudum, quæst. 9. in vers. sed quid dicendum, Roland. cõf. 28. nu. 9. in 3. iccirco filiorum mentio in concessionibus feuda libus omnes descendentes successiuo ordine continet, c. 1. §. & si clæstulus, in ti. de alien. feud. ubi Bal. & communiter feudistæ sic notarunt, Alex. in d. §. instituens, nu. 8. Ias. nu. 24. idem Ias. in l. de quibus, num. 20. ff. de legib. Alex. conf. 26. col. 3. in 5. Ruin. conf. 105. col. 3. in 3. & 167. col. pen. in 5. Gabriel. d. conclus. 1. num. 16. & late Paris. conf. 20. nu. 23. in 1.
- 53 Aduertendum tamen est, quod in primo genituris tunc filiorum nomen liberos significaret, quando primogenitura erecta fuisset per nomen pluralis numeri, puta in filios primogenitos Titij, uel in filios maiores natu: nam quia pluralis numerus plures personas desiderat. l. ubi numerus. ff. de testib. idcirco plures primogeniti, & plures maiores denotantur. sic etiam cum uocatus foret maior natu de familia, uel de agnatione, quia ad agnationem, non ad personas testator respexit, iccirco maioratus perpetuus esset. sic loquitur Decius, conf. 321. in causa, & Anchar. in conf. præall. cæterum si testator post mortem Titij substituisset eius filium primogenitum, quia in primo proprie uerificatur dispositio, nec uis sermonis ulteriorem tractum requirit, iccirco in primo dispositione consumi recte dici poterit: & sic sensit Guido Papa in decis. 467.
- 54 Item cū testator uocasset filios descendentes ex Titio, euides colligeretur coniectura mentis testatoris, ut senserit de liberis & descendentibus cuiuscunque gradus, non primi gradus tantum, & præsertim si addidisset in perpetuum, latissime idem Riminal. d. conf. 23. nu. 65. & nu. 68. ubi in id adducit Ruin. in conf. 115. nu. 11. lib. 3.
- 55 Rursus ubi materia esset fauorabilis, quia fauore familie & agnationis, de filijs dictum fuisset, ut de liberis sensum uideatur, in ultimis uoluntatibus, probant Curt. iun. cõf. 23. num. 15. & d. conf. 111. num. 11. & 12. Paris. conf. 63. nu. 27. lib. 2. Gozad. conf. Marc. Ant. Peregrini. L. 89. nu.

M. Antonij Peregrini

89. nu. 12. Socin. iun. conf. 1 § 1. nu. 36. lib. 2. Bero. conf. 12 1. nu. 10. item lib. 2. Riminaliun. d. conf. 23. nu. 74. & in statutis, idē Bar. in d. l. liberorum. col. 4. Iaf. in l. de quibus. ff. de legib. colum. 4. & 5. Baum. de statur. exclud. artic. 12. q. 16. Gabriel. d. concluf. 1. nu. 19. & Hier. Gabriel. cōf. 12 1. nu. 37. & 39.
- 55 Præterea cum ex proprio testatoris, uel etiam ex communi loquendi usu in eo loco, filiorum appellatione designarentur nepotes, utique continerentur, quia usus preuuleret significationi uerborum, ad liberorū, §. quod tamē Cassius. ff. de leg. 3. notatur in l. Labeo. ff. de sup. leg. & in specie Roman. tradidit conf. 438. col. ult. & in l. si uero. §. de uiro, nu. 36. ff. sol. matr. & ante eum Bar. in l. alimēta. ff. de alim. leg. Iaf. in d. §. instituens, col. 6. pulchre idem Iaf. in l. si pater, C. de hered. insti. cum alijs adductis à Gabriel. d. concluf. 1. nume. 40. & è contra ubi cōmunis usus aliter nominaret filios, aliter nepotes, filiorum appellatio non includeret nepotes, sic post Iacob. Butrig. Anton. Butr. Iaf. & Beltrād. tradidit idē Gabriel. nu. 90.
- 56 His autem considerationibus cessantibus an dispositio hominis relata ad filios proferratur ad nepotes, & posteriores, ambigua est questio. Nam in legum dispositionibus contineri extra iura, in l. iusta, in l. filij. ff. de verb. sig. in l. filium habeo. ff. ad Macedon. in l. hoc senatus consulto. ff. de ritu nup. & alibi sæpe. sed in hominum dispositionibus aliud uidetur, per tex. in d. l. quod si nepotes. ff. de test. tut. & in §. fin. Insti. de his qui test. tut. da. pos. & in l. cum pater. §. hereditatem. ff. de leg. 2. in contrarium quod contineantur, suadet tex. in d. l. Lucius, in d. l. liberorum §. sed & Papirius. uerū ad hæc duo iura supra acutissimi particulares suas considerationes. In hac autē re Auctores uarijs modis distinxerunt, nam Franc. Accur. pro ut referunt scribentes in d. §. instituens, dicebat, aut filiorum nomen profertur ab ascendente, & continentur, aut à transuersali & non continentur. hæc autem distinctio absolute non est uera, nam primò capitobstat tex. in d. l. quod si nepotes, secundo obstat tex. in d. l. Lucius. uerum si restinxerimus distinctionem hanc ad ordinationem dispositiuam, non conditionalem, & extra materiam oneris tutelarum, distinctio hæc non uidetur irrationabilis, quia dulcis illa filiorum nominatio ponderata à Ca-
- listrato in d. l. liberorum, in fine, equidem occurrit in ascendentibus, nimirum Accursij distinctionem probatur Alexan. conf. 1. num. 16. in 1. & in eodem casu, Corn. conf. 199. nu. 34. in 2. idem Alex. conf. 26. num. 6. in 3. Marian. sen. conf. 14. col. 2. in 1. Aretin. conf. 145. & iterum consulentes apud Socin. conf. 152.
- 57 Alij uerò, & fuit opinio Iaco. de Ra. Cini, & aliorum antiquorum, quos Bal. reuulit in d. §. instituens, distinguunt, aut tempore dispositionis testatoris extabant filij, & nõ cõtineantur nepotes, quia per prius de filijs uideantur sensisse: aut non extabant, & continentur nepotes, ut actus ualeat, sequitur Alex. d. conf. 9. nu. 4. in 1. ubi sic consuluit in institutione facia de filio, ut nepos eo præ mortuo contineatur in ea dispositione, & in telligit etiam quòd filij existissent tempore dispositionis, sed nõ tempore mortis testatoris. Circa istã distinctionem, super qua uersatur pondus totius materiæ, quantum ad secundum caput, recepta est Bal. & antiquorū traditio, pro actus ualiditate.
- 58 In primo autem capite, ubi tempore dispositionis extarent filij, plures occurrunt dubitationes: nam si ponamus extitisse filium, & nepotem ex eo, & filius successisset in relicto, dispositio consumeretur in filio, nec ulterius extenderetur, ad l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. & sic præcisè notauit Bar. in d. l. liberorum, col. pen. ff. de verb. sig. uerf. quero quid si in aliqua, sequitur idem Alex. conf. 11. ponderatis, col. 3. & conf. 105. perspectis col. 2. in 1. Corn. conf. 131. col. 1. in 3. Curt. sen. conf. 46. sæpe reuoluta, col. 10. Socin. conf. 104. col. 1. in 3. Dec. conf. 95. col. fi. Ruin. cōf. 78. in 1. dub. vol. 2. Paris. cōf. 20. nu. 56. in 3. & est cōmunis traditio, uti dixi in Arti. 19. nu. 6. & ex hac cōmuni propositione moderandæ sunt plures ex traditionibus supra relatis.
- 59 Si uerò præsupponamus tempore dispositionis extitisse filios, tempore autem mortis, uel cedentis fideicommissi, extare filium, & nepotem ex alio filio prædefuncto, utrum hoc casu, nepos sub nomine filij currat cum filio, pulchra est disceptatio, quæ quidem proprie locum habet supponēdo filij appellatione nepotem cõtineri: hoc autē casu si uersaremur in institutione directa, ut actus ualeat, concedendum esset nepotem contineri, per rationem Bal. & antiquorum, & consuluit Alex. d. conf. 9. si uerò de fideicom-

commissio uel de institutione transversalis ageretur, quod filius preferatur nepoti, sua det ratio hæc, quia in eo proprie verificatur nominis significatio, ad l. l. u. diffinimus. ff. de iis qui sunt sui. nepos autem non ex propria, sed ex interpretatiua & impropria vocabuli significatione continetur, Din. Bar. & alij in d. l. liberorum, Alex. conf. 37. col. pen. in 6. Socin. iun. conf. 116. col. 5. in 1. & 108. col. 4. in 2. cum alijs adductis ab Antonio Gabr. d. conclus. 1. nu. 3. unde uidetur, filium, in quo concurrat propria nominis significatio, preferendum esse nepoti: sic præcise consuluit Paris. conf. 20. num. 56. in 3. sicuti ea ratione dicimus, uocatis nepotibus, nepotem preferendum esse pronepoti, Port. Imol. conf. 15. uerum quia proposita hæc questio fuit plene discussa in Artic. præced. nu. 44. ideo ulterius non prosequor.

60 Si autem tempore mortis testatoris, uel cedentis fideicommissi, non extarent filij, qui tamen extabant tempore dispositionis, sed extarent nepotes, utrum filiorum appellatio nepotes contineat. Bal. post antiquos sensisse uidetur, nepotes non uenire, quia aliter filij, aliter nepotes appellantur, d. l. quod si nepotes, & idem Bal. in l. maximum utrium, C. de liber. præter. sequitur Roman. conf. 4. 8. in fine, ubi loquitur in fideicommissu conditionali filijs relicto, in incertum futurum euentum, per tex. notabilem in l. cum pater, §. hereditatem. ff. de leg. 2. & opinio nem hanc probarunt consulentes apud Soc. d. conf. 152. & in subscriptionibus, ubi opinionem hanc maxime probarunt in relicto conditionalibus, supponendo, quod nepotes succedere volentes non essent nati nec cõcepti in uita testatoris, per tex. in d. l. si cognatis, & per tex. in l. Titius, in l. ite prætor, ff. de suis, & leg. quæ iura in conditionaliter relicto procedere quoque intellexerunt, secuti sunt Corn. conf. 182. num. 7. & 190. ubi num. 34. in 2. ubi refert iudicatum fuisse Florentiæ pro opinione illorum consulentiũ, quam etiam probarunt Aretin. in d. §. instituens. Socin. d. conf. 73. num. 19. præsertim si non erant nati, nec cogniti in uita testatoris, ut ibi sub num. 25. & sic quoque retento eo, quod non fuissent cogniti in uita testatoris, Dec. conf. 95. colum. 3. & in conf. 545. Paris. d. conf. 20. num. 56. & 58. in 3. ubi pro filio aduersus nepotem ex alio filio non natum in uita testatoris, Socin. iun. con filio 30. in 3. absolute autem Alciat. consil.

31. num. 16. & conf. seq. & confi. 50. nu. 12. & latius conf. 68. num. 8. lib. 9. Zalius consil. 7. nu. 5. lib. 1. Bero. conf. 122. lib. 2. Cephal. conf. 107. num. 16. & conf. 607. nu. 56. post Bellon. conf. 50. num. 5. Roland. conf. 43. in 4. Rim. iun. consil. 75. num. 4. & 173. num. 39. & 535. nu. 57. Deca. consil. 47. in 3. ubi sub num. 10. late proponit, sub filiorum nomine nõ uenire nepotes, & ibi de re hæc amplissime scribit, & ultra hos Beretta, consilio 130. & horum opinionem ex modernioribus probant idem Rim. iun. conf. 358. nu. 232. Sfor. Oddo, conf. 90. nu. 2.

61 Bart. uerò in d. l. liberorum, distinxit, aut agitur de commodo filiorum, ueluti in legatis, & in fideicommissis, relicto filijs alicuius uel in institutionibus, & substitutionibus, uel in conditionibus ad filiorum commodũ & contineantur nepotes, d. l. Lucius. ff. de hæred. insti. & in d. l. liberorum. §. sed & Papirius, & in l. iusta, & in l. filij appellatione. ff. de verb. sign. ibi, filij appellatione omnes liberos intelligimus, aut non agitur de eorum commodo, & non continentur, uel etiã si agatur de onere alterius, ueluti in tutelis, & sic intelligit tex. in d. l. quod si nepotes. & cum Bart. ubi de filiorum commodo agitur, pertransseunt communiter Doctores, Alciat. in d. l. liberorũ, Ias. in d. §. instituens, nu. 23. ubi de comuni, referens in hæc sententiam, Oldrad. Anchar. Butt. Cardi. Roma. Alex. & Socin. & sic consuluit Alex. d. cõf. 9. in 1. & conf. 5. & conf. 26. in 3. & conf. 37. in 6. Andr. Sicul. conf. 11. col. 5. & conf. 55. col. 6. in 2. Marian. fen. conf. 14. in 1. & Bartol. Socin. eius filius, conf. 90. ad finem, in 1. & conf. 249. col. 1. in 2. & melius cõf. 17. in 4. Dec. cõf. 391. col. 2. Beltrand. cõf. 196. in sec. questio, lib. 2. Cassan. conf. 67. nu. 29. latissime Marian. iun. conf. 114. col. pen. & 116. col. 3. in 1. & conf. 146. in 2. ubi & quod cum filio cõcurrere possit, & sic Vincentiæ iudicatum fuisse refert, & præterea ultra præcitaros auctores huius opinionis reuoluit Iacob. Butrigar. apud Bal. in 4. vol. conf. 364. & eundem Bal. in eodem vol. conf. 302. non continentur, & cõf. 62. opiniones. & sic quoque consuluit idem Socin. conf. 1. nu. 36. conf. 2. num. 9. & conf. 20. nu. 8. in 3. Rub. Alexandr. conf. 8. ad finem, & 28. nu. 3. ubi communem dicit, etiam in transversalibus fideicommissis ac etiam in non natis in uita testatoris, modo tamen nati sint tempore cedentis fideicommissi, ad

M. Antonij Peregrini

d'icta supra, num. 40. & infra, & sic quoque tenuerunt Grat. conf. 5. nu. 45. & cōf. 101. num. 1. in 2. Ruin. conf. 130. num. 2. in 3. Croc. conf. 1. nu. 7. & conf. 17. nu. 11. Ripa in l. ex factō. §. si quis rogatus, nu. 60. ff. ad Trebell. Paris. conf. 75. nu. 67. & conf. 78. nu. 12. in 2. Curt. iun. conf. 111. nu. 2. & ibi. nu. 3. Gozad. conf. 4. nu. 13. Natta cōf. 602. num. 16. Parisien. in addit. ad Dec. d. conf. 95. & 545. & ad Alexā. conf. 1. in 1. Anton. Gabr. d. conclus. 1. nu. 5. Hier. Gabr. d. conf. 121. in primo dubio, Zanc. in rep. §. cum ita, nu. 239. Rimin. iun. d. conf. 23. nu. 75. Quibus tamen in locis fatentur, ne potes contineri nō secundum propriam, sed secundum interpretatiuam significationem, & subsequuntur ex recentioribus Ceph. cōf. 261. nu. 7. Menoch. conf. 215. nu. 12. 347. nu. 3. Oued. cōf. 60. nu. 2. & Sforc. Oido conf. 97. num. 7. ex quibus omnibus satis cōstat hanc esse magis receptam & communem sententiam. Quæ etiam ampliatur, si dictum fuisset de filijs ex suo corpore natis, sicuti ex multorum auctoritatibus dixi in Artic. 28. nu. 34.

- 62 In secundo autem casu, cum de filiorum incommodo agitur, veluti de eos per fideicommissum grauando, ut nepotes non contingantur, cum Bar. stat communis Doctorum traditio, sicuti dixi in Artic. 1. nu. 27. & 28. & ultra eos addo Corn. cōf. 182. col. 3. & 199. li. 2. Curt. iun. cōf. 111. nu. 1. & 2. Tiraq. de iure primigen. q. 40. nu. 56. & 57. Lud. Molin. de Maior. Hispan. lib. 1. cap. 6. nu. 27. Anton. Gabr. conclus. 1. nu. 8. Quibus præterea adherēt relati supra nu. 60. adeo ut hæc uideatur communis traditio, nisi ex aliquibus coniecturis legitimis aliud dicendum esset, sicuti latissime prosequitur Curt. iun. conf. 111. & in consil. sequen. usque 117. addo quæ in proposito valiter scripsi in Artic. 28. nu. 33.

Quibus accedit, quæ etiam in dispositione legis aliquid constituentis in odium filiorum, non continentur nepotes. Bar. in d. l. liberorū, col. 3. per tex. in l. patri. ff. de adulter. cum l. seq. & in l. Iulianus. §. hoc capite, ff. de ritu nupt. Alex. conf. 37. col. 4. lib. 6. Dec. conf. 95. col. pen. cum accumulatis ab Hippol. Marfil. in l. infans. ff. de sicar. & ab Anton. Gabr. d. conclus. 1. nu. 54.

His aut sic propofitis, quæ necessaria sunt ad tractatum præsentem ulterius prosequor.

- 63 Octaua itaq; est conclusio, cum testator

relinquit agnatis, cognatis, aut familie. aliquis tertij, omnes per virili cōcurrunt, propinquiores, & remotiores: modo tamen ut dixi, nati sint in uita testatoris, sic Bar. in d. l. si cognatis, in fine, & plenius Socij. ibi, nu. 32. idem Socin. conf. 249. nu. 25. uerf. tertius, & conf. 86. num. 8. in 3. sequuntur Anchar. & Imo. in d. c. indicantur, Alex. Ias. & Iarius Rub. Alexan. in rep. §. quidam recte, in l. Gallus. ff. de lib. & posth. Ioan. de Garron. in d. l. 1. num. 93. C. de sec. nup. & ultra eos, sic uoluit Bar. in l. fin. C. de conductor, & procur. lib. 1. 1. quem referunt & sequuntur, Curt. iun. in l. fin. C. de ed. di. Adr. col. ult. Mantua in prima lectura, nu. 222. Riminal. sen. conf. 256. num. 15. in 2. par. Socin. conf. 12. col. 3. in princ. & conf. 86. nu. 8. in 3. Ruin. conf. 174. nu. 9. in 2. & ad hoc Socin. ipse inducit tex. in l. is qui cum plures. ff. de leg. 3. Limita, nisi ex dispositis constaret, testatorem, eos inter se ordine successiuo uocauisse, sicuti in eodem casu discurrunt Socin. d. conf. 12. & Ruin. d. conf. 174. & 141. nu. 5. in 2. & idem Ruin. cōf. 158. nu. 9. in 3. idem Socin. conf. 51. num. 30. in 4. Decian. conf. 24. nu. 2. in 2. Panciroli. conf. 91. nu. 7. & 8. dixi in Artic. 25. nu. 49.

- 64 Nona conclusio, cum fideicommissum relinquitur agnatis, cognatis, aut familie defuncti, si quidem aliqui nominati, sunt uocati, hi admittuntur, sin autem qui proximiores sunt defuncto, remotiores autem cum propinquioribus, non simultaneo, sed successiuo, ordine admittuntur, d. l. cum ita §. in fideicommissio, & l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2. & l. fin. C. de verb. signif. Bar. in d. l. si cognatis, sub num. 3. ubi formaliter inquit, quod prius admittuntur nominati, & his deficientibus, qui proximiores in gradu sunt, per dicta iura, cuius uerba sunt multum ponderanda. Nam Socin. ibidem, sub num. 35. exponit, his deficientibus, id est, non extantibus: nam secundum eum, sextantibus & admissis primis nominatis, sequentes penitus excluduntur, ueluti per uulgare uocati, quod etiam post Cuman. uoluit Socin. eo loci, ante num. 16. ubi distinguit multum interesse, an testator simpliciter relinquit familie, & cognatis, & hæc casu, priores in gradu cum ulterioribus, censeantur uocati ordine successiuo, inter se, per uulgarem, non per fidei commissariam, & sic intelliguntur tex. in d. §. in fideicommissio, & in d. l. fin. aut non simpliciter, sed per uerba denotantia tractum

temporis, quia dictum sit, quòd relinque-
bar familię, ut in familia remanerent, & hoc
casu sequentes in gradu post priores sint, &
intelligantur uocati, nedum per uulgarem,
sed etiam per fideicommissariam, per tex. in
d. §. fratre, & idem scripsit Socin. ipse conf.
249. sub nu. 2. versic. secundo ex eadem.

Circa ista dicta, quę maximi sunt effe-
ctus, notandum est, Bar. conclusionē veram
esse & communiter receptam, ut vocatis
agnatis, cognatis, & illis de familia, cum ali-
qui specialiter nominati non sunt, proximo
res testatori in eodem gradu successione ad
mitti, nec cum eis concurrere remotiores.
sic enim præter Cuman. & Socin. tradidere
communiter alij in d. l. si cognatis, & in d. §.
in fideicommissio, Angel. in d. l. fin. C. de
verb. signif. ubi dicit, se de factò practicasse
illam legem in quodam testatore, qui filio
mortenti substituit cippum domus, seu stipi-
tem agnationis, ut non uocentur omnes de
agnatione, sed gradatim secundum ordinē
charitatis, uidelicet primò descendentes, &
proximiores, secundo ascendentes & propin-
quiores, tertio collaterales, similiter coniu-
ctiores, & idem quoq; in eadem l. notarant
Bal. Paul. & Iaf. nu. 25. & idem Angel. conf.
38. quidam Ioannes, sequuntur Alex. conf.
25. col. 1. in 4. Iaf. conf. 215. col. 111. in 2.
& in cippo domus per substitutionem voca-
to consuluit Curt. iun. conf. 172. & genera-
liter in nominibus collectiuis, pulchrè Pari.
conf. 21. sub num. 16. in 3. & latius in conf.
49. vol. 2. Socin. iun. conf. 126. num. 57. in
primo, Tiraq. plures alios adducens de Re-
trac. lignag. §. 1. glof. 4. nu. 2. Decian. cõf.
100. nu. 15. in 3. Menoch. in dictis consil. &
in d. præfump. 93. nu. 6.

65 Er si vnus tantum proximior adesset, ille
admitteretur, quãuis in plurali testator agna-
tos uocasset: sic Paul. Ca. conf. 383. notan-
dum est, col. 1. in 1. ubi inquit paria esse, re-
linquere agnatis, vel agnationi, & cum agna-
tioni relinquitur, factis factum est, si vnus tan-
tum, qui proximior sit, succedat, l. filius fa-
milię, §. cum pater, ff. de leg. 1. nam & aliás,
qui decedit unico relicto filio non dicitur si-
ne filijs decedere. l. non est sine liberis, ff. de
uerb. sign. l. fin. ff. de polliciat. l. pater Seue-
rinam, §. ira fideicommissio, ff. de cõdi. & dem.
l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebel. l. 1.
C. de cond. infer. & l. iubeamus C. ad Trebel.
in §. fin autem, glof. Bar. & communiter a-
lij, ut per Ripã ubi, nu. 51. ff. co. in l. ex factò.

§. si quis rogatus, & in specie, in conditio-
ne si sine filijs, Decian. conf. 93. nu. 6. in 3.
Port. Imol. conf. 13. nu. 18. Berõ. conf. 110.
nu. 19. quia licet pluralis locutio pro sui na-
tura plurim desideret concursum. l. ubi. nu-
merus. ff. de testib. & c. pluralis locutio, de
reg. iur. in 6. attamē cum eadem ratio est in
vno, quę in pluribus, pluralis etiam in vno
verificatur, dictis iuribus, sic Paul. Ca. in d.
l. 1. sequitur Dec. conf. 50. col. ult. & plene
Crau. conf. 180. nu. 3. ubi & è contra, singu-
laris uerificetur in pluribus, de quo pũcto la-
tissime Iaf. conf. 215. col. 3. in 2. Dec. in c.
prudenciam, §. adijcimus, ex. de off. deleg.
& est tex. in l. si quis ita, §. 1. ff. de testam. tur.
ideoque statutum excludens foeminas pro-
pter agnatos, locũ quoq; habet in vno agna-
to, Dec. in l. 1. in 4. not. C. de pact. ubi alios
refert, & plenius Albert. Brun. de statut. ex-
clud. in 12. artic. nu. 177. 178.

66 Sed contra, cum testator plures dispositi-
ue uocat, ut eius dispositio, ex ui & natura
pluralis locutionis, non in uno tantum con-
tineatur, sed & ad alios quoq; proferatur,
qui aliás non continerentur, extat Bar. deci-
sio in l. fin. per illum tex. ff. ad Trebell. quę
communiter ubiq; recipitur, ad hoc etiam
decisio Io. Andr. in addit. ad Specu. in tit. de
testam. §. in primis, in ultima additione, in
4. quęst. quę prius fuit Oldr. conf. 142. fa-
ctum tale est. quã sequuntur, Paul. Ca. conf.
219. col. 1. in primo, Ale. cõf. 109. col. pen.
& ul. in 7. Corn. conf. 29. col. ult. in 1. Ruin.
conf. 104. & 172. col. 2. in 2. & 110. col. 2.
in 3. ubi per illam decisionem distinguit, qd
aut de filijs, & liberis, facta est mentio con-
ditionaliter, & sufficiat unum extare, per di-
cta iura, aut dispositione, & plurium requi-
ratur concursus, & fuit ante eum distinctio
Decij in d. l. 1. nu. 4. C. de pactis, cui etiam
adhæsit in conf. 287. in ciuitate, col. 6. versic.
sed videndum, nu. 13. ubi substitutionem de
filijs superstitibus, in uno tantum non verifi-
cari arguit, ob naturam pluralis numeri, &
quia de fideicommissis agebatur, & sic de ma-
teria onerosa, sed contra, ut etiam in dispo-
sitiuis pluralis numerus in uno verificetur,
notauit Abb. in consil. 65. casus, quidam
Rainerius, in 2. ubi decedit, grauamen afcri-
ptum filiabus, de se maritando in domo de
Tholomeis, in vna quoque uerificari, quia
quod de pluribus dicitur, de vno quoq; di-
cendum est, l. prætor ait, §. homines, ff. vi bo-
rap. l. 3. §. negotia, ff. de neg. gest. & quã eadē

M. Antonij Peregrini

erat ratio in una, quæ in pluribus, quo casu pluralis numerus etiam in uno verificatur, latissime Ias. in l. Gallus. §. quid si is, col. r. & infra. ff. de lib. & posth. ideo hæres rogatus restituere agnatis, quibus uolet, potest uni tantum ex pluribus restituere, Bar. & Cuman. in l. vnum ex familia. §. sed si fundum. Imo. in d. l. in §. si duos. ff. de leg. 2. ad hoc etiam decisio Alex. d. conf. 109. per totum, in 7. ubi in substitutione de superstitibus, concludit eam verificari in uno tantum, contra Decium, d. conf. 287. & in substitutione de liberis, ut in vno verificetur, Corn. conf. 68. per totum, in 4. & in tutorum datione filijs facta, ut in uno locum habeat, plenissime Dec. conf. 50. per totum, ubi plene de ui pluralis numeri, & in alio casu idem Dec. conf. 362. nu. 2. ubi sequitur Abba. decisionem, & sic quoq; his nõ relatis uoluit, Mática de cõ iect. lib. 8. tit. 12. nu. 33. ex quibus constat, Castre. decisionẽ, d. cõf. 383. plene fuisse cõ probatã, & sic quoq; licet præmissa nõ deduxerit, determinauit Rolã. conf. 38. nu. 46. in 4. Gabriel. conf. 117. nu. 39. & infra. ubi inquit, testatorem in plurali numero legasse, & substituiffe, quia uellet, cunctos, qui tunc reperirentur, rem habere, non ut vnum tantum existentem, excludere uellet. & ultra hos pondero ego: quia si testator uoluit plures habere, ergo & unũ ex pluribus, ad tex. in l. hæres mei. §. cũ ita. ff. ad Trebell. Nec obstant decisiones illæ Old. & Io. And. nam principaliter fundantur in fauorem matris, ne per pupillarem aduersus proprietatẽ verborum inductam, in totum excludatur, ad l. fin. in princ. C. de instit. & sub. & præterea decisiones illæ, pro ut ipse inquit, nec ueræ, nec tutæ sunt, & illas improbarunt Arc. in l. placet. ff. de lib. & posth. Ruin. conf. 137. in 3. tex. verò in l. fin. ff. ad Trebel. & quod in de notat Bar. locum habet, quando testator per uerba pluralis numeri disponit, & eius dispositio à principio non poterat verificari in uno tantum, ideoq; ab initio ex ui sermo nis continet eum, qui a. ãs non continetur, sed cum tempore ordinationis in pluribus est verificabilis, quãuis tempore aduenientis casus, unus tantum superstit, ille admittitur, quia pluralitas resoluitur in singularitate: es, & sic resoluit Alex. d. conf. 109. nu. 16. Dec. d. conf. 362. nu. 2.

67 Reduendo autem unde discessimus, ex dictis Cumanis, & Socini, decidimus atis mētem Bar. colligi uidetur, quod relictum agnatis,

cognatis, familiæ, liberis, & huiusmodi, per nomina collectiua plurium graduum, & per sonarum, quãuis propinquiores prius uideantur uocati, & post eos, sequentes in gradu, ea quidem sequentium uocatio fit per uulgarem, & nõ per fideicommissariam, sed quia articulus iste longiorem requirit tractatum, & ego plenissime scripsi in artic. 19. per totum, & præsertim sub nu. 12. & infra, & sub nu. 30. 31. 32. & 33. ubi materiã hanc distinxì, ideo hic non repeto.

68 Limitanda tamen est communis Bar. traditio, cum testator simpliciter agnatis reliquit, diuersum esse, cum omnibus agnatis suis reliquisset, nam uniuersalis hæc etiã ulteriores comprehendere per regulam in l. Iulianus, in l. librorum. §. quod tamen Casfius. ff. de leg. 3. & dixi supra, nu. 18. quibus addo Alex. conf. 195. nu. 3. vol. 6. Crauet. cõf. 294. col. 4. & 5. & cum relictum fuisset cui libet ex consanguineis legatum ducatorum 10. ut omnes & singuli propinquiores, & remotiores 10. habeant, consuluit Castrens. d. conf. 383. in primo. mouetur, quia dictio, quilibet, est uniuersalis, plurium concurrendum requirens. l. non distinguemus. §. cum in pluribus. ff. de arbitr. & est distributiua, quia cui libet attribuit legatum insoluidum, l. hoc articulo. ff. de hæred. instit. & Pauli sententia mihi semper uisa est uerior, quam probauit Alciat. in l. pronunciatio, in uerbo, agnatorum. ff. de uerb. signifi. licet eo non relato, aliud responderit Paris. cõf. 49. in 2. ubi legatum ducatorum 30. relictum cui libet ex attentibus, intelligit ut insoluidum debeatur 30. quibuslibet attentibus, proximioribus tamen in gradu, non etiam remotioribus, est uerum, quòd in casu Paris. concurrebant nonnullæ circumstantiæ, ex quibus de proximioribus, quosdam testatorem apparebat, idẽ si relictum fuisset singulis, natis, & nascituris, nam tot essent legata, quot nascerentur, Torniel. in d. §. quidam recte, num. 55.

69 Decima conclusio, in relictis conditionalibus, uel in diem incertam, quia tempore euenientis conditionis, cedit dies relictis, & locus est substitutioni, l. si post, & l. si dies, ff. quan. di. leg. ced. ideo admitteretur, qui tunc reperiretur de liberis, de agnatione, & de familia, quãuis non esset in uita testatoris natus, quia in relictis conditionalibus qualitas in persona legatarij consideratur tempore purificatæ conditionis, l. eum qui post. ff. de condi. & dem. l. interuenit. ff. de leg.

leg. præstand. & l. cum pater. §. hæreditatem, ff. de legat. 2. & l. non oportet. ff. eo. & qui antea deserunt extare non admittuntur, l. pater illum. §. filiam, ubi Bar. not. ff. de leg. 3. & sic fensit Lambertin. de Rampon. quem reulit Joã. Andr. in addit. ad Spec. in rubr. de testam. in verbatim Lambertinus, & conluendi per ea iura sic tradiderunt Roman. conf. 438. nu. 13. & idem Roma. conf. 134. nu. 5. & in eodem casu Pau. Caf. conf. 16. in 2. Alex. conf. 26. in 3. Socin. in d. l. si cognatis, sub nu. 30. ubi eam legem limitat in pure, aut in diem certam relicti, secus in conditionibus, per iura præallegata, ultra quæ addo ego rex. in l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2. ubi, prohibita alienatione, ut bona in familia remaneant, qui tempore alienationis in exterum factæ, reperitur de familia, per fidei commissum alienationem reuocat, & est cõmunis traditio, Dec. in rubr. C. de success. ed. & in conf. 717. in fine, 299. num. 8. & 364. ad finem, Rui. conf. 22. num. 10. & conf. 123. nu. 16. in 2. Rub. Alexandr. conf. 8. in fine, Paris. conf. 31. nu. 41. in 2. & cõf. 83. nu. 12. in eo. Alcia. conf. 32. nu. 13. lib. 9. Soci. iun. 126. nu. 53. vol. 3. Curt. iun. 111. nu. 19. & idem Curt. iun. conf. 58. prope finem, ubi tamen uoluit, quod nati in vita testatoris existentes tempore purificatæ conditionis, ueluti magis prædilecti, præferantur natis post mortem testatoris, quod est notabile dictum, & sequitur Soc. iun. conf. 172. col. 1. & 2. in 2. Crot. in rep. §. Diui. nu. 164. ff. de leg. 1. Ceph. conf. 318. nu. 23. Alciat. conf. 76. num. 1. lib. 9. Riminal. iun. conf. 75. nu. 38. & idem Riminal. 482. num. 64. & 564. nu. 13. & seq. & nu. 22. Ferdin. in d. §. nume. 105. Tiraq. de Rerrac. lignag. §. 1. glof. 9. nu. 199. & ultra eos Manrica, de coniectur. ult. volunt. libro 8. tit. 12. nu. 14. & communem traditionem latissime probant Menoch præsump. 95. nu. 4. Rolan. cõf. 70. nu. 11. in 3. & idem Ro'an. conf. 38. no. 3. & conf. seq. in 4. Cepha. conf. 16. nu. 63. & conf. 262. nu. 8. Torriell. in rep. §. quidã re de, nu. 43. & adde, quod in proposito, relictum dicitur conditionale, quando ordine successiuo unus uocatur post alterum, nã sufficeret, secundum extare tempore repudiationis primi, sic idem Torriell. dicto loco, num. 53. circa tamen illam Curr. iunior. castigationem maturius cogitandũ esse putauit. Nam ex factõ, pro concursu iudicatum obtinui.

70 Contrarium uero tenuerunt nonnulli, ut non sufficiat naeos esse tempore cõditionis, nisi etiam concepti, & nati fuerint in uita testatoris, per tex. in d. l. si cognatis, per quem, ac etiam per tex. in d. l. peto. §. fratre, iuncta glof. sic censuit Alex. conf. 184. col. 1. & cõf. 219. col. ult. in 2. & apud Socin. in cons. vlt. in primo uol. consultum fuit, per plures sollemnes Doctores consulentes, & subscribentes, D. Othonem de Nicolinis, Salust. de Perus. Marian. Socin. Franc. Aret. And. Barbat. & Joã. Bap. Caccia. substitutis filijs Gerij consobrini ipsius testatoris, in casu quo filij ab eo instituti decederent sine filijs, eueniente casu cõditionis, nepotes ex filijs Gerij non contineri, quia non erant nati, nec concepti in uita testatoris, quorum consulta probauit Dec. cõf. 95. col. 5. uerfi. Tertio principaliter, Ruin. conf. 86. nu. 10. & conf. 112. nu. 12. in 2. quibus etiam adhaesit Socin. sen. conf. 73. col. 7. uerfi. Quarto, uol. 4. sed horum opinio communiter improbat, uti in specie noauit Socin. iun. conf. 172. col. 6. uerfi. & hic cauendum, Roland. d. cõf. 38. nu. 35. Gabriel. cõf. 130. nu. 8. nec glof. finalis, in d. §. fratre, restringit illum tex. ad natos in uita testatoris, ideoque locum habet in quibuscumque natis etiam post testatoris mortem, sicuti post Cuman. intellexit Socin. in d. l. si cognatis, ante num. 16. & clarissime Paul. Ca. conf. 247. col. 7. in 1.

71 Opinio tamẽ Alex. & sequacium, à com pluribus admittitur, cum testator in futurum conditionis euentum uocasset suos agnatos, uel sibi proximiores, ut eo casu non nati, nec concepti in uita testatoris, non admittantur, quia cum illis nulla est agnatio, aut proximitas, d. l. Titius, & litem prætor. ff. de suis & leg. & in specie per hanc rationem, sic de terminauit Bal. conf. 488. ad finem, in 3. per tex. in d. l. si cognatis, sequuntur Iaf. conf. 159. Odoricus, col. pen. uerfi. quarto facit, in 4. Ruin. conf. 174. sub nu. 5. uerfi. & hanc rationem, in 3. Alciat. conf. 76. nu. 3. lib. 9. & quia pronomina hæc, meos, suos, præsens tempus demonstrant, l. si ita. ff. de auro & arg. leg. contrarium tamen ex professo respõdit Roland. d. conf. 39. in 4. ubi ex pluribus demonstrat, fideicommissum collatum in futurum conditionis euentum, in agnatos ipsius testatoris, intelligi de illis, qui tunc sunt de illius agnatione, & familia, & qui agnati essent si testator superesset, & refert eiusdem sententiæ Crot. in suo conf. 54. & hanc existimo

M. Antonij Peregrini

stim. ergo multum consentaneam testatoris uoluntati, & reperi secundum illam Rolandi consulationem iudicandum fuisse in Senatu Mediolani, sicuti retulit Petra Placentina tract. de fideicom. q. 1. nu. 585.

72 XI. conclusio, in fideicommissis conditionalibus, qui non est natus, vel saltem conceptus tempore aduentus conditionis, is ad fideicommissum non admittitur, sicuti natus post testatoris mortem, cum de pure relicto agitur, d. l. si cognatis, & in terminis sic decidit Lambertinus de Rampon. quem sequitur Io. Andr. relatus supra, nu. 27. per tex. in d. l. cum pater. §. hereditatem. ff. de leg. 2. ibi, qui eo tempore uixerint, & sequitur Socinus in d. l. si cognatis, nu. 30. Paul. de Cas. conf. 16. col. pen. in 1. & in terminis decisum refert Guido Papa, quaest. 511. & 612. cum ad natos tunc substitutio fuit restricta, secus si simpliciter filij fuissent substituti, & ultra hos auctores addo plures alios relatos in Articulo. 19. nu. 9. & consulendo in eodem casu, tradiderunt Alex. conf. 22. col. 2. in 3. duplicato conf. 13. in 4. & D. Anton. de Prato in cons. seq. Socin. conf. 113. col. 3. in primo duplicato conf. 238. in 2. & idem Socin. conf. 104. col. 1. in 3. Inf. conf. 206. num. 1. in 2. Dec. conf. 253. col. fin. ubi in substitutione de Henrico, & filijs, non contineri filios Herici, quia non natos tempore cedentis conditionis, sed Henrici solum, motus ex decisionibus supra relatis, & idem quoque uoluit Ruin. conf. 106. num. 6. & nu. 10. in 2. Socin. iun. conf. 174. nu. 30. & 31. in 2. ubi inquit, quod aperto casu fideicommissi per alienationem, seu confiscationem bonorum, contra testatoris prohibitionem, nati postea non reuocant alienationem, & idem uoluit Alciatus. quoque in l. pronunciatario, §. agnatorum. ff. de verb. sign. D. Torniel. in rep. §. quidam recte, nu. 23. & num. 70. Anguissol. conf. 67. nu. 3. lib. 6. Gabriel. d. conf. 30. nu. 9. & communem dixit Placentinus. d. loco, nu. 584. Menoc. conf. 413. nu. 17. & d. presum. 93. nu. 7. & plene defendit Alba conf. 106. col. 1. & 2. ubi sub nu. 6. & 7. ex mente Alex. & aliorum, tres adducit rationes: Primo, quia succedente nato tempore conditionis in toto fideicommissum, si postea supernascentes admitterentur, sequeretur absurdum, quia nascerentur, diminuerentur portiones iam admissorum, & sic uariaretur successio iam obtrita, & fuit ratio Pauli & Alexan. Secundo, quia eueniente casu substitutionis, &

ex ea adempta successione, substitutio euanescebat, quia suum fuit operata effectum, l. cum in testamento, in prin. ff. de hered. instit. & l. si mater. §. 1. ff. de vulg. ideo quia alij super nascantur, amplius operari non potest, & fuit argumentatio Ale. Tertio addit, quia si in hereditatem natos, proximior presertim remotioribus. d. §. in fideicommissum, ergo fortius non natis, qui non sunt in rerum natura. Quarto addo, quod ius iam natis quaesitum per successione non debet eis auferri, ad l. pen. cum materia, ff. de pacus. Quinto, quia ordinatio testamentaria ad fauorem eius, qui non est natus, habetur pro non scripta, l. 1. §. & cum triplici, C. de cad. toll. & dixi supra in prima conclusio. Sexto, quia secundum iuris regulas, uenit legatum non potest diuersis temporibus cedere, sed semel tantum, Bar. in l. cum illud aut illud. ff. quod ad. leg. ced. per l. cum in annos, & l. si usufructus, ff. eos. Septimo quia sicut in pure relicto, quorum dies cedit per mortem testatoris, non ueniunt filij, aut cognati, nati post testatoris mortem, d. l. qui filiabus. ff. de leg. 1. & d. l. si cognatis, & latius dixi supra, nu. 9. igitur pari modo in conditionalibus, nati post conditionis euentum, quia puri, & purificati, eadem est uirtus, l. fin. §. 1. & in de notat. Are. & Inf. ff. de vulg. Octauo, quia capacitas requiritur tempore, quo cedit dies relicti, l. ubi pure, ff. ad Trebell. cum concordant.

73 Ampliatur conclusio, ut nedum supernascentes pares in gradu portionem non adsequantur, sed nec etiam propinquiores totum auferant, sic in specie uoluit Paul. Cast. d. conf. 16. in primo, in pen. col. nam testator instituto filio, & substitutis descendentibus ab eo, substituerat in eorum defectum, filios masculos ex proprijs filiabus, & in eorum defectum transuersales masculos substituerat, mortuo filio sine filijs, & tunc non existentibus masculis ex filiabus, concludit transuersales masculos tertio loco substitutos succedere: & licet ex filiabus postea nascerentur filij masculi, non propterea auferri successione transuersalibus quaesitam, quia uoluntates ex futuro pendere non debent, l. fin. ff. com. praed. quod etiam placuit Alciatus in d. l. pronunciatario, in uerbis, agnatorum, & in suo conf. 117. circa fideicommissum, libr. 9. ubi non relato Paulo Cast. sic in terminis eiusdem casus decidit: mouetur ex illa Lambertini decisionem, quam communiter dixit esse approbatam: & quia non conuenit,

ut

vt dominium sit ambulatum, & ad tempus, nisi testator iusserit. l. illud. C. de legat. & huius quoque opinionis fuit acutissimus D. Torniel. in d. §. quidam recte, nu. 50. §. 1. 52. vbi dicit sic fuisse de mente Lambert. & Ioan. Andr. & latissime Menoch. d. consilio 413. num. 47. & d. præsump. 93. num. 7. quibus adde consimilem decisionem Pau. Ca. consil. 77. col. 3. vers. concludo ergo: in 1. & Carol. Ruin. conf. 109. sub num. 17. in 2. & hâc in maiora tum & primogeniorum successione probauit latissime Ludou. Molin. de Hispan. Maior. lib. 3. cap. 10. per totum, & eo magis, si in substitutione adiecta esset clausula: tunc, eo tempore, vel eo casu: quam etiam ampliorem probauit Alba d. conf. 106. num. 6. & num. 17. & conferunt Decian. conf. ult. num. 9. in 1. & Beretta consil. 27. num. 7. in casu, cum existentes tempore purificatæ conditionis iam agnouerit fideicommissum.

Verum, beneuole lector, ampliatio hæc est multum controuersa: Nam in eodem casu, in quo, vt supra retuli, cõsultuit Paul. Cast. pro transuersali, aduersus filios natos postea ex filiabus testatoris. Contrarium pro filiarum filijs respondit Rom. conf. 134. num. 5. in 4. dubio: vbi determinauit mortuo Bartholomeo filio sine filijs: non statim delatã fuisse successionem agnatis transuersalibus, sed suspensam fuisse donec casus eueniat, vt cõstet filias non habere, vel non posse habere filios, nec obitare, quòd defunctorum voluntates non possint stare in suspenso. d. l. fin. ff. com. præd. nam id procedit, cum non cõstat de voluntate testatoris, nempe ex eius uoluntate possunt stare in pendenti. l. qui heredi. §. si. ff. de cond. & dem. & quia cum nascituro relinquitur, interim res stat in suspenso. l. si duobus. in principio. ff. de le. 1. notatur in l. 2. ff. si pars hered. per. & ex eo Rom. consilio in eadem facti specie argumentati sunt Paris. conf. 71. in 4. & Soc. iun. conf. 172. nu. me. 24. in 2. nam testator in testamento suo sibi instituerat filios sibi nascituros, & si contingeret eum sine filijs decedere: instituerat sibi heredes filios masculos ex Ludouico, Alexandro, & Ioanne Francisco, fratribus suis: decidit, mortuo testatore, & purificata conditione, filios Ludouici tunc existentes pro tertia admittendos esse ad successionem: suspensa interim successione pro alijs duabus tertijs, usque quo nascantur, aut non nascantur filij ex alijs duobus fratribus: nec in

contrarium obstare decisionem Lambert. & aliorum supra relatorum: quia verum est, vocatis filijs vnus in euentum alicuius conditionis, eos solos admitti, quòd extant tempore conditionis, & alios postea natos in tempore repelli: diuersum autem esse, cum vocatæ filij ex tribus: nam si tempore conditionis, vnus vel duo ex eis filios non habeant, expectandus est exitus, sic Soc. iun. in eo loco, Cuius quoq; sententiæ fuit ingeniosissimus D. Torniel. dicto loco, nume. 53. & 54. vbi considerat, non esse inconueniens, quòd legatum relictum duobus, quòd ad vnum sit purum, quo ad alium sit conditionale. l. fin. §. Seio. ff. de legat. 2. l. Iulius Paulus. ff. de cõd. & dem. Bar. in l. mulieris & Titio. ff. de eo. & quo ad ipsos legatarios diuersis temporibus cedat dies relicti: secus cum pluribus per nomen appellatum vel coniunctiuum relinquitur, nam vnicum est legatum, & semel illius dies cedit, & nõ pluries. Sed istorum dicta non satis tuta sunt: Nam Paul. Cast. in suo conf. 247. in causa quæ Parmæ agitatur. in primo, mihi ante nu. 4. & in 7. col. expresse voluit, quòd vbi ex fideicommissio per prohibitionem de alienando inuitatur filij alij cuius non habent filios, quo casu nascituri intelliguntur vocati: sicuti superius dixi, nõ solum veniant, qui tempore alienationis, & sic purificatæ conditionis nati sunt, sed & qui postea nascuntur, adeo vt nati tempore conditionis, rem alienatam reuocent, quam postea participare teneantur cum post natis, quia ad omnes testator parem habuit affectionem, ad. l. placet. ff. de lib. & posth. & in col. 7. inquit, quòd allegare, vt postea nati non admittantur, est cauillosa allegatio, & ibi ad hoc inducit text. in d. l. peto. §. frater, ff. de leg. 2. verum autem utique esse, vt qui mortui sunt tempore existētis conditionis, reiciantur.

74 Nec obstare, quòd defunctorum voluntates non possint stare in suspenso, d. l. fin. nam vt ipse inquit, possunt in suspenso stare, cum speratur suspensionem cessare, veluti per natiuitatem filiorum, quorum nascendorum spes, naturalis, & humana est: cuius dicta vti notabilia fecuti sunt Rui. conf. 35. nu. 17. in 1. & conf. 22. col. pen. in 2. & conf. 160. nu. 26. in 2. Natta conf. 675. num. 6. & in eodẽ casu Roland. consil. 70. num. 47. & 48. in 3. Dec. cõf. ult. in primo, Surdus conf. 125. nu. 21. Cæph. 313. num. 67. & Rim. iun. consil. 564. per totum, quibus in locis concludunt

natos

M. Antonij Peregrini

natos r. oft casum fideicomissi habiles esse. Ex d. c. t. autem per Pau. Ca. colliguntur nonnulla, quae videntur disidere ab intentione aliorum. primo, quod non nati tempore conditionis admittantur cum iam natis & admisis, contra decisionem Lambert. cōmuniter receptam, & contra decisionem ipsiusmet Cast. d. conf. 16. secundò, quod nati postea admittantur cum natis ex eodem, contra Socin. iun. vti proxime retuli: tertio ut nati tempore conditionis totum capiant, sed postea natis teneantur facere partem, contra Roman. ac contra Socin. iun. & Paris. vti supra relatos. Quarto, quod proximiores postea nati praefertantur remotioribus iam admisis, una cum opinione Roma. Hor vides candidissime lector, in quor difficultatibus versetur illa Pauli consultatio, nil mirum Stephan. Bertrand. conf. 15. nu. 17. non audet illam probare, Alciat. uerò in d. conf. 117. dixit propter dicta Pau. Cast. non facile recedendum esse à iuris regulis communiter per Doctores approbatis: & aduersus Paul. vti postea nati non reuocant à remotioribus, consuluit Panciroli. conf. 137. sub nu. 14. ex auctoritatibus ibidem relatis. Saluari tamen potest Castrenf. decisio, uti infra dicam in prima limitatione: Inter autem tot varietates Doctorum, puto ego non esse recedendum à traditione Lambertini communiter recepta per iura & fundamenta cōsiderata supra, num. 52. sed quod attinet ad illam concertationem Rom. & Castrenf. superius relata, equidem pro opinione Castrenf. stant auctoritates, & rationes multū solidae, adductae supra d. loco. Sed cum fauore descendendum, ne à substitutis excludantur, iura supplicant tacitam conditionem, si sine filijs, ad l. cum aus. ff. de cond. & dem. l. generaliter. §. cum autem. C. de institut. & subst. & l. cum acutissimi. C. de fideicommissis & alibi interpretantur, ut disuncta contra eius naturam in coniunctam resoluatur, ne extraneus descendente excludat. l. si quis 200. §. itē si pater. ff. de reb. dub. procliuus erit proficere praelationem descendendum ex filiabus, nedum in casu à testatore expresso, cum extant tempore casus fideicommissi, sed etiam, cum tunc non extant, sed postea supernascuntur, quia ex dispositis plane constat sic disposuisse, si interrogatus fuisset, & hoc casu, locum habet, quod habetur in l. tale pactum. §. si ff. de pact. cum glof. cōmuniter recepta. Illa autem consultatio Paris.

& Soc. iun. ex facti circumstantia per eos considerata, placet, quia tempore testamenti, duo ex illis fratribus filios non habebat: ac idcirco institutio ad nascituros de necessitate referenda erat, ad ea quae dixi supra, num. 10. & num. 16.

75 Limitatur communis traditio in nonnullis casibus: primo cum eventus conditionis penderet à potestate grauari: veluti, quia testator prohibuisset bona sua per haeredem alienari fauore filiorum ipsius haeredis; & is alienasset ante illorum natiuitatem: nam licet tempore alienationis nulli essent nati, qui tamen post nascerentur, reuocare possent, & idem est, cum fauore familiae prohibuisset, & extantes tempore alienationis cōsensissent: nam postea nati reuocare possent, quia non debuit esse in potestate heredis sic grauari deludere testatoris voluntatem, ut conditione existente legatum non debeatur. l. si id quod ff. de liber. leg. l. cetera. ff. de leg. 1. c. si ciuitas, de sentent. excommun. in 6. & sic in specie determinauit Paul. Caf. d. conf. 247. num. 3. in 1. in quibus terminis verissima est eius consultatio, nec ab ea in his terminis recessit Alciat. in praelleg. conf. 117. & sic quoque determinarunt Fulgof. Corn. & Ias. in l. quoties, C. de fideicom. Ruin. d. conf. 22. col. pen. in 2. Dec. conf. 468. num. 29. Ripa in rep. §. Diui. nu. 17. Natta conf. 675. nu. 6. & in eodem casu, Rolan. Val. cōf. 70. num. 35. in 3. Caphal. conf. 318. nu. 25. & 26. 27. & infra, vbi latissime, Abb. consil. 106. num. 17. & 19. Decian. conf. vlt. in 1. Beretta consil. 27. Surdus consil. 125. Petra Placent. in d. q. 11. nu. 585. & 586. ubi post Natt. Rolan. Boer. Capha. & Berettam concludit, quòd interim donec sequatur reuocatio, dominium rei alienatae fideicæ penes acquirentem, l. si. §. fin autē. C. com. de lega. & ultra hos, Ludo. Molin. loco praelleg. sub numero 44.

Verum circa hanc limitationem, quae uerissima est, & communiter recepta, aduertendum est, quòd nati post alienationem admittuntur ad reuocationem alienatorum, non extantibus, vel extantibus, & consentientibus alijs de familia, non quidem iure aliquo speciali & contra, sed secundum regulas iuris, nam prohibitio de alienando fauore familiae, ut res in familia permaneat, uel penes filios & descendentes successuum operatur fideicommissum, quod etiam se protendit ad postea natos: nam nisi prohibito

bitio fauore quoque illorum videretur facta, frustra ex ea agerent, quia posset eis obijci, quod ad te pertinet, liberam edes habeo. quocirca cum prohibito fauorem illorum spectet, iam constat alienationem factam fuisse in eorum præiudicium, & in contemptum iussus testatoris, ac ideo illis sic natis reuocatio, ac uendicatio rei iure suo sibi recte competit, d. §. fratre, & l. fi. C. de verb. signif. & hoc operatur natura prohibitionis de alienando, quæ non consumit vires suas in primo alienationis actu, nam uendicata re per proximorem agnatum adhuc prohibitio durat, & is tenetur cauere sequentibus, d. §. fratre. unde aliud esset in fideicommissio conditionali, quod non haberet tractum successiuum de uno in alium. Nam oporteret beneficiatos ex eo fideicommissio extare tempore conditionis, & nati postea non admitterentur, ex dictis supra, nu. 52. Quamobrem uerisimam arbitror traditionem Natæ; Rol. Cæpha. & Deciani, in eodem casu consulentium: ut prohibita alienatione, & vocatis agnatis, qui tunc essent tempore alienationis, admitti ad reuocationem etiam illos, qui post alienationem supernascerentur, quorum etiam traditionem probauit Placentin. loco præcitato.

76 Limitatur secundò, cum testator substituit filios Alexandri nascituros: nam nendum nati tempore conditionis, sed & qui postea nascerentur, in relicto includerentur, sic Socin. iun. d. conf. 172. num. 12. in 2. Et est ratio, quia indefinita in materia fauorabili æquipollet uniuersali. Bar. in l. si pluribus. ff. de legat. 2. & sic quoque determinauit Rui. d. conf. 160. in primo dubio, vol. 2. ubi sub num. 11. & 13. considerat, quod participi, nascituros, resoluitur in conditionem, si nascentur. Quæ quidem conditio, cum respectu temporis sit indeterminata, ideo omnia tempora comprehendit, ad l. si ita legatum, la secunda. ff. de cond. & dem. & est uerissima limitatio, & menti testatoris multum congrua, quam indubitatam dixit Clariss. D. Tornicell. in d. §. quidam recte, numero 28. Adde, quod substitutio de filiis simpliciter facta includit etiam natos post mortem grauati, si nulli alij tunc nati erant, sic consuit Guido Pape, in questio. 511. supra allegata, & conferunt dicta supra, numero 16.

77 Limita tertio, cum testator perpetuum constituit fideicommissum inter suos descen-

dentes, vel inter masculos agnatos de familia sua, & per huiusmodi uerba: nam absque dubio omnes uentur: successiuo ordine, vnus post alium, ad hoc text. in d. §. in fideicommissio, in illis uerbis, nisi ad ultimos testator voluntatem suam extenderit, & notant Jacob. de Beluis. Bart. & Angel. in Authent. de restit. fideicommiss. conf. 56. consideratis, vol. 1. & conf. 23. in 2. & conf. 59. num. 4. uol. 3. Soc. conf. 43. Visis. colum. 2. in 3. & idem Socin. conf. 51. col. ult. nu. 41. in 4. ubi rationem addit, quia in testamentis, voluntas testatoris, totum facit, regit, & dominatur. lex facta. ff. de hered. insti. l. in conditio nibus. ff. de cond. & dem. & l. cum questio. C. de legat. & idem consulendo tradidit Dec. confil. 23. colum. 2. & 16. numero 15. Ruin. confil. 123. sub num. 16. uers. secundo responderetur, in 2. & in eo. uolum. confil. 108. num. 17. & confil. 117. numero 20. Alba d. confil. 106. num. 18. Curt. iun. confil. 48. eolum. 2. & Socin. iun. 136. in 3. sic etiam cum dictum fuisset de descendente in descendente, de hærede in hæredem: de primogenito in primogenitum, perpetuum resulatret fideicommissum. Paris. confil. 72. num. 83. in 4. uel quia dictum esset quod bona permaneant in sua familia, Cuman. in l. unum ex familia. §. sed si fundum. ff. de leg. 2. idem Cuman. in d. §. in fideicommissio, sequitur Alcia. in l. pronuntiatio, in uerbo, agnatorum. ff. de uerb. signif. D. Tornicell. in d. §. quidam recte, ante num. 72. & num. 72. Socin. in d. l. si cognatis, num. 16. Dec. conf. 37. num. 97. & 98. in 2. uel, cum testator digressus fuit ad tor gradus, quod uerisimiliter de nascituris quancocumque sensisset: nam omnes illi continerentur, & quidem admitterentur unus post alium ordine successiuo, sic Soc. in d. l. si cognatis, sub num. 30. Natæ d. conf. 675. num. 12. Mantica de coniect. ult. vol. lib. 8. tit. 12. num. 14. Et Placentin. in loco supra allegato, & hæc limitatio uerisima est, quæ tamen iudicio meo non est limitatio ad regulam, immo est secundum regulam: nam quando testator perpetuum constituit fideicommissum, illud quidem ordine successiuo regulatur per mortem vnus. de uno in alium, iuxta graduum prioritatem, ac idcirco per singulorum succedentium mortem producit in infinitum: unde inspicitur, quis natus sit, tempore, quo fideicommissum aperitur, & conditio euenit per mortem alicuius, ideoque & in istis fideicommissis successus

atten.

M. Antonij Peregrini

attenditur tempus existentis conditionis, & sic seruatür regula Lambertini, & aliorum supra relatorum, & sic quoq; scripsit Menoc. d. conf. 413, in fideicommissio absoluto post mortem, non restrictio ad casum alienationis tantum, Beret. consil. 142. num. 32. 33. punctus est, cum testator vocasset, liberos, descendentes, posteros, filios, agnatos, cognatos, familiam, & per huiusmodi collectiua, nec adiecit alia verba, perpetuitatem, & tractum temporis importantia, an primis admissis, sequentes in gradu perpetuo excludantur, vel tunc nati, vel postea nascituri, de hac autem re plenissime scripsi in Artic. 19.

78 Limita quarto, quando nati & existentes tempore conditionis, non agnoscerent fideicommissum, nam post nati illud agnoscendo petere possent, sic D. Petra dicto loco, nu. 591. adducit, quia paria sunt, non extare, vel extare, & non succedere, consequenter excludi, tempore, aut renunciatione, l. 2. ff. si quis ordo, Ioan. Anan. & Bologna in apud eum, conf. 7. nu. 12. Quæ sanè limitatio, si quidè præsupponamus, post natos ex eo fideicommissio fore vocatos, inducibilis est, quia vacuata portione vnus, habentis coniunctum, aut substitutum, ea portio ad substitutum, vel coniunctum, defertur, l. 1. §. in primo, & §. pro secundo, C. de cad. toll. & in casu supra relato consulti responderunt, Natta conf. 675. Roland. conf. 70. in 3. Cæpha. conf. 318. Decian. consil. in 1. si verò post natus non esset vocatus ex fideicommissio, equidem fideicommissum delatum superstiti tempore cõditionis, eo excluso, morte, aut repudiatione, remaneret apud grauatum, vt in dictis §. §. proxime adductis, nisi transmitteretur ad suos hæredes, ad dicta supra, num. 3. & hoc casu postea nato non posset obici, de te substitutio non loquitur, quo genere arguendi sæpe vtuntur maiores nostri, vt dixi supra, nu. 22. videamus modo, an in fideicommissis naturales contineantur.

79 **X I I.** sit conclusio, naturales, & spurij, de familia continentur in fideicommissis, si de eis testatores specialiter meminierint. Nam capere possunt ab omnibus, præter quam à suo genitore, Bar. & scribentes in l. Galus. §. quid si is. ff. de lib. & posth. & ego vt liter declaravi in tract. de iure fil. in tit. de Natural. nu. 44. & infra. sed difficultas est, an non facta speciali mentione continean-

tur? in hac autem re, Bal. in l. placet. ff. de lib. & posth. sentit multum clarè in fideicommissis dispositiuis ad fauorem descendentium, filiorum, & liberorum, naturales non contineri, & idem Bal. conf. 319. matrimonium, nu. 8. li. 4. vbi considerat, quòd aut liberorum, & filiorum, mentio fit ad excludendum substitutum, & hoc casu, locum habeat tex. in l. ex facto, §. si quis rogatus. ff. ad Trebell. (de qua sanè materia, ubi filij ponuntur in conditione negatiua, an naturales contineantur, abundè scripsi in Artic. 28. nu. 39. & infra.) aut verò ad grauandum filium hæredem, fauore filiorum, & liberorū eius, aut alterius, & eo casu non includantur, quia nõ est verisimile de his sensum fuisse, & maxime si testator erat homo nobilis, d. §. si quis rogatus, aut si considerauit agnatione, quæ non cadit in bastardis, l. si spurius, & l. hac parte, ff. vnde cognati, & huic distinctioni conuenit distinctio Ange. in l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & sub. vbi quòd aut filij ponuntur in conditione negatiua, & locum habeat text. cum sua materia, in d. §. si quis rogatus, aut in conditione affirmatiua, si liberos habuerit, & eo casu requiratur implementū in forma specifica, & plena de legitimis, & naturalibus, p. text. in l. filij diffinimus. ff. de his qui sunt sui. hanc tamen differētiam inter dispositionem conditionemque affirmatiuā, & negatiuam, non admittunt, Alex. & Ripa, d. §. si quis rogatus, nu. 29. per tex. in l. Lucius. §. fin. ff. de leg. 2. vbi filiorum appellatio in dispositiuis fideicommissis continet naturales natos in seruitute, sed ibi continentur naturales concepti in figura matrimonij, quia sic fert personarum conditio, vt ibi, & in l. fin. ff. de iure deliber. non tamen continentur naturales ex concubina nati, sicuti glos. ibi notauit, ex qua clarè colligitur naturales in dispositiuis substitutionibus de filijs non contineri secundo obicit Ripa, in adoptiuis, nihil interesse, an dictum sit, sine filijs, aut cum liberos habuerit, nam vtroq; casu non continentur, l. fideicommissum, §. fin. ff. de cond. & dem. l. si ita quis, §. fin. ff. de leg. 2. Solutio, conditio negatiua, si sine filijs, non includit adoptiuos, per rationem dictorum iurium, quæ in naturalibus cessat, ac nec etiam conditio affirmatiua, quia testator de filijs per naturam, non per artem, & ciuilem actum sensisse creditur, ad l. fi. C. de his qui ven. etat. impetr.

80 Caterum inter conditionem negatiuā, & affirmatiuā, multum interesse constat, quia negatiua nullius existentiam requirit, affirmatiua autem in uno etiam verificatur, vnde negatiua magis operatur in sensu negatiuo, quam affirmatiua in suo positivo, l. hoc genus. ff. de cond. & dem. ubi glos. Bar. & alij, glos. in c. cum dilectis, ex. consuetud. Ias. in l. in duobus. §. 1. ff. de iureiur. Paris. conf. 151. nu. 20. vol. 3. Bero. conf. 37. nu. 1. lib. 2. Cra. conf. 204. nu. 6. Rolan. conf. 27. num. 14. in 4. & idcirco regula negatiua præualet affirmatiuæ, Ias. post plures ab eo relatos in l. si Rufinus, C. de testam. mil. Bar. autem in l. tutelae. ff. de cap. dimin. & in l. pronunciatio. ff. de ver. sign. clare sensit, filiorum & liberorum, nomina, quia naturæ sunt, includere etiam naturales, secus autē esse in nominibus à iure adiuuentis. & licet Bar. loquatur in legibus, & statutis, fortius videtur idē sensisse in hominū dispositionibus, nam facilius in hominum dispositionibus, de filiis, & liberis, naturales quoq; designantur, quam in legibus, & statutis, uti est casus in d. §. si quis rogatus, & in l. generaliter, §. cum autem, C. de inst. & substit. & in d. l. filium diffiniui, & in verbo. postea rorum, simpliciter prolato, sensit Capra cōf. 90. in primo dubio. Alex. verò in d. §. si quis rogatus, sub num. 16. post I. mol. & Castr. sic distinxit: aut testator locutus fuit de veris filiis, & non includantur naturales, per casum in d. l. fin. ff. de iure delib. quia verus filius is est, quem nuptiæ demonstrat, d. l. filium diffiniui, notatur in l. miles. §. defuncto. ff. de adult. per illum textum: aut locutus fuit de filiis, & liberis, simpliciter, & tunc aut in cōditione negatiua, & procedat tex. in d. §. si quis rogatus, aut in conditione affirmatiua, & idem, quod in dispositione: aut igitur dispositiue locutus fuit, & hoc casu si extant legitimi, per prius admittentur, quia proprie filij sunt, et quia præcedūt naturales in successione, auth. licet, C. de natural. aut non extant legitimi, & vocantur naturales, cum moderatione, de qua in d. §. si quis rogatus, sequitur Ripa, nu. 57. Ruin. conf. 49. nu. 5. & 120. nu. 12. in 1. & conf. 161. num. 20. in 2. Panciro. conf. 169. nu. 9. cuius quoque sententiæ fuit Dec. conf. 365. in discursu illius consilij, & præsertim in vlt. col. ubi præsupponit, naturales esse de linea patris, & magis explicite Cæph. conf. 591. ubi præcise in fideicommissio relicto liberis, & illis

de linea, concludit, naturales quoq; contineri, & in natis ex soluto, & soluta, licet nō in schemate concubine, consuluit Ias. conf. 51. in 3. & ego terigi in tract. de iure fisco. in tit. de naturalib. sub num. 9. sic etiam est in emphiteuticis acceptis pro se, filiis, aut liberis. Nam etiam naturales continentur. Ripa in §. si quis rogatus, num. 58. Dec. in c. in præsentia, nu. 46. Rub. & Paris. quos sequitur Clar. in §. emphiteusim. q. 30.

81 Spurius autem, & odibiliter natos nō contineri, filiorum, liberorum & descendētium nomine, quia filij non mereantur appellari, auth. licet, C. de natur. lib. & in corpore, vnde sumitur, notauit Barto. in d. §. si quis rogatus, col. 2. Alex. sub nu. 7. & ante nu. 51. Ripa, col. 1. & nu. 49. Angel. in d. §. cum autem, Dec. post Abb. in c. in præsentia, nu. 33. ex. de probation. & in specie Cæpha. d. conf. 591. post Angel. in conf. 30. D. Francisca, & in dispositionibus legū, spurios non contineri sub nomine filiorum, & descendētium, probant Purpur. conf. 269. num. 2. Grat. conf. 146. nu. 14. in 2. Rim. iun. conf. 380. nu. 63. lib. 4. Onded. conf. 95. num. 57. adeo ut videatur hæc communis resolutio. nec mirum, quia leges, & homines hos sic natos abhorrent, ideo generalis hominis dispositio ad hos sic odibiliter natos, uti odiosos, non videtur referri argumento tex. in l. Lucius, §. Lucius Titius Damā, ff. de leg. 2. Quid autem si in relicto vocati essent omnes, & quicumque descendentes videretur, ob illā vniuersalem contineri etiam aliās inhabiles, ad scripta in Artic. 32. nu. 54.

82 XI III. conclusio, in relicto agnatis, aut agnationi, naturales, & multo minus spurij continentur, quia sic nati nullum agnationis ius contrahunt, cum patre, & agnatis patris, l. communium, C. de natur. liber. & §. filium, in Auth. quib. mo. eff. sui, sic Aciat. conf. 162. nu. 3. lib. 9. Mantica, de coniectur. lib. 3. tit. 12. sed ante eos, sic Bar. voluit in d. l. tutelae, & in d. l. pronunciatio. vnde attinentes, & coniuncti ex latere patris, non succedunt naturalibus, Bal. conf. 239. Laurentius, in fine, lib. 2. Alex. conf. 57. col. vlt. lib. 4. quia isti iura agnationis vicissim non habent, Ioan. de Anan. conf. 95. col. 2. Dec. cōf. 316. col. 1. & omnium latissime Cra. conf. 138. ubi decidit, agnatos patris non succedere naturalibus, sed locum esse fisco, & sic quoq; in tractatibus concludunt, Matheff. Vbald. Oliuer. & dixi ego in tract. Marc. Ant. Peregrini. M m de

M. Antonij Peregrini

de iure ff. in tit. de natural. num. 26. & bis hic Padue pro fisco obtentum fuit.

- 83 Sed utrum continetur sub nomine de domo, de casata, de familia, & videtur, quod sic, quia largo modo, & secundum communem usum loquendi, dicuntur de domo, & de familia paterna, Bar. & Sal. in l. fin. C. de verb. fig. Ang. in d. §. si quis rogatus, ac ideo portant insignia, & arma domus, & familia, idem Bar. in tract. de insign. & armis, num. 11. Angel. in d. l. fin. Guido Pape, q. 580. ubi, quod secundum communem usum portant nomen, & Arma familiae, & in spurij, per eisdem auctoritates, Soc. sen. conf. 102. nu. 8. in 3. Capha. d. conf. 591. nu. 13. & in natis ex bastardo, Corn. conf. 169. col. ult. in 3.

Sed contra, quod isti non sint de domo, de casata, & de familia, quia domus, & familia, in re hac pro agnatione accipitur, & isti non sunt de agnatione, ut iam dixi, notatur per scribentes, in d. l. fin. Bar. in d. l. pronunciatio, & in d. l. tutelae, Bal. conf. 168. proponitur, in 5. Casfr. conf. 178. super eo, in 1. Corn. conf. 216. num. 3. & 4. in 2. & pulchre conf. 169. col. ult. in 3. Dec. conf. 365. col. 1. Rimir. iun. conf. 442. col. 3. & 563. num. 31. Tiraq. de Retr. lignag. §. 1. glof. 8. num. 4. & 6. & in specie in fideicommissio relicto posteris, de domo, & de familia, consuluit Capra, conf. 90. naturales, & qui ab his descendunt non contineri, & idem post Imol. & Alex. tradidit Ruin. conf. 161. nu. 4. in 2. ideoque isti sic nati, insignia domus, & familiae, deferre non possunt, sicuti plenissime post plures ab eo reiatos, probavit Tiraq. de Nobilita. capit. 15. nu. 12. & 13. ubi sub nu. 5. plures allegando pro ratione adducit, quia naturales, & multo magis spurij, sunt infames saltem infamia facti, & vilis conditionis, secundum Azon. in sum. C. de infamib. sequitur Bar. in l. 1. col. 1. C. de iure aur. annul. Menoch. post plures, conf. 181. nu. 14. Onded. conf. 66. nu. 15. & in spurij indubitata res est, immo nec etiam in dispositio ne favorabili pro illis de domo, continebuntur, Bal. & Angel. in d. l. filium infidimus, idem Bal. in d. §. cum autem, & in l. ex libera. C. de suis & leg. & in c. nonnulli, col. 3. ex. de rescrip. Ang. d. conf. 30. D. Francisca, late Alex. in d. §. si quis rogatus, num. 54. & 55. ubi in materia favorabili, & ubi ratione adducit, quia si sub nomine filiorum, quod naturæ est, non continentur, multo minus

sub nomine de domo, & de casata, quæ sunt nomina iuris: indubitater autem exantibus legitimis naturales, & spurij, non admittentur, & sic ex facto dixi in causa non levis potest deris, & obtentum fuit.

- 84 Si autem de nobilibus dictum fuisset, ita quod in relicto, & in dispositione, habita fuisset nobilitatis ratio, naturales, aut spurij non continerentur, quia hi degeneres sunt, nec cum eis communis est, ascendentium, & familiae nobilitas, Bar. in l. 1. col. 4. vers. pone ex codic. C. de dignitat. lib. 12. Bald. in l. cura legitime, ff. de statu hom. ubi inquit, quod bastardi nobilium, ex persona etiam matrum, non sunt nobiles, quia sordes non merentur nominari inter præcipuos, l. humilem, C. de incest. nupt. & idem Bal. in c. innouit, col. 5. ex. de elect. expresse inquit, quod bastardi nobilium non sunt nobiles, quia descendunt a sanguine putrido, & idem Bal. in l. cum in antiquioribus, C. de iure delib. in 8. quæstio, & idem Bal. & clare Paul. Ca. in d. l. ex libera, C. de suis & leg. Fulgo. in l. fin. C. de natur. lib. Alex. d. §. si quis rogatus, sub num. 56. ubi post Anton. Burr. inquit, quod bastardus non est de parentela nobilium, & plures ad hoc concordantes adducit Tiraquel. d. cap. 15. nu. 10. & ultra eum Bursar. conf. 52. nu. 27. & horum est ratio, quia hi sic nati censentur viles, & vilis conditionis, ut supra dixi, sub numero 52.

- 85 Quid si cognatis relicto foret, utique continerentur naturales, qui ex parte matris essent coniuncti disponenti: & est ratio, quia naturales, immo etiam spurij, dum ramen nati non sint ex damnato coitu cognoscuntur matri, & coniunctis per lineam maternam, & vicissitudinaria datur inter eos successio, d. l. si spurius, l. hac parte, & l. Modestinus, ff. vnde cogn. & plene post plures tradit Crau. d. conf. 138. & ego plene dixi in tract. & tit. supradictis, nu. 25. idem est, si de parentibus aut de coniunctis dictum fuisset. Tiraq. de Retr. lignag. §. 1. glof. 8. nu. 3. & 4. & fuit de mente Bar. in l. pronunciatio. §. familiae, ff. de ver. fig. quem ad hoc retulit Aretin. in l. cum quidam. §. quod dicitur, ante nu. 4. ff. de acq. hæc.

- 86 Si autem relicto fuisset naturalibus, pro ut sæpe contingit in defectu legitimorum, qui continentur appellatione naturalium, alia est inspectio. Nam quidam intellegunt de natis ex soluto, & soluta, in de mo

reten-

retenta, sic Ioan. Andr. Bar. Bal. Abbas, Corn. Ruin. Dec. Ripa, & alij relati per me in eodem tractatu & loco, nu. 3. & ultra eos, Alciat. reg. 2. præsumpt. 5. nu. 4. Cæpha. cõf. 3 64. nu. 20. Natia conf. 42 r. nu. 3. ubi quod alij sunt spurij.

Et ita est de stricto iure, largè tamen, & secundum communem usum loquendi, quilibet natus ex soluto, & soluta, ex coitu nõ punibili, naturalis appellatur, glos. Ioan. Andr. Brutr. & Abb. col. pen. in c. per venerabilem, ex. qui fil. sint leg. Bal. conf. 129. factum proponitur, in 2. & conf. 206. in 3. pulchrè & latè Iaf. conf. 7 r. in 3. ubi in dispositione testatoris, de naturalibus, Paris. conf. 15. num. 56. in 2. Crau. conf. 166. num. 8. Illustr. Paleot. de spur. & noth. q. 40. & 41. cum alijs concordantibus, per me adductis, in d. tractatu, & loco, nu. 9. & præterea Alciat. conf. 5 r. in 5.

37 Quinimo naturalis appellatione contenti etiam natus ex coniugato, & soluta, probavit Affit. in c. 1. naturales, nu. 4. in tit. de feudo fuer. controu. post Imol. in l. ex ea parte, §. 1. ff. de verb. obl. & idem quoque probavit Ill. D. Paleot. in d. suo tracta. cap. 12. nu. 8.

88 Quod si de bastardo dictum fuerit, licet aliqui bastardos pro naturalibus accipiant, glos. in rubr. ff. de concub. & in c. nisi cum pridem, in verbo, Manzeres, ex. de renunc. Alciat. conf. 2 r. 3. nu. 4. lib. 9.

Attamen nomen hoc largius proferri, vt etiam spurios, & natos ex soluta & coniugato, contineat, scriptum reliquerunt Præpos. Alexandr. in d. c. per uenerabilem, col. 7. Ill. Paleot. d. loco, cap. 17. nu. 7. Simon de Pratis, plura adducens, libro 3. interpret. prima, solut. 2. nu. 12. Item bastardum pro adulterino accepit Ripa, in l. 1. num. 18. ff. sol. matr. Betrand. cõf. 3 r. in 3. Roland. cõf. 79. nu. 48. in 2. & bastardum pro quocumq; nato ex femine alicuius non vxorio, acceperunt Bar. in l. pronunciatio. ff. de ver. sign. Bar. Bal. & posteriores, in l. si. C. de verb. sign. Corn. conf. 216. nu. 4. in 2. & sic Paduæ collegialiter cõsultum, & responsum fuit, in causa magni ponderis.

89 Naturales autem, & bastardi, continentur appellatione coniunctorum, & consanguineorum, nam ex eodem sanguine procedunt, sicuti Bar. explicuit in d. l. pronunciatio, & in d. l. fin. item sunt de parentela, idè Bar. in d. l. pronunciatio, Aretin. in l. quod

dicitur. §. quod dicitur, col. 2. ff. de acq. hæred. Dec. conf. 365. col. 2. ac ideo in relicto coniunctis, consanguineis, & parentibus, & per huiusmodi nomina naturalitatem significancia, includerentur; intelligo tamen in defectum legitimum, sicuti dixi supra, nume. 48. non tamen spurij, ad dicta supra, numero 52.

90 Hic autem superest, ut uideamus, an partus præsumatur naturalis vel spurius. qua in re conclusiue procedendo, notandum est: Nam quandoque allegatur agendo, vel excipiendo, quem esse ex adulterio natum, vel ex patre, aut ex matre coniugata, & hoc casu sic dicentem probare oportet, quia adducit matrimonium ex parte unius parentum, quod facti est, ac ideo probatione indigens, ad l. in bello, §. factæ, ff. de capt. & idem si allegaretur ex incestu, aut ex sacrilegio natus, sic determinauit Bal. conf. 448. queritur, in 3. dubio, lib. 1.

Quandoque verò allegatur agendo, uel excipiendo, quem esse spurium: ex aduerso autem dicitur, eum naturalem esse, & hoc casu quod naturalis sit præsumendus in partè meliorem, arguit Crau. conf. 166. col. 1. ductus auctoritate Bal. in dicto conf. & ex regula in l. merito. ff. pro soc. sed cõtra, quod præsumendus sit spurius, decidit Alciat. de præsumption. Reg. 2. præsump. 5. lib. nu. 3. 4. & infra, ubi rationem adducit, quia ad hoc, ut quis sit naturalis, plura in facto requiruntur, scilicet, quod natus sit ex muliere libera, cum qua matrimonium contrahi potuisset, retenta in domo diu, in schemate cõcubinatus, & quod fuerit vnica cõcubina. §. discretis, in auth. quib. mo. nat. effi. sui. ut ibi per eum, nu. 5. & plene per Ripam in d. §. si quis rogatus, col. 2. & plenius dixi in tract. de iure ff. in tit. de natural. nu. 2. & in fra. Hæc autem omnia, quia facti sunt, nõ præsumenda facile sunt, sed probanda, & idem confirmat Alciat. ipse in suis respons. 268. 269. quæ secundum Venetam impressionè habentur in 5. lib. in ordine, 5 r. 1. & 52. & iterum in conf. 22. nu. 12. lib. 8. quibus in locis huius opinionis recensuit Bal. in l. 3. ff. de lib. & posth. ubi uoluit, filium à patre institutum præsumi incapacem, quando constar illum esse illegitimum, sequitur Ferrat. cautela 4 r. in fine, & Alciat. traditionem probant Cæpha. conf. 82. nu. 55. & 593. nu. 12. Menoch. cõf. 6. nu. 12. & conf. 285. nu. 11. & 46 r. num. 28. Bertazol. conf. 92.

nu. 9. & Ioan. Vincent. Ouded. conf. 68. nu. 8. & in terminis iuris ciuilibus, vera est horum sententia, quia hoc iure quatuor sunt filiorum species: nati ex uxoribus; nati ex concubina in domo retenta, qui naturales appellentur, qui sanè concubitus iure ciuili est approbatus: illegitime nati, quorum adhuc plures sunt species, item filij ciuiles, per adptionem.

Sed vtrum naturales, aut spurij, legitimi per subsequens matrimonium, aut per rescriptum Principis, contineantur in dispositione de filijs, aut de filijs legitimis & naturalibus, plenius dicitur in duobus articulis sequentibus.

- 91 Restat ut uideamus, an in dispositione de filijs liberis & cognatis, contineantur adoptiui. qua in re constituo ego has conclusiones: prima est, adoptus seu arrogatus, factò, aut ordinatione disponentis, includitur in eius dispositione, de filijs liberis, aut cognatis suis, casus est in l. si cognatis. ff. de reb. dub. secundù Bar. intellectum in 2. col. quem probatur Doctores ibi, ut late per Socin. nume. 20. ubi propterea limitat textus, in l. si ira quis. §. fin. ff. de leg. 2. & in l. fideicommissum. ff. de cond. & dem. ut nò habeant locum, quando filius ille fuisset arrogatus factò, aut iussu testatoris, & sic post Bar. limitauit Imola in d. l. fideicommissum. ad hoc etiam est tex. cum glos. in l. si quis posthumus, in princ. ff. de lib. & posth. quem sic intellexerunt Cuman. Pau. & Ias. ibi, nu. 8. & sic quoq; Ripa in d. l. ex factò. §. si quis rogatus, nu. 35. & præterea est casus notabilis in l. 1. §. finali. ff. de leg. præst. & est còis traditio, Tiraquel. loco de quo infra, num. 23. & huius conclusionis ea est ratio, quia arrogatus, uel adoptus ab aliquo, aut eius iussu, illas successiones habet, prout si esset legitimus & naturalis, ac ideo succedit cum legitimis, & naturalibus, l. si te parens, C. de suis & leg. ubi Bar. & alij, l. 1. §. fuos. ff. de su. & leg. & l. pen. §. fin. C. de adptione. Ioan. Anan. conf. 27. Ias. in l. si arrogator, num. 12. ff. de adptione. & plene habetur in tract. de success. ab int. & per Hier. Gabr. conf. 113. num. 21. etiam in successio nibus Regnorum, Tiraq. post plures loco in fra allegando, num. 19. ideoque faciunt partem veris filijs in legitima, Mathesil. de success. ab intest. in 3. membro p. artic. Princip. Corn. conf. 85. nume. 16. in 3. & in eis locum habet consuetudo Bulga. uti Picus

scripsit in rep. §. Titia cum nubere. num. 48. intellige, dummodo arrogatio facta sit cum auctoritate Principis, expressa mentione habita de existentia filiorum legitimorum, & naturalium, nam aliàs arrogatio non ualeret, d. l. si arrogator, & d. l. pen. & not. Bal. conf. 24. statuto, in primo vol. Ias. conf. 141. nu. 5. in 4. & plene in d. l. si arrogator.

- 92 Secunda conclusio, cum dispositio de filijs fit ab eo, vel refertur ad eum, qui non potest habere filios, intelligitur de adoptiuis, glos. Bar. Bal. Imo. & Paul. in d. l. si quis posthumus, Ripa in d. §. si quis rogatus, num. 35. post Dec. in c. in presentia, ex. de probatione. per tex. cum materia, in l. heredibus. ff. ad Trebell. in §. fin.

- 93 Tertia conclusio, in dispositione hominis, uel legis, de filijs alicuius, non includuntur adoptiui, nisi de illis expressum sit, casus est in d. l. si ita quis. §. fin. & in d. l. fideicommissum, Ripa in d. §. si quis rogatus, nu. 31. & ex factò consuluit Pancirol. conf. 134. nu. 1. & ratio sumitur ex d. l. fideicommissum, & in l. nec ei, §. 1. ff. de adptione. & in feudibus est casus in c. 1. §. adoptiuis, in tit. si de feudo fuer. contr. ubi in contractu feudali, in quo interuenit factum recipientis, & con cedentis, non includuntur adoptiui, & in contractu emphiteutico, Specu. in ti. de locato. §. nunc aliqua, vers. 68. & in priuilegio immunitatis, Alex. in l. adoptiuis. ff. de in ius voc. & est tex. in l. adoptiui. ff. de uocat. mun. & in §. 1. Instit. de excusat. & in fideicommissarijs conditionibus plenissime Dec. conf. 399. & in eodem casu, Ruin. còf. 173. in 2. & Curt. iun. conf. 145. nu. 112. & seq. ubi præmissas decisiones referunt, & præterea in legibus, adoptiui non continentur, in materia l. iubemus, C. ad Trebell. si cuti notauit Angel. ibi, in p. col. et in dispositione l. cum auis, cum suis concord. plene Socin. ibi, nu. 56. ff. de cond. & dem. Dec. in l. generaliter. §. cum autem, C. de instit. & sub. & in materia authen. nouissima, C. de inoffic. testam. Bar. Bal. Capra, Campeg. Vbal. & alij relati à Tiraq. loco de quo infra, nu. 5. in materia l. si unquam, C. de re uoc. don. Ripa, ibidem, nu. 63. plenissime Tiraq. in glos. in verbo, susceperit liberos, nume. 2. cum pluribus seq. ubi ampliatur fere in omni materia, legali, statutaria, & in hominum dispositionibus, & sic etiam Ripa, in d. §. si quis rogatus, nu. 31.

- 94 Quarta conclusio, relictum agnatis, aut cognata-

cognatis, includit illos, qui tunc per adoptionem iura agnationis, uel cognationis, afsecuti fuerant, nam & ius intestate successio nis hi habent, l. 1. §. cognationem. ff. unde cogn. & l. non facile. ff. de gradib. §. per adoptionem, Instit. de legit. agn. suc. & l. qui in adoptionem, ff. de adoption. qua ratione idem existimo in arrogatis uiuo testatore post eius testamentum, per casum in d.l. si cognatis, in 2. responsio.

- 95 Denique videre restat, an iuste exheredatus à possessore fideicommissi, possit in eo succedere, aut qui cum eo, non leues inimicitias, & offensas contraxit. quæstionem hanc reasumpfit Crot. in Rep. §. Diui. num. 172. ubi post alios secum consulentes, concludit contra exheredatum, contrarium determinauit Reuerendissimus Mantica de coniect. libro 8. tit. 12. num. 24. Hanc etiam quæstionem reasumpserunt Moder. Hispani Petr. de Peral. in leg. 3. §. qui fideicommissariam, numero 86. ff. de hæred. instit. Padilla in l. vnum ex familia. §. si de falcidia, num. 16. ff. de leg. 2. & omnium verissime Ludou. Molina, multa in re hæc, verba effundens, de primogen. Hispan. lib. 1. cap. nono, per totum. Ego autem negotium distinguo in duos casus. Primus est, cū agitur de offensa facta grauato; secundus, ubi agitur de offensa facta testatori instituenti fideicommissum, uel primogenituram. In primo casu, cōclusio fit, offensam grauato factam non præiudicare eius filio, agnato, uel alteri, qui ex alterius ordinatione successurus est in fideicommissio, maioratu, & primogenio: sic enim decidunt, Mantica, & Auctores Hispani supra relati, & ultra hæc, Cor. in l. 1. col. 3. C. de cond. infer. vers. præterea, & Auctores Gallici Guliel. de Monsr. in tractatu de success. reg. Franc. num. 19. Parisiens. in consuetud. Paris. tit. 1. §. 8. glof. 3. nume. 12. & Ioan. de terra Rubea in suo tract. contra Rebel. trac. 1. conclus. 10. quorum opinio videtur de mente Bar. in l. filius familias. §. cum quis. ff. de leg. primo, in sua distinctione, & videtur casus in d.l. in §. cum pater. & restrictio ad illum textum, quod loquatur in non mala mente exheredato, violat illius litteram, & diuinatiua est. Nec obstant, quæ Crot. adducit. Nam tex. in l. Lucius. §. Lucius Titius Damam. ff. de leg. 2. pertinet ad secundum casum. Item quod ex causa de nouo emergente alterari possit voluntas testatoris, ad l. uoluntatem, & l. in confirmando. ff. de confir-

ma. tut. id uerum est, ad commodum illius, cui testator prouiderat; non in eius præiudicium.

- 96 Pro eius tamē opinione magis urget tex. in §. soluto, in Authen. de nupr. ubi ingratus à simili lucro repellitur, & quod tradunt Feudista, iuste exheredatum non posse succedere in feudo, etiam antiquo, & paterno, per mortem patris uacante, Curt. iun. post relatos ab eo, de feud. in 3. parte princip. in sec. memb. num. 6. & 7.
- 97 Quibus accedit, quod pater ex iusta causa priuare potest filium iure primogenituræ sibi, ex lege, aut consuetudine, competente, & secundo genitum præferre, Oldrad. conf. 94. eleganter. Ioan. Andr. in c. sine culpa, de reg. iur. in mercurialib. And. Ifern. & Marth. Afflic. in c. omnes filij, colum. 1. in tit. si de feudo fuer. contr. Mart. Laud. in tract. de primogenitura, col. 6. vers. Quæro, an pater. ubi inquit, quod ex quibus causis pater potest exheredare filium, ex eisdem potest illum priuare iure primogenituræ, las. Ripa, & Moder. in l. nemo potest. ff. de leg. 1. cum infinitis propemodum concordantibus adductis à Tiraq. de iure primigen. q. 21. & sic fuisse iudicatum in parlam. Tolosano reuoluit Guliel. Bened. in rep. c. Rainutus. in uerbis in eodem testamento relinquens, num. 207. quibus etiam subscripsit Curt. iun. in auth. non licet. num. 4. C. de liber. præter. & horū sententiæ, ad maioratus ex institutione hominis ordinatos, traxerunt, Menca. & Jacob. de Saa, Auctores Hispani, relati à Molina, dicto loco, ante nu. 2. Difficultas, ut uideri potest, non est absque controuersia: rectius tamen crediderim distinguendum esse, an ius primogenituræ, à lege, uel consuetudine descendat, & eo casu, ex causa liceat patri, secundum primo præferre, & ex causa possit primogenitus se indignum successione reddere, ad tex. in c. licet, ext. de uoto; iuxta declarationem ad illum text. traditam à Ioan. Cirier, de primogen. lib. 3. quæst. 6. secuti sunt Parisiens. & Molina, locis præallegatis, & præter eos Didac. in c. si hæredes, in fine, ex. de testam. aut uerò descendat ab hominis institutione, & eo casu possessor non possit immutare ordinem ab homine instituentem constitutum, sicuti in specie consuluit Abb. conf. 85. col. 1. in 1. sequitur Tiraq. dicto loco, num. 7. Parisiens. loco præallegato, num. 10. & post Anton. Gomez, Ludou. Molin. eo loci, sub num. 2. facilius enim est

M. Antonij Peregrin

legem interpretari, & moderare ad sanam & rationabilem interpretationem, quàm dispositionem hominis, in quo sufficit pro ratione voluntas, ad l. quia poterat. ff. ad Trebel. Nam mitius agitur cum lege, quàm cū homine, ad l. Celsus, cum glos. ff. de arbitr. ideoque iusta causa litigandi excusare solet ab expensis lege debitis, non tamen iure cō ventionis, late Ias. conf. 2. 24. col. pen. in 4. & plenè de re hac per Tiraq. de retr. conu. §. 1. glos. 2. num. 58.

98 Concederem tamen, interficientem possessorum fideicommissi, maioratus, & feudi, vti indignum, secludendum esse à successione, ad tex. cum materia, in l. Lucius. ff. de iure fil. & quæ scripsi in tract. de iure fil. in titulo, de eo qui interfecit.

99 In secundo autem casu principali, cum agitur de offensa facta in personam testatoris, planum est in generali, immo etiam in vniuersali dispositione non contineri odiosos testatori, ac ideo ad alios non iniustos dispositio refertur, d. l. Lucius. §. Lucius Titius Damā. ff. de leg. 2. vbi sic Bart. notauit, Bal. in l. in ipso, nume. 4. C. famil. ercisc. Et in individuo consuluit Socin. conf. 37. num. 6. in 3. Dec. conf. 361. sub nu. 4. Rub. Alexan. in rep. §. quidam hæc, mihi sol. 10. col. 2. vers. fed hic cadit, & non relatis, Lud. Molina, dicto loco, num. 13.

100 Si autem persona fuisset nominatim vocata: Quærendum esset, an ex causa superuenientis odij, & inimicitia, relicto videatur tacita testatoris uoluntate reuocatum, ad tex. in l. 3. §. fin. & l. seq. & in l. ex parte. ff. de adim. leg. nam si odij causa præcessisset nominatam uocationem, abolita, & remissa uideretur. l. filio quem pater. vbi sic scribentes notarunt. ff. de lib. & posth. & l. non putaret. §. si quis emancipatum. ff. de bon. posf. contratab. Bart. d. l. 3. §. fin. Molina, eodem loco, nume. 12. superueniente itaque odij causa, seu offensa, post ordinatum fidei commissum, vel in vita, vel post testatoris mortem, an substitutus, uel in fideicommisso, vel in maioratu, excludi debeat, tãquam tacita contraria uoluntate exclusus, uel uti indignus, est materia, amplissimè discussa à D. Mantua, & Molina, in locis supra adductis, & à me in tract. de iure filii, in tit. de Inimic. & in tit. de Ingratis uersus defunctos.

Videamus modo de legitimatis, an in fideicommissis contineantur.

An legitimatus per rescriptum contineatur in conditionibus & dispositionibus fideicommissariis de filiis legitimis & naturalibus.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Papa in terris ecclesie sibi subditum legitimat quò ad omnes effectus temporales, & spirituales.*
- 2 *Isem sibi subditum ubique locorum legitimare potest.*
- 3 *Non subditum verò quò ad bona in terris ecclesie sita legitimare potest.*
- 4 *Quò autem ad dignitates, & honores, & quò ad spiritualia, & quæ ad forum ecclesie spectant, non subditum ubique legitimare potest.*
- 5 *Ad temporalia autem aliena iurisdictionis non subditum legitimare non ualet.*
- 6 *Legitimationes ex auctoritate Pontificia non praiudicant legitimis successoribus.*
- 7 *Legitimatio facta à Papa cum dispensatione super radice matrimonij præcèst ubique, & quò ad omnia.*
- 8 *Legitimus plenarie per rescriptum pontificium capax est etiam dignitatis episcopatus, secus est in dispensato.*
- 9 *Legitimus seu dispensatus quò ad sacros ordines, an reddatur habilis ad succedendum in temporalibus.*
- 10 *Imperator non legitimat quò ad spiritualia & spiritualibus annexa.*
- 11 *Legitimus ex auctoritate Cæsarea non succedit in feudibus & emphiteutis ecclesiasticis.*
- 12 *Imperator legitimat quoscunque & ubique locorum quò ad dignitates & honores sacculares.*
- 13 *Sed an legitimare possit in terris ecclesie, aut aliorum statuum non recognoscens eum in superiorem, quò ad effectum succedendi, & capacitatem bonorum.*
- 14 *Communis sententia est ut non possit.*
- 15 *Quid si ad patris postulationem facta sit legitimatio.*
- 16 *Ferraria est de Terris donatis eccles. Rom. à Constantino Imperatore.*
- 17 *Prorogatio voluntaria fieri non potest in iis, quæ sunt de reſeruatis Principi.*
- 18 *Principes non subditi Imperatori reſicere possunt legitimaciones ex eius auctoritate.*

Legiti-

- Legitimationes factæ in terris Dom. Ven. an valeant ex auctoritate Cæsaris.*
- 19 *Legitimationes factæ in terris inf feudatis à Papa, aut ab Imperatore, ex eorum auctoritate, an valeant.*
- 20 *Imperator, per inf feudationem aliquarum Terrarum, cum omni iurisdictione retinet adhuc superioritatem.*
- 21 *Principes non recognoscetes superiorem possunt legitimare in statibus suis.*
- 22 *Legitimatō est donum principis superioritatem & auctoritatem desiderans.*
- 23 *Legitimati per rescriptum Cæsarem non continentur in conditionibus, & fideicommissis, de filiis legitimis & naturalibus, ad exclusionem substitutorū, ex senatuscōf. Venet. 1567. & ex Bulla Pij. 1111. 1562.*
- 24 *Sed quid si non agatur de praiudicio substituti.*
- 25 *Fideicommissarium non facit opinio grauati, sed uoluntas testatoris, quæ in iudicis estimatione est.*
- 26 *Legitimus per rescriptum iura omnia legitimorum, & suorum assequitur.*
- 27 *Legimato per rescriptum debetur legitima, & iura omnia, quæ inde pendent.*
- 28 *Leges etiam exorbitantes loquentes de filiis, & de filiis legitimis & naturalibus, locum quoq; habent in legitimatis.*
- 29 *Legitimus per rescriptum, an contineatur in statutis de filiis leg. & natural.*
- 30 *Legitimus per rescriptum, an efficiatur uerè legitimus.*
- 31 *Legimato per rescriptum, an plus relinqui possit, quam filio legitimo, & naturali.*
- 32 *Legitimationis plures sunt species.*
- 33 *Dispensatio qua fit.*
- 34 *Legitimus ad quadam, an possit dici legitimatus, an uerò sit dispensatus.*
- 35 *Legitimare uerbū designat propriam legitimationem.*
- 36 *Legitimatō facta à principibus laicis per quam naturales aut spurij restituntur primis natalibus & antiquæ ingenuitati est uera legitimatō.*
- 37 *Legimati per rescriptum continentur in dispositione hominis loquente de filiis.*
- 38 *Legitimari non potest quis uti filius alicuius, nisi sit illius filius.*
- 39 *Legimati per rescriptum continentur in dispositione de filiis legitimis & naturalibus.*
- 40 *Legitimus per rescriptum est uerè legitimus & naturalis.*
- Lex in his, quæ sunt iuris, operatur, & in ducit secundum ueritatem.*
- 41 *Legitimatō fauorabilior est, quàm adoptio.*
- 42 *Legitimus per rescriptum, an succedat in fideicommissis nobilium.*
- 43 *Et quid si heres grauatus fuisse nobilis.*
- 44 *Legitimari non possunt naturales, & spurij nobilium à Comitibus palatinis sine speciali principis concessione.*
- 45 *Legitimus per rescriptum, non continetur in dispositione hominis, de legitimo matrimonio, seu legitime natis.*
- 46 *Legimati spurij in forma plenaria continentur in dispositione hominis de filiis legitimis & naturalibus.*
- 47 *Princeps potest plenitudinem suæ potestatis in legitimando naturales, & spurios communicare suis palatinis.*
- Legitimandi spurios, & incestuosos auctoritatem princeps palatinis conferre potest.*
- 48 *Dispensatio facta quò ad certos actus ad alios non profertur.*
- 49 *Legitimus ad exclusionem substituti, quò ad eum censetur plene legitimatus.*
- 50 *Legitimatō non citato, aut dissentiente substituto, an ualida sit.*
- 51 *Prinilegium ubi conceditur, nemo est citandus.*
- 52 *Ius tertij pluribus modis consideratur.*
- Spes quam habent filij agnati & cognati de succedendo non est iuris uinculum munita.*
- 53 *Legitimatō naturalium de potestate ordinaria fieri non potest extantibus filiis legitimis, ideo de eis fieri debet mentio.*
- 54 *Et facta per Principē tacita existentia filiorum non ualet.*
- 55 *Non tamen per natiuitatem filiorum legitimorum renocatur.*
- 56 *Princeps tamen de plenitudine potestatis legitimat naturales, & spurios, etiam extantibus legitimis.*
- 57 *Comites autem palatini non possunt legitimare extantibus legitimis, nisi talis auctoritas specialiter sit demandata.*
- 58 *Et requiritur ut certiorati fuerint de existentia filiorum legitimorum.*
- Legitimatō facta à palatinis, uel etiam à principe ut ualeat extantibus legitimis, oportet, ut de illorum existentia sint certiorati.*
- 59 *Et non praiudicat legitimis non citatis in sua legitima.*
- 60 *De plenitudine autem potestatis secus.*
- Dispen-

M. Antonij Peregrini

- 61 *Dispensatio an exigat agnatorum & cognatorum citationem.*
- 62 *Spem legitimam in succedendo habent ibi cui derogari non potest, & de qua pacisci permittitur.*
- 63 *Ius alicui questum etiam in spe ad rē, princeps tollere non presumitur.*
- 64 *Legitimatio ad præiudicium comprehensivum in inuestituris feudilibus & emphiteuticis non valet eis non citatis nec consentientibus.*
- 65 *Nec etiam ad præiudicium donatarij post donationem perfectam.*
- 66 *Legitimationem aduersus potest dici de nulitate.*
- 67 *Item & appellari ad supremum. Appellatur a legitimazione palatini graua-men inferente ad supremum.*
- 68 *Legitimari possunt spurij, & illegitime nati, de potestate suprema ut succedant in fideicommissis ad qua vocantur filij legit. & naturales.*
- 69 *Intellige cum de his fideicommissis princeps fuit certioratus.*
- 70 *Clausula, citatis & non citatis, adiecta in privilegio legitimandi, quando præiudices fideicommissarijs.*
- 71 *Citationis defectus, per clausulam, citatis & non citatis, non suppletur inter non subditos.*
- 72 *Citationem licet supremus quandoque remittere possit, non sic inferior.*
- 73 *Ius in re questum quibus modis consideretur.*
- 74 *Legitimatio facta post mortem patris non præiudicat ijs, quibus questum fuit ius.*
- 75 *Legitimus cum clausula, sine præiudicio, non excludit substitutum.*
- 76 *Clausula, sine præiudicio, adiecta in legitimatombus, quid operetur.*
- 77 *Principis generalis intentio est, nolle alicui in iuribus suis præiudicare.*
- 78 *Clausula reservans ius filiorum non proceditur ad transuersales.*
- 79 *Legitimorum hæredum nomine, an continentur nedum descendentes, sed etiam transuersales.*
- 80 *Legitimatione facta, cum clausula, sine præiudicio filiorum legitimorum, filij legitimi ex integro succedunt ex testamento & ab intestato, pro ut si naturales non fuissent legitimi.*
- 81 *Si autem facta sit cum clausula, sine præiudicio venientium ab intestato, potest qui*
- dem clausula agnatis in iure tunc realiter acquisito, aut delato, aut etiam in spe com-petente ex causa de præterito.*
- 82 *Et hoc casu an ex vi dicta clausula filij legiti-mi ab intestato, & ex testamento, exclu-dant legitimatos, plene ibidem discurre-tur.*
- 83 *Verior est, ut filij legitimi ex vi dicta clau-sula excludant legitimatos utroq; casu.*
- 84 *Sed an pro sit transuersalibus: plerique enim senserunt pro legitimatis, aduersus agna-tos etiam in causa intestati.*
- 85 *Alij autem contra, ut agnati illos excludant. Verba in omni materia late accipiuntur, quatenus patitur eorum proprietas.*
- 86 *Ex testamento autem, planum est, natura-les legitimatos præferri transuersalibus, in spurij autem questio dubitabilis est.*
- 87 *Agnatorum, & cognatorum, nomen restrin-gitur quandoq; ad quartum & ad tertium gradum.*
- 88 *Legitimationis inualiditas infra quantum tempus obici possit.*
- 89 *Legitimatio inutiliter facta non præscribi-tur spatio longissimi temporis.*
- 90 *Legitimatio per rescriptum est de regali-bus.*
- 91 *Et est actus Principis legitimantis, non pa-tris, & donum superioris.*
- 92 *Præscriptio non operatur, ubi veritas confi-tere non potest.*
- 93 *Status causa quanto tempore præscribatur.*
- 94 *Spurius spatio 30. annorum possidens bona paterna, iurus est.*

Articulus XXIII.

AN legitimatus per rescri-
ptū contineatur in con-
ditionibus, & substitui-
tionibus fideicommissarijs, de filijs legitimis & naturalibus, non minus utilis, quam sequēs est tractatus: per rescriptum autem legitimatur naturales, & spurij, vel aliter illegitimē nati, aut à Papa, aut ab Imperatore, vel ab alijs Principibus, vel etiam ab eorum Palatinis, ex privilegio ab eisdem supremis concessō. Videamus itaque primo de potestate singulorum.

Papa itaque, vt ab eo, veluti à digniori, exordium capiamus, potest in Terris Eccle-
siaz,

fiæ, sibi subditum legitimare, & dispensare, quò ad omnes effectus, tam spirituales, quàm temporales, casus est, & inde notarunt omnes, in c. per venerabilem, ex. qui fil. sint leg. & est ratio, quia in spiritualibus, & spiritualibus annexis, Papa potest omnia, & plenissimam habet potestatem, nullis circumclusam limitibus, c. proposuit, de concess. præb. c. 2. de præb. in 6. Clem. 1. vt lite pèd. & Clem. dudum. §. verum, de sepul. Quò ad temporalia vero, in terris subditis Rom. Eccles. tantam potestatem habet, quantam Imperator in Terris Imperij: sic Cardin. in d. c. in 4. no tab. cum concordantibus adductis per Fel. in c. que in Ecclesiâ num. 48. ex. de constit. & præcise in terminis pro ualiditate legitimationis factæ per Papam de spurio, & incestuoso, in terris Ecclesiæ, per illam rationem, arguit decidendo Alexand. conf. 2. nu mero 24. in 1.

2 Potest etiam Papa subditum suum legitimare in quocunque loco, veluti si reperiretur Venetijs, & valet legitimitio quo ad effectus temporales in Terris, & locis, subditis Rom. Pontifici, quia in materia ista potestatis circa exercitium huius voluntariæ iurisdictionis, non consideratur locus: sed persona, & res, an subdite sint legitimanti, sic consiluit collegium Bonon. cuius cõsiliij auctor fuit Salic. & sic quoque tenuit Salic. ipse in proœm. Cod. & sensit Bald. in l. eam quam num. 28. C. de fideicom. & idem quoque voluit Petr. de Perus. in d. c. per venerabilem, sequitur Corn. conf. 1. num. 18. in 3. vbi consiluit, legitimum à Rege Roberto, in Terris Ecclesiæ, posse succedere in bonis Regni Neapolitani. Et idem consiluit Corn. ipse consil. 9. nu. 4. in 4. & ante eum Bened. Cap. conf. 2. & Paul. de Cast. conf. 2. 26. super primo. num. 2. & conf. 343. in 2. & sic quoque voluerunt Dec. conf. 150. Alcia. conf. 17. in 4. Rui. conf. 67. num. 3. & conf. 69. col. 2. vers. ex præmissis. in 3. & quod dictum est de Papa, idem est in Imperatore.

3 Immo etiam, quòd persona non esset subdita legitimanti, valeret, & iuuaret legitimitio, quò ad bona sub illius iurisdictione, & sic fuit de mente supra relatorum, & præsertim Bal. in d. l. eam quam, num. 28. quia quò ad succedendum in bonis alicuius prouinciæ, habitas personæ consideratur, iuxta illas leges, sicuti plene docuit Bart. in l. cunctos populos. C. de sum. Trin. nu. 42. & infra, & sequuntur communiter Doctores ibi.

Paris. conf. 1. 2. ad finem. in 3.

Et quia princeps legitimans, quò ad bona existentia sub suo statu, potest forensalem non sibi subditum habitare ad acquirendum per viam legis generalis, & particularis & subditis suis ius acquirendi tollere, sicuti notum est, & dixi infra, num. 45. cum pluribus seq.

4 Non subditum verò, quò ad spiritualia, & quò ad honores, ac ad ea, quæ pertinent ad forum Ecclesiæ, Papa vbi que legitimare potest, & vbi que locorum legitimatio vires suas porrigit: adeo ut leg. legitimatus, eorum ubique capax est: sic notarunt indifferenter omnes, in d. cap. per venerabilem, per illum text. & est ratio, quia in istis, uti dixi, Papa plenissimam habet potestatem, & est Dominus dominantium, sicuti Cuman. inquit cõf. 168. Reuerendus. vbi propterea infert, valuisse legitimationem factam ab Alex. V. de quodam spurio Vincentino ad effectum succedendi in feudo Vincentino Ecclesiastico ad præiudicium comprehensorum in inuestitura, etiam quòd non fuissent citati, & quòd sic de cõsuetudine seruat, & hoc idem sensit Bal. in d. l. eam quam, num. 28. & sic quoque voluit Rofan. conf. 67. nu. 93. in 3. vbi quòd ad hæc legitimare possit, & iam inuitis Principibus secularibus: Immo si legitimatus fuerit cum clausula ut succedere possit in quibuscunque bonis: poterit succedere in emphiteuticis ecclesiasticis, Ruin. conf. 47. num. 5. in 3. & quia quò ad honores, & dignitates seculares, nemini paratur præiudicium per eam habilitationem, ideo que in istis prorogatio fieri potuit per non subditum ad Principem non suum, sicuti plene probauit Iaf. in l. si. eolum. 2. ff. de iurisd. om. iud. Adde, quòd conferre dignitates, & honores, non minus potest Papa, quam Imperator, sicuti tradidit Martin. Laud. Cardin. Alex. & Matth. Afflic. in c. 1. in tit. de feudo March. & ex communi cõprobauit in tract. de iure fil. in ti. de ijs qui hab. iura fil. nu. 36.

5 Quò autem ad temporales effectus, per quos alter legitur, veluti quò ad effectum successioneis, unde præiudicatur filijs, agnatis, cognatis, substitutis, uel etiam filio Domini temporalis, Papa, cum bona sunt in aliena temporali iurisdictione, legitimare non ualet, etiam ad postulationem patris, casus est in d. c. per venerabilem, ubi sic Papa determinando, patri petenti respondet, quia in Regno Franciæ temporalium potestatem non habet,

M. Antonij Peregrini

habet, & huius rei multiplex est ratio: primo quia Papa mitteret falcem in messem alienam, non sine alterius lesione, nempe diuifum Imperium cum Ioue Cefar habet. Secundo, quia subditus faceret in iniuriam principis suo petendo legitimaciones, & habitationes, à Principibus externis. Tertio, quia sic Papa, & Imperator per viam legitimatiōis tribuerent successiones illegitime natis, ad præiudicium legitimorum, agnatorum, & cognatorum, quos Princeps suus, vti fideles sibi subditos protegere tenetur. Quarto, quia præiudicaret fisco illius principis, qui alias, non extantibus agnatis, & cognatis, exclusis illegitime natis, bona illa vti vacantia caperet, auth. licet, & melius in corpore, vnde fumitur. C. de natur. liber. Grau. conf. 138. nu. 7. & sic post Lauren. Vincen. & Tancred. determinauit Bernard. Glos. in d. c. per venerabilem, sequuntur Innoc. Ioan. And. Anto. Butr. Henrich. Boich, Abb. num. 23. & posteriores. Specu. in tit. de Dispen. §. postremo, vers. sed illud, Bar. in auth. ex complexu. C. de incest. nup. clarè Bal. in l. 1. in num. 5. C. de iure aur. ann. & in d. l. eam, quam nume. 28. vbi quòd Papa non legitimat, quò ad feuda imperialia. Anchar. conf. 320. num. 6. Rota in nouis, decif. 200. sub tit. qui fil. sint leg. Alexan. conf. 67. num. 19. in primo, vbi de communi, Afflic. in c. 1. §. naturales. in 2. notab. num. 12. in tit. si de feudo fuer. contr. Ruia. in terminis, confil. 77. num. 3. in 3. vbi in legitimatiōe facta à Com. Palatino ex auctoritate sedis Apostolicæ, nil mirum à maioriore rationis, quia si Papa nō potest, igitur nec q. ab eo causam habet, & sic quoque in Regno Franciæ seruari plene retulit Guliel. Bened. in rep. c. Rainutius, in glos. & vxorem nomine Adelasia, num. 198. Didac. de sponfal. par. 2. c. 18. §. 8. nu. 19. Non tamen defuerunt tenentes contrariam sententiam, vcluti Hostiens. in d. c. per venerabilem. Calder. consil. 3. sub rubr. qui fil. sint leg. præsertim cum legitimatio fuit facta ad postulationem patris. Bal. in proce. Cod. sub num. 9. Paul. Cast. conf. 125. dubitatur, col. 1. in primo, Card. Alex. in d. c. per venerabilem. num. 71. Quorum tamen opinio communiter relictur, nisi facta fuerit ad postulationem patris neminem superiorè recognoscens, per casum in d. c. per venerabilem. Et ego sub hoc Ser. Dom. Vener. non vidi vsu receptas legitimaciones ex auctoritate Pontificia factas, ad effectum succedendi in

bonis temporalibus, ad exclusionem legitimorum, agnatorum, cognatorum, & f. bñtutorum, & cum casus in quadam Rodigina accidisset, sic aduerfus legitimatiōem per commissarium Apostolicum factam allegauit, & obtinuit ex iudicio Cl. Iurifcons. D. An geli Matheacij primarij Lectoris, in sede matutina, in qua, etiam causa aduercti,

6 Quòd legitimatiōes factæ ex auctoritate pontificia de stilo cancellariæ non nocent legitimis successoribus, sicuti Alciat. scripsit, conf. 22. legitimatio, in 4. & idipsum voluit Corn. conf. 93. num. 4. in 2. conf. 9. nu. 4. & 5. in 4. Paris. conf. 14. nu. 41. in 2. & vltra hos Felin. in c. cum olim. nu. 45. ex. de re iudic.

7 Hæc autem intelligas, cum Papa non dispensat super radice matrimonij, sed tantum natalibus restituit, genituræ maculam abolendo, cum autem super matrimonio decernit & dispensat, sic ex eo matrimonio dispensato legitimatus succedit etiam in temporalibus nō subditis Papæ, pro ut legitimatus per subsequens matrimonium, sic notatur in d. c. per venerabilem, & per Guliel. Bened. quo supra loco, num. 202. de qua re plenius dicturus sum in Artic. seq. num. 75. ubi proprie est locus suus.

8 Cæterum aduertendum est, quòd legitimatio ex rescripto apostolico, si plenaria sit, & restitutiua primis natalibus, & antiquæ naturæ in plenissima forma, hæc quidem iuuaret quò ad omnes dignitates ecclesiasticas, etiam episcopalem, sic sensit glos. in verbo promeruit, in c. cum Vintoniensis, ex. de electio. quam ibi in his terminis secuti quoque sunt, Petr. Anchar. Anton. Butr. & D. Abb. in 2. col. Socin. in l. Gallus. §. si eius, vers. tertius casus. ff. de lib. & posth. secus autem si Papa processisset per viam dispensationis, nam nisi specialiter dispensasset ad episcopalem dignitatem, quod fisci facere posse, nemo ambigit, uti est casus in d. c. & in c. innotuit, ex. eo. quamuis dispensasset ad dignitates ecclesiasticas, nō tamē ad episcopalem dispensatio referretur, sicuti pulchre explicuit Abb. ibidem per textum in c. dilectus, iuncto c. 2. ex. de concess. præben. vbi sic quoq; concludit ex mente Goffredi Hostiens. & Butr. & conferunt plura alia familia adducta à Didaco, loco præallegato. nu. 1. & infra, ex quibus patet plurimum interesse in ter dispensationem, & inter legitimatiōem.

9 Vtrum autem legitimatus, seu dispensatus

tus

ius ad sacros ordines, intelligatur dispensatus etiam quò ad temporalia, est quæstio, de qua per glos. Io. Andr. Innoc. Butr. Abb. nu. 23. & alios Canon. & per Fulgof. conf. 72. Socin. iun. conf. 48. nu. 27. in 4.

Hæc autem quæ de Papa dicta sunt, intelligas etiam de suis commissarijs, & Palatinis, habentibus auctoritatem ex privilegio pontificio, nã iuxta auctoritatem eis impartitam dispensare, & legitimare valent, & nihil ultra.

10 Imperator autè, & Comes ab eo potestatem habens, ex potestatis defectu, neminè legitimat, quò ad spiritualia, & illis annexa, quia in his omni iurisdictione caret. glosa in c. lege, 10. distinctione, & in c. peruenit. 101. ubi vtrobiq; notat, quòd legitimatus ab Imperatore, non erit legitimus quòd ad ecclesiam, & sic erit legitimus quòd ad vnum forum, non quòd ad aliud, clare Specul. in tit. de dispensat. §. postremo, num. 10. Bart. in authent. ex complexu, C. de incest. nup. & post Io. Andr. & alios, indubita tum esse, dixit Abb. in d. c. per venerabilem, nu. 24. Amplia etiam, quòd ad eum Principem beneficiorum collatio spectaret, Guiliel. Benedic. in rep. c. Rainurcius, in glos. & vxorem, nu. 198.

11 Ideoq; legitimatus ab Imperatore, & Potestate seculari, non succedit in feudalibus, & emphiteuticis ecclesiasticis, ad quæ vocatur legitimus & naturales. Bal. Sal. Ale. & Iaf. in l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & substit. Bald. conf. 129. ad euidenciam, in 3. idem Bal. in d. l. eam quam, nu. 28. C. de fideicom. & consulerunt Signorol. conf. 223. Quidam nomine, Iaf. conf. 70. in 2. du bio, in 3. Ruin. conf. 158. num. 14. in primo, & conf. 86. nu. 7. in 3. Purpur. conf. 92. num. 11. Decian. conf. 90. nu. 14. in 2. & nouissimè Bertazol. conf. 101. nu. 18. etiam quòd feuda, & emphiteutes, ceaserentur ad instar patrimonialium, Dec. conf. 171. Ruin. conf. 105. col. 4. vers. non obstat, & conf. 109. nu. 13. & 28. in 3. quo tamen puncto post Alciat. contra consiluit Decius cõf. 3. nu. 34.

12 Potest tamen Imperator, quòd ad honores & dignitates seculares, quoscunq; subditos, vel non subditos, vbiq; locorum legitimare, & habiles reddere, quia nulli infertur præiudicium, & ut supra dixi, nu. 4. & sic decidunt Canon. omnes in d. c. per venerabilem, ideo legitimati desinunt esse infames infamia facti, Rolan. conf. 67. nu. 36.

in 2. & nobiles efficiuntur, pro ut parentes, Rolan. nu. 18. Paris. conf. 58. num. 45. in 4. Biret. 29. num. 13.

13 Quòd verò ad temporalia respectu successione, & capacitates honorum, equidem in terris imperij plenissimam habet potestatem legitimandi naturales, item spurios, & alios illegitimè natos, cum derogatione obstantium, ad ea, quæ habentur in Authent. quib. mod. nat. eff. leg. & quib. mo. eff. sui. & ex subiectis latius apparebit. sed difficultas est, an possit legitimare in terris ecclesie, vel etiam quòd ad succedendum in bonis sitis in regnis, & statibus, nõ recognofcentibus Imperatorem in superiore. & quidem ut in terris ecclesie legitimare possit, & legitimatio valeat, etiam de non subdito, quòd ad bona in terris ecclesie, firmavit Iacob. de Beluis. in disputat. sua, in Auth. quib. mod. eff. sui, cuius opinionem retulit Bar. conf. 75. ad finem, plenissimè autem consuluit Calderin. conf. 3. fub rubr. qui fil. sint leg.

Contra vero clarè senserunt glos. in d. c. lege, & in d. c. peruenit. Iacob. Buttrig. in l. 3. ff. de off. præf. Specul. in loco sæpius allegato, pro qua opinione stant rationes adducte supra, nu. 5. quas his non repeto, secuti sunt nullam constituentes differentiam quòd ad hoc, inter Papam, & Imperatorem, Bar. in l. qua in prouincia. §. Diuus. ff. de ritu nupr. Bal. in l. 1. nu. 5. C. de iure annul. aur. & in l. emancipari. ff. de adoption. & in d. Leam quam, nu. 28. Sal. in proe. Cod. Inno. Io. Andr. Butr. & Abb. in d. c. per venerabilem, nu. 23. & communem dixit Abb. in c. pastoralis, in primo not. ex de off. ordin. Petr. Anchar. conf. 320. primum dubium, col. 1. & 2. Castrel. conf. 226. super primo, nu. 2. et conf. 343. in 2. Assiliet. in c. 1. §. naturales, in 2. not. num. 12. in tit. de feudo fuer. controu. Dec. consilio 150. Ruin. consilio 67. numero tertio in 3. Vbald. de success. ab intest. in p. par. numero 107. adducunt, quia Imperator in terris Ecclesie nullam habet iurisdictionem, aut superioritatem, quoniam plenarie translata fuit in sedem Apostolicam, c. fundamenta, de elect. in 6. Clem. Romani. de iureiur. Et hæc, omnium vsque ad hæc tempora, relictis opinionibus, plenissime tuetur Bertazol. consilio 91. 92. 93.

14 Et in terris aliorum Principum, & statuum nõ recognofcentium Imperatorem in superiore, quòd legitimationes ex Cæsaris auctoritate

M. Antonij Peregrini

toritate non valeant, quo ad effectum succedendi in bonis illorum statuum, per eandem rationes fatentur maiores nostri, quia Principes isti, & Respubl. tantum possunt in suis statibus, quantum Imperator in suo Imperio: sic in Regno Neapol. Afflicti. decis. 128. & in statu ser. Dom. Ven. in vno & eodem casu Paduæ, in legitimatione de filijs D. Prosdociami de Comitibus, Bart. Soc. & Ias. conf. 70. in 3. Ruin. consil. 66. in 3. & in alio casu Paduæ, Soc. iun. conf. 100. in 2. & iterum conf. 21. in 4. Brixie, idem Soc. conf. 99. num. 36. in 2. Paduæ Paris. conf. 2. in 2. Vincentiæ, Port. Imol. conf. 106. num. 8. Florentiæ, Anchar. conf. 86. Ias. d. conf. 70. Dec. conf. 557. Senis. Soc. iun. conf. 142. in primo, & in statu Saluciarum, Crau. conf. 277. in princ. Placentiæ, Roland. consil. 88. in primo.

- 15 Limitant plerique, cum ex auctoritate Papæ, aut Cæsaris ad postulationem patris facta sit legitimitio, vt eo casu in bonis paternis vbiq; legitimatus succedere possit, quia eo casu nemini sit iniuria, nam pater illius libere de bonis suis testari, & disponere poterat ad exclusionem agnatorum, cognatorum, & fisci, ideoque citari non debent. Bar. & ccm inuiter alij in l. Gallus. §. & quid sit rätum, col. vlt. ff. de liber. & posth. sic Bal. in prima constitut. eod. num. 9. & consuluit Angel. conf. 350. pro decisione. ex quorũ dictis colligitur, iurisdictionem Imperatoris ex patris legitimantis consensu prorogabile esse, secuti sunt, Pau. Cast. conf. 125. dubitatur, in 2. vbi inquit, oppositam de fisci interesse rationem nihil obstat: quia ratio illa per fiscum solum opponi potest, ad gl. in l. his consequenter. §. 1. ff. famil. ercisc. & quia ratio fisci tollitur verbis tex. in l. 1. ad finem. C. de cad. toll. & eorum opinionem probarunt, Zoccus, & Cardin. Alexan. num. 71. in d. c. per venerabilem. Soci. sen. conf. 47. num. 31. in 4. Deci. conf. 55. num. 7. & conf. 207. col. vlt. & 307. nu. 7. Vbal. d. loco, nu. 108. Crot. qui de communi testatur, in d. §. & quid sit tantum, nu. 89. & conf. 296. nu. 36. quibus tamẽ in locis requirit, quod pater, & filius, expressẽ proroget Comitris legitimantis iurisdictionem, & hanc vti communem, Vincentiæ probauit Paris. conf. 1. nu. 8. & conf. 10. num. 118. & pluribus sequen. in 2. & vtrobiq; dicit legitimaciones factas ex imperiali auctoritate sub hoc ser. Dom. ad patris postulationem, validas esse, & receptas, & sic

quoque consultũ fuit Vincetiæ, per d. Francif. de Marzar. cof. 9. cui subseripserunt Doctores Paduanj apud Port. Imo. conf. 105. & 106. & sic fuit iudicatum, prout ipse refert in suo epitome, q. 30. sic etiam Ferrariæ consuluit Pasetti. conf. 72. & de consuetudine in eo statu seruatas dixit Cagnacin. apud Rimin. iun. conf. 726. & sic quoque cũ Bal. illa traditione resoluit Restaur. de Imperat. q. 102. Decian. conf. 3. nu. 107. in 1. & sic decisum legitur apud Puteũ, lib. 2. decis. 222. fatentur tamen Bal. & supra relati, quod in bonis non liberis patris, sed post eius mortẽ conditionatis ad fauorem tertij, in illius preiudicium, etiam patre postulante non valeat legitimitio: & est ratio, quia vt ei per legitimationem preiudicetur, requiritur citatio eius. Bar. in d. §. & quid sit tantum. col. vlt. dixi infra, nume. 44. citatio autem presuppõnit causæ cognitionem, & iurisdictionẽ contentiosam, cum erectione iudicij, quam Imperator, & causam ab eo habens, planum est, exercere non posse in terris non solum subditis, & infra dixi, nume. 68.

Sed contra, quod patris consensus in hac non proficit, firmarunt Butt. & Abb. num. 23. in d. cap. per venerabilem, per illum tex. nam pater petebat à Papa legitimari filios suos, sicuti legitimaucrat filios Regis Fraciæ Domini sui: & Papa respondet, quod Rex Fraciæ neminem in temporalibus recognoscit superiorem, ideoque sine alterius lesione potuit se submittere iurisdictioni Papæ. vnde apertissime probat tex. ille, quod pater subiecit vni Principi non potest sine lesione Principis sui, obtinere legitimationem filiorum suorum ex auctoritate alterius Principis, & sic plenissime per pulchras rationes consuluit Perr. Ancar. d. conf. 320. primum dubium, Baldus conf. 214. in 2. Pau. Cast. conf. 352. col. 2. in primo, & conf. 343. col. 2. & consilio 467. numero 2. in 2. Alexand. conf. 67. colum. penult. & vlti. in primo, vbi consuluit Ferrariæ, & inquit, quod
16 Ferraria est de terris donatis Ecclesiæ à Constantino, vt per gl. in Auth. vt Eccles. Roma. & per illam donationem omnia iurisdictionalia translata fuisse in Eccles. Ro. adeo vt nulla iurium adhesionem remanserit apud Roma. Imper. post Ioan. And. & alios ab eo relatos, & inquit, quod hæc est magis communis opinio, à qua in iudicando, & cõsulendo, non fit recedendum, cuius quoque sententiæ fuit Deci. conf. 150. nu. 5. & 557.

numero 12. Ruin. d. consilio 66. in 3. Socin. iun. d. consilio 100. numero 29. in 2. Afflicti. in d. §. naturales, in 2. notab. numero 12. & in decis. 128. fuit dubitatum, & pro communi, & veriori stetit Couarru. de sponfal. §. 8. numero 14. Alciat. consilio 17. in 4. & sic quoque tenuerunt Rosell. in tract. de legitimat. numero 28. Martin. Laudens. in cod. tract. numero 93. Cassan. consilio 31. Ferret. consilio 105. Caphal. consilio 23. numero 74. Roland. d. consilio 88. in primo. Gabriel. consilio 29. in secun. dubio, Bertazol. amplissime in dictis consilijs 91. 92. 93.

17 Ratio istius sententiæ est, quia legitimaciones, & dispensaciones, sunt de reueruatis Principi in signum superioritatis, ideoque priuatus subditus non poterit Principi suo prerogatiuam hanc tollere, & alteri Principi conferre, quia sic Principi suo inferret in iuriam, ac ideoque in Principi reueruatis cessat prerogatio voluntaria: sicuti præfati auctores tradidere, & pulchre Ruin. d. consilio 66. numero tertio, ubi ex pluribus comprobatur, propterea patris consensus nihil operatur, vt supplere possit auctoritatem in legitimante, & in specie, vltra Ruin. sic tradidere Castrenf. d. consilio 343. columna secunda, in 2. Alcia. d. consilio 17. in 4. Socin. iun. d. consilio 100. numero 29. in 2. Couarru. d. §. octauo, nume. 14. Gabriel. d. consilio 29. numero nono, Bertazol. d. consilio 92. numero sexto, & 93. numero 13.

18 Conclusio in hac re sit, quod Principes isti non recognoscentes Imperatorem in superiorem, possunt in suis statibus rejicere legitimaciones ex auctoritate Cæsarea, quia in statu suo omnimodam iurisdictionem habent, veluti in Regno Neapolitano tradidit Afflicti. dicta decis. 128. sed cum Principes, non reiiciunt, & tollerant, valent legitimaciones ex ipsorum Principum tolerantia, veluti sub hoc Ser. Ven. Dom. nam receptæ fuerunt, & toleratæ, donec per Senatufc. 1567. prouisum fuit, ne valerent contra voluntatem testatorum, de quo infra dicam, & adhuc tolerantur, & valent factæ ad postulationem patris, quo ad effectum succedendi in bonis paternis, de qua tolerantia, & consuetudine, testati quoque sunt Paris. d. Consilio primo, in 2. Decian. d. consilio tertio, numero 109. in primo. ubi ponderat, quod plerique no-

biles Veneti habent priuilegia ex auctoritate Cæsarum, & illis vtuntur sub hoc Ser. Dom. inter quos Illustriss. & splendidissimus Eques, D. Vincētius Gradenicus, nunc præses Paduæ meritissimus, orator primum apud Philippum Hispaniarum Regem inuictissimum, mox & deinde apud Rodolphum Roman. Imperatorem Sereñiss. nobili ac amplissimo priuilegio Cæsareo gaudet, & ex ea auctoritate non semel, sed pluries illegitimè natos legitimauit: idcirco aduersus consilia Socini, Iaf. & Ruini, filij D. Profdocimi de Comitibus legitimati successerunt in bonis paternis, exclusis feudis ecclesiasticis: sic etiam D. Anna Causidia aduersus consilia Socini, Iaf. & Ruini, filij D. Profdocimi de Comitibus legitimati successerunt in bonis D. Lodouici Tofoetti Carensis patris sui, & sic etiam D. Alexander del Neuo, iuxta illud Paris. consil. primum, sic etiam Mambrianus de Godis, pro quo consultum fuit, vt supra retuli, & sic in his terminis in hoc statu seruatum vidi, & de consuetudine seruatum Ferrariæ, retulit Cagnacin. apud Rimi. iun. consil. 726. illum tamen improbat Bertazol. d. consil. 93. nume. 15. & in statu Florentino, Gozadi. consil. 48. uerfi. Ad quintum, Alciat. d. consil. 17. per nouas autem prouisiones, Principes in statibus suis circa legitimaciones istorum Comitum prouiderunt, & statuerunt, & factæ ex ipsorum Principum consensu profunt legitimatis in successione patris ad agnatorum exclusionem, & sic seruatur, & in Regno Franciæ seruari retulit Guliel. Bened. dicto loco, num. 186. & ego quoque Paduæ seruatum uidi.

19 Dubium est, quid in Terris infeudatis, veluti in Regno Neapolitano, Ducatu Ferrariæ, Urbini, Placentiæ, in Ducatu Mediolani, Mutinæ & Regij, & huiusmodi. Doctores adhuc videntur idem velle, quia per in feudationem omnis potestas, ac omnis iurisdictione, & eius effectus, translata fuit in illos Principes, ideoque in eorum statibus Papam & Imperatorem, & eorum Comitibus non posse uti plenitudine potestatis, quæ necessaria est in spuriis legitimacionibus, quia turbarent iurisdictionem illorum Sereñiss. Principum, sic sanè uoluerunt Alciat. consilio quinto, numero 26. in 4. Ferret. consilio 105. numero nono, & expresse Bertazol. consilio 91. numero 16. ubi in id citat Franc. Viuium in suis communibus opinionibus, in 2. par. opinione 214. Papa, Marc. Ant. Peregrini. Nn & in

& in Regno Neapolitano expresse Afflicti. in d. §. naturales, in 2. notab. in tit. si de feudo fuer. contr. & in decif. 128. & in Terris infensatis ab Imperatore, quod Imperatores, & Comites Cæsarei, non possint legitimare, quod ad effectus succedendi, nisi de scientia, & consensu illorum Principum, cum de facto non recognoscunt Imperatorem superiorem, & utantur plenitudine potestatis, ve luti in Duce Mediolani, consulerunt Alex. conf. 1. 1. nu. 10. & 1. 1. in 7. & plenius Curt. sen. conf. 70. super memorata, dubio 5. & cō fil. 64. super præmissa, col. 14. Cotta in Memorial. in verbo, legitimatio facta, Soc. iun. conf. 126. nu. 2. in 3. Cæph. conf. 23. nu. 77. Petr. Ioā. Anchar. lib. 3. suarum quæst. q. 25. numero 12. Silvester Aldobrand. apud Riminal. iun. consilio 719. ubi refert sic Piffauri fuisse iudicatum, & sic de facto, ut audio, seruat.

20 Horū tamen opinio dubitabilis videtur, quia supremi illi, Papa, & Imperator, per infensationem non omnino à se abdicant omnem iurisdictionem, nam directarij adhuc remanent, & eis superioritas respectu alti domini intelligitur reservata, sicuti abūde scripti, ex complurium auctoritatis, in tract. de iure fil. in tit. habent. iura fiscal. nu. 73. & nu. 75. & plene Feli. in c. solitæ, ex. de maio. & obed. ideoq; in istis infensatis videtur, ut supremi legitimare possint, & sic decidit Alcia. d. conf. 17. in 4. Gabriel. conf. 21. nu. 25. Mantica de coniect. ult. vol. li. 1. ti. 10. & ultra hos, Pau. Cast. conf. 125. dubitatur, in 2. ubi sic determinat in ciuitatib. per Imperatores donatis quibusdam Ecclesijs, pro ut sunt plures episcopatus, & ciuitates in Alemania, quia per eas donationes non omne censentur à se abdicasse iurisdictionem, prout per resignationem factam à Constantino, ac idcirco possunt, secundum eum, in illis Terris legitimare, forte posset distingui, ut supremi ipsi possint, rationibus proxime dictis: Alij autem ex priuilegijs nō possent, quia cum per infensationem omnis potestas in illos Principes, & omnis iurisdictione translata sit, non videtur, ut alios addere possint focios in iurisdictione etiam uoluntaria, quæ quoquomodo turbaret iurisdictionem eorum, de eorum tamen cōsensu Comites Palatinos legitimare posse planum est, Alex. conf. 1. 1. nu. 1. in 7.

21 Alij autem Principes, plenitudinem potestatis de iure, aut de facto in temporalibus

habentes, legitimare seu dispensare possunt in statibus suis cum illegitime natis, ut succedant in bonis paternis, liberis, aut conditionatis, vel etiam feudalibus, sui status, pro ut possunt Papa, & Imperator, in Terris Ecclesiæ, & Imperij: nil mirum, quia isti tãtam potestatem habent in eorum statibus, quam Imperator in Terris Imperij, sicuti plenius scripsi in tracta. de iure fil. in tit. de ijs qui hab. iura fiscal. horum tamen legitimaciones, & dispensaciones, coarctantur intra terminos sui principatus, nec ulterius profertur vires suas, sic concludunt Specul. in titu. de dispensat. §. sunt nonnulli, uerfical. item Princeps, & præsuppositus Oldrad. conf. 244. factum tale est, quidam Rex. & in Rege Aragon. Alexan. conf. 195. Affumo. colū. 1. in 2. & in Duce Mediolani, & alijs principibus, Paul. Cast. conf. 34. super primo, in 2. & in Duce Sabaudia, Bal. conf. 146. titulus Principis, in primo, & in Duce Ferrariæ, Ruin. conf. 81. col. 6. uerf. ex alio, & in Domino Carpi, Ruin. conf. 83. col. 2. in 3. ideoque Principes isti indubitanter, nō poterunt legitimare quod ad effectus preferendos in Terris alienis respectu bonorū. & licet non ignorem, Hyeron. Gabriel. conf. 21. num. 27. sensisse, hos non posse legitimare, auctoritate Rossel. & de Sardis, quæ sequitur Mantica loco præalleg. concludentes in negatiuum: Attamen, quod hi legitime possint, haud dubito, quia in Terris suis Regalia omnia exercent, sicuti dixi in loco iam dicto.

22 Extra autem suos status, planum est legitimaciones ex eorum auctoritate factas, uires suas nō porrigere, sicuti nec etiam factas à Papa, aut ab Imperatore, nil mirum quia legitimatio est donum, & actus Principis legitimitatis, exigens auctoritatem & superioritatem, ut in d. c. per venerabilem, & sic in specie arguit Bald. conf. 67. si dicta, nu. 4. in 1. & conf. 406. nu. 3. in 3. adducit tex. in §. si verò is, in Auth. quib. mo. eff. sui, Bart. & Doctores post eum, in l. Gallus, §. forsitan, ff. de lib. & posthu. idem Bal. in l. nam ita diuus, ff. de adoption. Dec. conf. 258. col. 3. uerf. Quinto non obstat.

23 His sic propositis, quod attinet ad principale quæsitum, an legitimitati includantur in fideicommissis vniuersalibus, vel in conditionibus de filijs legitimis, & naturalibus: Res decisa est sub hoc Ser. Dom. per Senatus conf. 1567. quo prouisum fuit, ut legitimaciones

rationes factæ contra testatorum voluntatem non valent: nam post illam legem legitimari per rescriptum, cum quibuscunque clausulis etiam amplissimis: non includuntur in fideicommissis, & conditionibus, de filiis legitimis, & naturalibus, ad præiudicium legitimorum, & naturalium, & sic ex frequentissimo iudiciorum usu receptum fuit, & conclusio nullam habet difficultatem, cum tractatur de præiudicio legitimorum, & naturalium, quorum favore emanavit Senatus prouiso. sic etiam in Terris Ecclesiæ per Bullam Pij III. 1562. prouisum fuit, sicuti retulit Sforc. Oddo, consilio 16. numero 14.

24. Punctus est, cum non extant substituti alij, veluti quia testator post hæredis mortem substituerit eius filios legitimis, & naturales, & nõ extant aliqui legitimi, sed filius legitimatus, uel quia dictum fuerit, si decesserit sine filiis legitimis, & naturalibus, & extat legitimatus, qui uti positus in conditione dicat se substitutum, iuxta communem obseruatiã sub hoc Ser. Dom. Nam quòd contingantur, facit: quia de præiudicio substituti non agitur. Item accessit factum patris grauati, qui illum legitimari fecit, & illum fecit legitimum, adeo ut iura omnia legitimatitatis sit assecutus, ad ea, quæ infra dixi, num. 26. Cuius consensus videtur eum fecisse habilem, Ruinus, conf. 81. num. 11. in 3. contra facit, nam Senatus conf. sicuti eius interpretatio docuit, præsupposuit in conditionibus, & in dispositionibus, fideicommissarijs de filiis legitimis, & naturalibus, non contineri, nec comprehendit legitimatos, & hoc supposuit esse ex testatoris voluntate: quo supposito sic stante, consensus patris grauati in legitimatione de filio suo naturali, non uidetur operari, ut hic in fideicommissis contingatur, de quo testator non sensit.

25. Nam ut quis in fideicommissis contineatur, pendet à uoluntate testatoris, quæ est in æstimatione iudicis, l. uoluntatis, C. de fideicom. non ab opinione grauati. nec opinio grauati facit fideicommissarium, qui non est ex uoluntate testatoris. Socin. iun. conf. 112. in primo dubio, volu. 1. & in eodem casu, Curt. iun. conf. 92. nu. 1. & 12. & in alio casu conf. 96. Marzar. conf. 3. ad finem, & copiosè Menoch. conf. 86. nume. 94. & plenius dixi in Artic. 2. nume. 6.

26. In terminis autem iuris communis pla-

num est, legitimatum assequi iura omnia legitimorum, & suorum, & successiones omnes, quas habent illi, qui ab initio legitimi nascuntur, nihil ab eis differentes. §. reliqui, & §. si quis ergo, in Auth. quibus mod. effic. sui, ut in specie sic notarunt, Bald. in l. eam quam, col. 1. C. de fideicom. Ias. conf. 202. in 5. col. uolu. 2. cum pluribus concordantibus adductis à Tiraq. in repe. l. si vnaquam, in glos. suscepit liberos, nume. 78. vbi multa de his subdit, proinde succedit patri, cū filiis legitimis, ac alijs agnatis patris, & fratribus, & sibi quoque vicissim succeditur, Ioan. Andr. in Add. ad Specul. in tit. de succ. ab inte. §. fin. Ange. conf. 17. Comes, col. 2. Dec. conf. 288. nu. 2. & 365. nume. 5. Ias. in l. ex facto, nu. 19. ff. de vulg. Ruin. conf. 94. num. 7. in 3. Parif. conf. 1. num. 33. in 1. Socin. iun. conf. 142. col. pen. & ult. in 1. Crau. conf. 138. col. 2.

27. Ideoque legitimato per rescriptum debetur legitima, prout legitime nato, Bal. in c. de causis, col. pen. ext. de offic. deleg. Ias. in Rubr. ff. de lib. & posth. nu. 11. & in rep. l. si is qui pro emptore, nu. 260. ff. de vscapion. & in d. conf. 202. col. 5. Curt. sen. conf. 84. super memorata. col. 16. Dec. conf. 338. ad finem, Ruin. conf. 89. num. 3. in 3. Menoch. conf. 164. nume. 35. Onded. conf. 88. numero 7.

Et si nõ fuerit relicta integra legitima, potest agere ad supplementum, prout potest verè legitimus, Rol. Val. conf. 95. col. pen. & conf. 96. col. item pen. in 3.

Et est aucta de triente ad semissem, prout in legitime natis, Ruinus, conf. 84. num. 5. in 3. post Bened. de Plumbino, ab eo relatum.

Et legitimatus succedit patri vnà cum legitimis, & naturalibus, Bal. in l. si te parens, per illum tex. C. de suis, & leg. refert, & sequitur Ias. in dictis locis.

Et si præteritus, vel iniuste à patre exheredatus sit, potest nullum dicere, querelare, & contratabulare, testamentum paternum, prout uere legitimus, Alex. Socin. & Ias. in d. rubr. ff. de lib. & posth. & consulendo scripserunt Petr. Anchor. conf. 290. in successione, Alex. conf. 139. colum. 1. in primo, Dec. conf. 257. colum. 2. 264. colum. 1. 275. colum. 4.

Et si frater legitimatus præteritus sit à fratre, instituta turpi persona, fraternū testamētū expugnare potest, ad tex. in l. fratres, C. de inoff.

M. Antonij Peregrini

in off. test. sic Curt. sen. conf. 37. quem sequitur Cagno. in l. 1. in §. quarto. ff. eo. vbi tamen secus dicit in obiato Curiaz, & sic intelligit Iason in d.l. fratres.

28 Leges quoque loquentes de filijs legitimis & naturalibus, & de filijs simpliciter: eorum quòd essent exorbitantes, & stricti iuris, locum quoque habet in legitimatis per rescriptum, sicuti ex pluribus probauit Caphal. conf. 194. col. vlt.

Ideoque lex final. C. de natur. lib. quæ quidem extate sobole legitima prohibet relinquere naturalibus, locum quoque sibi vè dicat in legitimato per rescriptum, quia fit de sobole legitima, sicuti plene probauit Dec. conf. 258. in casu.

Item leges vocatæ ad successionem proximiorum agnatum, procedunt etiam in legitimato, quia per legitimationem iura agnationis assequitur, Bar. in §. tribus, in principio. & in §. quapropter his, in Auth. quibus. effic. sui. Alexan. confil. 2. nume. 37. & confil. 139. in primo, Ias. in d.l. si is qui pro emptore, num. 264. Dec. conf. 307. col. fin. & 316. num. 8. & 365. num. 5. & 366. nume. 1.

Sic etiam Bulgari cõsuetudo locum quoque habet in legitimato, Dec. conf. 316. nume. 6. Tiraq. in rep. l. si vnquam, in glos. in uerbo, sus. cepit liberos, nume. 64. C. de reuocan. donatio. Borgnin. in Tract. de vsu fr. num. 55.

Dispositio quoque capit. Rainutius, & cap. Rainaldus, ext. de testam. de duabus quartis, locum quoque habet in legitimatis per rescriptum. Alexan. in præalle. confil. 139. & Dec. confilio 257. Paris. confil. 55. colum. prima, in 3. licet Ruin. contra confilio 91. nume. 6. in 3. & malè, & ex facto pro legitimato, vt duas quartas detrahare possit, vidi iudicatum super fideicommissio M. D. Aloysij de Rido, ad fauorem hæredum D. Zanini filij legitimati.

Item dispositio l. iubemus, C. ad Trebell. de fructibus non imputandis filio primi gradus in quartam Trebellianicam, locum quoque habet in legitimato. Alexan. in l. ex facto. §. si quis rogatus, numero 29. ff. ad Trebell. & sic seruatum fuit in illa causa, & sic quoque in alia obtinuit super testamento Gentilis Athalasi, quàmuis contra deciderit Angel. in d. l. iubemus, quem secuti sunt Dec. confil. 365. numero primo, Ruin. d. confil. 84. numero tertio, & confilio

91. numero 6. in 3. Paris. confilio primo, numero 19. in secundo, Ripa in l. nemo potest, numero 55. ff. de leg. primo. Caphal. confilio 278. numero 17. Menoch. confil. 164. nu. 34.

Sic quoque dispositio text. in l. hac consultißima, §. ex imperfecto, C. de testamen. legitimatis per rescriptum fauet, Bal. in d. c. de causis, ext. de offic. Ias. in d. §. colum. prima, & in d. Rubr. de lib. & posthum. Dec. confilio 258. numero 6. & licet idem Dec. in suo confilio 610. colum. 2. & 3. videatur decisiue aliud sensisse: attamen dici potest, quòd ibi loquitur in dispensato, non in legitimato.

Sic quoque textum in auth. si qua mulier, C. de sacro san. eccles. in legitimato uires habere, determinauit Ias. ibi. numero 29.

Sic etiam dispositio l. cum auus, ff. de conditio. & demonst. & §. cum autem, in l. generaliter, C. de institut. & sub. & l. cum acutissimi, C. de fideicommiss. in legitimatis locum habere afferuerunt, Bal. in d. l. cum acutissimi, numero 7. Alexand. & Ias. in d. §. cum autem, Socin. in d. l. cum auus, nume. 57. cum concordantibus adductis à Tiraq. dicto loco, nume. 84. quod tamen intelligo, & modero, ut infra dicatur de conditione expressa.

Sic etiam dispositio l. si unquam, C. de reuocan. donatio. in naturalibus natis post donationem, & legitimatis, locum tibi vendicat ex communi intentione, Dec. confil. 366. in primo dub. Paris. confilio 73. numero 6. in primo, Ripa in d. l. si unquam, in 30. quæstio. & plurimos cumulat Tiraq. in d. l. si unquam in glos. suscepit libertos, nume. 52. & infra.

Contra tamen, communem dixit Decif. Pedem. 121.

29 Item in statutis filiorum appellatione legitimati continentur, quia in legitimato est verus status legitimorum, licet non sit uerum principium, secundum Bal. in l. cum acutissimi, C. de fideicommiss. tequuntur Paul. de Cas. Martin. Laud. Areti. & Corn. relati per Iason. in rep. l. si is qui pro emptore, numero 283. ff. de usucap. & ultra eos idem Paul. conf. 27. dicendum est, in secundo, Alexan. confilio secundo, numero 33. in primo, & in l. sed si hac, §. paronum. ff. de in us uoc. Dec. conf. 316. col. vlt. 365. col. 3. & confil. 366. col. 2. Gozad. conf. 6. nu. 35. plenissime Ruin.

Ruin. confilio 87. sub numero 12. & confil. 94. numero 7. & 10. in 3. Curr. iun. confilio 153. nume. 9. Pari. confilio 55. nume. 17. & confilio fequen. in 3. ubi tamen intelligunt in plenarie legitimatam, nam hic confequitur iura omnia agnationis, & fucceffionis, quæ habet ab initio legitimè nati. d. §. reliqui, & d. §. fi quis ergo, in Auth. quibus mod. eff. fui. igitur & fucceffiones ex statutis priuilegiatas. pro hoc addo notabilia uerba Baldi in l. siue poffiditis. num. 3. C. de probat. ubi inquit, quod statuta extenduntur ad cafum priuilegiatum, id est, qui est idem cafus ex priuilegio, ad notata per Ioan. Andr. in c. fin. de confuetud. in 6. cuius quoque opinio nus uidetur Bar. in d. l. si qui pro emptore: dum concludit, legitimatum effici verè legitimum: & sic quoque latè Brun. de stat. excluden. arti. 12. q. 4. per totam. Contra uero quod non contineatur, tenuerunt Angei Pau. Cast. Raph. Cum. Lud. Rom. Ant. But. Bened. de Plumb. & alij quos retulit, & fecutus fuit Iaf. in d. l. si qui pro emptore, nu. 290. idem Pau. conf. 180. ad finem, in 1: Curt. sen. conf. 16. col. 3. & conf. 35. col. 5: & conf. 73. Dec. conf. 52. & 275. colu. pen. & 383. & 392. cum alijs permultis cumularis à Tiraq. loco infra allegando, nu. 98. ubi de cõi, ampliffime Cephal. confil. 278. ubi in difpenfatio indubitatum proficitur, & hæc communem dixit, & fecundum eam iudicatum, Iaf. d. loco ante num. 291. mouentur, quia uerba statutorum debent propriè, & naturaliter intelligi, non autem fecundum iuris fictionem, l. fin. C. de iis qui uen. etar. impetr.

30 Quæ tamen ratio non fatis urgere uideatur: quandoquidem dubitabile admodum fit, an legitimatus per refcriptum efficiatur uerè legitimus, uel ficte quam fanè quæftionem pleniffimè examinauit idem Iaf. in d. l. si is qui pro emptore, a num. 256. ufque ad num. 285. & licet profèctioe concludat, cuius opinionem plurimi fequuntur, relati per Tiraq. in rep. d. l. si unquam, dicta gl. fufceperit liberus, nu. 96. & cõmunè dixit Octauia in Pedem. dicta decif. 121. num. 6. contra tamen tenuerunt plerique alij fupremæ auctoritatis uiri, Bar. Bal. Paul. & Alex. quos cõfulendo fecutus fuit Dec. conf. 365. nu. 5. & complures alij relati à Tiraq. loco præallegato, num. 77. & licet non efficeretur uerè legitimus: quia tamen per omnia æquiparatur legitimo, uideatur, quòd statutum loquens in

cafu uero, locum quoque habeat in cafu fi cto, ex ui æquiparationis, c. cum dilectus, & inde colligit Abb. ex. de cler. non refid. unde statutum loquens in hærede, uerificatur in bonorum poffeffore, quia in omnibus hæredi comparatur, Bar. in l. 1. §. bonorum. ff. ad Trebell. & doctores post eum. Iaf. in l. 1. in prin. ff. de uulgar.

31 Notandum tamen est in materia hac, quòd legitimatus per refcriptum nõ potest ex testamento patris plus confequi, quàm vnus ex filijs legitimis & naturalibus, cui minus fuerit relictum, tex. est ad hoc notabilis in l. commanum, §. fin. C. de nat. lib. & in §. & quoniam varie, in Auth. quib. mod. eff. fui, & inde notauit Angel. & ante eum Io. Andr. in reg. sine culpa. in 2. quæftio. de reg. iur. in 6. & sic quoque uoluit Bald. in c. per tuas, circa medium, extra de maiorit. & obed. ubi inquit, quòd statutum limitans filiabus fœminis fucceffionem in bonis paternis, mafculis extantibus: intelligatur etiam limitare portionem legitimatum, ne plus habeant, quàm filia legitimæ, & naturales; & subiungit, quòd ita debet intelligi priuilegium legitimandi ab Imperatore concessum, & ita etiam confultit Bal. conf. 206. col. pennultima, in 3. fequitur Bened. de Plumb. in difputat. fua incip. cum statuto Pisano, sub numero 4. Rom. & Iaf. in d. l. si is qui pro emptore, sub numero 291. & in l. Gallus. §. & quid si tantum, numero 91. ff. de lib. & poff. Martin. Laud. in difputat. fua, Augerius, numero 162. Franc. Crem. fing. 51. Præpof. in c. per uenerabilem, §. 1. numero 25. ext. qui filij fnt leg. Alex. in d. l. sed si hac, §. patronum, ff. de in ius uoc. & in l. necessarij, ff. de acq. hæred. & in l. ex facto, §. si quis rogatus, col. vl. ff. ad Trebell. Socin. sen. conf. 212. numero 2. & conf. 246. col. pen. uerf. præterea. Dec. confil. 393. col. 2. pulchre Ruin. confil. 158. num. 18. in primo, & in conf. 82. sub numero 13. & conf. 89. numero 9. & 107. numero 9. in 3. latiffimè Tira. de iure primigen. q. 34. numero 49. 50. & 51. ubi præterea concludit, legitimatum per refcriptum nõ acquirere iura primigenij in præiudicium aliorum: & sic quoque post plures, ut legitimatum nõ in plus fuccedat, firmavit Port. Imol. confilio 106. numero 77. Natta in l. hac confultiffima. §. ex imperfecto. q. 18. C. de testam. inducit illum text. d. §. & quoniam varie. loquentem in legitimato per oblationem

M. Antonij Peregrini

Curæ, quæ quidem legitimisationis species est fauorabilis. & secundum ius commune, vt fortius locū habeat in legitimisatione per rescriptū aduersus ius obtenant, & hanc quoque probauit Paris. conf. 12. nu. 172. vol. 2. vbi iniquissimum, & absurdissimum reputat, quod filij legitimi plus consequantur, quam legitime nati. cuius quoque opinionis fuit Zucard. in l. posthumo. nu. 44. C. de bon. poss. cōtratab. quam opinionem quandoque in iudicijs receptam vidi.

Et licet contra responderint, Aretin. in §. & quid sit tātum, col. vlt. idem Rui. conf. 68. col. pen. & vlti. & conf. 87. num. 23. & conf. 91. col. 2. & conf. 93. col. vlt. in 3. & iterum conf. 161. nu. 25. in 2. Berous. conf. 57. nu. 37. & 172. num. 3. & 174. nu. 16. in 2. Marzar. conf. 9. & Rol. Val. conf. 95. in 3. vbi alios huius opinionis referunt, distinguentes, inter legitimatum per rescriptum, & inter Curæ oblatum: at tamen mihi prior magis placet, per inductionem Ruini in consilijs pro alia parte allegatis, quam tamen libèter limito cum Princeps in legitimando aliter decreuisset, aut Comes ex illius cōcessione, vt per Ruin. conf. 67. ad finem, in 3. & in d. conf. 87. nume. 23. Aut cum statutum penitus excluderet filiam, Ias. cōf. 68. ad finem, in 3. Rolan. conf. 95. num. 20. vol. 3.

- 32 Sciendū est aut per pleniorem declarationem, legitimatum plures esse spēs, prima per quæ disponitur super radice matrimonij, & hanc Principes temporales facere nequeūt, quia super matrimonio, vt re spirituali, decernere non valent, sed solus ecclesiasticus, & per eam filij efficiuntur verè legitimi, & de hac dicturus sum in artic. sequen. Secunda est, legitimatio restitutiua, per quā illegitimè natus restituitur primis natalibus, & antiquæ ingenuitati, remota omni natiuitatis macula ex legibus inducia, & hanc supremus Princeps in statibus suis, etiam temporalis: & Palatini ab eo auctoritate habentes, conferre possunt, quod ad omnes temporales effectus, præsertim succedendi ab intestato, & ex testamento, & per eam iura agnationis, & cognationis acquirunt, & passim, acquirunt, in Auth. quib. mo. eff. leg. & quib. mod. eff. sui. & huiusmodi legitimacionem potest facere Princeps supremus de potestate ordinaria, cum agit de naturali legitimando: de spurio autem adulterino, & similibus, de potestate supra mar. cū derogatione obstantium. Tertia est species, quæ inductiua,

seu collatiua, appellatur: veluti cum Princeps iura legitimatis ex nunc confert in legitimum: & si quidè plenariè confert, quia personam faciat legitimam, prout sunt illi, qui ab initio nascuntur legitimi, & naturales, eidem conferendo iura omnia legitimorum, hæc vera dicitur legitimatio, & ille verè legitimatus. l. qui in prouincia, §. diuus. ff. de ritu nupt.

- 33 Si vero non omnia legitimatis iura conferantur, sed tantum quedam, tunc non est proprie legitimatio, sed dispensatio: nam legitimatio est abolitio illegimitatis, dispensatio verò est, circa quedam concessa, obliuio remota, sicuti post Anto. Butr. in cap. per venerabilem, ex. qui sint legi. tradiderunt vbiq; Doctores, pulehrè Corn. cōf. 93. nume. 14. & infra, in 2. Ias. conf. 40. col. 2. in 2. & plures retulit Gozadi. conf. 6. num. 62. & 63. vbi plura scribit in hac materia, sequitur Socin. iun. conf. 93. nēm. 40. in 3. Rolan. conf. 61. num. 52. in primo, & conf. 96. nu. 25. in 3. & conf. 26. nu. 11. in 4. Thob. Non. conf. 69. nume. 7. Bèret. conf. 29. num. 5. Burfat. conf. 1. nume. 26. Consequenter minus est in dispensatione quàm in legitimacione, vnde qui potest legitimare, potest quoque dispensare. Paul. Cast. in l. solet. ff. de iurisd. om. iud. Ruin. conf. 87. ante nume. 24. in 3. non e contra, de qua re scilicet de differentijs inter legitimacionem, & dispensationem plura scripsit Dida. supra relatus, sub num. 8.

- 34 Ex quibus videtur, quod legitimatus, cū hoc, quod non succedat patri, extrantibus legitimis, aut agnatis, aut in eo tantum, quod patri placuerit, non sit verè legitimatus, sed dispensatus, & sic in specie dicebat Pau. Ca. in l. sed si hac, §. patronum, ff. de in ius voc. & sequitur Ias. ibi, & in l. solet. ff. de iurisd. om. iud. & idem Paul. Cas. in rub. C. de iure aur. annul. & in l. pactum dotali, ad finem, C. de collation. & refert, quod sic voluit Anton. Butr. in d. cap. per venerabilem, & idem Pau. in l. si ab eo, C. de leg. hered. vbi inquit, hoc casu legitimatis crit velata, quo ad quedam, & quo ad concessa. erit reuelata, & legitimatus ad quedam, quo ad ea habetur pro verè legitimo, sicut legitimatus vniuersaliter quo ad vniuersa, sic idem Pau. cōf. 5. o. super puncto isto, col. 3. in primo. idē, vt sic legitimatus dicatur dispensatus, tradiderunt Alexand. & Ias. in rub. ff. de liber. & posth. idem Alexand. in l. 1. §. hoc autem, ff. ad Trebel. & in l. pactum dotali, nume. 5. C. de col-

de collat. & confi. vlti. vol. 5. & ad hoc plurimas adducit concordates Ceph. cōf. 278. nu. 28. vbi communem dicit, & horum sententia de plano procedit, cum quis legitimatur ad certos actus, & de persona nihil fuisset dictum: secus autem, si quod ad personam fuisset plene, & simpliciter legitimatus remota genituræ macula, facultas autē succedendi fuisset restricta, vel inhibita, nam non propterea diceretur minus legitimus, quia ius succedendi est separatum à iure filiationis, & legitimatis sicuti, notabiliter deducit Barto. in l. is potest. ff. de acquiren. hæredit. vnde potest quis esse filius legitimus, qui tamen non succedit patri, veluti in renunciationibus, in professis, in exclusis per statutum, & in exheredatis. item ius cognationis quod ad effectum succedendi tolli potest, §. quod autem, Instit. de cap. dimin. Roman. in notab. quæst. confi. 82. quod ad id: atamen quod ad iura sanguinis dirimi non potest. l. iura sanguinis, ff. de reg. iur. sic notabiliter declarauit Socin. confi. 264. col. penult. Curt. sen. confi. 73. colum. 16. ver. secundo respondemus. Dec. in d. l. pactum dotali, nume. 15. & in confi. 258. colum. fina. & 264. colum. penult. Ias. cōf. 40. col. 3. in 3. pulcherrimè Rui. confi. 5. nume. 11. & confi. 86. in 3. Paris. confi. 7. nume. 15. in 2. Gozad. d. confi. 6. nu. 63. & 64. Abb. confi. 7. nume. 4. Rolan. confi. 26. nume. 15. in 4. Gabriel. confi. 30. num. 1. & 2. & ante eos fuit declaratio Cuman, cōf. 99. colum. 2.

35 Et in materia notandum est, quod si Princeps vsus fuit verbo, legitimamus: ea quidē videtur plena legitimatio, quod ad personā, ac ideo modificatio, quod ad ius succedendi, non faceret eum dispensatum. Secus autē si vsus fuisset verbo, dispensamus, aut habitamus. sic eleganter Ruin. d. confi. 86. num. 6. post Angel. confi. 17. Comes Branditius, & Aret. in l. Gallus, §. & quid si tantum, ff. de libe. & posthum. & idem Ruin. d. confi. 75. nu. mero 5. & nume. 12.

36 Et licet Princeps secularis legitimare nō possit, quod ad spiritualia, & spiritualibus annexa, veluti dixi supra, nume. 9. & nec etiam quicquam decernere super radice matrimonij: qua ratione, Hostiē. in d. c. per venerabilem, dicit, quod vera legitimatio est tantum in potestate Papæ, quia spiritualia, & temporalia conferre potest, quod etiam videtur de mente Pau. Cast. d. confi. 30. super puncto isto, colu. 3. & clarè voluit Bened. de Plum-

bino, in disputa. sua, statuto Pisano, sequitur Ias. in rep. l. si is qui pro emptore, nu. 283. ff. de vsuc. Atamen communis traditio est, vt cum Princeps secularis in personā illegitimi cōfert iura omnia legitimorū, vel eū restituit primis natalibus, & antiquæ ingenuitati, remouens obstacula iuris ciuilibus positui, quamuis super matrimonio non cōstituat, ea sit vera legitimatio, & is verè legitimatus, siue sit naturalis tātum, siue spurius, aut aliter illegitime ritus, per text. expressos in d. Auth. quib. mod. eff. leg. & quib. mo. eff. sui, & sic notarunt Aretin. in l. ex factō, in princ. ff. de vulg. Socin. in l. Gallus, §. si eius, nume. 5. vers. Quartus casus, ff. de libe. & posthu. Rosell. in suo tract. de legitim. in cap. de legitim. effect. vbi inquit, quod ad inducendum veram legitimatorem, mediū matrimonij non est semper necessarium: nā cum illud indutum fuerit à lege, aliū quoque modum potuit Princeps introducere, sicut etiam absque matrimonio, & coniunctione naturali, vera inducitur legitimitas, per adoptionem, & arrogationem, sequitur Ruin. d. confi. 75. nume. 14. & confi. sequen. nu. item 14. & confi. 67. num. 4. & in d. confi. 86. num. 11. & infra. Et idem quoque voluit Alexand. in d. l. sed si hac, §. patrum, Ias. confi. 11. colum. 4. in 3. Dec. d. l. pactum dotali, nume. 15. & in confi. 52. colum. fina. & in præallegatis consilijs, Rolan. confi. 6. nu. 50. & 51. in 1. & confi. 96. nume. 26. in 3. & confi. 11. sub nu. 62. in 4. vbi alios adducit.

37 His autem sic præmissis, capiendo Articulum principalem, an in dispositionibus, & conditionibus testamentarijs, legitimati per rescriptum cōtineantur? Breuiter has constituo conclusiones, prima est: Quando de filijs simpliciter facta fuit mentio, constat legitimatos contineri, quia naturales tātum continerentur. l. ex factō, §. si quis rogatus, ff. ad Trebel. dixi in Artic. præced. num. 50. fortius ergo legitimatus, qui aduersus genituræ maculam restitutus fuit, et reintegratus ad iura succedendi, uti plene dictum fuit supra. sic enim præsupposuerunt Doctores omnes, in conclusione sequēte relati, & præterea Sfore. Oddo in tract. compend. par. 6. c. vlt. in princ. ubi tamen limitat in vulgo quæsito. Nam etiam, quando possit effici filius naturalis illius legitimantis: nam vulgo quæstus certum patrem demonstrare non potest, §. vulgo quæstus, Instit. de leg. agn. success. ac
ideo

ideo substitutum non excluderet, prout nec adoptivus, sic Alberi. in d.l. generaliter, §. cū autem. nu. 5. C. de institut. & substit. sequitur Alexan. in rubr. ff. de libe. & posth. num. 46. & in d.l. Gallus, §. si eius, num. 39. declara, nisi pater & mater, illum pro filio ex eo patre genitum agnouisset, Bal. in l. cā, quā. nume. 2. C. de fideicom. immo, quod patris legitimatio de aliquo vti filio valeat, licet mater non demonstretur, decisum legitur apud Puteum, decis. 435. lib. 1.

38. Addo, quod quis non potest legitimari, vti filius legitimantis, qui non sit eius filius, vt inquit Bald. conf. 81. in 1. Barbat. confil. 27. in 1. & late Paris. conf. 12. nu. 227. 228. & 230. in 2. & in eo. uol. conf. 11. num. 14. & est ratio, quia ars imitatur naturam, §. minore, Insti. de adopt. ideo per actum legitimationis fieri non potest, vt qui per naturam filius non est, filius sit, vnde alias impugnando legitimatiōem de Theso Lingua- tio, cum clausula, etiam q non posset probare se filium legitimantis, dicebam clausulā illam in actu legitimatiōis à Palatino adiectam, nullius esse roboris, & sic obtinui.

39. Secunda est conclusio, legitimatum per rescriptum contineri in dispositionibus, & conditionibus, de filiis legitimis, & naturalibus: nam verba in eo proprie verificantur, nam est naturalis. Item legitimus, per legitimatiōem, sic post Bald. & Imo. Soci. d. §. si eius, sub num. 5. in 1. casu, sequuntur Aret. colum. penul. & Alciat. nume. 19. & hoc casu proprie locum habent, quæ habentur, & leguntur, in Authen. quib. mo. na. effi. leg. & sui, Castren. autem in d. conf. 30. col. 1. in 1. inquit legitimatum excludere substitutum, quia est verus filius, naturaliter susceptus, nō quia legitimus, nā qualitas legitimatitatis nō operatur illum effectum, veluti i adoptiuo, l. si deicommissum, ff. de cond. & demon. legiti- matio autem operatur, quod veritas & naturalitas, in eis uigens, tanquam non impedita ab aliquo accidenti, sed existens in suo uigore, substitutum excludat, & conclusio hæc communiter recipitur, latissimè Alexan. confil. 2. in 1. Dec. conf. 269. 425. nu. 8. & 624. num. 6. Corn. conf. 245. licet alias, in 1. vol. Paris. conf. 1. in 2. ubi plurimos adducit concordantes. Gozad. conf. 25. & conf. 29. num. 20. ubi quod ex mente testatoris cōtinetur, & excludit substitutum, quod etiam probauit Soc. iun. conf. 77. nu. 5. in 3. late Roland. conf. 83. num. 19. in 3. Burfat. conf. 18. num.

6. & Sfor. Oddo, eodem loco, sub num. 5. concordantes adducit ad hanc sententiam, quos ego consulit præterea, & vltra cum Tiraquel. in d. glo. suscepit liberos. num. 84.

Contrarium tenuerunt permulti, relati à Sfor. dicto loco, quorum opinionem & ipse secutus fuit: summa rationum ad hæc reducitur. primo, quod legitimatus à principe nunquam poterit, vere, & naturaliter, dici legitimus: sed fiet cōtaxat, & similitudinariè, verba autem naturaliter debent accipi. l. fin. C. de his qui ven. etat. impetr. Secūdo, quia non debet esse in potestate grauati per actū legitimatiōis. secludere substitutum, sicut nec per actum adoptionis. l. si deicommissum, ff. de cond. & dem. l. nec ei. §. 1. ff. de adopti.

40. Tenendo communem sententiā: Ad primum respondetur, quod immo legitimatus est verus filius per naturam. Item verè legitimus: quia iura omnia legitimorum affectu, vti late dixi supra, num. 26. & in his, quæ iuris sunt, fictio operatur secundum veritatem. Bar. in l. si maritus. §. legis. ff. de adulter. plenè Iaf. in rep. l. si is qui pro emptore, num. 133. & num. 293. ff. de vfluca. & in specie sic arguit Are. in d.l. Gallus, §. si eius, col. pen. ubi inquit, quod legitimatus saltem ex die legitimatiōis efficitur vere legitimus, quia iura omnia legitimorum consequitur, ex Bart. doct. in d. §. legis, & in l. nec vtilem. ff. ex quib. cau. ma. vnde infert, quod est vere filius legitimus, & naturalis. Itè Princeps, qui est lex animata in terris: §. 1. in Auth. de consulib. tamen potest per suum particulare indultum, quantum lex vniuersalis in generali, l. princeps. ff. de legib. ac ideo uerum legitimorum statum indulgere, & tribuere potest.

41. Ad secundum respondetur, Adoptionē latiore esse actum, quia fieri potest de eo, qui per naturam non coniungitur adoptanti. legitimatio autē de necessitate presupponit vinculum naturale, ut iam dixi: ideoque, hac ratione, fauorabilior est legitimatio, quàm adoptio, Bal. in l. neque absens. ff. de adopt. & plus est, esse legitimatum, quàm adoptiuum. idem Bal. in l. si te parens. C. de suis & leg. nam plus virum habet legitimatio, quàm adoptio. §. tribus. uer. nostri. in m. in Auth. quib. mod. effi. sui, iud. Tiraquel. in rep. l. si unquam, in glo. donatione largitus, num. 286. C. de reuoc. dona. ubi multos adducit concordantes. ideo non ita facile per legitimatiōem, pro ut per adoptionē præ-

præ iudicari posset substitutus. Rursus adoptio facile expediti potest, scilicet auctoritate Magistratus. l. 2. ff. de adoptionibus. legitimitas autem à Principe impetrata est, ac ideo de genere impossibilium, vel saltem difficultilium reputari debet, ad l. apud Iulianum, §. constat. ff. de leg. 1. & sic in specie per hanc considerationem obiectum istud resoluit Tiraq. ipse, in d. l. si vnquam, in glo. suscepit liberos, nu. 89.

Præterea legitimatus per rescriptum uere est filius naturalis, & hac ratione substitutum excludit, quia genituræ macula fuit do non principis legitimantis abolita, ut dicebat Pa. Cast. supra relatus, quocirca à communi opinione dicendum non est.

Quæ etiam locum habet in tanta conditione à lege subintellecta in material. cum auius, sicuti dixi supra ante nu. 27. ac etiam in materia d. l. si umquam, C. de reuo. donatio. ut illic per Ripam, q. 3c. & abunde per Tiraq. in rep. d. l. in glossa, suscepit liberos, à num. 64. usque ad nu. 90.

- 42 Limitatur communis conclusio, cum substitutio fit à persona nobili, quæ illicitos coitus abhorret, sic Socin. dicto loco post Ang. Alex. & Aret. Alex. d. conf. 2. in 11. argum. & conf. 25. num. 5. & conf. 67. nume. 11. & 94. num. 1. & infra, in primo, & conf. 72. col. 3. ult. in 7. Ruin. conf. 76. nu. 2. & 77. nume. 12. in 3. Ripa in l. ex facto, §. si quis rogatus, num. 44. ff. ad Trebell. cuius quoque sententiæ fuerunt, Ias. Riminal. Paris. Gozad. & Cæphal. quos commemorauit Rol. Val. conf. 67. col. 1. & 2. in 3. ubi sub nume. 11. ampliat, & proficitur, idem esse, licet testator non sit nobilis, aut in dignitate constitutus, sed honestæ uitæ, uel honorabilis cognationis, ita quòd sibi, & paribus suis, pro uerecundia ascriberetur, quòd facultates suas ad huiusmodi personas deuenirent, & fuit Bar. traditio in d. §. si quis rogatus, quam secuti fuere Dec. Alex. Ruin. Brun. & alij per eum relati, adducunt text. in d. §. si quis rogatus, & in cap. 1. §. naturales, in tit. si de feudo sue. cont. nisi in priuilegio legitimatis ex auctoritate legitimantis, legitimatus factus fuisset nobilis, Ruin. d. confil. 76. num. 13. uel nisi testator substituisset bastardos, sic Alexand. d. conf. 2. nume. 56. in primo, & sub numero 58. idem ait: cum per legitimatum naturales fuissent restituti ad dignitates, & honores, quod tamen ultimum dictum non placet, & rejicitur à

Ruino, d. confil. 77. colum. quinta, in 3.

- 43 Et idem est, cum hæres institutus, & per fideicommissum grauatus, fuisset nobilis, aut in dignitate constitutus, nam conditio si sine filijs leg. & natur. utrius in legitimatis non adimpleretur, quia de his testator non uideretur sensisse: sic communiter notatur in d. §. si quis rogatus, & præterea Alexand. d. conf. 2. in 11. arg. & in d. conf. 25. colum. 4. in primo, explicite Ruin. d. confil. 76. num. 2. & conf. 77. num. 5. & nume. 8. in 3. & conf. 36. num. 7. & 14. in primo, Rolan. in præall. conf. 67. nu. 10.
- 44 Aduerte tamè, & obiter fit dictum, quòd naturales, & spurij nobiliù non possunt per Palatinos legitimis legitimari, nisi specialis auctoritas ex priuilegio eis data sit, l. 1. C. de natur. lib. Ruin. post alios, conf. 66. nume. 24. in 3.
- 45 Tertia est conclusio, in dispositione de filijs natis ex legitimo matrimonio, seu de filijs legitime natis, non comprehendendi legitimatum per rescriptum, Bal. Aret. & Socin. in d. §. si eius, vers. Tertius, & Ang. Dec. confil. 155. num. 7. & 425. nu. 4. Socin. iun. confil. 63. nu. 16. & 110. num. 25. & 145. nu. 39. lib. 3. Cæphal. conf. 111. num. 6. & conf. 66. num. 14. & conf. 82. nu. 19. Sfor. qui alios refert, d. loco, nume. 6. & ultra adductos per eum, addo Barto. conf. 75. uisio, Dec. conf. 626. col. 1. Curt. sen. conf. 13. per totum, Socin. conf. 3. nume. 8. in 3. Brun. de statut. exclud. in artic. 12. num. 72. Cur. iun. confilio 64. num. 12. Quam tamen conclusionem limitauit pulchrè Socin. in legitimato à Papa, ut per eum in d. §. si eius, in tertio casu, per rationem, quia Papa potest dispensare super radice matrimonij: Vtrum autè Princeps possit legitimare ad effectum succedendi in istis, in quibus succedunt legitime naticam in Artic. seq.
- 46 Quarta est conclusio, in dispositione de filijs, uel de filijs legitimis, & naturalibus, & in conditionibus sub ea forma cõceptis, continetur spurij plenarie legitimati à Principe supremo, seu à Palatino in id habente auctoritate, & sic in terminis decidit Hostiensis, in cap. per venerabilem. qui fil. sint leg. sequitur Bal. conf. 18. in questione, colum. 1. uolu. 4. ubi formaliter inquit, quòd Imperator, utpote dominus totius orbis, in secularibus potest omnia, quæ pendunt à potestate potissima legis, & contra, & supra legem, uti plenus dominus, l. Princeps, ff. de

M. Antonij Peregrini

- ff. de legib. l. deprecatio, ff. ad leg. Rhod. l. bene à Zenone , C. de quad. præfac. ideo potest modificando, & dispensando contra leges, habilitare bastardos, spurios, manzeres, & quoscunque illegitimos, ad successiones, actus legitimos, & ad honores seculares, perinde ac si forè de legitimo matrimonio nati, licet non possit uerè eos legitimare, & sic consulti Calderin. consil. 3. sub tit. qui fil. sint leg. post Ioan. Andr. in d. c. per venerabilem, & sic quoq; in specie consulerunt pro his sic oñbilitatis natis, vt in conditionibus, & dispositionibus testamentarijs, de filijs legitimis, & naturalibus, contineantur. Anchar. consil. 225. uidetur. 305. prima facie, & 335. uiso, & 427. circa primum, Pau. Ca. d. consil. 30. super primo, & 461. uisus, numc. 2. in primo vol. & idem Castrenf. consil. 34. num. 4. & consil. 41. uiso, & consil. 102. uidentur est, ad finem, in 2. Socin. in l. Gallus, §. si eius, col. pen. uerf. quartus casus, & in suo consil. 63. num. 2. uol. 3. Alex. consil. 2. in primo, & consil. 87. numc. 1. in 5. Dec. consil. 624. collegium Pad. inter consilia Mant. in primo uolum. consil. 191. Ruin. in 3. uolu. consil. 67. col. 2. num. 4. Iaf. consil. 41. num. 2. in 3. Thob. Non. consil. 69. num. 8. Beret. consil. 31. sub num. 11.
- 47 Nam satis planum est, Principem posse plenitudinem suæ potestatis in legitimando spurios & incestuosos ex priuilegio communitate suis Palatinis, Bald. in l. cum filius, ff. de testam. mil. & plenus idem Bal. in l. eam quam, num. 29. & infra, C. de fideicom. ubi plene probat, quòd in priuilegij concessione requiratur clausula derogatoria ad leges, & iura obstantia, & idem quoq; scripserunt Paul. de Cast. in d. l. Gallus. §. & quid sit tantum, & illic Socin. nu. 12. Alex. consil. 138. col. 1. in primo, & consil. 187. numc. 12. in 5. Dec. consil. 307. col. 1. & 392. numc. 4. Ruinus, consil. 76. nu. 10. in 3. & in eo. uolum. consil. 67. num. 2. & consil. 68. num. 1. ubi tamè requirunt specialem in hac expressiõnem, quando quidem horum legitimatio iure communi improbara sit.
- 48 Quinta est conclusio, illegitimè natus, dispensatus ad certum actum, quò ad illum, pro legitimo reputatur: sed quò ad alios actus, illegitimus est, pro vt erat ante: quia dispensatio contra ius est, ideo restringitur specificè ad casus expressos, nec vltra extenditur. C. 1. & 2. de fil. præsb. in vj. & c. non potest. de præben. in eo. lib. pulchre Soc. iun.

consil. 48. nu. 3. r. in 4. idcirco dispensatus, vt succedat parentibus suis, & efficiatur agnatus, & cognatus, agnatorum, & cognatorum, eiusdem, non continebitur in fideicommissis, vel in conditionibus, in quibus filij uocantur legitimi, & naturales, quia dispensatio de his nominatum non loquitur: & sic clarè fuit de mente Pauli Ca. in d. l. si ab eo, C. de leg. hæred. & in l. sed si hac. §. paronum. ff. de in ius voc. sequitur Soc. in d. §. si eius. col. pen. & est de mète relatorum supra, nu. 34. Et licet contra subtiliter argumentetur ipse met Paul. in d. consil. 30. super puncto. col. 2. attamen receptior est prior opinio: & eò magis, quia de præiudicio tertij, substituti scilicet, aut grauati, agitur, quorum respectu dispensatio, strictissime est accipienda. Alex. consil. 69. in 6. Socin. consil. 3. nu. 13. & 14. in 3. vol.

- 49 Sexta conclusio: plenarie legitimatus per rescriptum, siue naturalis, siue spurius, quò ad excludendum substitutum, censeatur legitimus & naturalis, dum tamen habitatus sit ad succedendum in fideicommissis, & fideicommissarijs substitutionibus, secus si quò ad bonorum paternorum successorem legitimatio restricta fuisset, sicuti post Bal. declarauit Alex. consil. 23. col. 1. in primo.
- 50 Sed dubitatio maxima est, an excludat substitutum, etiam non citatum, & quidem uidetur dicendum quòd sic: nam licet principis rescriptum, iure ordinario, intelligatur sine præiudicio iuris tertij, l. 2. §. merito, & §. si quid à principe. ff. ne quid in loco publ. l. nec auus, C. de emancip. liber. & c. ex tuarum, ext. de aucto. & vsu pall. illud quidem verum est, nisi per uiam legitimationis præiudicium sequatur, ut consuluat Din. uel melius, illud uerum in iure iam quæsto, & in esse producto, sed impedire futuras acquisitiones per uiam legitimationis, hoc fit concessum, & sic in specie determinauit Anc. d. consil. 225. & est de mète Bal. in l. si. C. quibus iudic. sequitur Alex. d. consil. 2. nu. 49. clare Ruin. in §. & quid sit tantum, nu. 190. Paris. consil. 8. num. 10. lib. 2. cuius quoque opinionis fuit Are. in d. l. Gallus. §. si eius. ubi inquit, quod per legitimacionem non præiudicatur substituto, sed per conditionis defectum excluditur. Quæ tamen ratio non placuit Soc. quia factum principis legitimantis est causa exclusionis substituti, quia legitimando facit deficere conditionem. unde ipse aliam reddit rationem, ut scilicet substitui

tutus

tutus excludatur ob parem affectionem, quã testator uerifimiliter habet ad legitimatos, pro ut ad legitimos, & naturales, quibus per legitimatorem parificatur.

51 Adde quod legitimatio est merum priuilegium, & donum superioris, & cum priuilegium conceditur, non est de iure, nec de more, ut alius citetur, ut Bald. inquit in l. nam ita diuus, ff. de adoption. & horum opinionem probauit Sfor. Oddo, loco præall. sub num. 5. ubi rationem adducit, quia si in uito fideicommissario naturalis potest legitimari ad illius exclusionem, fortius ergo eo non citato. J. qui potest inuitis, ff. de reg. iur. cum alijs ut per Marfil. singul. 30. Tu scis.

Contra uero non ualere legitimatorem non citato substituto, quod ad illius præiudiciũ, tradiderunt idẽ Anch. d. conf. 427. pluribus rationibus, primo, quia non præsumitur Principem ius alteri in spe questum auferre uelle, dictis iuribus, & ca. quamuis, & c. si pro te, de rescrip. in 6. Item quia grauatus non potest subuertere uim fideicommissi, quod contingeret per uiam legitimatiõis, quia in aliũ bona transpõneret, contra textum materia, in l. si. s. finãt, C. com. de leg. Item quia Princeps citationẽ omittẽre nequit, clem. pastoralis, de re iudic. Item quia legitimatio est donum Principis, ideoque accipi debet sine alterius lesione, d. l. nec auus. & pro hac parte argumentatur Imo. in d. s. si eius, & quam consulendo probauit Alex. conf. 25. col. 1. conf. 67. col. 3. conf. 94. col. pen. & ult. in primo, late Socin. in d. l. Gallus, §. 1. & quid si tantum, nu. 24. per regu. in l. nam ita diuus, & in d. clem. pastoralis. & ultra predictos, huius quoque opiniois recensuit Franc. de Rampon. & Cardin. Alexandr. & sic quoque consulendo scripsit ipsemet Socin. conf. 231. num. 10. & conf. 266. in 2. secutus est Dec. conf. 284. nu. 10. & 425. nu. 9. & 10. & 557. col. 2. Iaf. Crot. & Mod. Hisp. in d. s. & quid si tantum, Iaf. conf. 70. nu. 2. in 3. ubi in feudalibus, Ruin. conf. 173. in 2. & conf. 79. nu. 7. & conf. 80. & in conf. 106. per totum, in 3. & conf. 28. nu. 5. & 6. in 5. Curt. iun. conf. 82. nu. 8. Brun. conf. 15. nu. 16. Crot. conf. 144. num. 36. & 113. nu. 23. Neuizan. conf. 99. nu. 21. Paris. conf. primo, nu. 36. & conf. 14. nu. 32. in primo, & conf. 9. & conf. 12. nu. 154. & num. 211. in 2. Socin. iun. conf. 14. in 2. & conf. 21. in 4. Decian. conf. 88. nu. 32. in 2.

52 Pro solutione huius difficultatis, notan-

dum est, quod ius tertij considerari potest dupliciter, primò in spe, secundo in re. in spe iterum duplex cadit consideratio, quædam est spes probabilis, iuris tamen uinculis nõ munita, quædam uero iuris uinculis munita. primæ speciei exemplum est. spes, quam habent agnati, & cognati de succedendo, hæres scriptus in testamento, superflite testatore. Item fideicommissarius in eo substitutus: nam talis spes, non est auctoritate iuris munita, nam potest eis per testamentũ auferri, nec de ea pacisci licet, l. fin. C. de pact. & ideo per pecuniam non est æstimabilis, ueluti pulchre declarat Bart. in l. post emancipationem, ff. de liber. leg. in l. is potest, col. 3. ff. de acq. hered. & in l. qui Romæ, §. duo fratres, in prima oppos. ff. de uerb. obl. & in l. fin. ad finem, C. de pact. ubi plenissime Cagno. num. 227. proinde in legitimatõne non est necessaria horum citatio, quia pater naturalium de bonis suis, quomodo uult, in horum præiudicium disponere potest, sic Bar. in d. s. & quid si tantum, col. vlt. quem secuti sunt indifferenter omnes post eum, Ioan. And. & Abbas, nu. 29. in d. c. per uene rabilem, Bal. in l. fin. C. quib. rei. iudic. Calderin. conf. 3. in tit. qui fil. sint leg. & consuluit Cuman. conf. 99. supposito tenore, in 2. dubio, ubi rationem adducit, quod non requiritur citatio illorum, qui præsentẽs non possent, si uellent, actum impedire, d. l. qui potest inuitis, ff. de reg. iur. l. 4. §. 1. ff. de fideicom. lib. notatur in c. inter quatuor, ex. de maior. & obed. & subsequitur Paul. Cas. ibi. Dec. conf. 55. col. 3. conf. 307. colum. 1. Corn. conf. 1. num. 16. in 3. Soc. sen. conf. 47. nu. 41. in 4. Afflict. in d. c. 1. §. naturales, nu. 30. Paris. conf. 63. nu. 10. in 4. Soci. iun. conf. 14. in primo, Rol. Val. cõf. 12. nu. 53. in 4. idem Socin. conf. 97. nu. 40. in 2. Tirac. in glos. suscepit liberos, nu. 65. ad l. si unquam, C. de reuoc. don. ideo filiorum citationem non esse necessariam, decisum legitur apud Puteum, decis. 89. lib. 2.

53 Sed hic aduertendum est, quod cum agitur de successione ascendentiũ, & ex eis extant descendentes legitimi, & naturales, nõ potest Princeps de potestate ordinaria, & regulata, legitimare naturales, nam isti legitimantur in defectum prolis legitimæ, si quis uero non habens, & §. licet, in Auth. quib. mo. nat. eff. leg. notat Bar. in auth. item si quis, C. de natu. liber. ubi inquit, quod existentibus legitimis, naturales legitimantur

M. Antonij Peregrini

timantur in duobus tantum casibus, scilicet per subsequens matrimonium, & per Curia oblationem, & not. Bal. in auth. præterea, C. eo. & post plures, Alex. in l. ex facto. nu. 23. ff. de vulg. & in suo cons. l. 87. nu. 3. & l. 88. nu. 4. in 5. Ruin. cons. s. 7. quid. 1. in. 3. & plene Iaf. in d. l. Gallus, §. & quid si tantum, nu. 85. latissime Anton. Gabr. in tit. de legitimat. concl. 6.

54 Ideoque legitimatio facta per Principē, tacita existentia filiorum legitimorum, vti subreptitia, quod ad eorū præiudiciū nulla, & inualida est, Paul. Ca. in l. Gallus, §. & quid si tantum. nu. 16. ff. de lib. & posth. & in suo cons. l. 80. super eo quod primo loco, col. 3. Corn. cons. 93. num. 2. in 2. Curt. sen. post plures, cons. l. 3. col. 3. & cōf. l. 9. in 3. dubio, Ripa in d. l. ex facto, sub numero 49. Dec. cons. 52. in fi. Cur. iun. cons. 32. nu. 6. Crot. d. §. & quid si tantum, nu. 63. Parif. cons. 3. num. 10. lib. 2. cum alijs adductis à Tiraq. in d. l. si vnquam, in glos. donatione largitus, num. 310. & à Gabriel. in tit. de legitimat. conclus. 7. num. 1. & præter hos, Bero. cons. l. 72. num. 8. lib. 2. Rolan. cons. 64. num. 2. & cons. 89. nu. 3. in 1. Rim. iun. cons. 446. num. 49. latissime Decian. cons. l. 9. nu. 47. in 1. & Vincent. Onded. cons. 89. in 3. Amplia, etiam quod ad instantiam patris facta fit legitimatio, uti iura præallegata, & doctores supra relati clare volunt, & si Ruin. cons. l. 104. num. 8. in 3. aliud senserit, & ante eum Bal. cons. 56. An pater, in 1. Federic. Senen. cons. 57. uidetur, Iaf. cons. 68. in 1. argumento, col. 3. lib. 3.

Amplia etiam quod adsint filij legitimati per rescriptum, nam de his Comitum legitimantem certiorari oportet, pro ut de legitimis: alioquin legitimatio, quo ad eorum præiudiciū nihil operaretur, sic Soc. sen. cons. 65. sub num. 9. in 3. Ruin. d. cons. l. 104. num. 2. Gabriel. d. conclus. 7. num. 5. in 2. ampliatur. Onded. d. cons. sub num. 3. & est ue ra ampliatio, quia legitimatus per rescriptū iura omnia legitimorum assequitur, & in eo locum habent leges etiam exorbitantes fauore legitimorum constitutæ, uti supra plene exposui, num. 26. 27. & 28. sic & à simili lex final. C. de natur. lib. quæ inhihet, legitimis extantibus, relinquij posse naturalibus: locum habet in legitimis per rescriptum, sicut ibi declarauit.

55 Intellige ut legitimatio fit nulla, quo ad legitimorum præiudiciū, in substantia au-

tem ualida est quo ad ceteros omnes iuris effectus: sic post Butr. Cardin. & Prepos. in d. c. per venerabilem, Ruin. cons. 63. col. 3. vers. sola. & cons. s. 1. num. 8. & cons. l. 94. nu. 1. in 3. Tiraq. d. loco, num. 316. Gabriel. loco supra alleg. num. 25. in 5. limit. Bero. cons. l. 177. num. 8. 1. in 2. Cæphal. cons. l. 285. nu. mero 52. lib. 2. Onded. d. cons. 89. num. 22. Vnde inferitur, si dari posset casus, quod de filij legitimis præiudiciū non ageretur, ut quia factus esset incapax successione paternæ, vel quia adesset filia legitima exclusa per existentiam agnati à successione patris: valeret legitimatio, & sic legitimatus succederet ex testamento, exclusa filia legitima, & agnato, sic pulchre Iaf. d. cons. 68. in 6. & in 7. argu. lib. 3. Onded. d. cons. num. 22.

56 Declara vt inualida fit, quo ad legitimis tunc natos. nam per superna scientiā liberorū legitimorum legitimatio prius rite facta nõ inualidatur, sed cum legitimis legitimati cõcurrunt, Bar. in d. l. ex facto. ff. de vulg. col. 2. cuius traditio communiter recipitur, late Alex. Aret. Iaf. num. 15. & post eos Ripa idē Alex. d. cons. l. 87. num. 13. Dec. cons. l. 307. num. 13. & 576. col. 2. Socin. iun. cons. l. 42. num. 30. in 1. cum infinitis propemodum concordantibus adductis à Tiraq. in d. glos. donatione largitus, num. 281.

57 Potest tamē Princeps de plenitudine potestatis, ex certa scientia, cum derogatione obstantium, legitimare naturales, spurios, & incestuosos, extantibus legitimis, & cum eis æquales reddere in successioneibus, sicuti post Iacob. de Beluis. & Sal. in authen. item si quis, C. de natural. lib. determinauit idem Alex. d. cons. l. 87. num. 11. & 188. num. 17. in 5. Iaf. d. cons. l. 68. col. 4. in 3. & l. 10. lib. 4. Ruin. d. cons. l. 7. num. 1. in 3. facta tamen, vt dictum fuit, mentione legitimorum, & admittunt relati supra, num. 54. & Gabr. d. conclus. 6. num. 6.

Palatini autem, qui ex Principum largitionibus potestatem habent legitimandi: non alias legitimare possunt, nisi in priuilegio ea potestas specialiter attributa fuerit, etiā extantibus legitimis, & de quibus Comiti narratum fuerit. & est ratio, quia generalis concessio, quamuis contineat ea quæ sunt potestatis ordinariæ, non tamen includit ea, quæ supremæ inheret potestati, l. 1. ff. de off. eius, c. quod translatio, ex. de off. leg. & vtrobiq; sic notatur, & in terminis sic decidit Bald. in l. 2. nu. 39. C. de seruit. & aq. & in l. cum filius.

filii. ff. de testam. mil. & in authen. præterea, C. de natu. lib. & in cap. Domino guer-ram, in tit. hic sine. lex. Paul. Cast. in d. §. & quid si tantum, in fine, Socin. ibi. nume. 12. In num. 89. Alexan. consil. 67. nume. 15. & 94. num. 4. in primo, & consil. 60. num. 35. in secundo, & iterum d. consil. 187. sub numero duodecimo, & consil. seq. nume. 14. Socin. consil. 212. column. 2. 246. nume. 12. in secundo, & consil. 65. nume. 9. in tertio, & consil. 95. num. 19. & num. 35. in quarto, ubi tamen requirit, quòd in priuilegio legitimat-ionis exprimat, vt legitimati cum legiti-mis succedant, Dec. consil. 288. num. sexto, & 579. ad finem. Ruin. consil. 88. num. 14. & consil. 104. nume. 2. in tertio. limita, ubi filij legitimi, & naturales consentirent, Alexan. consil. 94. column. 4. in 1. Ruin. consil. 85. col. fin. in 3.

58 Oportet tamen præsupposita hac potesta-te, vt appareat Comitem fuisse certioratum de existentia filiorum legitimorum, & id in instrumento legitimat-ionis sit expressum. aliàs legitimatio redderetur subreptitia, si-cuti dixi supra, num. 54. sic post Iacob. Bel- & Paul. Cast. decidit Alexan. d. consil. 25. num. 10. & consil. 67. nume. 18. in primo, & consil. 60. num. 39. in 2. Aret. consil. 166. Ma-gnifici, column. fin. Dec. d. consil. 288. column. secunda, & 307. nume. 5. Ruin. in 3. volum. consil. 68. column. 3. versicu. sola. ubi inquit, quòd legitimatio in substantia valida est, sed non præiudicat filijs legitimis, de quib. non fuit facta mentio, & idem repetit, con-sil. 81. nume. 8. & nedum de filijs legitimis, sed etiam de nepotibus legitimis, & filijs legitimis, & filiabus prædefunctis mentio fieri debet, Paris. consil. tertio, nume. 16. in secundo, item recenseri debet numerus fi-liorum, & nepotum, nam pluralitas facile retraheret Principem, & Comitem à legiti-matione naturalium, Socin. iun. consil. 95. nume. 52. in tertio. Item si vxor prægnans esset, similiter de vtero habenda esset men-tio, Rolan. consilio 89. numero. 32. in primo. Item si per legitimat-ionem de natu-rali masculo ageretur de excludendo filiam à successione patris, deberet fieri mentio de filia, & de statuto exclusiuo, ob filia præiudiciu, quia non satis præsumendum est, Principem aut Comitem legitimat-urū fuisse ad totalem filia exclusionem, sic Socin. in dicto §. & quid si tantum. ante numerū vigesimū secundū, & duodecimū, consilio

246. column. 4. sub nume. 6. Dec. consil. 393. numero septimo, Ruin. d. consil. 68. col. 3. versicu. sola. ubi tamen limitat: cum statu-ti dispositio nota est ipsi Comiti legitimati, & idem Ruinus consil. 82. num. quinto, in tertio.

Quamobrem conclusiue dicendum est, quòd aut agitur de agnatis, & cognatis, excludendis, & non est necessaria, nec citatio, nec eorum mentio: aut de filijs, & descenditibus, & de eorum existentia specialiter exprimi debet in actu legitimat-ionis, aliàs legitimatio nulla, & subreptitia erit, quoad illorum præiudiciu, & pro non facta habebitur, & differentiam hanc inter descendentes, & alios communiter receptam asseuerarunt, Dec. consil. 698. column. 1. & Decian. consil. 19. nu. 49. in 1.

59 Quinimo, quòd legitimatio de naturali non præiudicat filijs legitimis in sua legiti-ma, etiam si de illis facta fuerit mentio, nisi citati consenserint: notauit Bald. in lege, nam ita diuus. ff. de adopt. Alexan. alios referens, in d. lex facta, numero vigesimo-quinto, clarè Socin. loco proximè allegato, & latius apud Curtium senior. consilio deci-mo octauo: quia sicut pater donando inter viuos non potest præiudicare filio in legiti-ma, vt notatur in authen. vnde si parens, C. de inofficioso testamento, ita nec etiam legitimando, quia legitimatio, est donum superioris, vt Bald. inquit in d. lege, nam ita diuus. per tex. in §. si verò, in Authen. quib. mod. eff. sui. & quia eadem ratione, natu-ralis liberti non restituitur natalibus, patro-no non consentiente, l. penul. & fin. ff. de nat. restit. sequitur Ruin. consilio 87. nume-ro secundo, in tertio, & late Dec. d. consilio 393. numero septimo, & octauo, Guliel. Ben-ned. in d. c. Raynutius. in glo. & vxorem. sub num. 186.

60 Intellige facta de potestate ordinaria, sed de plenitudine potestatis aliud, nam ex vi huius supremæ, potest Princeps, & aucto-ritatem ab eo habens, legitimare illegiti-mum; & restituere primis natalibus, ita ut cum legitimo concurrat, & iura omnia legiti-morum assequatur, nam Princeps ex su-prema sua potestate æquat quadrata rotun-dis, & sic Ruin. sensu, d. consil. 68. sub nume. secundo, & plenius, consil. 87. nume. 17. & inf. in 3. clarè autem Alex. consil. 187. nu. 11. & 188. nu. 17. in 5.

61 In dispensatione tamen, quòd requiratur Marc. Ant. Peregrini. Oo agna-

M. Antonij Peregrini

agnatorum, & filiorum citatio, determinatur Ancha. conf. 241. ex tenore, colum. secunda, sequitur Soc. d. §. & quid si tantum, in fine: ubi refert sic fuisse consilium per D. Io. de Anan. & per genitorum suum, & quod etiam ipse sic consuluit, uti habetur in suo consil. 246. sequuntur Dec. conf. 307. nu. 6. Paris. consil. 2. colum. ult. in 2. Cur. iun. consil. 75. colum. 1. Soc. iun. conf. 99. nume. 35. in 2. Ruin. conf. 72. nu. 16. & conf. 79. num. 11. & conf. 80. nu. 19. in 3.

Non tamen placet ista differentia: quia cum per dispensationem minus ledantur agnati, minor est ratio, ut citentur, quam in legitimatione, & illam rejicit Socin. iunior consil. 97. nu. 41. in secundo, & contrarium servatur in Rotis, sicuti retulit Marzar. dicto consil. nono, & sic quoque determinavit Ruin. conf. 75. num. 16. & 87. nume. 19. in tertio.

62 Ius autem in spe à iure approbata habet illi, quibus defunctus contrahendo, vel testando, præiudicare nequebat: veluti spes ex fideicommissio conditionali post mortem patris, vel ex contractu, puta feudali, aut emphyteutico, vel ex lege aut consuetudine, veluti in iure primogenituræ, aut maioratus: in his enim & similibus, spes à iure approbata est: ideoque de his interim, vivente gravato, & possessore, transigi, & pacisci licet, l. de fideicommissio, C. de transactio. l. as. in l. 1. colum. ultima, & Lancel. colum. pen. C. de pact. Socin. in d. §. & quid si tantum, colum. penul. & ult. Aret. consil. penul. colum. fin. Cur. iun. post tracta. feudorum, consilio primo, in secundo dubio, Riminal. in l. fin. colum. 1. C. de pactis, & ibidem Cagno. nu. 229. & latius Socin. iun. consil. 95. num. 33. & num. 51. in tertio. itaque in præiudicium istorum, legitimatio facta non operabitur.

63 Quia Princeps non intendit tollere ius alicui acquisitum ad rem, etiam in spe iure approbata, d. cap. si pro te, de rescriptis, in fine, & cap. quamvis, ut plene per Aret. consil. 7. colum. 2. Dec. in cap. j. num. 4. extra de rescrip. Gomez. in reg. de non tollendo iure quæsito. in 4. quæst. Menoch. consil. 36. num. 25. qua ratione legitimationem non præiudicare de secundogenito legitimo, & naturali in iure primogenitura, determinavit Tiraquel. de primogen. quæstio. 34. immo etiam per subsequens matrimonium non valere ad præiudicium legitimi, & natura-

lis, cui ex lege consuetudinaria quæsitum fuerat ius primogenitura, Ioan. Andreas in cap. sine culpa, de regul. iuris, in 6. in Mercurial. quia donum legis non debet redundare in alterius præiudicium: ad quod inducit dictas duas decretales, & præterea capitulum si Apostolicæ, in eor. et eius decisio est cum muniter recepta per Doctores in supra allegatis consilijs, & multominus per rescriptum legitimum poterit bastardus, in præiudicium agnatorum, quibus ex lege, aut ex consuetudine, quæsitum fuerat ius succedendi in Principatu, Imo. & Domin. in cap. grandi, de sup. negli. prælar. in sexto, Guliel. Benedict. dicto loco, num. 192. Et in terminis istis, ultra adductos supra, numero 44. extat per præmissam rationem, decisio Rui. consilio 79. numero 6. in tertio, & in Palatinis verum est, quod non possunt legitimare ad effectum succedendi in fideicommissis, nisi ad hoc specialem auctoritatem habeant, & sibi narratum sit de conditione fideicommissi, & substitutus fuerit citatus, sic præcisè Alexan. d. conf. 94. num. 4. 5. & 6. in primo, ubi secus quoad citationem in supremo: in quo tamen exigitur certioratio de existentia fideicommissi, sicuti inf. dixi, nu. 66.

64 Sic etiã in feudalibus non valere legitimationem de naturali, & spurio, ad præiudicium comprehensorum, eis non citatis, & consentientibus, vel etiam ad præiudicium domini, in quem feudum erat recasurum, est casus in dicto capitulo primo, §. naturales, & inde notatur, in titulo si de feu. fuer. controuer. latè Arcin. dicto consilio penul. Socin. senior, consil. tertio, nu. 7. in tertio, Ruinus consilio 99. per totum, in tertio, Socin. iunior, consilio 95. numero 30. 39. & 86. in tertio, amplissimè Cephal. conf. 23.

65 Ideoque in præiudicium donatarij, legitimitatio eo incipio facta, non operatur effectum, ut donatio reuocetur, Bal. in l. prima, colum. penul. C. de inoffic. dona. cum alijs adductis per Ripam, in l. si vnquam, nu. 80. C. de reuoca. dona. & per Ruin. consil. 79. nume. 12. in tertio, Otauian. in Pedemontan. decisio. 121. Tiraquel. in dicta gloss. suscepit liberos, numero 70. qui tamen sub numero 75. cum alijs dissentire videtur. itaque ex his concludendum est, legitimationem non præiudicare substituto non citato, & est cõis traditio, sicuti constat ex rescriptis supra nume. 51. & ultra adductos ibi, addo Soc.

- Socin. iun. consil. 65. colum. penultima, & vltima, in secundo, & consil. 91. colum. 2. in 3. Cepha. consil. 111. colum. vltima, & 118. num. 30. Nec refert regula in l. qui potest inuitis, nā multa in inuitos possumus, quā tamē eorum citationem exigunt, vt iura sua doceant, & opponant, quare non ita fieri debet, sicut notum est.
66. Est notandum, quod aduersus legitimam factam, his non citatis: poterit excipi de nullitate, & inualiditate, sicuti aduersus quæque alia principum rescripta, ac etiam instrumenta, & si fuerit citatus, & non comparuerit, aut comparens non consenserit, videtur quod adhuc ius suum nō sit sublatum, ex sola ipsius non comparentis contumacia, sicuti Bald. arguit in d. l. nam ita diuus. numero secundo, vbi ponderat sic fuisse de mente Bar. in d. §. & quid si tātum. colum. vlt.
67. Item si facta sit à Comite, poterit appellari ad supremum, vt ab iniuncto decreto, sic Bald. in leam quam, num. 29. c. de fideicommissis. sequitur Bero. quaest. 60. & si fuerit appellatum ante apprehensam possessionem, ex vi illius legitimizationis suspendetur: si autem postea, non retrahabitur, quia nihil innovatum post appellationem, sic Gozad. consil. 85. nu. 24.
68. Præmissa intelligas in legitimazione de potestate ordinaria, de plenitudine autem potestatis, potest princeps legitimare naturales, spurios, incestuosos, & adulterinos, vt succedant in fideicommissis, & feudis, ad quæ vocantur legitimi, & naturales, non citatis, nec eis vocatis, ac etiam contradicentibus, & in feudibus Cuman. consil. 168. & in fideicommissis, sic consuluit Alexan. d. consil. secundo, num. 43. in primo, & sic seipsum declarauit consilio 67. ad finem, in eod. volum. vbi inquit, quod de plenitudine potestatis potest princeps in suis terris legitimare, & habitare spurium, & adulterinum in fideicommissis ad exclusionem substitutorum: ac etiam Palatinus si in priuilegio legitimandi sibi concessio inserta fuerit clausula legitimandi etiā ad succedendum in fideicommissis, citatis, vel non citatis ijs, de quorum præiudicio, & interesse agitur, similiter poterit legitimare, & habitare non admonito, nec citato substituto. sic Soc. consil. 63. nu. 11. in 3. Collegium Pad. apud Mant. d. consil. 191. Ruinus consil. 161. nu. 26. in secundo, & consil. 69.

colum. 1. & consil. 76. nu. decimo, & consil. 87. num. 37. & consil. 104. colum. sexta, & septima, in 3. Paris. consil. 55. nume. 20. in tertio. vbi inquit, quod clausula illa tollit prorsus omnem dubitationem, de citatione, secuti sunt, Marza. consil. 9. uers. non obstat tertia, Rol. Val. consil. 67. in 2. dub. vol. tertio, & in d. consil. 57. nume. 30. in primo, Menoch. consil. 20. num. 13. Beret. consil. 31. num. 12. & sæpe probauit Rota Puteus, in rit. qui fil. sint leg. decif. quarta, & 5. Achil. de legitima. decif. 1. Mohedan. decif. 246. Ant. August. decif. prima, Burfat. consil. 18. nume. 21. & indubitanter, cum Princeps in legitimando adiecisset, quod sic legitimatus excluderet substitutum, sic Alex. d. consil. 2. num. 41. Adde, quod conclusio hæc clarè fuit de mente Barto. in d. §. & quid si tantum, colum. vlt. Soc. ibidem, sub num. 24. Nec obstat, quod Princeps citationem tollere nequeat. d. l. nam ita diuus, & Clem. pastoralis. nam obiectio hæc locum nō habet, cum Princeps vi potest plenitudine potestatis, & sine causa præiudicare sibi subdito, veluti in quærendis, vel in iure delato, ex constitutione iuris ciuili, nam tunc parte non citata procedere potest, sic Ruin. d. consil. 76. num. 16. & num. 17. & plenius consil. 86. num. 17. 18. & 19. in tertio. & hanc facultatem transferre quoque potest in Palatinum, ut per eundem d. consil. 104. nume. 12. & seq. in eod. volum. & latius profequitur Alex. d. consil. 2. nume. 43. vbi in his in quibus Princeps potest de plenitudine potestatis ex sola sua voluntate præiudicare sibi subdito, non requiritur illius citatio, quia quæ inuito eo fieri possunt, igitur & eodem non citato. d. l. qui potest inuitis. ff. de reg. iur. & l. 4. §. 1. ff. de fideicom. libe. & in Palatino, talè habet auctoritatem, Por. Imol. consil. 105. Gabriel. de cita. conclu. 1. nume. 135. Burfat. consil. 18. num. 20. Nec obstat, quod acquirenda, vel delata ex testamento, sint acquisitiones de iure gètium, vel de iure diuino, nam immo sunt de iure ciuili, vt idem Alex. profequitur in eodem consil. sub num. 59. & ante. Adde his, quæ plenissimè scripti in tract. de iure fil. in titu. Habent. iura fisc. numero 56. & per discursum, vel plenè probauit, in iure quærendo, vel etiam in iure quæsito, ex causa iuris Ciuili Principem subdito suo, etiam non citato præiudicare posse. Obiter tamen nota, non esse expeditum, quod in

feudalibus per legitimacionem possit præiudicari alijs, prout in fideicommissarijs, veluti egregie dicitur Ruin. consilio. 69. nu. 20. in 1. & in emphiteuticis idem Ruin. consil. 95. in eo. & iterum in cõf. 99. prout nec in iure primogenituræ ex lege delato, Imo. Domin. in cap. grandi. de sup. neglig. prela. in 6. Alex. d. consil. 94. num. 5.

69 Aduertendum tamen circa præmissam conclusionem est, quod licet in Principe su premo recipienda sit: attamen crederem temperandam esse, cum Princeps fuit certioratus, & monitus, de conditione fideicommissorum, adeo ut mens Principis patens sit, vt voluerit legitimatum contineri in fideicommissarijs, & feudalius ordinationibus, ad præiudicium substituti, vel ad onus grauati: nam sicut debet exprimi de existentia filiorum legitimorum, ut legitimatio valeat, ad ea quæ dixi supra, nu. 46. item sicut debent exprimi qualitates legitimandi, sic fortius certiorari debent Principes de præiudicijs tertio per suas legitimaciones inferendis in iure eis ex legitima causa quesito, vel querendo: quandoquidem Principis, regularis, ac recte intentio fit, nolle per suas gratiosas concessiones tertio præiudicare: sicuti superius dixi, & fuit de mente Alex. consil. 94. nume. 5. & 6. in primo, & probatur ex scriptis à Fely. in cap. cum olim. nu. 42. 43. & 44. de re iud. & quod notat Domi. in cap. quam sit. §. 1. de elect. in 6. vbi quod impetratio non faciens mentionem de iure alterius non valet, quia Papa non intendit tollere ius alicuius, per tex. in d. cap. quatuor, & sic in proposito per illam doctrinam arguit Ruin. consil. 72. num. 18. in 3. volum. & sic quoque fuit de mente Cuma. d. consil. 68. Adde eundem Ruin. consil. 30. num. 5. in eo. volum. vbi ad hoc citat Alex. d. consil. 94. ad finem. in primo, & eundem Ruin. consil. 95. num. 6. in eo. & consil. 173. nume. 17. & 18. in 2. Paris. consil. 9. num. 84. & consil. 12. num. 207. in 2. Ceph. consil. 111. nume. 44. & 285. num. 24. Bertazol. in consil. 101. nu. 29. vbi alios quoque adducit.

70 Rursus notandum est, cum agitur de priuilegio legitimandi concessio Comiti Palatino, cum clausula, citatis, & non citatis: quod ista clausula si non sit apposita capitulo legitimandi quoad successorem, in bonis conditionatis alicui fideicommissio, vel alteri conditioni, ea clausula non præiudicat fideicommissarijs, sic Ruin. consil. 28. num. 6. in 5. vbi

inquit, clausulam citatis, & non citatis, adiectam in capitulo citante successorem in hæreditatibus parentum, & agrorum, non trahi ad capitulum, succedendi in fideicommissis, feudis, & emphiteuticis de quibus in parte inferiori sequitur Decian. consil. 88. nume. 45. in secundo. & est verum: quia alie sunt successiones, & quia in his de grauiori præiudicio agitur, quia scilicet de iure tertij, cui pater legitimans præiudicare nequibat: simili argumento vsus fuit Soc. consil. 95. nu. 20. in 4.

71 Secundo, aduertendum est, quod Princeps, & Palatinus ab eo auctoritatem habens, non possunt extra suam iurisdictionem inter non subditos illius principis uti illa clausula: quia extra suam iurisdictionem inter non subditos, non potest Princeps vt plenitudine potestatis, sic eleganter Socin. consilio 164. vifa Bulla, colum. 4. versiculo quartus casus, in secundo, & consilio 120. nume. 11. in tertio, & vltra eum sic tradidit Alexan. d. consil. 11. numero. 8. in 7. vbi inquit quod inter non subditos non potest tollere beneficium citationis ex Baldi, & Saly. in l. nec causas. C. de appellationibus, & intelligit non subditos Imperatoris, etiam illos qui sunt de tertis infensuratis ab Imperatore, quæ de facto exercet regalia omnia, veluti in statu Mediolani, & late comprobauit Paris. consil. 1. nume. 38. in primo, & ex facto sic allegauit pro dicto Gaspare de Linguatijs, aduerfus legitimacionem dicti Thesei, & obtinuit.

72 Et vltra in ea causa addidi, quod licet in Principe præmissa conclusio sit tolerabilis: quia in supremo Principe quod ad hæc præsumenda sit iusta causa, & quod non sine probabili ratione motus sit: attamen in Palatino, qui inferioris conditionis est, prærogatiua hæc iustæ causæ præsumenda non concurrit, Bald. & posteriores, in l. si testamentum. C. de testamen. Alexan. consil. 94. colum. quarta, in primo, Decian. consil. 264. colum. secunda, & consilio 74. num. quarto, & consilio 79. numero nono, & 96. colum. penultima, in tertio. vbi inquit, quod Comes non potest in præiudicium tertij in iure sibi quesito legitimare, nisi subsistente iusta causa, & quod de causa non potest liquere, nisi mediante cognitione, que fieri non facile potest, nisi parte citata. l. meminert. C. vnde vi. Bartolus in l. prolatam. C. de sentent. idque etiam late prosequitur Paris. d. consil.

d.conf. 1. num. 44. in 1. & consil. 12. nume. 107. & seq. in 2. Soc. iun. conf. 65. colum. pentul. & vlt. in 2. & consil. 9. 1. colum. 2. in 3. palchre Berod. quæst. 60. Caphal. conf. 3. colum. vlt. & 18. au. 30. in hoc tamen passu, an causæ cognitio requiratur in legitimatione facta ab inferiori à Principe, videtur omnino est Dec. consil. 307. num. 10. & in materia, quod in actu dispensatio principis, aduersus ius humanum pro causa sufficiat eius voluntas, diuersum autem sit in inferioribus plurima congeffit, Didac. de Sponsal. par. 2. cap. 6. §. 9. num. 9. 10. & 11.

73 Ius autem realiter quæsitum dupliciter quoque consideratur. Primò, cum est delatum purè, vel conditione purificata, non tamen irrevocabiliter. Secundò, cum quæsitum fuit irrevocabiliter post ius agnitum, & adhuc subdiuiditur ante apprehensam, & post apprehensam possessionem: qua in re an legitimitio fieri possit in horum præiudiciũ, plenissimè pertractarunt. Barto. & posteriores, in d. §. & quid si tantum. Canon. in d. c. per venerabilem, & consulerunt, Bald. & plures solemaes Doct. in 1. volum. consil. 16. 17. 18. 19. Et idem Bald. consil. 361. in 5. Iaf. consil. 22. in quæst. in 3. Bertran. conf. 73. num. 2. in 3. Soc. iun. consil. 33. in 2. & consil. 101. colum. j. in 3. Berod. quæst. 60. Cephala. consil. 285. & vltra eos, Ruin. consil. 74. in 3. Ripa in d. l. ex facto. §. si quis rogatus, nu. 4.

Et an in iure sic quæsitio Princeps præiudicare possit tertio, latissimè differui in trac. de iure fil. in tit. Haberi. iura fiscal. & in titu. Banniti resti. quæ recupe. non repeto hic.

74 Septima, & vltima conclusio, in re hæc fit: legitimum post patris mortem non præiudicare substitutis, donatarijs, & ijs, quibus per patris mortem ius quæsitum fuisset. Saly. Ioan. Ligna. & Franc. de Rampon. inter consilia Bal. lib. 4. consil. 16. 27. 18. 19. Dec. consil. 366. colum. 3. Tiraq. dicta glos. nume. 94. & hos adduxit auctores. sed vltra eum addo eundem Bal. consil. 361. in 5. Bar. in l. Gallus. §. & quid si tantum, colum. vlt. quem sequuntur communiter Doctores ibi. & iterum idem Bald. consil. 66. si dicta. in secundo dubio. libro j. Iaf. consil. 22. in quæstione, lib. 3. Bertran. conf. 73. num. 11. in 3. Ruin. consil. 96. similiter in 3. Socin. iun. conf. 33. in 2. & 101. colum. 1. in 3. Berrous, quæst. 60. & nouissimè Cephala. consil. 285. nam post ius irrevocabiliter per mortem patris delatum, legitimitio facta, non

consentiente eo, de cuius præiudicio agitur, vt viribus subsistat in illius præiudiciũ, obstant rationes supra adductæ, de iure quæsitio non tollendo, & sic ex facto allegauit, & obuiam limita tamen, nisi ea legitimitio facta fuisset ex præordinatione patris, nam perinde est, ac si in eius vita facta foret: quod tamen ad eius assensum, & bona sua.

75 Notandum tamen est, circa præmissa: quod si in priuilegio legitimandi, aut in legitimatione ipsa, inserta fuisset clausula, sine præiudicio filiorum agnatorum, cognatorum, vel aliorum, ad quos bona post patris mortem peruenient: ex vi huius clausulæ referuativæ, fideicommissarius per legitimum non excluderetur, & sic voluit Angel. consil. 264. Dominus Papa, sequitur Alexan. consilio 187. num. 8. & consil. 188. sub num. 16. in 5. explicitè Ruin. consil. 106. nume. 8. in 3. Capic. decif. 24. & in iuribus ex contractu prouenientibus, idem Ruinus consil. 36. nume. 21. in primo, & consil. 99. nume. 5. in tertio. & quamuis in superiori parte habitatus fuisset ad succedendum in fideicommissis, intelligeretur de relictis ipsi legitimo, non alicui tertio, cui Princeps per clausulam illam expressè declarauit non præiudicare.

76 Quid autem operetur clausula illa, extra fideicommissarios, posita in legitimatione, aut in priuilegio legitimantis, variè interpretati sunt maiores nostri. ego autem rem hanc ad vlt. compendium redegi, prius autem animaduerto, quod naturales extantibus legitimis non succedunt ab intestato, patribus in aliqua portione hæreditaria, ex testamento verò vnciam hereditatis capere possunt, l. 2. C. de natura. lib. & ibi norant Barto. Bald. & Salye. Alexan. consil. 198. in primis verbis, volum. sexto, & in l. si quis ex bonis. colum. 1. ff. de vulga. Cagno. in l. si qua illustis. nume. sexto. C. ad Ofrician. spu rij autem ex testamento patris capere non possunt portionem aliquam. §. si vero eflusa. in Authen. quibus mod. eff. sui. salua alimentorum causa. ad rex. in cap. cum haberet, ext. de eo qui duxit. Non extantibus autem legitimis, ab intestato, naturales succedunt in duabus vncijs: Residuum verò defertur venientibus ab intestato, & in eorũ defectum fideicõ. ex testõ aut patris, totũ capere possunt exclusis venientibus ab intestato, seruata tũ legitima ascendentibus, quibus

M. Antonij Peregrini

de iurē aliās debetur, spurij autem nec ab in testato, nec ex testamento capere possunt, vt est casus in dicitis iuribus, & in auth. licet, C. de natur. liber. & ego vtiliter declarauit in tract. de iure fil. in tit. de natur. liber.

77 His autem sic præmissis confidero, quod per illam clausulā, sine præiudicio, &c. Princeps declarauit expresse id, quod est de generali, & conſecta illius intentione, scilicet nolle per suum priuilegium, & rescriptum alteri præiudicare, ad l. i. §. merito, & §. si quid à Principe, ff. ne quid in loco publ. in l. nec auus, C. de emancip. lib. & in c. ex tuarum, ex. de auctor. & usu pal. & sic in specie deducit, in re hac arguendo, Per. Anch. consi. 241. ex tenore, nu. 8. & est propositio receptissima, de qua abunde scripti in cod. tractam, in titu. haben. iura fil. ideoque in fero, legitimacionem, uel dispensacionem sic exequendam esse, vt non præiudicetur illis, de quibus in clausula reseruatua. Quocirca aduertendum est, an clausula referret ius filiorum, & descendētium legitimorum, an vtrō amplior sit, vt etiā referret iura venientium ab intestato.

78 Primo casu, cum clausula restringitur ad ius descendētium legitimorum, equidem non prodest ascendētibus, uel transuersalibus, per regulam in l. cum prætor, ff. de iudi. vbi vnius inclusio arguit alteri exclusionē, per quam sic in proposito arguit Rui. consi. 104. ante num. 10. in 3. & quia prouisio circa vnā personam non protenditur ad aliā, ad l. si vnus, §. ante omnia, ff. de pact. & in l. si ita stipulatus, §. Grifogonus, ff. de verb. obl. præsertim vbi non eadem, nec tanta concurrat ratio. diceretur autem restricta ad filios, & descendentes, quando dictum fuisset, sine præiudicio filiorum legitimorum, quo in casu consuluit Bart. Socin. consi. 212. in 2. uel quando dictum fuisset, sine præiudicio legitimæ probis, Paul. Ca. consi. 180. super eo, quod primo loco, col. 2. in 1. sequitur Alex. consi. 188. nume. 11. & colpen. in 5. Socin. consi. 95. nu. 37. in 4. quia proles legitima dicuntur liberi. l. officiales, C. de episc. & cler. nec ullus dissentit.

79 Quid autem si dictum sit, sine præiudicio legitimorum heredum. Paul. Ca. consi. 27. videtur dicendum, restringit illam clausulam ad descendentes legitimis, argumento eorum, quæ notantur in l. ex facto, §. si. ff. ad Trebell. sequitur Cæpol. in ciuilibus, consil. ult. num. 20. in 1. Com. consi. 3. num. 4. in 1.

& ex multis comprobauit idem Soc. d. consil. 95. num. 38. & infra, & præsertim ut legitimatio ipsa sic magis operosa, & quamuis legitimi hæredes in iure appellentur etiam transuersales, & ascēdentes, ff. & C. vnde legit. & C. de legit. hered. per totum, quia ratione contrarium assueuerat Alex. consi. 188. nume. 15. in 5. Grat. consi. 63. colpen. in 2. attamen quia non adeo in hac re potens est ius istorum, quam descendētium, nam extantibus descendētibus legitimis, de potestate ordinaria non legitimantur naturales, & multo minus spurij, uti dixi supra, nume. 53. & infra, secus autem extantibus ascendētibus, vel transuersalibus, ad dicta supra, nume. 52. quare restrictio præmissa, auctori tate dictorum patrum munita, satis videtur sustentabilis, quia etiam post Cæpol. probauit Iacobus de Franc. in c. 1. §. & quia uidi mus, in titu. de his qui feud. da. poss. nume. 200.

80 Cum itaque reseruatia ad filios, & descendentes moderatur: factum communiter feribentes, in successione intestati legitimis penitus secludere legitimatos, sic in specie Per. Anchar. dicto consi. 241. col. 2. Pau. Cast. in d. l. Gallus, §. & quid si raturum, sub nu. 16. ex testamento autem secundum eum capere poterit, modo tamen non minuat legitima portio filiorum legitimorum, præsertim, & sequitur, Alex. d. consi. 188. nume. 14. & col. ult. in 5. sed idem Paul. in consi. 180. super eo, quod primo loco, col. 2. in 1. & consi. 27. videtur dicendum, in 2. respondit eam clausulam ius filiorum reseruare tam ab intestato, quam ex testamento, & sic ut descendētibus non præiudicetur in iuribus suis, sequitur Alex. consi. 51. in 2. & clare uoluit Bal. in quodam suo consilio, relatus à Soci. consil. 41. num. 6. in 3. ubi inquit, quod iura filiorum in legitimacione reseruata, tria hæc complectuntur: succedere patri, excludere naturales, & spurios: item inuoluidare legitimacionem factam de eis, & pro legitimo, ut penitus excludat legitimatum, stante clausula reseruatua de qua supra, latissime consuluit Socin. d. consi. 212. colum. 2. per totum, & consi. 246. sub nu. 2. in 2. & in dicto consi. 295. in secundo, & in tertio dub. lib. 4. Corn. d. consi. 3. in 1. fenit Felin. in c. cum olim, nu. 45. ex. de re iudic. Dec. consi. 76. col. 1. & 2. ubi quod excludatur etiam respectu legitimæ, & clare Rui. consi. 81. num. 9. & latius consi. 88. nu. 14. & 15. in 3. ubi quod cum legitimis

gitimis succedere non ualeat, nec ab intestato, nec ex testamento. & quamuis ex testamento aliud senserit Pau. Caf. relatus supra in d. 8. & quid si tantum, cuius assertione cōsentiant relati infra, nume. 82.

Ego tamen existimo, nec ex testamento legitimatos succedere posse, nisi pro ut de iure sibi cōcederetur, si legitimati non fuissent, uidelicet naturalis pro una uncia, & pro alimentis, ad dicta supra, nu. 76. spurius autem pro alimentis tantum, & sic quoque censuit Ancha. d. conf. ante nu. 7. & est euidentis ratio, nam hi extantibus legitimis de potestate ordinaria legitimari non possunt, sicuti supradictum fuit: item non legitimati non succedunt, nisi uti iam dictum fuit, ideo que cum Princeps in legitimando contulerit priuilegium, & donum legitimacionis limitate, sine præiudicio filiorum legitimorum, constat, quòd noluit minuire iura legitimorum, & cum clausula sit indefinita apta referri ad utramque successione, intestati, & testati, in definitum quoque operabitur effectum, ad l. de precio, ff. de publi. cum glo. & eo magis, quia sic res reductur ad obseruationem iuris communis, quo casu fauorabilis reputatur interpretatio hæc, glo. in causa tutum, in uerbo numerandum, de præben. in 6. quam ex pluribus exornat Ias. in l. si uisus, §. pactus, num. 5. & 6. ff. de pact. nec iuste solliciti sunt sic legitimati, ut ex testamento cum legitimis concurrere uelint, quia priuilegium limitatum, donum limitatum eis affert, ad l. in agris, ff. de acq. rer. dom. nec ulterius proferri potest dispensatio, cum stricte in terminis suis accipienda sit, c. 1. & 2. de filijs præsb. in 6. & si dictum fuisset in priuilegio legitimacionis, quòd succedere possint ex testamento, & ab intestato, sine præiudicio legitimorum, res clara esset unde infero, quòd si ex forma statuti, filia legitimæ successio moderata esset, puta ad dimidiã, extante fratre defuncti, uel filio fratris, pro ut hic Paduz extat statutum, hoc casu legitimatus cum ea clausula, extante fratre defuncti, succederet cum filia legitima pro dimidia, ex testamento, & ab intestato, quia in ea dimidia nullum sibi facit præiudiciũ, & in specie sic aduertit Pau. Ca. d. conf. 27. in 2. Hanc tamen conclusionem limitauit Ruin. conf. 87. num. 2. in 3. quando in priuilegio legitimacionis actum fuisset, ut legitimati agnascantur, & cognascantur patri, ac agnatis, & cognatis, quòd ad plenissimos, iu-

ris communis, & municipalis, effectus quæ tamen limitatio non placet, quia adiecta clausula modificat, & saluat iura legitimorum, ac idcirco legitimatio plenissimos iuris effectus operabitur quòd ad agnatos, & cognatos. Item quòd ad patrem, non extantibus legitimis, uel stantibus, & succedere nolentibus, aut non ualentibus.

81 In secundo autẽ casu principali, ubi clausula pinguior est, quia dictum sit, sine præiudicio uenientium ab intestato, uel sine præiudicio eorum qui ab intestato successissent, uel eorum, qui ab intestato successissent, si legitimas intestatus decessisset, conueniunt scribentes omnes post Angel. conf. 264. D. Papa, clausulam hanc iuuare nedum filijs, sed etiam agnatis, in iure realiter quæsito, ut quia post acquisitam hæreditatem facta fuisset legitimatio, uel etiam in iure delato, scilicet post hæreditatem delatam, uel etiã in iure ex causa de præterito, spe iure probata competente, ueluti ex causa fideicommissi, sic fecit Angel. tradidere Alex. d. confil. 187. num. 8. & 188. nume. 16. in 3. Corn. d. conf. 3. col. 2. in 1. & ceteri alij. item operatur, ut contra testamentum patris, institutus uenientibus ab intestato legitimatus dicere nequeat, sic post Ang. Corn. conf. 93. num. 9. in 2.

82 Difficultas est circa hæreditatem legitimatũ, delatam post legitimacionem: hic autem discutere occurrit, quid in descendentes, secundo quid in transuersalibus. Item quid in causa testati, & quid in causa testati. in descendentes autẽ Alex. d. confil. 188. expresse respondit, sic legitimatum tã ab intestato, quam ex testamento, succedere cum legitimis, & ibi in pen. col. uers. & non obstat, & in ult. col. & sub nu. 15. distinguit, aliud esse, an dictum fuerit, sine præiudicio filiorum, an verò sine præiudicio succedentium ab intestato, per terminum magis cõmunem, & uniuersalem. huius autem sententiæ ante eum fuit Cardinalinus de Viffo relatus à Soci. conf. 41. col. pen. in 3. in quodam suo consilio reperto apud D. Ioan. Bap. de S. Seuer. & apud Felin. nempe consuluit, sic eum clausula legitimatum non præiudicare filijs legitimis in ea portione, quam ab intestato, uel ex testamento de iure fuissent habituri nam ab intestato, legitimatus uiriliter successisset cum alijs filijs legitimis, ueluti dixi supra, nu. 26. ex testamento autem similiter, sed non in plus, sicuti dixi sub nu.

M. Antonij Peregrini

31. Quocirca clausula referuatiua sic erit accipienda, vt non præiudicetur filijs legitimis, in portionibus iure communi eis referuatis, in concursu cum legitimis, & subsecquitur Socin. ipse dicens, iuxta illud consilium fuisse iudicatum in Curia Rom. per tres sententias conformes, & sic etiã sentit, si recte aduertatur, Cuman. conf. 117. nu. 3. & eiusdem opinionis fuit Fulgo. in quodam suo consilio relato à Socin. d. conf. 212. col. 1. sub numero 2. & Pet. de Peru. relatus à Nicol. de Vbal. de succe. ab int. in 1. par. nu. 119. Reperio quòd Carol. Rul. in cõf. 104. sub nu. 9. in 3. expresse distinguit causam in testati à causa testati, & in causa intestati fatetur, descendentes legitimos secludere sic legitimatos, nõ autem in causa testati, vnde concludit clausulam referuatiuam restringi ad casum intestati, & ponderat, quia dictum fuerat, sine præiudicio eorum, qui ab intestato succederent, & idem in fortioribus terminis voluit Ruin. conf. 75. sub nume. 20. in eod. vbi præsupponit legitimatiõnem factã, cum clausula, dummodo legitimatio nõ præiudicet filijs legitimis, sed ipsi legitimandi cum filijs legitimis æquis portionibus succedant, & concludit, clausulam hanc operari ab intestato, nõ ex testamẽto: adducit, quia ex testamento legitimatio ipsa non præiudicat, sed patris dispositiua uoluntas. Quæ sane ratio nihil potest, quia immo legitimatio præiudicaret, quoniam remota legitimatiõne, naturalis legitimo extante nõ potest ex testamento patris concurrere cum legitimo, dixi supra, nu. 76.

33. Conclusiue receptor opinio hæc est, vt in causa intestati, filij legitimi ex ui dictæ clausulæ excludant legitimatos, quam firmanunt Bal. & Petr. de Peru. relati à Nicol. de Vbal. num. 117. & 119. & late Corn. d. conf. 3. in 1. Socin. d. conf. 246. num. 11. in 2. & conf. 95. in 4. Dec. conf. 576. & alij complures, quos referam infra, nu. ... ac ideo non est deferendum responso Alex. d. conf. 188. nec etiam traditioni Cataldini, & Fulgof. supra relatorum. In causa autem testati maius est dubium, quia referuatio videtur seruari iura in causa intestati, & quia non eadem ratio videtur restringendi in causa testati, ne defuncti voluntas angustetur. vnde in testamentis latior est accipienda interpretatio, ad l. in testamentis, ff. de reg. iur. contra nomen elare sentit Anchar. d. confil. 241. ex verbis clausulæ, & ex generali Principis in-

teritione: nam verba illa, sine præiudicio illorum, qui ab intestato succederent, sonant & referenda sunt ad aptitudinem, non ad actum: nam sufficit, ut ipse inquit, quod descendentes legitimi essent successuri ab intestato, licet in casu subiecto pater decefferit testatus, adducit tex. in c. maiores, ex. de baptis. & in l. Labeo, ff. de statulib. & est iudicio meo recte infl. gentia. nam legitimitio fuit limitata sine præiudicio succedentium ab intestato, & de his dictum fuit ad demonstrandum certum genus personarum, quibus princeps noluit præiudicare: inter hos autem sunt filij legitimi, igitur quò ad hos, de sic legitimatis censendum est, pro vt si legitimi non fuissent, & huic sententiæ in fortioribus terminis subscriptis Ruin. ipse conf. 72. in eo. uolum. 3. & sentit Dec. d. coa. si. 576.

84. Maxima autem, & controuersa difficultas est, quid in ascendentibus, & transuersalibus, qui quidẽ ab intestato successuri fuissent nõ facta legitimatiõne, an illis ea clausula proficit, & quidem in causa intestati, quæ quidem difficilior est, non prodesse sentit Angel. d. conf. 264. D. Papa, quia sic intelligendo generaliter de omnibus succedentibus ab intestato, inanis ac delusoria redderetur quò ad actum succedendi legitimatio ipsa, quia ferre semper extarent succedentes ab intestato, vnde ea interpretatio capienda non est, sed restringenda ad liberos legitimos, ad l. ex facto, §. fin. ff. ad Trebel. idem probatur Petr. Ancha. conf. 153. punctus talis est, Cuman. d. conf. 117. num. 3. Ioan. Anan. conf. 29. Paul. Cas. d. conf. 27. dicendum est, in 2. Socin. d. conf. 41. col. pen. & ult. in 3. ubi sic post Cataldin. ex professo decidit: late Alex. d. conf. 187. ubi etiam in spurio legitimo, & ab intestato, & ex testamento ad exclusiõnem agnatorum, secuti sunt Iaf. conf. 110. col. ult. in 4. Grat. ex professo, conf. 63. in 4. Alciat. conf. 6. nume. 23. in 3. Galiau. in rep. §. & quid si tantum, nume. 88. Crot. nume. 73. vbi de communi, Zucard. in rep. l. posthumo, sub num. 57. C. de bon. pos. con. tab. Cæphal. conf. 167. sub nume. 14. in 2. Nonius conf. 76. sub nu. 70. & communera dixit Sarmienf. Selectar. sent. cap. 8. sub nu. 7. Menoch. conf. 19. sub nu. 26. & latissime in conf. 306. ubi sic ex professo, & nouissime dum hæc imprimerentur, Bonif. Ruger. confil. 3. per totum, ubi præterea addit Capic. in decis. 24. Aemilian. conf. 132. consideratis.

col.

col. 5. Gabriel. de legitimatio. conclus. 8. sub num. 8. pro qua parte considerat, per legitimatorem in plena forma, legitimatum affectum esse iura omnia legitimorum, ac ideo effectum successione in bonis paternis, ad dicta supra, nu. 26. uerum præmissæ rationes non me adeo mouent, & ut ab hac incipiatur, si concludens esset, sequeretur, quod nec ea clausula prodest filijs legitimis: præterea licet legitimatio sit modificata quò ad effectum succedendi, attamen quò ad personam, & quo ad alios effectus, legitimatio plena est, sicuti plenius declarauit supra, nu. 34. illa autem ratio, quod legitimatio reddeatur inanis, & delusoria, nec ipsa concludit, nam prodest quò ad honores, quò ad dignitates, & quò ad effectum capiendi non extantibus, uel non capientibus ascendentibus ipsi, & cognatos, & si intelligeretur ad alium sensum, æquidem inanis, & delusoria esset quò ad agnatos, & cognatos, & eis ex toto sublatum esset beneficium iuris communis. Quocirca prior interpretatio capienda est, nam sic in pluribus subuenitur naturalibus, & spuris, & hoc sufficit, licet non in omnibus, ad l. si tutori, C. de negoc. gest. & sic in specie arguebat Corn. d. conf. 3. col. ult. uersic. illa autem.

35. **Q**uamobrem contrariam opinionem uerriorem existimo: quid enim si dictum fuisset, sine præiudicio agnatorum, & cognatorum, non ne ab intestato succederent exclusi legitimatis? equidem negari non posset nisi cauillose, nam horum præiudicium considerari nõ posset nisi respectu intestatæ successione: idem ergo ubi dictum sit, sine præiudicio ueniendi ab intestato, uel sine præiudicio illorũ, qui ab intestato successissent, nam uerba hæc proprie designant nedum descendentes, sed etiam ascendentes, & transfuersales, in Auth. de hæred. uenient. ab int. per totum, & Inst. tit. de hæred. quæ ab int. defer. ideoque continebuntur in ea exceptione.

Quia in omni materia etiam pœnali, & odiosa, uerba late accipiuntur, quatenus illorum proprietates patitur, l. 1. §. pecuniam, ff. de calumniat. l. 1. §. quod autem, ff. de alector. l. cum lege, & inde Aretin. notat, ff. de testamen.

Multò magis in re hac, in qua uti supra dixi, res redigitur ad casum, ut tertio nõ fiat per Principem præiudicium in beneficio iu-

re communi sibi competere: quod quidem fauorabile est: ideoque in casu intestati uerius est, ex ui dictæ clausulæ, agnatos, & cognatos, secludere naturales, & spurios, ac si legitimati non fuissent. sic enim censuerunt Perusini, Bal. apud Angel. conf. 265. uerba autem, Petr. eius frater, in conf. incip. uisa apostolica, quos reulit Vbald. loco præalleg. num. 117. & 119. Montesperel. in l. fin. C. de codicil. Bened. Cap. conf. 157. col. ult. qui tamen secus concludunt in successione ex testamento, Bal. de Bartholinis, & Cor. d. conf. 3. in 1. & conf. 93. nume. 18. in 2. & idem quoque post Pau. Cast. præcisè uoluit Aret. in d. §. & quid sit tantum. ubi inquit, quòd cum referatur ius ueniendum ab intestato, manifestum esse, in successione intestati præferri agnatos, nec inutilis erit legitimatio, quia saltem ex testamento capere poterit, sequitur Socin. ibi sub nume. 15. ubi de communi, & idem quoque consulendo ex communi tradiderunt Ludou. Bolognin. conf. 58. Curt. sen. conf. 73. num. 26. & 27. Dec. conf. 338. num. 4. ubi de communi, distinguendo inter causam testati, & intestati, & idem Dec. conf. 393. col. 1. & conf. 610. col. 1. & Dec. ex communi, sequitur Puteus, decis. 303. lib. 3. Ruin. conf. 87. num. 20. in 3. ubi & ipse sic distinguit, Parif. conf. 14. nu. 44. in 2. Socin. iun. conf. 97. num. 42. & 43. lib. 2. & hanc sentit Sarmen. loco præallegato, Didac. de sponfal. in 2. par. cap. 8. §. 10. nu. 1. Crot. conf. 99. Alba conf. 7. nu. 1. ubi sic distinguit, cõf. Caph. 44. 2. nu. 38. Decian. conf. 19. nu. 25. & infra, lib. 1. & conf. 40. num. 33. lib. 3. Gabriel. conf. 30. nu. 28. in 1. & conf. 2. nu. 12. in 2. Onded. d. conf. 89. num. 23. ubi plures alios refert.

Vnde retenta hac, si quidem legitimatus esset naturalis, ab intestato cum ascendentibus, & transfuersalibus, caperet duas uncias iuxta auth. licet, C. de natur. lib. si uerò esset spurius, in nulla parte succederet, ac ideo dubitabilis, & minus uera uideatur decisio D. Rugerij, in d. conf. 3. quatenus admittit filium ex Sacerdote genitum legitimatum cum auctoritate Põtificia, cum clausula, sine præiudicio ueniendum ab intestato, ad successione intestati patris, excluso fratre defuncti, cum & maxime in casu illo, clausula reseruatua non poterat intelligi nisi de agnatis transfuersalibus, & quia in casu suo legitimatus erat spurius, ex legibus nullius successione capax in paternis.

M. Antonij Peregrini

Ex testamēto autem communiter admittunt Auctores supra relati, legitimatum capere posse exclusivē uenietibus ab intestato, & plures concordātes ad hoc citat Gabriel. d. cōclus. s. num. 3. & Onded. dicto loco, & quidem in naturalibus, de quibus sermo eorum habetur, res est indubitata per casum in d. authen. licet. In spurjis autem difficultas non est leuis, si quidem hi ex testamento pariter capere nequeant, & si quid præter alimentorum causam relinquit, pro non scriptum est, nec illud præstare tenentur succedentes ab intestato, §. si vero effusa, & §. vltima siquidem, in Auth. quib. mo. eff. sui. Bart. in l. fin. col. 1. ff. de indig. & in suo consil. 119. Bal. & Paul. in l. 2. C. de episc. aud. Paris. conf. 10. num. 11. in 2. dixi in tracta. de iure fil. in tit. de naturalibus, numero 33.

Ideo clausula referuatia, quò ad hos, etiam in causa testati iuuare uidetur; & si dictum fuisset, sine præiudicio agnatorum, & cognatorum, res minus dubia foret: si uerò sine præiudicio uenientium ab intestato, uideretur, ut nonnulli aiunt, consideranda intestati causa, non causa testati. Quæ tamen non est sufficiens consideratio, quia in agnatis considerari debet aptitudo succedendi ab intestato, uti aduertit Anch. d. consil. 241. & retuli supra, nume. 83. & est aduertendum, quòd ius agnatorum, & cognatorum in re hac, ubi extant spurij, non est leue, sed multum cōsiderabile, quia spurij nec ab intestato, nec ex testamento, capere possunt: & quamuis pater possit instituendo extraneos excludere transuersales, non tamen potest spurjis relinquere, & si relinquit, pro non scriptum est, & agnati auferunt, ac idcirco ius agnatorum ex legibus plurimum est, ideo referuatio ius illud integrum cōstituit, contra tamen pro spurjis legitimatis extat decisio Alex. d. conf. 187. in 5.

- 37 Notandum tamen est, quia clausula hæc referuatia iuris agnatorum, cognatorum, & uenientium ab intestato restringitur, quòd ad agnatos usque ad quartum, quòd ad cognatos usque ad tertium gradum. sic Bal. d. consil. 265. uerba hæc, per text. in l. petitionem, C. de aduoc. diuers. iud. & in l. fin. C. de codicil. ubi sic quoque ponderauit, & sequitur D. Ioan. Montesperel. Cor. post Petrusinos ab eo relatos, d. conf. 3. col. 1. & conf. 93. nume. 18. Aretin. & Soci. in d. §. & quid si tantum, num. 15. Onded. in præall. conf. 89. nu-

me. 22. unde sic declarando remouetur obiectio illa, quòd legitimatio non esset proficua legitimato, si de omnibus ab intestato succedentibus intelligeretur, quia non de omnibus, & indubitata non de fisco, d. l. fin. & l. fin. §. fi. C. de cad. toll. nec de uxore, quia extraordinaria est horum successio: or dinaria autē, & proprie uenientium ab intestato successio est, quæ iure sanguinis deferretur descendentibus, ascendentibus, & transuersalibus, toto tit. in Auth. de hære. uenien. ab intesta.

- 88 Videndū modo est pro absolute matetia, infra quantum tempus obijci possit de inualiditate legitimationis. & quidem uideretur intra decennium opponi posse, & non ultra arguendo de emancipatione ad legitimationē, pro ut arguunt Bar. Bal. & Sal. in l. iubemus, C. de emancip. liber. & Curt. sen. conf. 4. punctus de quo, Dec. conf. 367. nu. 1. ubi propterea infert per spatium 10. annorum omne uitium uideri purgatum, pro ut in emancipatione, ad text. in l. post mortē, ff. de adoption. & in l. 1. C. de pat. potest. secundo adducit, quia de causa ætatis post 10. annos quæri non potest, ut per Bal. in d. l. post mortem.

- 89 Sed contra, quòd nõ præscribatur spatio temporis etiam longissimo, sensit Bald. in l. nullo, nume. 5. C. de rei uendi. secutus est Cepol. in l. nemo, nu. 12. ff. pro legato, quia opus est, quòd legitimatio fiat à Principe, aut ab habente auctoritatem ab eo. ad leg. qui in prouincia, §. Duius, ff. de ritu nupt. & latius sic consulendo prosequitur Andr. Barbat. cōf. 27. col. ulti. in 1. ubi post multa concludit, si quis staret per mille millia annorū in possessione legitimitatis, credens se legitimatum, non præscriberet iura legitimationis, sequitur Balb. de præscriptionib. in 1. par. 6. partis principalis, nume. 53. nec mirum.

- 90 Nam legitimatio est de regalibus, & de referuatis Principi supremo, quæ ideo à nullo alio fieri potest, nisi cui Princeps eam auctoritatem communicauerit, ad text. in d. §. Duius, & in d. c. per uenerabilem, & in titulis, quib. mo. eff. leg. & quib. mo. eff. sui. Bal. in l. 2. num. 39. C. de seruit. & aqua, & in l. cum filius, ff. de testam. mil. cum pluribus cumulatis à Paris. conf. 10. nume. 114. in secundo.

- 91 Et est actus legitimantis, & donum superioris, sicuti colligitur ex Bar. in l. Gallus, §. forsitā,

foris ff. de lib. & posthu. Bal. in l. nam ita dicitur, ff. de adopt. Dec. conf. 258. col. 3. uer si. Quanto non obstat. ideoque in legitimatione requiritur auctoritas suprema, ut Bal. inquit conf. 67. si dicta, num. 4. in 1. & conf. 406. nu. 3. in 3. idcirco legitimatio minus rite facta ab eo, qui auctoritatem non habebat, quia inutilis est, nunquam operabitur legitimationis titulum.

92 Quia prescriptio non operatur, ubi ueritas consistere nequit, propterea, quia laicus incapax est spiritualium, nullo tempore illa prescribit, c. quod sicut, c. Massana, & c. sacrosancta, ex. de electio. ubi quoque notauit Abb. & ca. causam quæ, ubi latius idem Abb. & ceteri, ex. de prescriptione. & in c. quanto, ex. de consuetu. dixi in tract. de iure filii in tit. de prescript. nu. 18. & licet regalia prescribantur spatio temporis immemorialis, sicuti plene exposui in eodem loco, nu. 10. & nu. 14. attamen id locum habet cum quis iure suo possidet aduersus supremum, illum in superiore non recognoscens. Sed ubi quis à priuato regalia suscipit, quæ ille non habet, nulla aduersus supremi auctoritatem considerari potest prescriptio. Nec obstat adducta à Decio, quia emancipatio in re hac lóge differt à legitimatione, nepe illa est actus patris, cum auctoritate magistratus pro solennitate illius, nec est de referuatis: diuersum est in legitimatione, quæ est actus principis, & de sibi referuatis, unde per lógam 10. annorum possessionem in statu libertatis à patria potestate præiudicatur patri tantum, qui est priuata persona, & in actu liberatorio fauorabili, in actu autem legitimationis factæ per priuatum non habentem auctoritatem, præiudicium immediate respicit personam Principis supremi, unde in proposito non licet argere de una, ad aliam. nam maximum & impurgabile est uitium in legitimatione, à non habente auctoritatem facta: & ad illud, quòd de statu post

93 decennium quæri non possit, sicuti post Bal. dicebat Dec. Respond. quòd aut opponitur alicui, quòd non sit filius alicuius, & poterit quandocumque opponi in illius uita, quia qui non est filius alicuius non potest preferri se illius filium, sic late & plene, Barbat. & Bal. in locis præalle aut opponitur alicui legitimo de inualiditate legitimationis, uti factæ à non habente auctoritatem, & similiter quandocumque, & in omni tempore obijci potest, quia est nullitas insanabilis: aut

quæritur de patria potestate, & de emancipatione, & hoc casu locum habent, quæ leguntur in l. post mortem, ff. de adoptione. & in lege 1. C. de pat. pot. aut obijciuntur alicui, quòd sit seruus, & in uita illius quandocumque quæri poterit, post mortem autò de statu seruili defunctorum quæri potest intra quinquennium, ultra autem obstat quinquennalis prescriptio, toto tit. C. ne de statu def. Balb. de prescript. in 3. par. 4. part. princip. num. 11. ubi præterea inquit, quòd prescriptio hæc currit aduersus quemlibet absque restitutione in integrum: aut obijciuntur, quòd non sit natus ex legitimo matrimonio, & de re hac quæ & obijci potest, etiam mortuis parentibus, c. causam: ext. qui fil. sint legit. Inno. in c. peruenit, ex. eod. tit. & etiam ultra quinquennium, Butrius, & Abb. num. 4. in d. c. peruenit, ubi communem dixit, sequitur Oned. conf. 87. num. 56. Glos. tamen & Hostiens. in d. c. peruenit, contrarium asseruerunt.

94 Licet autè legitimatio nulliter facta nullo tempore prescribatur, sic ut ex cursu temporis cõfirmetur, attamen naturalis, uel spiritalis, legitimatus, qui per spatium 30. annorum, uel ultra, possedit paternam hereditatem longissimo tempore prescribit, ita ut exceptione munitus sit, sicuti etiã tam longissimi temporis præsidio tutus foret, nulla accedente legitimatione, ueluti in specie consulu it Bar. consi. 119. D. Dominicus, Bal. in d. l. nullo, num. 4. C. de rei uend. Caph. in d. l. nemo, num. 10. ff. de usufructu, pro leg. Balb. de prescript. in 4. parte 4. par. principal. nu. 72. ubi tamen post eundem Bal. & Sal. in d. l. nullo, quos sequitur Alex. consi. 73. circa primum, ad finem, in 3. concludit spirituum licet cum titulo iusto puratiuo errore, suffulco, non prescribere spatio longi temporis, quòd etiam Cuman. probauit in d. l. nemo, ff. de usufructu, pro legato.

De filiis non ex uero matrimonio natis, sed ex causa matrimonij legitimis.

S V M M A R I V M.

- 1 Legitimationis per matrimonium magna est uis, & de illius effectibus, qui etiam exinde proueniunt inuixto patre.
- 2 Legitimi per matrimonium plus iuris assequuntur,

M. Antonij Peregrini

- sequuntur, quàm legitimati per rescriptum.
- 3 Legitimatío per matrimonium favorabilior est, quàm per rescriptum.
  - 4 Legitimatío per matrimonium plus relinqui potest, quàm filio ab initio legitime nato.
  - 5 Legitimatús per matrimonium coninetur in statutis loquentibus de legitimis, & naturalibus.
  - 6 Legitimatús per matrimonium præfertur in iure primogenitura post natis.
  - 7 Donatío per legitimatíonem filiorum ex subsequenti matrimonio revocatur.
  - 8 Legitimatús per matrimonium desinit omnino esse infamis, secus si per rescriptum.
  - 9 Legitimatús per matrimonium succedunt in feudis, secularibus, & ecclesiasticis, non sic per rescriptum.
  - 10 Idem est in emphiteuticis.
  - 11 Idem quoque est in patronatu ecclesiastico.
  - 12 Ac etiam admittuntur ad dignitates ecclesiasticas, ad quas vocantur legitime nati.
  - 13 Legitimatús per matrimonium subsequens admittuntur ad omnia, in quibus vocantur legitimi, & naturales.
  - 14 Sed an in dispositionibus, & provisionibus, hominum, pro filiis, & descendentibus, legitime natis, seu de legitimo matrimonio, contineantur, ambigua est questio, & ibi referuntur tenentes affirmatiuam.
  - 15 Legitimatús per matrimonium sicut iusti filij, & proprie legitimi.
  - 16 Consequuntur omnes successiones, quas habent illi, qui ab initio legitimi sunt.
  - 17 Et pari perfruantur fortuna cum natis post matrimonium.
  - 18 Et admittuntur ad ea, ad quæ, non nisi de legitimo matrimonio nati vocantur.
  - 19 Et exæquati sunt per omnia legitime natis.
  - 20 Et videntur usque ab initio nati de legitimo matrimonio.
  - 21 Legitimatús potest naturalis à Principe seculari, sic ut habeat successiones illas, quas habent illi, qui nascuntur de legitimo matrimonio.
  - 22 Dispositiones hominum à iure scripto recipiunt interpretationem.
  - 23 Legitimatús per matrimonium sunt favorabiles ex pluribus.
  - 24 Opinio pro matrimonio, & pro legitimatíone in dubio prævalet.
  - 25 Legitimatús per matrimonium ex complurium sententia non sunt legitime nati, ac ideo non continentur in hominum dispositi-
- tionibus, de legitime natis, seu de legitimo matrimonio.
  - 26 Legitimatús per matrimonium repelli potest, ne succedat in fideicommissis, & feudis.
  - 27 Legitimatús per matrimonium inspecto initio nascendi, non est natus de legitimo matrimonio.
  - 28 Filiorum multe sunt species.
  - 29 Qualitas substantialis certo tempore requisita debet illo tempore adesse.
  - 30 Legitimatús per matrimonium non sunt adeo decorosi, pro ut legitime nati.
  - 31 De, & ex, dictío denotat causam materialē & intrinsecam.
  - 32 Verba factum naturæ & denotantia naturaliter accipienda sunt.
  - 33 Legitimatús per matrimonium differunt à legitime natis.
  - 34 Legitimatío non retrahitur.
  - 35 Legitimatús per matrimonium in primogenituris nõ præfertur illi, qui ante cum fuit natus de legitimo matrimonio, quàmvis legitimatús per naturam maior sit.
  - 36 Facta pro infectis haberi nequeunt, & e contra.
  - 37 Verba cui non conveniunt, non etiam conveniunt dispositio.
  - 38 Legitimatús per matrimonium inspecto communi usu loquendi, non sunt de legitimo matrimonio.
  - 39 Legitime an quis sit natus, tempus partus, non conceptionis, inspicitur, nisi tempus hoc sit nascendi vitium.
  - 40 Geminatio plurimum potest.
  - 41 Legitimatús per matrimonium in legalibus ordinationibus habetur pro legitime nato.
  - 42 Legis dispositio facilius moderatur, declaratur, restringitur, & ampliatur, quàm hominis.
  - Dispositio hominis proprie ad sonum & litteram verborum est exaudienda.
  - 43 Legitimatús per matrimonium, ac etiam per rescriptum Pontificium, potest eligi in episcopum.
  - 44 Princeps iura, & testamentorum dispositiones immutare non potest.
  - 45 Natus post subsecutum matrimonium vere est de legitimo matrimonio.
  - 46 Legitimatús per matrimonium à successione fideicommissaria de filiis natis de legitimo matrimonio.
  - 47 Legitimatús per matrimonium, ut quis possit, plura requiruntur.

- 48 *Matrimonium cum serua, an contrahi possit iure ciuili, vel canonico.*
Legitimantur per matrimonium subsequens nati ex ancillis.
- 49 *Legitimantur per matrimonium subsequens filij nati ex parentibus, inter quos matrimonium consistere poterat, alias non.*
- 50 *Partus, an conceptionis, tempus spectandum sit.*
- 51 *Legitimantur filij per subsequens matrimonium, quamuis mater sit vilis conditionis.*
- 52 *Ignorantia de impedimento matrimoniali an proste fornicarij, ita ve contractio postea legitimo matrimonio, filij antea nati legitimetur.*
- 53 *Legitimatio per matrimonium quam cohabitationem inter parentes exigit.*
Legitimantur, iure canonico, nati ex soluto & soluta, licet non in domo reserua.
- 54 *Legitimatio per subsequens matrimonium exigit instrumentorum consecutione, alias filij non legitimantur.*
- 55 *Matrimonium iure canonico solo consensu citra aliam solemnitatem contrahitur.*
- 56 *Ius canonicum seruandum est in materia matrimoniali, & spirituali, etiam quò ad successiones bonorum spiritualium ex causa matrimonij proueniens.*
- 57 *Filiorum legitimandorum consensus an requiratur in legitimacione per matrimonium.*
- 58 *Et sufficit consensus expressus, vel tacitus, & per ratihabitionem.*
- 59 *Matrimonium contractum in ultimo uite spiritu legitimat filios iam susceptos quò ad omnia.*
- 60 *Legitimantur per matrimonium filij ante nati, licet de medio interceserit impedimentum.*
- 61 *Matrimonio subsequenter inter auum, & auiam, an legitimetur ne pos ex filio premortuo.*
Nepos an legitimetur facta aui, item an factò patris quò ad auum.
- 62 *Filij nati ex uero, & legitimo matrimonio ueniunt in quacunque dispositione de filijs.*
- 63 *Matrimonium inter infideles contractum iuxta eorum mores, si postea conuertantur ad Christi fidem, ratum manet, & proles inde nata legitima est.*
- 64 *Matrimonium presumptum presumptione canonis reddis filios legitimos.*
- 65 *Matrimonium quando dicatur in faciem ecclesie contractum.*
- 66 *Filij nati in matrimonio putatiuo, ambobus, vel altero coniugum ignorante, legitimi sunt.*
- 67 *Ignorantia in dubio presumitur in impedimentibus matrimonium, qua in facto sit.*
- 68 *Error etiam iniustus in matrimonio putatiuo sufficit.*
- 69 *Ignorantia iuris an excuset.*
- 70 *Filij cõcepti in matrimonio putatiuo, etiam post litem contestatam legitimi sunt.*
- 71 *Filij nati in matrimonio putatiuo, pendente appellatione, & sententia contra matrimonium lata, an sint legitimi.*
- 72 *Filij nati in matrimonio putatiuo sunt legitimi & naturales ac de legitimo matrimonio nati.*
- 73 *Non tamen per putatiuum publice contractum legitimatur proles ex fornicatione precedente suscepta.*
- 74 *Clandestino in matrimonio nati, proles illegitima est, si obstitat aliquod matrimonij impedimentum, etiam à coniugibus ignoratum.*
- 75 *Filij nati in matrimonio inualido, parentibus scientibus, illegitimi sunt.*
- 76 *Sed an legitimetur, accedente dispensatione pontificia, discutitur ibi.*
- 77 *Papa an possit dispensare super matrimonio inualido.*
- 78 *Papa dispensatio super matrimonio inualido an legitimet prolem iam susceptam.*
Dispensatio super matrimonio inualido, an legitimet prolem iam susceptam.
- 79 *Pape licentia de persuerando in matrimonio iam contracto nulliter, an legitimet prolem iam susceptam.*
- 80 *Papa quandoque dispensat super matrimonio ex nunc, quandoque retro.*
- 81 *Filij nati ex matrimonio dispensato post dispensationem equidem legitimi sunt & de legitimo matrimonio.*
- 82 *Papa in matrimonialibus, & in spiritualibus, potest omnia.*
- 83 *Dispensatio super matrimonij inualiditate an obtineri possit per filium postobitum patris.*

M. Antonij Peregrini

Articulus XXVIII.

SEQVITVR, ut uideamus de filiis per naturam, non tamen natis ex legitimo matrimonio, sed ex matrimonio causa legitimis:

Horum autē dū sunt species. Quidam, qui per subsequens matrimonium legitimantur: Alij autem, qui in figura matrimonij nati sunt. de singulis autem speciebus opportunū est uidere: Nam sæpe in fideicommissarij ordinationibus, ac in alijs hominum dispositionibus, uel etiam in successione ab intestato, de his disputare occurrit.

- 1 Capiō primā speciem de legitimis per matrimonium, circa quam prænotandū est, magnam, immo maximam esse legitimatōnis per matrimonium, uim: nam sic legitimati, uerē efficiuntur legitimi, ac iura suorum nanciscuntur, & in patris potestate recidunt, iuraque omnia legitimorum, & suorum, assequuntur in succedendo parentibus suis, actiue, & passiuē, ab intestato, uel ex testamento, & contra testamentum, ac etiam agnascuntur, & cognascuntur, agnatis, & cognatis, ac si ab initio ex matrimonio fuissent progeniti.

Sicuti hæc plene leguntur in l. cum quis, & in l. nuper, C. de natural. lib. in §. fin. Inst. de nupt. & in §. quibus, Insti. de hæred. quæ ab intest. defer. in §. dubitatum, in Auth. de trien. & sem. in §. fin. in Authen. de incest. nupt. & in Authen. quib. mod. eff. leg. & in Authen. quib. mod. eff. sui, in §. reliqui, & de iure canonico, in cap. tanta, & in cap. primo, ex. qui fil. sint leg. & succedunt cum alijs filijs legitimis, siue natis post matrimonium ex eadem, d. l. cum quis, & lege, nuper. siue etiam nati essent ex alia uxore præcedente, d. §. dubitatum, in Authen. de trien. & sem. ibi, nam & legitimorum pater obeunte eius uxore, & in §. si quis igitur dotalia. ibi, aut legitimum iam filiorum pater existens, in Authen. quibus mod. eff. sui, & iura hæc nanciscuntur filij sic legitimati, ex ui, & efficacia matrimonij, etiam inuito patre, & quàmuis in contractu matrimonij cum eorum matre cōtrarium protestaretur, sic post Iacob. Zoch. Cardin. Alexandr. in d. capit.

tanta, colum. 2 r. uersic. quarto, Lup. in c. per uelras, de donatio. inter uir. §. 2 o. col. fin. se quitur Siluan. consil. 3. sub numero 3 2. uer. quinimmo, Anton. Gabr. in tit. de legitima. conclu. 1. nu. 15.

- 2 Quocirca iura omnia, quæ habet legitimatus per rescriptum, de quibus in Art. ante cedēte, nu. 2 6. & infra, uel aliter legitimati, habēt etiam sic legitimati per matrimonium, & multo magis: nam hi habent successiones omnes, quas habent illi, qui ab initio legitimi sunt nati, ut in dictis iuribus, & præcise in d. §. reliqui, in illis uerbis, semel enim eos efficiētes legitimis, damus habere etiam successiones illas, quas habent illi, qui ab initio legitimi nati sunt, & succedunt in pluribus, quam legitimum per rescriptum.

- 3 Nil mirum, quia fauorabilior est legitimatio per matrimonium, quoniam peccatū corrigat, quàm per rescriptū, uel aliter, quæ non hunc operatur effectum, ad tex. in cap. iuuenis, & c. inter opera, ex. de sponsa. sicuti in specie tradiderit Tiraq. de iure primigen. q. 3 4. nu. 5 4. Octavian. in Pedemon. decis. 1 19. nume. 19. Burfa. consil. 1 8. nume. 2 3. Gab. conf. 2 1. nume. 3 2. idque ex pluribus deducitur.

- 4 Nam legitimatio per rescriptum, aut aliter, non potest plus relinquī, quàm uni ex legitimis, cui minus sit relictum, dixi in Artic. præced. numero 3 1. attamen legitimatio per matrimonium plus relinquī potest, quàm alteri filio legitimo, & naturali, quia habet omnes successiones, pro ut ab initio legitime natus, d. §. reliqui. ad hoc etiam textus in dicto §. fina. in Authen. de incest. nupt. in illis uerbis, & licentiam ei præstat, quo uult modo testari in sua sobole, & sic decidunt Angel. in §. & quoniam, in Authen. quibus mod. eff. sui, Decius in consilio 393. numero secundo, Hiero. Gabrie. consilio 2 1. nume. 39. Tiraq. d. loco, numero 50.

- 5 Item quàmuis dubium sit, an legitimatus per rescriptum ex statuto contineatur ad fœminarum exclusionem, de qua re dixi in præcedente Articulo: attamen constat legitimatum per matrimonium cōtineri, propter matrimonij fauorem, uti late concludit Anto. Butr. in cap. per uenerabilem, ext. qui fil. sint leg. quem sequitur Dec. consilio 1 5 5. numero quarto, & præterea idem Butr. & Imo. in cap. innotuit, ext. de elect. Abb. d. cap. tanta, nume. quarto, Tiraq. d. quæstio. 3 4. nu. 5 7.

& quia sic legitimatus plus habere potest, quàm alius filius, ut supra dixi.

Cuius quoque opinionis plures retulit auctores, Didac. in rubr. desponsal. parte secunda, capitulo octavo, §. secundo, numero 25. & ibi sub numero 23, post Guliel. Bened. in capitulo R. inuitus, in verbo, & uxorem, numero 181. concludit, hos admitti ad retrahendum agnatum ex lege statutaria.

Rursus quàmuis legitimatus per rescriptum, uti primogenitus non præferatur legitime nato etiam post illius legitimatorem ex vi legis, aut consuetudinis, præferetis primogenitis, diuersum tamen est in legitimatione per matrimonium, nam hic post natis legitimis, & naturalibus præferuntur. sic enim longe, lateque concludit Tiraq. d. questio. 34. præferuntur numero. 48. & numero. 58. Gabriel. consilio 21. numero 40. & est ratio differentiæ, quam dixi supra, numero quarto, quia legitimatus per matrimonium plus iuris habet in successione, quàm legitimatus per rescriptum.

Item licet dubium sit, an per legitimatorem de filio naturali reuocetur præcedens donatio, ad text. in lege, si unquam, C. de re uocan. donatio. nam perique relati in Artic. præcedente, numero 62. tenuerunt non reuocari, ne donatario præiudicium fiat, at tamen in legitimatis per matrimonium recepta est sententia, legi illi locum esse, Bal. in c. innotuit, ex. de elect. refert, & sequitur Ias. in Rubr. si. de lib. & posth. Angel. & Sal. in l. si totas, C. de reuocan. donatio. Ripa in d. l. si unquam, questio. 32. & Tiraq. num. 71. in glo. suscepit liberos.

Præterea quàmuis dubium sit, & super eo variant inter se auctores, an legitimatus per rescriptum designat esse turpis persona: Nam Bal. in l. generaliter, §. cum autem, C. de institutio. & substitutio. tenuit quòd ad huc sit infamis saltem infamia facti, & sequuntur plures relati à Tiraq. de nobilitate. cap. 15. numero 18. contra uerò tenuit ipsemet Bal. consilio 146. titulus Principis, lib. primo, sequuntur relati ab eodem, num. 20. at tamen in legitimatione per matrimonium constat, omnem penitus infamiam maculam aboleri, nam hi admittuntur ad dignitates, & honores, gloss. communiter recepta, in d. cap. innotuit, & est de re hac communis traditio, sicuti post Bal. Alexan. & alios tradidit idem Tiraq. dicto loco, numero 21. & de primogen. questio. 34. sub numero 56.

crederem tamen legitimatum per rescriptum, reintegratum ad honores, & dignitates, & aduersus infamiam maculam, pro ut in priuilegijs adijci solet, desinere esse infamem, & turpem personam, quoniam Princeps aduersus famam, & infamiam notam restituit.

Item quàmuis legitimati per rescriptum non succedant in feudis etiam secularibus, nisi expresse dictum sit, uel quia feudum sit honor, uel quia de præiudicio domini agatur, aut quia generalis sermo feuda non continet, sicuti est casus, ubi plene notatur, in capitulo primo, §. naturales, in titu. si de feudo fuer. controuer. at tamen legitimati per matrimonium absque dubio succedunt, Ifern. Beluis. Bal. Aluarot. Cardin. Alexand. Martin. Laud. Aluarot. & Afflit. in d. capitulo naturalis, Ioan. Andr. Anton. Buttr. Cardin. Zabarel. & Pet. Ancha. in capitulo lator, ext. qui fil. sint legit. Calderin. consilio quinto, sub rubr. de feud. Dec. d. consilio 155. colum. ult. cum concordantibus adductis à Tiraq. dicta questio. 34. numero 54. & latissime Siluan. d. consil. 3. numero. 49. Anton. Gabrieli. d. conclus. prima, num. 22.

Sic etiam licet in emphiteusi ecclesiastica legitimati per rescriptum non succedant, quia ecclesia hos sic natos abhorret, Bald. Sal. & Ias. numero nono, in lege, generaliter, §. cum autem, C. de institutio. & substitutio. Imo, & Alexand. in l. quod dicitur, ff. de uerborum obligatio. & idem Alexand. in lege, ex facto, §. si quis rogatus, col. 12. ff. de uerborum obligatio. in consilio 94. colum. tertia, in primo, & consil. 60. uis, in secundo, Dec. d. consilio 155. colum. ult. At tamen legitimatus per matrimonium in ea emphiteusi succedit, ob matrimonij fauorem, Imo, in d. lege, quod dicitur, Petr. Anchar. consilio 242. & ex tenore, Ias. d. loco, numero decimo, Dec. d. consilio, in ult. colum. Ruin. consilio 111. in primo, Gozad. consilio 25. Gabriel. dicto consilio 21. num. 29. & Ant. Gabrieli. d. conclus. 1. nu. 29.

Idem est in patronatu ecclesiastico, in quo succedit legitimatus per matrimonium, quàmuis dubitabile sit, an in eo per successione succedat legitimatus per rescriptum, de quo abunde per Roc. Curr. de iure patro. in verbo, Competens alicui, in prima questio. nu. 67. & infra, Lambert. parte secunda, lib. 1. questio. secunda principa. Artic. 29. per totum.

Quinimmo sic legitimatus admittitur,

M. Antonij Peregrini

- etiam ad ea, ad quæ non alias, nisi legitime nati, seu ex legitimo matrimonio admittuntur, ut est casus in c. innotuit, ex. de electio. cum glossa, que vult, sic legitimatum promovci posse ad episcopatus dignitatē, quam tamen non nisi legitime nati adipiscuntur, c. cum in cunctis, ex. eo. ti. & illa gl. communiter utrobique in dictis iuribus recepta legitur, ut per Abbat. d. c. innotuit, numero 17. Dec. numero 11. Boer. decis. 159. & de his, & huiusmodi effectibus, plenissime Silvan. consil. 3. sub nume. 21. & infra, Gabriel. d. conclus. 1. nu. 21.
- 13 Porro in fideicommissis, & in donationibus, pro liberis legitimis, & naturalibus, palam est hos contineri, quia etiam sub hac forma includuntur legitimati per scripturam, ut plene dixi in Artic. precedente, & consuluit Bal. consilio 319. matrimonium, libro tertio.
- 14 Dubitatio autem maxima est, & in iudicijs sæpius controversa, quid in fideicommissis, feudis, emphiteuticis, donationibus, & concessionibus ab homine factis, alicui, & ab eo descendentibus, de legitimo matrimonio natis, vel legitime natis, an hoc casu, legitimati per matrimonium includantur, & continentur. Nam quod continentur, tenere infra scripti auctores, Paul. de Cast. in l. fin. C. de ijs qui ven. atat. imper. Abbas in d. cap. tanta, colum. secunda, Aret. in d. l. Gallus, §. si eius, Matth. Afilict. in d. c. primo, §. naturales, in 5. notab. post Andr. Iser. & Martin. Lauden. Dec. in d. c. cum in cunctis, numero 11. & in l. generaliter, numero 22. C. de institut. & sub. & in d. suo consil. 155. numero 7. Laf. consilio 168. in 4. Præpos. Alexand. in ca. lator. colum. 5. ext. qui fil. sint leg. Ripa in rubr. ff. si certum petat. num. 3. & in lege, ex factis, §. si quis rogatus, numero 47. ff. ad Trebel. & in rep. d. leg. si vnam, numero 86. Gozadin. d. consil. 25. num. 3. Paris. consil. 13. num. 33. & in fra. & consil. 15. in secundo, Socin. iun. consil. 39. numero 63. & consil. 63. numero 22. in 3. Boer. decis. 159. in fine, Natta consil. 62. 8. numero 18. & seq. Silvan. consil. 3. nume. 22. Crau. consil. 591. nume. 1. Cæphal. 111. nu. 4. Sfor. Oddo, qui de communi affirmat, in tract. compendioso, in fine, numero 6. sed ultra hos addo ego Per. Duen. in reg. 350. ampliat. 8. Anton. Gabriel. de legitimat. lib. 6. conclus. prima, numero 90. Hier. Gabr. consilio 21. in quarto dubio, vbi de com-
- muni, Angussol. consilio 74. lib. 6. Didac. de sponsal. in 6. par. capit. 8. §. 2. numero 31. plenissime omnium Franc. Bursat. consilio 17. & consilio 18. & in maioribus ac primogenijs, Lud. Molin. de maior. Hispan. libro tertio, capitulo primo, numero decimo.
- 15 Rationes huius primæ opinionis plures sunt, primò, quia hi sic legitimati proprie sunt legitimi, & iusti filij sui, & in potestate patris, d. l. cum quis, & l. nuper, C. de natur. liber. & §. dubitatum, in Authen. de inces. nupt. vbi quoque proprij, perfecti filij, & sui appellantur, & in d. §. fin. in Auth. de trien. & semis. & in d. §. reliqui, & sic per ea iura argumentatur Gabriel. in cod. consilio 21. num. 34.
- 16 Secundò, quia isti consequuntur omnes successiones, tam ab intestato, quam ex testamento, & contra testamentum, quas habent illi, qui ab initio legitimi sunt, ut inquit tex. in §. reliqui, in Authen. quib. mod. effc. sui, & in d. §. dubitatum, in Authen. de incest. nup. igitur habebunt ex testamento successiones illas, ad quas vocantur legitime nati, seu de legitimo matrimonio procreati.
- 17 Tertio, hi sic legitimati pari perfruuntur fortuna cum natis post matrimonium contractum, d. lege, cum quis, & lege sequē. sed nati post matrimonium proculdubio in substitutionibus, & conditionibus de legitime natis continentur, Aluarot. in d. §. naturales, Ruin. consilio 92. numero octavo, in tertio, ergo & legitimati. nam absurdum vide retur, ut qui postea nascitur, legitimati sint ad successione: priores hered., qui causam dederunt, illegitimi sint, & sic arguit text. in d. l. cum quis, & in d. §. dubitatum, & in §. fin. in Authen. de trien. & sem. & in d. §. reliqui.
- 18 Quarto, quia hi admittuntur ad ea, ad quæ non nisi de legitimo matrimonio nati habiles sunt, d. cap. cum in cunctis, & capit. innotuit, cum gloss. ext. de electio. dixi supra, numero 9. igitur ad fideicommissa, & feuda, sic conditionata habiles erunt.
- 19 Quintò, quia sic legitimati sunt exæquati in omnibus legitime natis: igitur par omnia erit conditio, consequens probatur ex notata in lege prima, ff. de leg. 2. & in l. si quis seruo, C. de furt. antecedens autem probatur ex tex. in §. sit igitur licentia, in Auth. quib. mod. nat. effc. leg. ibi, nihil à legitimis pen-

tus differentes, & in d. §. reliqui ibi, damus habere successiones illas, quas habent illi, qui ab initio sunt legitimi. & in d. §. dubitatum ibi, & omnia habere, & quæcunque huiusmodi appellationem decent. & in materia favorabili, planum est, licere arguere ab uno equiparatorum ad aliud, vti declarat Arer. in d. l. Gallus, §. si eius, colum. penul. & in proposito sic latè arguit Gabriel. d. conf. 21. num. 37.

20 Sexto, quia tex. in d. l. cum quis, in fine, C. de natur. lib. appellat hos sic legitimatos ex matrimonijs natos esse, ideoque per illum text. videtur induci, quòd vsque ab initio isti videantur nati ex legitimo matrimonio, quasi inter eos usque a principio præcesserit maritalis affectio. & sic Abb. sensuit in d. c. tanta, sub numero primo, & sub numero septimo, Anton. Rosel. de legitimat. per matrimon. in tit. de cau. fin. seu eff. legitimat. in princ. Cardin. Alexandr. in d. c. per venerabilem, fol. 14. per tex. in d. l. cum quis, sequitur Ripa in d. §. si quis rogatus, numero 47. Guliel. Bened. in rep. ca. Rainutius, in glos. & vxorem, nume. 181. vel saltem videtur, quòd isti usque ab initio habuerint statum legitimatitatis implicitum, quia macula erat purgabilis, ut inquit Gabriel. d. conf. 21. sub numero 35. & numero 39. vel saltem ex die matrimonij videantur regenerati, ita quod pro legitime natis habeantur, & repentur, quòd ad omnes iuris effectus, ut Canonista dicunt in d. cap. cum in cunctis, & in d. capit. tanta, Ripa in rep. d. l. si vnquam, in 32. quæstio. Alciat. conf. 51. libro 9. vbi ita arguit, Hier. Gabriel. d. conf. 21. sub numero 35. & 36.

21 Septimo, quia Princeps secularis potest per scriptum legitimare naturales, ita ut habeant successiones omnes, ac si essent legitime, seu de legitimo matrimonio nati, consequenter, vti in fideicommissis, & feudis, sic conditionatis succedant, Alexand. consilio secundo, in primo, Socin. consil. tertio, in tertio, Dec. consil. 316. & 624. Ruin. consilio 165. in secun. dub. in secundo, & idem Ruin. consilio 76. numero 12. in 3. Gozadin. d. conf. 25. Afflic. in d. §. naturales, numero 66. Paris. conf. primo, in secundo, Collegiū Patavinum inter cõsilia Mantua, conf. 191. lib. primo, Cepha. conf. 103. numero 4. Marzar. de fideicom. par. 2. quæstio. 30. Roland. conf. 83. num. 19. in tertio, Gabriel. d. consilio 21. nume. 35. Burlat. d.

consilio 18. nume. 6. & nume. 10. Bertazol. conf. 21. numero 37.

Et indubitanter sic Papa legitimare potest, quoniam super matrimonij radice constituere valet, vti dixi in Artic. præceden. nume. octavo. si igitur hoc potest Princeps per scriptum particulare, fortius poterit induci per legem generalem, disponentem legitimatos per matrimonium perinde haberi, ac si essent legitime, seu de legitimo matrimonio nati, quo genere arguendi vtrur Gabriel. d. consilio 21. numero 32. ubi declarat potèrius operari Principem per viam legis generalis, quàm per modum particularis priuilegij, allegando Dec. consil. 520. colum. penul. numero 10. Sarmien. in com. pen. Reg. Cancell. de non tollen. ius quæsit. quæstio. 15.

22 Octauo, quia hominum dispositiones à iure scripto recipiunt interpretationem, nisi aliud diuersum appareat ordinatum, tam in contractibus, quàm in ultimis uoluntariis, Bart. in lege, vt iurifurandi, §. si liberi, ff. de oper. lib. & in lege hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. vbi plenissime & Alexand. Socin. & posteriores omnes, & in leg. Galus, §. quidam recte, ff. de lib. & posth. & alibi quàm sæpissime, nec sine iusta ratione, quia lex publica, iusta atque sancta ac utilis, pro sui natura est, c. erit autem lex. 4. distinctio. & quod legi communiter pro bono publico recepta placuit, non facile in hominum particularibus actibus neglectum credi debet, & præsertim matrimonij fauore, ut statim dicam.

23 Nono, quia legitimatio per matrimonij sequelam fauorabilis admodum est, pro animarum fauore, ad correctionem peccati, & ad scandala euitanda, dixi supra, nume. tertio, & notat Calder. d. consilio 5. sub rub. de feud.

Qua ratione ut facilius parentes moueantur ad matrimonij contractionem, publico iure in matrimonij, & susceptæ prolis, fauorem, constitutum fuit, hos sic natos omnia iura assequi, ac si ab initio nati fuissent de legitimo matrimonio, d. §. reliqui, & pro moueri posse ad omnia, quæ spectant ad natos de legitimo matrimonio, d. cap. cum in cunctis, & dixi supra, nume. 12. igitur & ad fideicommissa, & feuda sic conditionata, nam & matrimonij, ac dotium fauore pro bono publico, aduersus fideicommissa, lege communi statutum reperitur, in authen.

P p 3 Res

M. Antonij Peregrini

Res quæ, cum sua materia, C. comm. de legat.

- 24 Decimo, quia in dubijs capienda est opinio, quæ fiat pro matrimonio, & pro legitimatione, & habilitatione proles, etiã quod alia opinio videretur preponderare, Abb. in c. fin. ex. de iudic. & in c. 2. num. 3. ex. de cognat. spirit. In fin. l. r. nu. 8. & Socin. iun. nu. 71. ff. sol. matri. Bursat. d. conf. 18. sub num. 10. vbi ita arguit.
- 25 Contrariam opinionem tenuerunt permulti alij grauissimi auctores. Bal. qui nunquam variavit in l. filium diffinimus, in primo nota. ff. de his qui sunt sui, in l. Paulus, nu. 4. ff. de sta. hom. in d. l. Gallus, §. si eius, in fine, in c. innotuit, nu. 12. ex. de electio. conf. 29. Ad euidentiã, in 3. & confil. 367. quidam tres, in 5. & idem Bald. in d. c. 1. §. naturales, sequuntur, Angel. in sua disputa. Quidam nobilis, Butr. in d. c. per venerabilem, sub nu. 17. Imo, d. c. innotuit, col. vlt. Alex. conf. 59. in 7. vol. ubi sic plene consuluit, & secundum eius consilium, bis, & ter iudicatum fuisse in supremo Mediolani Senatu, retulit Alciat. conf. 187. lib. 9. & in codè vol. conf. 59. num. 3. cuius quoque opinionis, fuerunt Rosel. in tract. legitimitio. in prima parte, in §. ultimo videndum est, nume. 6. copiose Rimin. sen. confil. 543. per totum, Barbat. in rep. leg. cum acutissimi, nume. 251. C. de fidei commiff. fensit Aret. in d. §. si eius, colum. penult. ad finem, Guido Pape, quæstio. 482. clare aurem Curt. sen. conf. 73. colum. 27. vbi huius quoque opinionis recensuit Bened. de Plumbino Card. Alexan. in rep. d. cap. per venerabilem, §. quod autem, sub nume. 104. versic. iuxta prædicta, Lucas de Penna in leg. eos, C. de his qui spon. mun. pub. colum. antepen. Albert. Brun. de stat. excluden. artic. 12. nume. 76. Dec. confil. 155. colum. vlt. Sigism. Lofred. conf. primo, nume. 49. pulchre Ruin. conf. 92. in primo dubio, lib. 3. Curt. iun. de feudis, in primo membro 3. part. principalis, sub nume. 41. & in suo confil. 64. nume. 12. Ludou. Sard. in tracta. de legitimitat. per matrimon. in ver. sicu. quarto videndum est, Socin. quoque iun. licet in confil. 39. nume. 63. & pariter in confil. 63. nume. 56. in 3. non eligat utra harum opinionum verior sit, quia in casibus illis non erat sibi necessarium opinionem deligere: attamen in confil. 12. per totum, in quarto, plene respondit aduersus substitutum, secuti quoque sunt cæteri posteriores,

Vbert. Zucar. in rubr. ff. si cert. petat. nume. secundo, Mantua conf. 38. nume. 12. in primo, Natta confil. 602. in primo dubio, & conf. 624. nume. 14. Bero. confil. 167. in secundo, Caphal. conf. 82. nume. 12. & conf. 110. nume. 12. & 13. & 276. nume. 11. & iterum confilio 364. Roland. Val. confilio 190. in secundo, Decian. conf. 8. numero 12. in secundo, plenissime Rimin. iun. conf. 222. per totum, Bertazol. confilio 52. ubi pulchre, & confilio 117. num. 17. Menoch. confilio 16. nume. 6. in primo, & 173. nume. 71. in secundo, Mantica de coniectur. li bro undecimo, tit. 12. sub numero 14. cum sequentibus, & in istis locis Doctores supra relati loquuntur in fidei commissis, & feudis, conditionatis ad fauorem filiorum legitime natorum, uel de legitimo matrimonio.

- 26 Rationes huius opinionis sunt istæ, quæ vnum præsupponunt, videlicet testatorem, ac contrahentes in fidei commissis, feudis, & alijs successiuis ordinationibus secludere posse legitimatos per matrimonium, uel aliter, quod quidem præsuppositum indubitabile est, inspecta latissima potestate, testandi, fidei committendi, & legem in rebus suis dicendi, à iure liberis hominibus attributa, ad tex. in lege, verbis legis, ff. de uerborum significatio. in §. disponat, in Authent. de nupt. in lege, ex factò, ff. de hæredib. instituen. in lege, legem, C. de pact. & in lege, legem, C. de pact. conuen. & notauit Marzar. in suo Epitome, in secta. parte, quæstio. 30.

- 27 Prima igitur fundamentalis ratio est, quia testator, dum vocat legitime natos, uel natos, aut procreatos de legitimo matrimonio, respexit ad principium, & originem nascendi, ideo legitimitati postea per matrimonium non continebuntur, quia non est nostrum extendere scripturas, lege, comparationes, C. de fide instrum. & sic arguit Bal. in d. §. si eius, in fine, & idem Bal. in d. §. naturales, & ut idem Bal. inquit d. confil. 367. considerauit naturam, non accidens, & plenius explicuit Aret. in d. §. si eius, colum. penult. ubi inquit, quod testator per ea uerba respexit ad legitimitatem per naturam, non pro ut est facta, & accidens, iuris auctoritate inducta per subsequens matrimonium, aut per rescriptum, & latius discurret Socin. iun. d. confilio 12. in quarto.

Secundò.

- 28 Secundò, quia plures sunt filiorum species: nam quidam sunt, qui ex iustis nascuntur nuptijs, alij ex coitu concubinario iure ciuili permisso, quidam verò ex coitu illicito; aliqui autem, qui post natiuitatem legitimi sunt; nonnulli, qui per naturam filij non sunt, sed per adoptionem. dum ergo testator in conditione, vel in dispositione vocat legitime natos, seu de legitimo matrimonio, ad primam conditionem filiorum respexit, igitur ad alios non est facienda extensio, ad præiudicium, vel grauati, vel substituti, quoniam à persona non est recedendum, l. si vnus. §. ante omnia. ff. de pact. l. si ita stipulatus. §. Chrisogonus. ff. de verbo. oblig. l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de libe. & posthu. & in specie sic arguit Bald. d. consil. 367. & latè Rimin. sen. d. consil. 543. num. 9. & 10. Dec. d. conf. 88. nu. 13.
- 29 Tertiò, quia qualitas legitimitatis, seu de legitimo matrimonio, fuit cõsiderata, & relata per testatorem ad tempus natiuitatis, ergo illo tempore adesse debet, nec sufficit, quòd ex post superueniat. l. quid ergo, in principio, ff. de his qui not. infam. l. in delictis, §. si extraneus, ff. de noxa. & l. Tribunus, ff. de testam. mil. & fuit argumentatio Bal. d. consil. 367. & latè Alexan. d. consil. 5. num. 3. & eo maximè, vbi qualitas à disponente cõsiderata substantialis est: nam superueniens post, nõ inuat, l. obligari. §. tutor. ff. de auct. tut. l. his verbis, §. interdum, ff. de hæred. instit. l. matrem, C. de proba.
- 30 Quartò, quia dum testator vocat legitime natos, decorem successorum respexit, ad l. non tantum, §. si emancipatus, ff. de contratab. sic Bal. in eodem consilio, & est non inelegens consideratio, nam qui ex iustis procreantur nuptijs, honorabiles in familia sunt.
- 31 Quinto, quia illa dictio, de legitimo, seu ex legitimo matrimonio, pro sui natura denotat causam proximam, immediatam, & materialem, l. si eo tempore, ff. de pecul. l. 1. §. emancipatus, ff. de coniung. cum emanci. lib. l. 1. §. ex incendio, ff. de incend. rui. & nauis. & l. non dubium, C. de legib. cap. cum causam, ext. de elect. notat Barto. in l. 1. §. si plures, in 1. quæst. ff. de exercit. pulchrè Bal. in cap. cum in veteri, ext. de elect. vbi quòd dictio, de, denotat eandem substantiam, sequitur Corn. consil. 53. num. 2. in primo, & plura in materia harum præpositionum, scripsit Lucas de Penna in l. 2. C. de his qui ex pu-

bl. ratiocin. lib. 10. & in l. qui per potetiam, C. de om. agro defer. & in l. omnes, col. 15. C. de decurion. ubi plenissimè, ideoque legitimi per matrimonium non videtur contineri, quia non sunt nati immediate, & de materia matrimonij, sicuti præpositiones illæ videtur desiderare, & sic arguunt Zucard. Ceph. Dec. & Mantica, in locis præallegatis.

- 32 Sextò, quia uerba illa, natos, seu procreatos, de legitimo matrimonio, factum naturæ denotant, ut scilicet naturaliter nati, aut procreati sint de matrimonio, igitur naturaliter accipienda erit dispositio hæc, non ciuilitatis iuris fictione, seu interpretatione, ad l. fin. C. de ijs qui uen. at. impet. & d. l. filium diffinimus, cap. statutum, de rescrip. in 6. & est argumentatio Bal. d. c. innotuit, col. penult. ubi inquit, quòd legitimatorius est actus præposterus ad legitimam natiuitatem, sequuntur Natta consil. 602. col. prima, Roland. d. consil. 100. nu. 29.
- 33 Septimò, quia legitimitas per matrimonium quàmuis efficiantur similes legitime natis, & ex lege attribuantur illis successiones, quas habent isti: attamen inter se differunt, quia ab initio non sunt legitime, seu de legitimo matrimonio nati, ubi clare præsupponit tex. in d. §. reliqui, ibi, semel enim efficientes eos legitimos, damus habere successiones illas, quas habent illi, qui ab initio legitimi sunt, & quia non omne simile est idem, l. quod Nerua, l. depo. igitur dispositio hominis relata ad unum casum, non debet proferri ad alium casum similem, quia cõditiones debent impleri in sua forma specifica, l. in testamento, ff. de conditio. & de monstra. l. Meuius, & l. qui hæredi, ff. eod. & eo magis, quia in primis successorum de conseruatur, non autem tantum in istis. & est consideratio hæc de mente Bal. in dictis locis, & latius discussa à Rimin. sen. d. consil. 543. nume. 7. & 8. Alexand. d. consil. 5. & Rol. Val. d. consil. 100. nu. 34.
- 34 Octauo, quia legitimitas pro sui natura non trahitur retro, §. liceat igitur, ibi, & suos de cetero. & ibi, & hoc factò, exinde filios, in Auth. quib. mod. nat. effic. legit. & ibi notat Ang. & in §. illud, in Auth. quib. mod. effic. sui. & in legitimitas per rescriptum, in quibus terminis iura hæc loquuntur, indubitata est conclusio, sicuti communitè post Bartolin. l. Gallus, §. & quid si tantum, col. vlti. consentiant interpretes omnes,

nes, & in legitimatis per matrimonium late Ioan. Andr. in reg. sine culpa, in Mercuria libus, de reg. iur. in 6. in argumentis pro secundo genito legitime nato, & fenfir Bal. in l. benignus, ad finem, ff. de legib. præclare Alciat. Paradox. lib. 3. capit. 1. 2. vbi ad hoc ponderat text. in d. c. tanta. ibi, post contractum matrimonium, hoc ante eum, sic præfice textum illum ad hoc pòderauit Aretin. in d. l. Gallus. §. & quid fit tantum, num. 24. Tiraquel. de iure primogen. q. 34. num. 8. & infra, & est communis traditio. vnde colligitur legitimatum per matrimonium esse legitimum posthac, non antehac, vti dicebat Cepha. consil. 82. num. 20. Rolan. d. consil. 100. num. 37. consequenter non potest dici legitime natus, aut de legitimo matrimonio cessante retrotractione.

35 Nonò probatur ex vna communi traditione, quæ est, quòd in iure primogenituræ, is qui primò nascitur legitimus, & naturalis: præfertur legitimato post matrimonium; quamuis hic naturaliter primo natus fuisset, sic post Tancred. & Barr. Brixien. antiquos auctores, Ioã. And. in §. sine culpa. Henrich. Boich in d. cap. tanta. Alexan. d. consil. 5. nu. 7. Tiraquel. ad futuritatem, d. q. 34. Io. Brunel. in tract. de sponsa. & matrimo. num. 31. Soc. iun. consil. 52. num. 7. lib. 1. Silvester Aldobran. in §. fin. num. 14. Insti. de nup. Lud. Molin. de maior. Hispan. lib. 3. cap. 1. nu. 7. Cardin. Alban. in suis lucubrationibus ad Bar. in d. l. filium diffinimus, quibus in locis concordantes referuntur. & est ratio, quia in iure primogenituræ consideratur nascendi initium, ut is, qui primo legitimus nascitur, sit primogenitus, & eidem ius quæretur, quod quidem per alios sequentes natos, & legitimos, non potest sibi auferri: igitur pari ratione, cum ad exclusionem substituti, uel ad onus grauati, ponitur, vt quis sit legitime natus, nascendi initium erit spectandum.

36 Decimò, sicut facta pro infectis haberi non possunt. l. in bello. §. factæ. ff. de capti. l. verum. ff. de reg. iur. per quæ iura Bal. notabiliter, in cap. contingit, ext. de dolo, & notum. colum. secunda, dicebat, nunquã procedere fictionem, quoad veritatem inducendam. neque enim legum auctoritas, quæ naturalia sunt, diuellere potest. l. 1. ff. de vsufru. earum rerum. §. sed naturalia. Insti. de iure natu. ita per contrarium, quæ facta non sunt, pro factis haberi non possunt: ac idcirco impossibile est, vt qui per naturam non est legi-

time natus, sit natus legitime, & hoc argumento in materia primigeniorum, vtitur Tiraquel. d. q. 34. num. 22. & Rolan. Val. d. consil. 100. num. 37. Quocirca in his, quæ sunt iuris, in quibus factum aliquod intercedere oportet, si quidem lex fingat factum intercessisse, illud est per fictionem, veluti in tacita stipulatione dotali, Bar. in repe. l. si is qui pro emptore, in 3. quæst. princ. versic. querendum est. ff. de vsucap.

37 Vndecimo, cui non conueniunt verba, non etiam conuenit dispositio per ea imposita. l. 4. §. toties. ff. de dam. inf. l. hoc accusare. §. omnibus. ff. de accusat. cum alijs, per Dec. consil. 466. colum. penul. & sic arguit Soc. iun. d. consil. 12. num. 14. Item quia hi non sunt simpliciter legitimi, sed secundum quid, ideoque ad hos dispositio de natis ex legitimo matrimonio non est referenda, per regulam in l. hoc legatum, ff. de leg. 3. accedit, quia à proprietate verborum non est recedendum. l. non aliter. ff. de leg. 3. & præterea, quòd limitata causa limitatum quoque producit effectum. l. in agris. ff. de acqui. rer. dom. ideoque limitata conditio, uel dispositio, ad natos de legitimo matrimonio, ad hos propriè, secundum verba, restringi debet.

38 Duodecimo, quia communis vsus loquendi nõ habet legitimatos per matrimonium, pro natis ex legitimo matrimonio: ideoque inspecto communi loquendi vsu, iuxta quæ testatoris uerba exaudiri debent, ad l. librorum, §. quod tamen Cassius. ff. de leg. 3. & l. Labeo, ff. de sup. leg. de his testatoris sermo non intelligitur, sic arguit Cepha. d. consil. 82. num. 18. & 19. 276. nume. 25. Dec. d. consil. 88. num. 24. vbi post Dec. consil. 275. num. 5. inquit, non esse necessarium probare de isto communi vsu loquendi, quia notorius est.

39 In questione hac perdifficili, scio nõnulos pòderasse, an dictum fuerit de filijs procreatis, an verò de natis ex legitimo matrimonio: quæ sanè distinctio inutilis est, uel quia vt inquit Bald. in l. benignus. ff. de legibus, quis non potest dici legitime natus, qui non sit legitime conceptus, per tex. in l. Paulus, ff. de sta. hom. vel & melius, quia licet possit esse, quòd quis sit conceptus in concubinato, deinde natus post matrimonium contractum, attamen in re hac, an legitime sit natus, non conceptionis, sed natiuitatis tempus spectatur, nisi utilius nascendi sit

fit conceptionis tempus: sic enim à Iustinia no diffinitum legitur in l. nuper. C. de natural. lib. & in §. si quis igitur dotalia, in Auth. quibus modis efficitur, infra dicam, nu. 49.

40 Nonnulli verò ponderarūt, an geminata de legitimis fuerit expressum, quia dictū sit sine filijs legitimis, & naturalibus, & de legitimo matrimonio natis, aut quia sæpe repetita sit qualitas illa, de legitimo matrimonio, nam geminatio magis enixam, & deliberatam disponentis mentem demonstrat. ad leg. Balista. ff. ad Trebel. & cap. si quis iratus. 1. quest. 1. cum suis concordantibus, & notarunt Bar. in l. cum scimus. C. de agricol. & censit. li. 1. Dec. consil. 181. col. 3. & in his terminis sic aduersus legitimum, responderunt Rinin. senior d. consil. 343. nu. 2. Dec. d. consil. 153. col. vlt. Ruin. d. conf. 92. nu. 14. in 3. vbi inquit in tali specie Bal. nullum habere contradictorem, & plene Bero. conf. 167. per totū, in secundo, Cur. iun. d. conf. 64. nu. 12. Socin. iun. d. conf. 12. numero 17. Caphal. d. conf. 82. num. 29. d. conf. 111. nume. 14. & 276. nume. 29. Decian. d. conf. 88. sub num. 15. ego autem super hac geminatione, legitimis, & naturalibus, & de legitimo matrimonio, non multum confido, quia illa adiectio, de legitimo matrimonio, potest uideri expressa ad excludendum legitimatos per scriptum, sicut etiam aduertit Sforc. loco præallega. sub num. 7. ideoque statim effectu operatiuo.

41 Cum autem res agitur in terminis simplicibus, adhuc contra legitimatum per matrimonium efficaciter obstant rationes supra consideratæ, & auctoritas Bal. Anton. Butr. & Alex. confirmata iudicio tot Illustriū scriptorum. Nec quicquam inuare videntur rationes, & argumenta adducta pro legitimitate, quia loquuntur in dispositione legis, non in dispositione hominis, sicuti aduertit, & resoluit But. in d. c. per venerabilem, colum. 19. sequuntur Præpos. in §. quod autem, nu. me. 40. Alex. d. consil. 5. colum. 2. Ruin. conf. 92. nume. 14. Socin. iun. d. conf. 12. num. 22. in 4. Caphal. d. conf. 276. num. 12. Roland. d. consil. 100. num. 43. & 44. in 2. & est uerissima resolutio, & si aliud senserit Sforc. loco supra allegato.

42 Nam mitius interpretatur legis ordinatio, quam hominis prouiso, l. Celsus, ff. de arbit. lege, amplius non petitur, ff. rem rat. hab. ideo lex quandoque moderat prouisionem legis, non tamen moderat, nec re-

stringit prouisionem hominis, glo. in lege, affiduis, C. qui potior. in pigno. & est ratio, quia prouiso hominis est lex sua particularis, d. l. legem, C. de pact. & §. disponat, in Auth. de nupt. cum similibus, & hominis prouiso facit cessare prouisionem legis, l. fi. C. de pact. conu. propterea dispositiones hominum, sectūm hominum uerborum sunt exaudienda, nec reducuntur ad iuris intellectum, quando uerborum sonus in sui significatione repugnat ordinationi iuris, sic ex pluribus deduxit Alciar. reg. 3. præf. imp. 32. nume. 9. ideoque, quamuis legis dispositio per uerba uniuersalia, ad habiles tamen restringatur, ad notata per Barto. in l. 1. §. nunciatio, ff. de oper. no. nunc. & illic late Ias. num. 5. sectus tamen est in hominis dispositione, sicuti ex pluribus notauit idem Ias. ibi. nume. 6. adducendo tex. cum glo. in l. cum pœna, ff. de arbit. & sic quoque Ruin. scripsit conf. 188. nume. 2. in 2. vbi sic refert fuisse de mente Alex. in l. 1. colū. 5. ff. de leg. 1. & quod notant feudistæ ubique, tenorem inuestituræ inspiciendum esse, & sic quoque post Ruin. notauit Caphal. d. conf. 276. num. 23. & plura in proposito, in hominis dispositione, & prouisione, ut uerba non restringantur, cum uoluit Caphal. conf. 199. nume. 7. & infra. Vnde quamuis lex in fideicommissarijs substitutionibus, quandoque subintelligat conditionem, si sine filijs, eā moderando ad filios legitime natos, d. l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & subtit. secus tamen est in conditione ab homine expressa, si sine filijs, nam hæc, pro ut uerba sonant, etiā naturales includit, nisi mens defuncti aliter coniecturata suadeat, d. l. ex factō, §. si quis rogatus, ff. ad Trebell. Rursus quamuis conditio, si sine filijs, a lege subintellecta, moderetur ad filios, qui tamen sint hæredes patris, diuersum est in conditione ab homine expressa, nam hi substitutum excludunt, quamuis non sint hæredes patris, sicuti plene notatur in lege, filiusfamilias, §. cum quis, ff. de leg. 1. & ego plene dixi in Artic. 28. num. 52. & 56. sic etiam licet forma a lege expressa per æquipollens quādoque adimpleri possit, secus tamen est in forma ab homine præscripta, nam hæc præcise seruanda est, sic arguit Caphal. d. conf. 276. nume. 12. vbi adducit Crot. in l. 1. in princ. num. 21. ff. de uerborum significatio. Quocirca in his, quæ pendent à iuris communis dispositione, uerū est, ut legitimatus

per

M. Antonij Peregrini

per matrimonium, ea iura omnia assequatur, quoniam lex matrimonij contrahendis, pro bono publico, in salutem animarum, & favore prolis, favere studuit, ac ideo iuris communis beneficia impartita fuit: quoad successiones ex legibus, quoad honores, & dignitates.

43 Nec obstat, quod de episcopo objiciebatur, nam in ea specie non agitur de præiudicio iuris tertij: nec de hominis, sed de legis constitutione moderanda, nil mirum aut ecclesia, quæ matrimonij enixè favet, vult legitimatos per matrimonium, in episcopos eligi posse, d. cap. innovuit, cum ibi notatis: immo etiam citra vinculum matrimonij Sedes Apostolica dispensat, & dispensare potest cum illegitimè natis, vti est casus in d. cap. cum Vintoniensis, extra de elect. vbi sic notarunt gloss. & Doctores, & sic argumentum obiectum resolvunt Riman. sen. d. conf. 543. nu. 12. Rolan. d. consil. 100. nu. 46. Menoch. d. conf. 16. nu. 23.

44 Non etiam obstat, Principem secularem de plenitudine sue potestatis, legitimare posse illegitimos, ita vt restituantur primæ nature, & habeantur, ac si essent legitime, vel de legitimo matrimonio nati, & proinde succedant in feudis, & fideicommissis sic conditionatis. Nam dupliciter respondetur, primò propositionem hæc dubitabilem esse, & fortasse non veram, quia Princeps iura testamentorum, & fideicommissorum subvertere non pot. l. si testamentum, vbi Bald. Ang. & Iaf. C. de testam. qua ratione, sic adversus consilium Collegij Paduani respondit Soc. iun. in eodem casu, conf. 165. num. 2. & iterum confirmavit conf. 76. num. 14. & 15. in 3. & est communis opinio, ut ait Paris. conf. 12. num. 148. in secundo. Et ante hos latè Ruin. conf. 80. nume. 8. in 3. vbi quòd sine causa non potest Princeps, & præterea, quòd opus sit clausula derogatoria ad leges derogatorias. Et iterum idem Ruin. conf. 95. num. 7. 8. & 9. Gratus, conf. 29. in secundo dubio, lib. 1. Cra. conf. 296. colum. 8. Dida. Variar. lib. 3. cap. 6. num. 7. plenissimè in fideicommissis, & feudalibus, Ceph. conf. 23. num. 40. conf. 66. in secundo dub. 111. per totum, & 117. in sec. dub. & 186. per totum. Mantica eodem loco, nu. 32. Dec. d. conf. 88. Arius Pinel. in repe. l. 2. in prima par. rub. cap. 2. nume. 18. C. de rescind. vend. Bero. conf. 118. nume. 58. & ita iudicatum fuisse Ferraria retulit Bertazo.

conf. 101. nu. 25. & apud nos indubitatum est per Senatus conf. 1567.

Secundò dato, quòd alia opinio prævaleret, cuius sanè dubij resolutio penderet à superiore potestate Principis, de qua re abundè scripti de iure fisci, in tit. Habent iura fisci. Respondetur, argumentum non obstare, quia hoc casu lex particularis, scilicet privilegium Principis, admitteret sic legitimatum.

45 Nec quicquam obstat, quòd natus post matrimonium excluderet substitutum, nam concedo, quia propriè in eo verificantur verba: non tamen inferitur, ut natus ante matrimonium debeat admitti, Cæpha. consil. 364. colum. 1. & nu. 52. Nec obstat tex. in d. l. cum quis, C. de natu. libe. & in §. si quis igitur. in Auth. quib. mod. eff. sui. vbi natus ante matrimonium, cum natis post, æqualiter succedere, constitutum legitur, quia secundum priorum causa, beneficium legitimisationis affectui sunt: nam dupliciter respondendo, primò tex. illum loqui quoad paternam bona libera, non quoad conditionata, secundò loqui in casu, quo compertum est, substitutum exclusum esse saltem per existentiam secundo natorum post matrimonium.

46 Benevole Lector, scias, casum hunc evenisse in civitate Paduæ: nam M. dom. Iacobus de Passeribus, de Genua, instituto Ioanne Dominico filio suo legitimo, & naturali, ac eidem substitutis descendètib. suis masculis, legitimis, & naturalibus, & de legitimo matrimonio procreatis, & non alter: eodem, vel eis quocumque decedentibus, sine filijs masculis legitimis, & naturalibus, vt supra de legitimo matrimonio procreatis, substituerat proximiores masculos, de domo sua legitimos, & naturales, & de legitimo matrimonio procreatos, in infinitum, cum autem defuncto Ioanne Dominico filio absque filijs, successio devoluta fuisset in D. Herculeum masculum proximiorè, de legitimo matrimonio procreatum, & hic successivè decessisset, relicto D. Alexandro filio legitimo per matrimonium subsequens: ingens fuit controverfia inter eum, ac inter M. D. Marium, quem constabat esse de legitimo matrimonio procreatum: nam pro D. Alexandro consultuerant Cæpha. & Menoch. ambo tunc ordinarij in Gimnasio Parvino: quorum consilij subscripserunt, Paganus de Ridido, Laurentius Castellanus, Marcus Antonius Musfarus, omnes insignes Lu-

reconsulti.

reconsulti. Ex aduerso autem consuluerunt pro dom. Mario, Decianus, Gaspar Fabianus, & Bartholomeus Siluaticus, ordinarij & ipsi in studio Patauino, & præter eos, Ludo uicus de Oddis, Franciscus Guidonus Iurif consul. & inter primarios huius Serenif. Dominij Assesores: nec non & Pau. Leonius Illustr. & Reuer. Episcopus Ferrariæ, cuius consilium est in suo volum. in ordine, decimum, & ego partem hanc tutatus fui, & post diutinas disputationes, & allegationes, sic contra Alexandrum iudicatum fuit per famosum Iurifcon. & Assesorem Do. Franciscum Angussolam, die 18. Maij 1581. & postea concordatum, & executum. est verum, quod in ea facti specie dictum fuerat de filijs legitimis, & naturalibus, & de legitimo matrimonio procreatis, & non aliter: & reperi sic etiam iudicatum fuisse in Senatu Sa baudia 1587. in casu, ubi erant substituti filij legitimi, & naturales, nati de legitimo matrimonio veri, & nõ ficti, vti retulit The sau. in decis. 196.

47 Videamus modo, quæ requirantur, ut per matrimonium subsequentes filij legitimari possint: de iure enim civili hæc omnia requiruntur.

Primò, quod mulier illa sit libera, & non serua.

Secundò, quod cum ea tunc, & tempore natiuitatis filiorum, potuerit matrimonium contrahi.

Tertio, quod vir ad eam habuerit consuetudinem.

Quartò, quod de isto matrimonio conficiantur instrumenta nuptialia.

Quintò, quod intercedat consensus filiorum legitimandorum. Hæc autem requisita probantur in iuribus supra allegatis, in d. l. cum quis, in l. nuper. C. de natu. lib. in §. fin. Instit. de nup. in §. quibus, Instit. de hæred. quæ ab inte. in §. fin. in Auth. de trin. & semis. in §. dubitatum, Auth. de incest. nup. in §. 1. in Auth. quib. mo. efficitur leg. & in §. reliqui & in §. generaliter, quib. mod. efficitur, & in d. cap. tanta, ext. qui fil. sint leg. & si quid istorum deficiat, filij ante nati, non legitimantur, sed qui postea nascuntur ex matrimonio, legitimi sunt. Bal. in l. neque sine. C. de nup. prope finem. Ang. Aret. in d. §. si. Instit. de nup. & est casus in l. si contra. C. de nup. discussuramus autem aliqua circa requisita hæc.

+3 Quò ad primum, de iure Cæsarium id sa-

tis apertum est: quia eo iure cum serua aliena matrimonium constare non poterat, l. cum ancillis, C. de incest. nup. Item filij nati ex ea coniunctione matris conditionem sequuntur, l. partum, C. de rei vend. vnde per subsequentes matrimonium legitimari nequeunt. Cum autem iure Canonum matrimonium etiam cum aliena serua scienter contractum teneat, saluo iure domini, cap. 1. & per totum, ext. de coniug. ser. dubium est, an filij exinde nati legitimi sint. & quidem gl. in d. c. 1. inquit, quod partus acquiritur domino, per tex. in l. & seruorum, ff. de statu hom. & in d. l. partum, & est communiter recepta, vti proficitur d. Abb. in eo loco, & idem Abb. in c. ex tenore, num. 7. ext. qui fil. sint leg. Bal. in d. l. cum ancillis. vnde etiam eo iure inspecto nihil agitur quoad legitimationem proli. hæc intelligas, ubi constat de seruitute matris, cæterum sententia lata pro seruitute contra matrem præiudicat filijs natis post litem contestatam: non autem natis ante, l. fin. C. de li. cau. sic idem Abb. in cap. quamuis, num. 29. ex. de re iud. si autem filij nati essent ex serua patris, equidem per matrimonium subsequentes cum ea ancilla, confectis instrumentis nuptialibus, filij iam nati efficerentur liberi, legitimi, & sui, prout postea nati, vti est casus in §. si quis autem. in Auth. vt libe. de cætero, dum tamen ex alio præcedente matrimonio legitimi filij non existant. sic enim moderauit tex. in §. fin. in Auth. de trien. & semis. glos. tamen ibi sensit moderationem hanc sublatam fuisse per posteriorem constitutionem, vt lib. de cætero. & sic sensit Imer. in auth. sed noua, & in auth. noua alia, C. de natu. lib. non tamen facile concedo, ut posterior constitutio, quia simpliciter loquatur, corrigat præcedentem, ad l. sed & posteriores, ff. de legib. & in l. 1. C. de inoff. dor. & in cap. cum expediat, de elec. & in 6. magna tamen est auctoritas glos. & Imerij.

49 Circa secundum, addo, vtroque iure id receptum fuisse, sic etiam textus præallegati iuris civilis, & in d. cap. tanta, expressè decidunt: veluti quia mulier esset affinis, vel tunc coniugata, vel vir tunc coniugatur, vel quia tunc tempore natiuitatis mulier esset iudæa aut saracena, cum qua matrimonium non potuisset contrahi, cap. caue. 2. 8. quæst. 1. in his omnibus casibus subsequens matrimonium non legitimet præcedentem prolem, quia coitus, ex quo filij fuerunt geniti, non poterat

poterat esse vxorius. sic post Hostien. Io. And. Vincen. & alios Canonistas tradidit Abb. in d. cap. tanta, num. 14. & est casus in l. Paulus, vbi Barto. & ceteri notarunt. ff. de statu hom. & in l. & si contra. C. de nup. & plenè consuluit Soc. iun. conf. 31. nume. 40. & inf. in 2. vnde Clericus non beneficiatus, nec in sacris constitutus, si concubinam tenet, & ex ea suscipiat filios: per subsequens matrimonium eos legitimat, quia rebus sic stantibus poterat cum ea matrimonium contrahere: si verò fuisset beneficiatus, quoniã rebus sic se habentibus matrimonium non poterat consistere: ideoq; licet beneficium renunciet, & eam superinducat vxorem, filij prius nati non legitimantur, d. l. Paulus, d. l. & si contra, sic Bart. in l. pen. ff. de concu. cuius opinionem, post Bal. Ang. Sal. Abb. Ant. de Rosel. Nicol. de Vbal. & alios, probauit Lup. in repe. cap. per vestras, in 3. notab. §. 2. num. 21. & idem quoque post Lud. de Sardis, Octauian. in Pedemon. decif. 154. in prima, & 2. colum. contra tamen tenuerunt nonnulli alij relati à Didac. de sponsal. in 2. par. cap. 8. §. 2. num. 5. & ab Ant. Gabriel. d. concl. j. num. 64. sed verior est Bar. opinio, quia vbi veritas consistere non potest, fictio operari nequit, l. qui ad certum. ff. loca. notat Abb. in d. cap. tanta. in fine & ex his infert Dida. post Præpos. & Ioan. Lup. natum ex monacho, aut moniali intra annum probationis legitimiari posse per subsequens matrimonium, quia his contrahere matrimonium non est prohibitum: idè est in nato ex soluto, & matre, quæ cum alio contraxerat sponsalia de futuro: latissimè Siluan. d. conf. 3. num. 20.

50 Hic autem congruè de duobus dubitare contingit: primò quid si tempore conceptionis matrimonium non potuisset contrahi, tempore uerò partus sic: vtrum tempus spectandum sit pro legitimitate sobolis, & quidem conceptionis tempus intendum esse signat tex. in d. l. Paulus, & sic senserunt Cy. & Paul. in l. ex libera, C. de suis, & leg. Saly. in l. filium, C. eo. Ant. Rosel. de legitima. colum. 8. & 9. Contra autem, quòd partus tempus spectetur, si sic parui vitulus sit, clarè deciditur in d. l. nuper, C. de nat. lib. vbi Saly. notauit, & in §. si quis igitur, in Auth. quib. mo. eff. sui, quibus consonat tex. in d. l. & seruorum, §. fin. ff. de sta. hom. & in §. sufficit, Instit. de ingen. & in specie sic senserunt Canon. glo. in cap. 2. ext. qui fil. sint leg. Hostiè.

Ioan. And. Butr. & Cardin. in d. cap. tanta, Henric. Boich. in cap. ex tenore, ext. eo. Didac. loco præallegato, sub num. 2. quorum opinioni accedit, quia iura in fauorem partus deferunt, ad l. qui in vtero, ff. de sta. homi. tum etiam, quia sobolis legitimitati plurimum fauent: sicuti notatur per Abb. post Alan. in cap. lator, ext. qui fil. sint leg. & ad tex. in d. l. Paulus, cuius responsum cõmendauit Imper. in d. l. & si contra. Responderet Didacus, quòd ibi per nouum consensum, ante partus natiuitatem, matrimonium prius inutiliter contractum, roboratum non fuerat: ideoq; illegitimè natus fuit. Verum est, quod Didac. vtr alioquin diligentissimus, non aduerterit ad Bar. in d. l. Paulus, vbi præcisè opponit de tex. in d. l. nuper, & soluit, quòd ibi coitus concubinarium iure ciuili erat licitus, ideo spectatur tempus, quod partui vitulus sit: in casu verò d. l. Paulus, coitus erat omnino illicitus, sequitur Bal. & Ang. & sic quoq; soluit Sal. in d. l. filium. Nec satis facit solutio Dida. quia Paulus iure conf. ponderat tempus conceptionis. an autem accedente dispensatione Pontificis filij nati ex matrimonio inualido retro legitimentur, dicam infra, num. 75.

51 Secundo occurrit dubitare, quid si matrimonium non poterat honestè contrahi, quia mulier esset vilis conditionis, aut meretricè quæstionem hanc ex professo reassumpsit Octauian. in d. decif. 154. vbi adducit tenentes pro, & contra, & refert iudicatum fuisse in Senatu Sabaudia pro legitimatione prolis, etiam quoad effectum succedendi in quibuscunq; bonis, & est verior opinio, vtroque iure inspecto: nam de iure ciuili constat, filios ex serua, & libera natos, per matrimonium subsequerter contractum legitimari, d. §. fin. in Auth. de trien. & sem. & §. fin. in Auth. vt libe. de cetero. aramen constat has esse viles personas, & sic in terminis arguit, & decidit Jaf. confil. 234. in 2. & de iure Canon. compertum est, matrimonium tenere cum muliere vilis, & infamis conditionis, contractum cap. inter opera. ext. de sponsal. lib. d. cap. primo, & per totum, de conjug. ser. vnde si matrimonia cum his contracta valent, de necessitate sequitur, ob matrimonij vim, vt iam suscepta proles legitimetur, & sic consuluit Paul. Cast. conf. 429. præsupposito, colum. 2. in 2. & sic quoque clarè decidit Abb. d. cap. innotuit, sub nume. 17. Soc. in l. sed est questit. ff. de lib. & posthu.

Ripa

Ripa in l. si vnquā. nu. 5. C. de reuoc. dona. Dec. conf. 1. 5. sub nu. 1. Alciat. Reg. 2. præ sumpt. 5. nu. 5. Boer. decis. 2. 40. late Siluan. d. conf. 3. nu. 40. usque 43. Didac. loco præall. sub nu. 9. ubi huius quoque opinionis recēdit Nic. de Vbal. Ioan. Lupi. & sic quoque censuerunt Lud. de Sardis, Præpos. Alexā. & alij relati ab Octauiano in eodem loco, ubi considerat, huiusmodi concubinas, frequenter, uilis, & infamatae conditionis esse: & sic quoque ex communi Gabriel. dicta concl. 1. nu. 5. 1. & licet à plerisque responsum fuerit, matrimonium quidem cum huiusmodi muliere ratum esse, & filios susceptos legitimari, quo ad honores, dignitates, sed non quo ad effectū successionis honorū, Ang. in §. sed aliud. in Auth. quib. mo. nat. effie. leg. Rui. conf. 2. 1. 1. num. 5. vol. 1. Cur. iun. conf. 1. 36. num. 9. Soc. iun. conf. 62. col. 2. in 1. & conf. 1. 2. col. 2. in 4. Cæpha. conf. 8. 2. nu. 1. 1. tamen à priori non est recedendum, quæ iurium, & auctoritate roborata est. nec quicquam obstat tex. in d. §. sed aliud, si recte ad uertatur, & ultra præcitatō pro legitimatis consulerunt Gabriel. d. conf. 2. 1. in primo dubio, Menoch. cōf. 1. 8. etiā quod pater fuisse persona illustris, Silua. latissime d. cōf. 3.

52 Tertia occurrit dubitatio, quid si ambo, uel alter ex concubinarijs, seu fornicarijs ignorasset impedimentum canonicū obstās matrimonio, an filij interim nati, secuto deinde legitimo matrimonio legitimetur. Gl. in uerbo, alium, in d. c. tanta, reassumit diffinitatem, & arguit utrinque, & per illū text. qui indistincte loquitur, sentit filios non legitimari, sequuntur Ioan. And. Butr. & Abb. nu. 8. ubi inquit, opinioem hanc uerissimā esse, quia danti operam rei illicitæ imputantur omnia, quæ eueniunt, quāuis præter illius cogitatū. c. ruā. ex. de homicid. contrariū tamē senserunt alij relati à Didaco, d. §. 1. nu. 16. Cur. iun. cōf. 2. 7. nu. 8. Rora Coffad. in titu. de sponsal. decis. 1. cum addactis ab Ant. Gabr. i. ti. de legitimat. cōc. 2. quia sicut ignorantia alterius coniugatur, ut filij nati in matrimonio putatio in legitimari, ad tex. in c. ex tenore, ex. qui fil. sint leg. & late inferius dicā, sic etiā operetur in concubinarijs, ut filij sint naturales, ac ideo legitimabiles per uerū matrimonium. Argumētatio hæc nullius est roboris, ex ratione supra à D. Abba. cōsiderata: nā qui matrimonio putatio erranter incubit, rei licite operā præstat: qui uero fornicat, illicitè agit, ideo quod inde eue-

nit, et cōtra suā uoluntatē, sibi imputatur, ut iā dixi. Secūdo inducit Didac. tex. i. c. quod nobis, ex. eo. qui tamē text. loquitur in natis ex matrimonio clādestino, postea per approbationē ecclesiæ recepto, & hi multum differunt ab illis, qui ex coitu fornicario prodi sunt, nam in actu fornicationis cōcurrere nequit ecclesiæ approbatio, unde hæc diffimilia sunt: quare prior opinio tenēda est, quæ et placuit Henr. Boich. d. c. ex tenore, col. 2. & eā quoq; probarūt Soc. iun. d. cōf. 3. 1. nu. 40. in 2. Sil. Aldob. i. §. si. nu. 2. 1. Inst. de nup.

53 Circa tertium requisitū, equidē de iure ciuili requirit, ut uir ad eā mulierē cōsuetudinē habuerit, & cum ea cohabitauerit, si nō affectu maritali, saltē cōcubinario. sic. nō indicat iura præallegata, tex. in d. l. cū quis. ibi, cuius cōsuetudine gaudebat, & in d. l. nuper. ibi, i suo cōubernio collocauerit, & in d. §. quib. Inst. de here. quæ ab int. ibi, in suo cōubernio copulauerit, & in §. si. Inst. de nup. ibi, ad quā pater cōsuetudinē habuerat. quib. quoque uerbis utitur tex. i. §. si. i. Auth. de incest. nup. & i. §. si qs igit. i. Auth. qu. b. mo. effie. sui. ibi, i schemate cōcubing. Cōcubina autē est, q̄ i domo retinet, l. si. vbi Bar. no. ff. de cōc. tū infert, q̄ nati ex muliere retēta extra domū, nō legitimantur per subsequēs matrimonium, ac idcirco spurij iure ciuili p̄ matrimonium subsecutum minime legitimantur, Bal. in d. l. nup. Sed licet de iure ciuili id satis cōpertū sit, p̄ ea iura, & p̄ tex. in §. 1. i. Auth. quib. mod. effie. leg. ibi, puro affectu: attamen de iure canonico in fauorē matrimonij, prolis, & animarū, latius materia hæc propagatur, ut fiat ad ualiditatē matrimonij, sufficit contra cū fore inter solutū, & solutā, licet nō in domino retēta, sic et sufficit ad legitimatiōē prolis ex eis susceptæ, cōfiterib. iugalib. ipfis, filios illos ex eis p̄genitos, Bal. in l. eā q̄. C. de fideic. nu. 2. 4. & sic cōfiterit Canō. oēs. gl. & Abb. sub nu. 17. i. d. c. innotuit, & idē Abb. d. c. tāta. nu. 1. 2. Ioā. And. in Reg. sine culpa, in Mercu. plene Dec. d. cōf. 1. 5. 5. Did. d. loco, nu. 4. Sil. d. cōf. 3. sub nu. 2. 0. & est cōis traditio, Gab. d. cōc. 1. nu. 5. vbi tñ iqt, & male, q̄ in successiōib. seruaretur ius ciuile, & cū cōi trāfuit quoq; Sil. Aldob. in d. §. si. nu. 8.

54 Quatenus autē pertinet ad quartū requisitū de dotalibus seu nuptialibus instrumētis, illud quidē de iure ciuili necessariū ē, adeo ut si quis mulierē, ex qua iā susceperat filiū, superinducat uxore nō cōfētis instrumētis, & ex hac postea aliū suscipiat filiū, hic uel licet Marc. Ant. Peregrini. Qq̄ gitime

M. Antonij Peregrini

gitime nat⁹ vniuersaliter succedet, alius autem
 antea generus vti naturalis, nec legitimatus,
 ob instrumentorū defectu, in partem nō suc-
 cedit, sic Bal. eleganter in lege, neq; sine, C.
 de nupt. & in l. Iulianus, ff. de iure dot. & in
 l. si qua illustris, C. ad orlic. & sic, vt ob defe-
 ctum instrumentorum dotalium in foro Cę-
 saris repellatur a successione, tradiderūt An-
 gel. Perus. consil. 29. Lucas de Pen. in l. 3.
 col. 2. C. de his qui spon. mun. sub. Cur. iun.
 d. conf. 136. per totū, Socin. iun. d. conf. 52.
 col. 2. in 1. & Philip. Fran. in d. c. tanta.

55 Iure tamē Canonum solemnitas hęc nec-
 cessaria non est, quoniam solo consensu sub-
 stantiat matrimonium citra alias solemnita-
 tates, c. matrimonium, 17. q. 2. glof. fin. in
 c. ex publico, ex. de conuers. coniug. Abb.
 per illum tex. in c. cum locum, ex. de sponfa.
 & l. nuptias, ff. de reg. iur. ubi Dec. plenissi-
 me scribit: idcirco remotis nuptialibus in-
 strumentis matrimonium ualere, & prolem
 quo ad omnes effect⁹ etiam successionis ex
 testamento, & ab intestato legitimari, fate-
 tur communiter Canon. in d. c. tanta, Abb.
 in 1. notab. ideoque eam solemnitatem iure
 Canonum abrogatam professi sunt Bald. in
 d. l. cum quis, C. de natur. lib. & in auth. ma-
 ximis, C. de nupt. Ang. Aret. in §. fin. Insti-
 de nupt. & sic ex facto obtinuisse, refert Bar.
 in §. tribus, in Auth. quib. mod. eff. sui. Con-
 sultuit Iaf. consil. 168. num. 7. uolu. 4. Dec. d.
 conf. 15. late Par. conf. 13. nu. 49. in 2. Di-
 dac. loco sæpius allegato, sub nu. 8. Siluā. d.
 cōf. 3. nu. 30. & decisum fuisse in Senatu Pe-
 demō. retulit Theffa. decif. 83. cū alijs con-
 cord. adductis ab Ant. Gab. d. concl. 1. nu. 9.

56 Et cū agatur de materia matrimonij cō-
 trahendi, præualent iuris canonici constitu-
 tiones, quoniam res spiritalis est, c. pen. &
 fin. ex. de fec. nupt. Bar. in l. priuilegia, C. de
 sac. san. eccle. Bal. in c. ex transmissa, col. 1.
 ex. de resti. spol. Abb. in c. ecclesia S. Marię,
 col. 6. ex. de constitut. Ruin. conf. 211. nu. 4.
 in 1. Paris. conf. 29. col. 1. lib. 3. & præualent
 nedum quō ad ordines clericales, sed etiam
 quō ad successiones, & alia consecutua à le-
 gitimationis effectibus, Bal. eleganter in d. l.
 Paulus, ff. de sta. hom. & præcisē Curt. iun.
 conf. 7. num. 6. Natta conf. 473. num. 3. O-
 ctavian. in d. decif. 154. num. 9. & sensit quo-
 que Didac. loco sæpius adducto, Siluan. d.
 conf. 3. nume. 2. cum alijs adductis a Thef-
 sau. loco præcitato, quāuis contra senser-
 rint, Cardin. Alexan. d. c. tanta, q. 10. & con-

sulendo Soc. iun. conf. 52. col. 2. in 1. Syl. Al-
 dob. in d. §. fin. in fi. Insti. de nupt.

57 Quatenus autem attinet ad quantum re-
 quisitū, quōd requiratur filiorum legitiman-
 dorum consensus, per text. in d. §. generali-
 ter, in Auth. quib. mo. eff. sui, adde in hoc
 puncto extare contrarias opiniones. Nam
 Guliel. Cun. Alber. Bal. & Pau. in l. beni-
 gnus, ff. de legib. senserunt filium inuitum
 non legitimari, etiam per subsequens matri-
 monium, & eorum opinionē sensit Siluan.
 d. conf. 3. num. 3. 6. Angel. Aret. in §. fin. nu-
 me. 6. Insti. de nup. Barba. Boer. Nicol. Vbal.
 & alij relati à Gabriel. d. concl. 1. nume. 1. 6.
 ubi de communi. Contra uerō sensit Præpo-
 sit. in d. c. tanta, quaestio. 13. Paris. conf. 13.
 num. 3. lib. 2. Didac. in præall. loco, nume-
 12. vbi præterea huius opinionem recensuit
 Ang. Sal. & Ioā. Lup. adducit, quia huic spe-
 ciei legitimacionis pro bono publico intro-
 ductæ renunciare non liceat, per regulam
 in cap. si diligenti, ex. de foro comp. Mihi vi-
 detur priorem opinionem iure aperto pro-
 batam esse, per tex. in d. §. generaliter, tum
 in litera ibi, generaliter autem in omnibus,
 quibus per prædictos modos deducitur ad
 legitimum ius: nam generalis est cōstitutio
 relatiua ad modos prædictos, inter quos
 principalior est modus per subsequens ma-
 trimonium, & ibi, siue per oblationem curię
 siue per instrumentorum celebrationē, siue
 per aliam quamlibet machinationem, nam
 modus legitimandi per instrumentorum ce-
 lebrationem proprius est ad subsequens ma-
 trimonium, vti iam proxime dictum fuit, iu-
 re ciuili inspecto. hoc etiam probat rō illius
 text. ibi, nā si soluere ius patriæ potestatis in
 uitis filijs permittit non est patribus, multo
 magis sub potestate redigere filiū inuitū, &
 nolētē. Nec obstat opposita ratio. Nā aliud
 est matrimoniū inter patrem, & matrem, nam
 huic filij dissensus derogare nō potest, aliud ve-
 rō est filij legitimatio, per quā in potestate pa-
 tris redigatur. Nā ac⁹ iste diuersus est, quia
 hęc possunt stare simul, quod inter duos cō-
 sistat matrimonium, ueluti ex Papæ dispen-
 satione, & tamen prius suscepta proles non
 fit legitima, vt infra dicam.

58 Nota tamen, quia iussit consensus sub-
 sequens per ratificationem, ut expresse in-
 quit tex. ille, siue expressa, siue tacita, Alex.
 conf. 139. col. 2. in 1. Dec. conf. 55. & latissi-
 me Socin. iun. conf. 97. col. 4. in 2. vbi quōd
 per actus factos à filio legitimato, etiā post
 mortem

mortem patris, qui alias fieri non potuissent, inducatur rati habitio, & in terminis, idem Siluan. dicto conf. 3. ante nume. 4. r. ubi præterea huius sententię adducit Lud. de Sard. & Præpos. in d. cap. per venerabilē, col. 4. 6. uer. si an sufficiat. & propterea consulit, quod filij ratificent, vel in vita, vel post mortem patris, per actum expressum, aut æquipollentem, ex Paris. conf. 5. nume. 8. in 2.

59 Sed quid si in mortis articulo, vir mulierem desponsauerit, an legitimabuntur filij antea suscepti, tex. in d. l. nuper. C. de natur. lib. præstat argumentum, quod non, in illis verbis, spem tollendæ sobolis, quia in isto spes sobolis deficit. Bal. ibidem determinat, quod resolutio ab hoc pendeat, an matrimonium teneat. Ricard. Malumb. quem ibi retulit Ang. in quadam sua disputat. dicebat, in matrimonio duas considerari causas, vna per quam contrahitur, scilicet consensus, ad l. nuptias, ff. de reg. iur. & ista adest: alia, propter quã, scilicet concubitus ad sobolem procreandam, & ista non impedit matrimonium, & per consequens, nec legitimationem, per tex. in l. sed est quæsitum, & in l. si quis posthumus, ff. de lib. & posth. ubi quod mala valetudo non habetur in cõsideratione ad impediendum matrimoniũ, vel generandi potestatem, nisi naturalis sit. Cyn. autem in eadem lege clare voluit, matrimoniũ tenere pro legitimatione sobolis iam create, quia satis fuit contrahenti spes nouę sobolis, scilicet legitimandæ: Angel. verò in ea lege concludit, matrimonium tenere, quia nullum impedimentum accidentale ad generandum obstitit matrimonio, per dicta iura, ideoq; etiam senissimus contrahere potest matrimonium. l. si quinquagenaria, C. ad Orfic. nec obstat, quod deficit in eo spes sobolis: quia in dubio præsumit spem esse, sed si appareret de cõtrario: tunc licet teneat matrimonium, non tamen legitimitio operabitur aliquid, si forte per eam offendantur filij prioris matrimonij, quia matrimonio fraudulento fauendum nõ est, ad l. si hi qui, C. de adulter. alijs autẽ erunt legitimi, & succedent, quia de nullius præiudicio agitur, & idem Angel. in l. sed est quæsitum, ff. de lib. & posth. ubi inquit, matrimonium contractum in articulo mortis, non legitimare filios ad præiudicium substituti per fidei commissum, uti in eius fraudẽ contractum. Bald. uerò in d. l. sed est quæsitum, tenet, quod si tanta sit infirmitas, ut

hic nullo modo possit agere cum muliere, non valeat matrimonium, nullaque reseruat legitimitio. Breuiter communis sententia Canonistarũ est, matrimonium tenere: Ioan. Andr. in d. c. sine culpa, Burr. Cardin. & Præpos. Alexandri. in d. c. tanta, ubi alios refert, sub nume. 4. Abb. in c. commissum, ex. de sponfal. & in c. quoniam, col. 1. de cõiug. leprof. Bero. in c. in præsentia, nume. 340. ex. de probat. & est etiam communis legistarum opinio, Bal. in d. c. 1. §. naturales, nu. 10. & in rub. C. de priuil. dot. in 2. col. Angel. in Auth. quib. mo. nat. eff. leg. in prin. Imo. in l. Gallus, in principio, Alex. in d. l. si quis posthumus, Cuman. Aret. Socin. & Iaf. in d. l. sed est quæsitum, & Siluan. d. conf. 3. num. 29. Gabriel. d. loco, nu. 18. sed utrum valeat ad legitimationem sobolis in præiudicium substituti si sine filijs legitimis & naturalibus, est controuersus passus. nam Angel. sensit non ualere, & eius opinionem cum de fraude constat, sequuntur, Alex. in d. l. si quis posthumus, Socin. in d. l. sed est quæsitum, Rosel. de legitimat. de causa mater. nu. 41. Ruin. conf. 211. nu. 8. & 9. lib. 1. & consil. 163. num. 7. lib. 3. Cæphal. consil. 239. nu. 9. Menoch. conf. 108. nu. 21. lib. 2. & consil. 226. nume. 87. & seq. quibus in locis huius quoque opinionis asserctores adducit Crot. conf. 92. nume. 13. & Cels. Vgo, cõf. 73. nume. 32. & sic quoque consulit Onded. consil. 32. nume. 45. ubi alios reulit, adducunt tex. & quod ibi notatur, in leg. filiar. mear. ff. solu. matrimo. & in capit. secundo, ext. de renunc. Verum tota difficultas in hoc residet, an ex solo matrimonij actu, factõ in mortis articulo, præsumatur fraus. nam præsumi uoluit Ruin. d. consil. sensit Angel. in d. l. sed est quæsitum, & Soci. ibi, accidentibus aliquibus coniecturis, contrarium expresse uoluit Alexand. in d. l. si quis posthumus, ita ut requiratur alia extrinseca coniectura, & idem quoque sensit Felin. d. cap. in præsentia, nume. 59. Dec. nu. me. 60. & 61. Iaf. in d. lege, sed est quæsitum, numero decimo, ubi in id adduxit Bal. consil. 319. matrimonium, libro quarto, sequitur Ripa in d. l. ex factõ, §. quis rogatus, nu. me. 48. ubi adducit, quod existens in mortis articulo non præsumitur cogitare malum, & sic consuluit Gabriel. consilio 23. præsertim cum maior fortunarum desuncti pars fidei commissõ non esset subiecta, & horum sententia uerior uideatur, quia fraus

M. Antonij Peregrini

non est, se releuare ab onere fideicommissi, ad l. cum pater, §. Titio, ff. de leg. 2. & propriis filiis subuenire, & prouidere, quibus pro natura tenemur, ad l. cū ratio, ff. de bon. dam. nec enim panem, quem filii dare possumus, bonum est de illorum manibus sumere. nam ordinata caritas incipit à seipso, ad notata in l. præses, C. de seruit.

- 60 Vltius in materia hac notandum est, quod etiam supra tetigi, ut per matrimonium subsequens legitimitur filii, oportet habilitatem cōcurrere duobus temporibus, tempore conceptionis, seu partus. Item tempore contractus, media autem tempora nō nocent, ut quia post natum filium ex muliere soluta, vit aliam duxisset vxorem, nā mortua hac, desponsata illa soluta, filii prius nati legitimitur, per eam rationem, quia inhabilitas medii temporis non nocet, l. si alienum, §. in extraneis, ff. de hære. instit. & quia fictio trāslatiua exigit habilitatē duorum extremorū, & medius extraneus actus non impedit, l. bonorum, ff. rem rat. hab. ubi sic Bar. exprisè determinauit, Bal. in d. l. cū quis, C. de natu. libe. Ang. in d. l. nuper, vbi adducit tex. in §. finiuero, in Auth. quib. mo. nat. eff. leg. Pau. & Iaf. in l. Pomponius, §. quaesitū, ff. de acq. pos. Tiraq. d. q. 3. n. 2. & est opinio Canonistarum opinio, ut per Abb. in d. c. tanta, in 2. notab. & latius probauit Didac. iam dicto loco, nume. 15. Gabriel. d. conclud. 1. nu. 14. Silu. Aldob. d. §. fin. num. 13. Instit. de nup.
- 61 Denique videre restat, an per subsequens matrimonium inter auum, & auiam, legitimitur nepos ex filio interim prædefuncto. duæ autem in quæsto hoc fuere opiniones: altera negatiua, quam probarunt Guliel. Cun. Alber. Bal. & Pau. in d. l. benignius, ff. de legib. & est ratio secundum eos, quia legitimitatio debet proficisci ab auo ad nepotem mediante persona filii, qui cum mortuus sit ideo extremorum coniunctio impeditur, l. tria prædia, ff. de ser. rusti. præd. optimus tex. in l. qui libertinus, §. posthumus, ff. de ope. lib. & in l. diuo Marco, C. de quaest. & idem quoque probantur Pau. Cast. in l. 1. §. cæterum, ff. de acq. pos. Butr. in d. c. per venerabilem, & Præpos. nu. 24. Alex. in d. l. Gallus, §. si eius, col. pen. & vlt. Iaf. in rep. d. l. si is, qui pro empore, nu. 138. Catellian. Cot. in memoriali suo, in verbo, legitimitati. Crement. sing. 32. Hippol. sing. 121. Gab. d. conclud. 1. num. 57. Rosel. Hippol. & Lucas

de Pen. relati à Didac. loco sapius adducto, num. 19. qui tamen post Soc. Guliel. Bened. & Alcía. contrarium tenuit: adducit, quia si mortuo filio pater alii adoptet, is defuncti frater fuisse videtur, l. si filii, ff. de grad. Solu. ibi adoptio fuit facta in filii, ideo in necessarii cōsequentiā operatur, ut hic videatur fuisse frater filij prædefuncti, prærea adducit, quod fauor matrimonij non patitur, nepotē censerī illegitimum subsecuto matrimonio inter auum, & auiam, quæ sanè ratio non est necessaria: nam sæpe contingit, matrimonio subsecuto, post natos legitimos esse: ante verò non: vt quia mater tunc esse Iudæa aut Saracena: uel affinis, aut coniugata, & dispensatio non retrotraheretur, ut inf. dicā. Quamobrem prior opinio rector videtur, prout est et magis cōis, Lud. Molin. de ma. Hisp. lib. 3. c. 1. nu. 9. nam nullibi in iure de legitimatione nepotis scriptum reperitur: ergo nec nos dicere debemus, sic est in adoptione, nam quis non adoptat nepotē nisi filio existente, & consentiente, l. si is, ff. de adop. sed utrum nepos efficiatur legitimus auo per legitimationem obtentā per patrē. & quidem in legitimatione per rescriptum extant responsa negatiua Rui. conf. 70. & 71. in 3. per matrimonium aut subsequens idē cōsentient rōnes ab eo inductæ. cederet ego magis pro ltimatione ob matrimonij uim.

62 Veniamus ad secundā speciem principālē. f. de filiis natis in figura matrimonij. Horum aut sunt species particulares: nā quidā nati sunt ex legitimo matrimonio, alii ex matrimonio, non legitimo, sed tamē in figura matrimonij. Qui aut ex legitimo matrimonio nascuntur, constat hos legitimos esse, & cōtineri in quacunq; dispōne hominis, uel legiti, de filiis legitimis, & naturalibus, ac de legitime natis, seu de legitimo matrimonio: sicut iura de hoc sunt aperta, in §. 1. Instit. de nup. in l. iulium diffinitus, ff. de his qui sunt sui, in c. tuam, ext. de ordi. cogn. & in c. 2. c. per tuas, ext. qui fil. sint leg.

63 Amplia etiam, quod nati sint ex matrimonio iure illarum gentium valido, quāuis iure canonico inualidum sit, ueluti inter infideles, in secundo, & tertio gradu: nam si conuertantur ad Christi fidem, tenet matrimonium, & proles tam nata, quā nascitura, legitima est, cap. de infidelibus, extra de consanguinitate, & affinitate, & cap. fin. ext. qui fil. sint leg. & cap. gaudemus, extra de diuor. & est indubitata conclusio, vbi repugnat

pugnat impedimentum iuris postriui lege Canonica inductum, glos. Hostien. Io. And. Ancha. & Abb. in d. cap. fin. at ubi resisteret legis diuinae impedimentum, quia secundum mores suos, infidelis, dimissa prima vxore, aliam duxisset: quod fieri, lex Dei resistit: ad tex. d. cap. gaudemus, ext. de duor. hoc casu maius est dubium, sed adhuc in fidei fauorem, ut magis dilaretur, ex sententia gl. Io. And. Ancha. & Abb. receptum est. matrimonium valere, & prolem legitimam fore, etsi dubitauerit Didac. de sponsa. par. 2. cap. 1. num. 1.

64. Insuper matrimonium presumptum auctoritate Canonis efficit filios legitimos, ac si de legitimo nati essent matrimonio: veluti quia do praecessissent sponsalia, legitime contracta, & deinde subsecuta foret copula carnalis, nam sponsalia in verum matrimonium transirent, quia canon praesumit, copulam conjugalem, non fornicatiuam, & ad sponsam, ut ad vxorem accessum, adeo ut non admittatur probatio in contrarium, & per confessionem partium, ad tex. & ibi plenè gl. & Canon. omnes tradidere in cap. is qui fidem, ext. de spon. Fely. in cap. quanto, ext. de presum. num. 3. Alcia. lib. 2. presum. 9. Didac. de sponsa. in prima par. §. 1. vbi latissime in materia hac, & in specie, ut sic nati de legitimo matrimonio nati sint: respondit Hier. Gabriel. d. conf. 2. 1. colum. pen. & vlt. vbi, quod continentur in fideicommissis, feudis, & emphiteuticis, ad quae vocantur nati de legitimo matrimonio, idem dic de natis in matrimonio presumpto, ex quasi possessione maritali inter virum, & mulierem, sicuti in puncto docuere, Ruin. con. f. 63. nu. 12. in 2. Socin. iun. conf. 39. in 1. & 2. dubit. lib. primo.

65. Quod uero attinet ad secundam speciem de natis ex matrimonio non legitimo, in figura tamen matrimonij, duo sunt casus con siderandi. primus, quando contrahentes ignorarunt impedimentum canonicum: secundus, quando sciuerant. primus autem casus subdividitur in duos. Nam ut matrimonium fuit contractum in faciem ecclesiae, aut clandestinè, in faciem autem ecclesiae & matrimonia hodiernis temporibus contrahuntur, praemissis denunciationibus, coram paroco, seruata forma Concilij Tridentini, de qua in c. 1. de refor. matr. sessi. 24. & in re hac ad intellectum, & declarationem illius conciliaris constitutionis extant duo solemniter

sponsa emanata super facto hic Paduae occurrente: alterum Menoch. conf. 69. num. 1. aliud uero Io. Cæpha. conf. 42. 1. lib. 3. ante uero Concilium, dicebatur in faciem ecclesiae contractum, seruata forma c. cum inibitio, ext. de clandest. de spon. quae quidem forma necessaria videbatur pro legitimatione prolis, etiam praesupposita ignorantia utriusque coniugum de impedimento existente, sicuti post Canon. concludit Ruin. conf. 14. nu. 10. in 3. & plures retulit Soc. iun. confil. 86. nu. 48. & inf. in 2. sequitur Cæpha. conf. 503. nu. 18. & seq. vbi distinguit, quod aut agitur de impedimento consanguinitatis, & affinitatis, & huic non occurrat, nisi seruata sit forma illius capituli: aut de alio impedimento, & sufficiat publicè contractum, licet denunciations fuerint omisae: secutus est ex professo Io. Vincen. Onded. conf. 87. nu. 23. & inf. Quorum tamen conclusio non placet: quia de consuetudine, in plerisque locis, denunciations, de quibus in d. c. cum inibitio, non frequentabantur. unde matrimonium, quo etiam ad legitimitatem filiorum dicebatur publicè contractum, quando matrimonium, conuocatis amicis, nullo feriosè excludo, contrahebat inter ignorantes impedimentum, uti notanter dixit Abb. in d. c. cum inibitio, nu. 8. & in c. ex tenore, num. 4. ex qui fil. sint leg. post Old. c. 6. §. 2. Clemens, & Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de clandest. de spon. sequitur Ruin. confil. 108. col. 1. in 3. Soc. iun. conf. 31. nu. 47. & 48. in 2. ideoque ad excludendam clandestinitatem, & ad legitimationem prolis, sufficeret matrimonium fuisse publicè contractum, prout eo loci matrimonia publicè solebant contrahi, sicuti tandem ex pluribus concludit idem Soc. iun. d. conf. 86. col. penul. in 2. & Cæpha. ipse conf. 647. nu. 12.

66. Primo itaque casu, si ambo coniuges ex probabili facti ignorantia impedimentum nescierunt: equidem proles erit legitima: & idem est, si alter coniugum ignorasset, alius sciuisset, nam adhuc soboles respectu utriusque parentis legitima nascetur, quia ignorantis interest, probet nedum respectu sui, sed & respectu alterius coniugis legitimam esse, & sic cõiter concludunt Canon. per tex. in d. c. ex tenore, ext. qui fil. sint leg. gl. Inn. Host. Burr. Abb. & Henric. Boich, & in d. c. cum inibitio, Bal. in l. qui cõtra, C. de incest. nup. Iaf. in l. fin. ff. de condi. sine cau. & in l. ex facto, colum. 5. ff. de vulga. & in confil.

M. Antonij Peregrini

156.& 168.lib. & Dec. confil. 153. Ruin. confil. 14. colum. prima, & confil. 100. & 108. in 3. Cur. iun. confil. 27. confil. 52. & confil. 64. Paris. confil. 15. nume. 43. & 44. in secundo. Ripa in rub. ff. sol. mar. nume. 65. Socin. iun. confil. 39. in secundo dubio, lib. 3. Dida. de sponsal. in prima parte, §. 1. nume. primo, & 2. Gabriel. de legitima. conclus. 4. post principium, Duen. in Reg. 350. Capha. confil. 444. nume. septimo, & d. confil. 647. nu. 14. Menoch. confil. 15. nume. 5. Rolan. confilio 93. nume. 18. lib. tertio, & decisum legitur apud Caffad. de sponsal. decis. vnica, Verat. decis. 203. par. secunda, & licet Barto. data scientia vnus coniugum, quoad hunc voluerit partum esse illegitimum, ut per eum in d.l. fin. ff. de condi. sine causa, cui assensu se videtur Ias. ibi ad finem, & plures relati a Gabriel. d. loco, num. 5. at tamen communis traditio est in contrarium, vt supra retuli, la tē Ias. d. confil. 156. & 168. & Socin. iun. d. confil. 39. & Gabriel. eo. loco, nu. 4. Onded. d. confil. 87. num. quarto, & adde quòd ignorantia vnus coniugum reddit partum legitimum, quoad omnes effectus, dignitates, honores, spiritualia, temporalia, feuda, emphiteutica, fideicommissa, successiones, ex testamento, & ab intestato, tam parentum suorum, quàm etiam consanguineorum, gl. & communiter Doct. in d. cap. ex tenore, & in d.l. qui cōtra, Bald. in cap. 1. §. naturales, in tit. si de feudo sue. contr. num. 15. Abb. d. cap. ex tenore, Ias. d. confil. 156. num. 3. Dec. confil. 153. num. 1. & 154. in princ. Cur. iun. confil. 52. num. 1. Paleot. de not. & spur. cap. 9. num. 14. Rolan. confil. 93. nume. 18. in 3. Onded. in prallegato confil. nume. 5. & inf. ex quibus comprobatur ad effectum legitimi mandii prolis sufficere titulum matrimonij coloratum possessione maritali corroboratum, sicuti post Ant. But. scripsit Cur. iun. d. confil. 52. num. 3.

67 In dubio autem, quando non constat de scientia, & matrimonium sit publicè contractum, præsumitur ignorantia, pro legitimitate sobolis: adeo vt impedimentum postea detectum non afficiat, gl. & Bald. in d.l. qui contra. Geminian. confil. 66. in 3. dubio, Ruin. d. confil. 100. num. 2. Ias. d. confil. 156. num. 3. Ruin. in dictis consilijs, 100. 108. in 3. & 51. nume. 5. Rolan. d. confil. 93. in secundo. Dida. d. §. 1. sub num. 3. & 4. Gabriel. d. conclus. 4. Ceph. confil. 307. nu. 61. & 390. num. 16. & d. confil. 647. num. 12. & est com

munis traditio, Menoch. d. confil. 15. nu. 7. & Onded. d. loco, nu. 11. quæ quidem comprobatur ex regula, quòd ignorantia in dubio præsumitur, l. verius, ff. de proba. Item & bona fides, Bart. Bal. Imo. Pau. & alij in l. Celsus, ff. de vfuca. vbi latissime Claud. & Io. Fran. Balbus, & quia fauendum est filiorum legitimitati, Dec. d. confil. 153. num. 1. Cur. iun. d. confil. 52. num. 2. Ceph. d. confil. 647. num. 30. & quia in dubio capitur præsumptio exclusiua delicti, Alciat. Reg. 3. præsump. 1. per tex. in l. merito, ff. pro socio. ex quibus autem deduci possit scientia, præsertim gradus consanguinitatis, & affinitatis, dom. Soc. iun. d. confil. 31. in 2. Crot. confil. 296. Onded. d. confil. 87. num. 28. & inf.

68 Et adde in re hac sufficere titulum matrimonij etiam ex errore iniusto putatiuum: quia titulus putatiuus, quamuis ex errore iniusto proueniens, bonam fidem causat, Bar. in d.l. Celsus, num. 17. per tex. in l. igitur. §. potest, ff. de libe. cau. & sequuntur Doct. ibi, & in proposito dicebat Bal. in l. 1. C. vbi, ca. sta. post glo. ibi, quod bona fides causari potest etiam ex iniustis, & temerarijs causis, sequuntur Alex. confil. 135. col. 3. in 4. And. Sicul. confil. 17. colum. penul. in 2. Felyn. in cap. cum contingat, in 3. colum. ext. de rescrip. Ias. in l. si quis id quod, in 8. notab. ff. de iurisd. om. iud. quod dictum saltem quoad acquisitionem fructuum, rectè procedere probauit Alcia. Reg. 3. præsum. 5. consequenter quoad legitimitatem filiorum, quæ est sequela, & fructus matrimonij putatiui, & cui fauèdū est, vti proximè dixi.

69 Iuris autem ignorantia excusare non videtur: quia iniusta sit, l. leges, C. de leg. l. iuris ignorantia, ff. de iuris, & facti igno. & sic arguit Abb. in cap. referente, ext. qui fil. sint leg. vbi tamen inquit, quod iuris error accedente diutina cohabitatione profit ad legitimationem prolis, per tex. in l. qua in prouincia, §. diuus, ff. de ritu nup. quem textum sic post alios intellexit Bal. Nouel. de dotibus, par. 11. colum. vlt. & Didac. retulit d. loco, num. 9. sed idem Abb. in cap. perlatum, num. quinto, post gl. ibi, & in cap. per venerabilem, nu. 3. 6. ext. eo. distinguit, an sit error iuris supinus, & non profic. l. nec supina, ff. de iur. & fac. igno. aut verò sit probabilis, quia iuris dubij, & excuset: quia error iuris dubij operatur malam fidem abesse, gl. Bar. Pau. & alij, i. l. sed si lege. §. scire, ff. de pe. her. Bar. & Imo. in l. si sur, §. j. ff. de vfuca. & quia

error

error iuris dubij comparatur errori in facto, & excusat, c. cū dilectus, ex. de cōsue. ubi sic notarunt Burr. Anch. Imo. & Abb. Feli. in c. de quarta, nu. 2. 9. & 30. ext. de præscription. Curt. iun. consil. 6. nu. 22. & Didac. quoque loco præallegato, & late scripsi in Artic. 49. num. 129. & 130. Adde ultra præallegatos, Bar. & Ias. in d. l. ff. de condic. sine ca. vbi quoddam ignorātia iuris excuset ad legitimatio nem prolis, idem Ias. d. consil. 156. in 4. & idem plenius probauit Putin. d. consil. 100. & 108. in 3. & consil. 51. nu. 15. 16. & 17. in 3. quibus in locis late concludit, quoddam ubi ma trimonium fuit publice contractum bona fi des præsumatur, etiam ob errorem iuris in vno coniugum considerabilem, ita ut proles reddatur legitima, & idem quoque firmavit Socin. d. consil. 39. nume. 14. in 3. Gabriel. d. consil. 4. nu. 8. & infra.

70 Ampliatur propositio, vt etiam filij concepti in matrimonio putatiuo, post litem cō testatam super matrimonij validitate, legiti mi sint, sicuti est casus in c. 2. ex. eo. tit. vbi sic notatū But. Abb. & Præpo. & Henrich. Boich in d. c. ex tenore, & Didac. sæpe dicto loco. & est ratio, vt Abb. inquit, quia lite pendente super matrimonio non debet inter im eius exercitum impediri ca. 2. ex. vt lite pend. ideoque prodire non debet pena ex eo, quod legitime factum fuit, idcirco sic nati, vt legitimi succedunt in bonis pa ternis, & maternis. idem Abb. in c. quamuis, nu. 29. ex. de re iudic. limita nisi lite penden te ecclesiasticus inhibuisset exercitum ma trimonij, nam filij post concepti illegitimi essent, glo. dubitari, in d. c. per venerabilem, quam sic declarauit Abb. ibi sub nu. 36. nisi postea ecclesia matrimonium illud appro basset, nam filij ex eo geniti essent legitimi, c. 2. & 3. ex. de claud. despon. Ioan. Andr. in c. quod nobis, ex. quæ fil. sint leg. & post eum Herinc. Boich in d. c. ex tenore, col. 1. Adde tamen, quod contumacia in nō com parendo per parentes commissa, ob quam ecclesiasticus illos excommunicasset, non ope raretur effectum inhibitionis, adeo ut par tus conceptus lite pendente, quamuis pos tea pronunciaretur matrimonium constare non potuisset, nō redderet illegitimus, sicuti post Barthol. Brixienf. quest. Domini. 64. determinauit Præpos. d. c. 2. col. 2. & se quitur Didac. d. §. 1. num. 6. ubi sub num. 5. plene disputat de ratione, quare litis conte statio super matrimonio non constituat pa-

rentes in mala fide, sicut aliās cōstituit reū, quod ad fructus, & alia, ad notata in l. 2. C. de fruct. & lit. expen. nam ratio est satis euidēs, quia lite pēdente super ualiditate matrimo nij, parentes iure tenentur ad maritalia obse quia, ideoque partus concipitur, & nascitur legis auctoritate, nec est, qui restituitur. di uersum est in fructibus, nam reus non cogi tur fructus percipere, nā potest eos in seque stro ponere, & est, cui restituitur.

71 Amplius voluerūt Canonistæ, quod ap pellatione pēdente a sententia aduersus ma trimonium lata, proles interim suscepta fit legitima, Io. And. Cardin. & Præpos. in d. c. 2. Henrich. Boich. d. c. ex tenore, col. 2. vbi rationem adducit, quia appellatio perimit, vel saltem suspendit nunciatum, l. 1. §. fi. ff. ad Turpill. sequitur Didac. dicto loco, nu. 7. aduertendum tamen est, quia Henri. post supra allegatos intelligit, cum distinctione scientiæ, & ignorantiæ, ideo lata sententia, & per eam patefacto impedimento canonico, ac ea parentibus intimata, sub pretextu appellacionis, quæ postea iniusta apparuit, difficile uideretur sustineri posse legitimi tatem partus, nisi dicamus partum effici legitimum eo respectu, quia auctoritate cano nis pendente appellacione parentes teneantur ad obsequia maritalia.

72 Constat itaque filios procreatos in mati monio putatiuo, iusto parentum errore, vel vnus eorum facti, aut iuris, legitimos esse, & naturales, ac idcirco in quacunque mate ria de filijs legitimis, & naturalibus loquen te continebuntur, & pro indubitato tradit Curt. iun. consil. 27. nume. 6. & sic quoque in legibus, & statutis, loquentibus de legitime natis, nam hi perinde habentur ac si legitime concepti fuissent, vti est casus in d. l. qua in prouincia, §. Diuus, & in d. c. ex tenore. du bium est, quid in dispositione hominis, uel ti in fidei commissis, & feudis, in quibus uo cati sint nati legitime, seu de legitimo mati monio, & adhuc Dec. in consil. 153. respon dit pro filio contra substitutum, quia hic le gitimus est, quod ad omnia, honores, digni tates, ordines, successiones, feuda, & alia, & quia ecclesia natos i huiusmodi matrimo nij figura legitimos censet, d. c. 2. & d. c. ex tenore, contrarium tamen respondit Curt. iun. consil. 64. col. 6. vers. præmissis tamen, & idem Curt. in consil. 27. Magis tamen com muniter recipitur sententia Decij, & pro ea latissime consuluit Socin. iun. d. consil. 39. nu. 18. &

M. Antonij Peregrini

18. & conf. 63, num. 21. & infra, in 3. secuti sunt Parisien. ad Alexand. conf. 5. lib. 7. Didac. d. c. 8. §. 1. sub num. 3. Ludou. Molin. dicto lib. 3. cap. 1. num. 15. & est ratio, quia sic nati prodeit ex matrimonio iure canonum approbato quo ad illorum legitimitatem, ac ideo ex legitimo matrimonio nati sunt, vti plene deducit Soc. in præall. confi. num. 36. ubi quoque complures alias annexit rationes, quæ uideri possunt, subsequitur Cæphal. conf. 364. num. 46. & sic decisum fuisse refert Hieroni. Laurent. in Rota Auinion. decis. 70.
- 73 Sed an per matrimonium putatiuum publice cōtractum legitimetur proles prius ex fornicatione suscepta præsupposita ignorantia, tam tempore fornicationis, quam etiam tempore matrimonij contracti. pulchra est questio, sed decisa ex dictis supra, num. 52. nam si sic nati non legitimantur per verum matrimonium subsecutum, multominus legitimabuntur per putatiuum, re ipsa nullum & inualidum. itē quia hic duo concurrerent specialia, duæque dispensationes, quod in iure nō facile conceditur, ad l. 1. C. de dot. prom. & notar Bar. in l. cum propter, ff. de legat. præstan. & hanc ultra allegatos dicto loco, probauit Lud. Molin. eod. loco, num. 11.
- 74 Cum autem matrimonium fuit clandestine contractum, quamuis ante nouam reformationem Concilij Tridentini matrimonia clandestine contracta, non resistente aliquo legitimo impedimento essent ualida, consentientibus ambobus coniugibus de matrimonio inter eos contracto, vel aliter dicto de eo. ad tex. in c. 2. ext. de cland. despo. & c. nec illud. 30. questio. 5. & utrobique notatur, Dec. in confi. 163. nu. 3. & 23. nu. 6. adeo ut filij ex eo matrimonio nati forent legitimi, d. c. 2. & c. quod nobis. ex. qui fil. sint legit. vbi Abbas, proliis alias canonistas, & Henric. Boich in d. c. ex tenore, col. 2. attamen resistente aliquo canonico impedimento, siue parentes ipsi sciuerint. siue etiam vterque ignorauerit, proles inde nata prorsum illegitima erit, cum sic contrahentes, non expertes scientiæ, vel saltem affectatores ignorantie videantur, sicuti de decidendo inquit tex. in d. c. eū in ihibitio, §. si quis vero, & inde notant scribentes oēs, Abb. d. c. ex tenore, ad finem, & latius in eo loco Henric. Boich. & præter hos, Didac. de sponsa. in 2. par. cap. 6. nu. 12. & pulchre Bal. c. 6. §. 4. r. vbi statuitur, col. in. §. vbi quod ex ciã de-
- stinatate tale arguitur cōtrahentium dolus, & præsumitur scientia impedimenti, sequitur Soc. iun. d. confi. 31. nu. 49. in 2. Gabriel. post multos, d. concluf. 4. num. 17. & in hoc differt matrimonium clandestinum à publico matrimonio, verum per nouam reformationem Concilij Tridentini quæstiones de matrimonijs clandestinis sublatæ extiterunt, siquidem contrahi nequeant, ac ideo proles inde suscepta illegitima est, vti nata ex matrimonio aduersus ecclesiæ interdictum contracto, & nulliter, legitimari tamen poterunt isti, vti naturales per subsequens matrimonium legitime in faciem ecclesiæ contractum, quando aliud non obstat impedimentum. Sed an dispensatio Papæ super matrimonio, iam natos, retro legitimos faciat, statim dicam.
- 75 Videamus modo de secundo casu principali, quando parentes sciuerunt canonicum impedimentum: & hoc casu certum est, matrimonium esse nullum, d. c. cum in ihibitio, §. si quis uerò, & proles inde suscepta illegitima est ut ibi, & in d. c. ex tenore, & utrobique notantur scribentes omnes, & cōsuluit Dec. conf. 154. & Soc. iun. d. confi. 31. nu. 2. nu. 39. & ibi sub nu. 74. decidit, quod si vnus ex coniugibus sciuerit vnum impedimentum, alius uerò aliud, filij inde nati nō sint legitimi. hoc autem casu, an contrahentes incurrant penas aliquas, & an mulier dote suam amittat, est materia plene discussa à Bar. Ang. Fulgof. Pau. & Iaf. in l. fin. ff. de condi. sine cau. Cin. Bal. Ang. & Sal. in l. qui contra, C. de incest. nup.
- 76 Sed vtrum dispensante ecclesia aduersus impedimentum, & subsecuto matrimonio solemniter in faciem ecclesiæ, proles antea suscepta legitimetur: notabilis est questio, & quæ sepe occurrit, & eadem questio occurrit, ubi filij nati essent in combinatu cū ea, cum qua matrimonium constare non potuissent. Bar. autem post Guliel. Cur. in l. Paulus, ff. de sta. hom. per illum tex. decidit, dispensationem obiectam à sede Apostolica super matrimonio inutiliter contracto, non legitimare iam susceptam prolem, & idem dixerit Cin. Alberic. Bald. Ang. & Paul. ibi & idem Bal. & Angel. in lex libera, C. de suis & leg. & idē Bal. conf. 125. in 3. vbi inquit, quod dispensatio super matrimonio solo nō legitimat filios iam susceptos, nisi etiam super eor. in legitimatione dispensatum sit, sequitur Iaf. in l. si quis qui proptore nu. 139. ff. de

ff. de vscapion. quam etiam opinionem post Ioan. Calder. tenuere Abb. & Card. Alex. in d. cap. quod nobis, qui fil. sint leg. contra Ioan. And. & Anton. Butr. ibi, tenentes per matrimonium iudicio ecclesie postea subsecutum, & approbatum, omnia præcedentia vitia purgari, & filios prius natos effici legitimos, per tex. in c. tanta. Reperio, quod idem Abb. multum solemniter in d. c. per venerabilem, sub num. 2. post Ioan. Andr. distinxit, quod aut Papa vult legitimare prolem iam susceptam ex coitu non matrimoniali, etiam affectione, & consensu, & non poterit, quia ex quo inter parentes non fuit matrimonium de facto, Papa non potest inducere matrimonium, si plerumque consensus, qui facti est, & qui de facto non interuenit, ad dicta supra, num. 3. 6. & cum non possit supplere consensum matrimonialem, non poterit legitimare illegitimos, uti natos ex matrimonio, & in territorio alieno, quod ad successiones, clarum est, quia sic dispensaret super temporalibus, quod facere non potest, uti Abb. ait, & dictum fuit in Artic. præced. sed quo ad spiritualia, dignitates, & honores, ac etiam quod ad temporalia in terris subditis Romæ ecclesie, vti que poterit, ad ea quæ dixi supra num. 2. 1. & in Artic. præcedente, num. 8.

77 Aut verò proles fuit suscepta in figura matrimonij, & tunc, aut matrimonium erat diuina lege prohibitum, & non potest legitimare, quia Papa non dispensat in matrimonio lege diuina prohibito, nisi ex magna causa, & ex nunc non ex tunc, ideoque proles iam suscepta non legitimabitur, etiam quod ex causa super matrimonio dispensaretur: de quo tamè puncto, an Papa dispensare possit ex causa contra ius diuinum, videndum est Felin. in c. quæ in ecclesiis, num. 2. 5. ex de constit. Dec. conf. 2. 1. 2. cum alijs, vt per Didac. de sponsal. par. 2. cap. 6. §. 9. num. 4.

Aut erat prohibitum auctoritate canonis: & tunc, aut Papa utitur verbo dispensationis, & eo casu, quia dispensatio est stricti iuris, & pro sui natura restringitur ad suos li terales terminos, nec alterius profertur ex identitate, aut maioritate rationis, c. 1. & 2. de fil. presb. in 6. ideo dispensatio referretur solum ad ea, in quibus fuit expresse dispensa. um. Aut utitur verbo legitimacionis, legitimando matrimonium, & prolem, & hoc casu proles efficitur legitima, in omnibus, & per omnia, & in vitroque foro, & ubi que locorum, quia Papa supra canones est,

& in his habet latissimam potestatem, potest que super radice matrimonij iure canonum prohibiti constituere, ad notata in c. literas, de restitu. spol. & doctrinam hanc Ioan. Andr. formaliter sequitur Anchar. conf. 409. colum. 2. Et licet Ant. Butr. eo loci, hoc ultimum Ioan. Andr. dictum improbet, quia habilitatio matrimonij secundum eum non debeat retrahi ad prolem iam susceptam, cum subliterit impedimentum canonicum, futuram verò prolem, sublato impedimento, legitimam efficere possit:

78 Attamen D. Abb. dicto loco, sub nu. 2. 2. saluando vtramque opinionem, in effectu sic distinguit, quod aut Papa legitimat matrimonium ex nunc, & non legitimat præcedens proles; aut ex tunc, ac si à principio fuisset legitime contractum, & legitimabitur proles, per tex. & quod ibi no. in Clem. 1. de immun. eccles. & dicta D. Abbat. in effectu sequitur Vbald. de succ. ab intest. in 1. par. num. 106. Gozad. conf. 6. num. 63. Cæphal. conf. 307. num. 53. vbi quod leg. legitimatus efficitur legitimus etiam quod ad succedendum in feudis imperialibus. ex quibus auctoritatibus plane colligitur, quod si Papa legitimat matrimonium iam contractum, vel dispensat super eo, vt ab initio, proles etiam iam suscepta legitimatur: secus aut si dispensat ex nunc, vel etiam simpliciter, non dispensatio retro ad prolem iam susceptam forte non trahitur, ex Bar. & alijs supra adductis, quod etiam post Vincent. vult Abbas, d. c. tanta, num. 1. 4. & sic quoque probauit Didac. de sponsal. in sec. par. in cap. 8. §. 8. num. 13. vbi præterea inquit, quod si Papa duobus cohabitibus in matrimonio iure canonum improbat, quia inter eos matrimonium constare non possit, dispensauerit, vt matrimonium contrahere possint, proles iam suscepta non legitimetur, quia ex nunc dispensatio prodest, & idem vult, si Papa licentiam dederit perseverandi in matrimonio iam contracto, ex illa Bar. Alber. & aliorum doctrina, in d. l. Paulus. vnde vt filij ex eo matrimonio prohibito iam nati legitimetur, oportet de eis meminisse in dispensatione obtinenda, sicuti docuerit Alber. & Paulus Castr. in d. l. Paulus, Boer. 2. 64. ante num. 26.

79 Sed contra Didac. quod licentia concessa à Papa perseverandi in matrimonio iam contracto, licet contra canonum statuta, confumet matrimonium ipsum retro ad proles legit-

M. Antonij Peregrini

legitimationē, concludit Boer. d. decis. 264. sub nume. 26. & 27. ductus auctoritate glos. in c. non debet, ex. de consang. & affin. in verbo, de cetero, quā ibi sequuntur Ioan. And. Pet. Ancha. & And. Sicul. volentes, habilitatem ex dispensatione superuenientem confirmare matrimonii, quod nullum erat. nec sine ratione, quia licentia perseverandi super contracto, contractum implicite confirmat, ideo retro respicit, & in consequentiam prolem natam legitimat.

80 Ex præmissis itaque conclusio fit, quod ubi Papa dispensat super radice matrimonij illud ab initio confirmando, vel retro legitimat matrimonium, filij inde ab initio nati legitimi sunt, immo de legitimo matrimonio, quoniam in his Papa supremam habet potestatem, & facere potest, quod usque ab initio matrimonium fuerit legitimum, & sic decidit Anchar. d. conf. 409. col. 2. per tex. in c. quod nobis. ex. qui fil. sint leg. ubi uerò non dispensat retro, sed ex nūc, soboles iam nata non est legitima: si autem Papa dispensaret super matrimonio contrahendo, & prolem susceptam legitimaret, equidem legitimatio operaretur in vim rescripti, nō uti ex matrimonio retro, sic fuit de mente Bal. con. fil. 129. in 3. ex quibus inferri potest, quid statuendum sit in fideicommissis, ex quibus uocantur legitimi, & naturales, seu nati de legitimo matrimonio.

81 Qui autem nati sunt post matrimonium à sede Apostolica dispensatum, hos legitimos esse, & de legitimo matrimonio natos, nemo probabiliter cōtrouertere potest, ob præcellentem, & summam in his Papæ potestatem, & est casus in c. referēte, & in d. c. quod nobis, ex. qui fil. sint leg. & passim tradiderunt Doctores in locis supra relatis, & Henric. Boich in d. c. ex tenore, Didac. in d. c. 8. §. s. num. 12.

82 Nam Papa in spiritualibus, & in his quæ ad matrimonia pertinent, est supra omnes, & supra ius, & omnia potest, ut inquit Egid. Bellani, conf. 40. col. 5. sequitur Socin. iun. d. conf. 3. 1. num. 50. in 2. per tex. in c. propositum, ex. de cōcess. præben. unde infert, quod Papa potest permittere, & prohibere matrimonia, secundum quod ei visum fuerit iustas causas expostulare, modo non peccet, vel faciat contra fidē, adducit scripta ab Anchar. cōf. 73. reuocatur, & d. cōf. 409. viso, col. 2. & à Card. Alexand. d. c. quod nobis, in 3. col. & quia contra potestatem clauium

disputandum non est, sed omnino acquiescendum, c. si Papa, 40. dist. c. vt constitueretur, dist. c. 50. nil mirum, quia quicquid agit Papa in terris, agit tanquā Deus, cū omnis eius potestas ex Deo sit, c. nouit, ex. de iudic. & ibi plene notatur, c. inter corporalia, ex. de transl. episc.

83 Superest, ut videamus, an dispensatio potestifica superueniens post patris, vel matris mortem, de matrimonio illegitime & de facto contracto legitimet prolem iā susceptā quod ad effectum succedendi in bonis paternis, vel etiam in fideicommissarijs post apprehensam possessionem per agnatos, & coniunctos, breuiter, si dispensatio obtineretur ex patris ordinatione, res minus dubitationis haberet, ex Bar. doctrina, in l. Gallus, §. & quid sit tantum, col. vlt. ff. de lib. & posth. & in specie sic resolutū refert Puteus, in vna Tarraconensi, in decis. 483. lib. 2. si autem præter patris ordinationē filij obtinuissent legitimi, & dispensati super matrimonio ipso ante de facto contracto, & nunc de facto soluto per mortem vnus aut amborum, & adhuc dispensationē valere, & retrotrahit ad præiudicium etiam agnatorum, & possessorum hæreditatis paterni, ex pluribus probauit idē de Anchar. d. cōf. 409. col. 2. & 3. sequitur Præpos. in d. ca. per venerabilem, col. 68. & Puteus in dicta decisione.

Filiorum liberorum, & descendentium appellatione, in fideicommissis, an aque ueniant, & contineantur masculi, & femina.

S Y M M A R I V M.

- 1 Filiorum appellatione filia continentur.
- 2 Masculinum in ultimis voluntatibus concipit femininum.
- 3 Non tamen in odiosis.
- 4 Filijs inunctum fideicommissum non afficit filias.
- 5 Non tamen ex propria significatione, sed per extensionem.
- 6 Masculinum concipit femininum non proprie, sed per extensionem.
- 7 Filiorum appellatio in conditionibus, aquipollet, ac si sine liberis dictum fuisset: ideoque continentur neptes & proneptes, & nume. 9.
- 8 Idem est in dispositiuis.

Libero.

- 8 *Liberorum appellatio omnes uniusque sexus includit.*
Descendentium nomē omnes veriusq. sexus designat.
- 9 *Filiorum quoque, si conditionaliter dictum sit.*
- 10 *Nisi resistat defuncti voluntas.*
- 11 *Masculorum appellatio feminas secludit.*
- 12 *Evidens est, quod per coniecturas demonstrabile est.*
- 13 *Filia ex filio grauato deficere faciunt fidei commissi conditionē ad exclusionē patri.*
- 14 *Negativa in omnibus verificanda est.*
- 15 *Coniectura, que requiratur, ut sub filiorum nomine filia non contineatur.*
- 16 *Filia proprie exclusio non operatur exclusionem neptis ex filio grauato, ubi constat de causa exclusionis ipsius filia, que non concurrat in nepte.*
- 17 *Secus si eadem exclusionis ratio concurrat.*
- 18 *Femina in suis ordinationibus testamentariis sexum faminum non presumitur odisse.*
- 19 *Filia ex matre grauata facit deficere conditionem fideicommissi ad exclusionem substituti auunculi.*
- 20 *Filia grauata sub conditione si sine filijs, excludit substitutum extraneum, non agnatum, quamvis testator exclusisset propriam filiam ab vniuersali successione.*
- 21 *Idem est, si filia fuisset substituta.*
- 22 *Si autē substitutus esset de descendentibus masculis, vel agnatis, maxima est dubietas.*
- 23 *Nam contra filiam grauati, & pro filia sunt discordes auctorum opiniones.*
- 24 *Dotium prouiso ad fauorem descendentium feminarum operatur, ut filia non excludant substitutum uel posita in conditione expressa aut tacita.*
- 25 *Agnationis ratio in substitutionibus habita, operatur, ut filie non faciant conditionem ad exclusionem substituti agnati.*
- 26 *Masculinitatis ratio, quando possit uideri habita.*
- 27 *Et tunc potest uideri habita, cum femina propinquior fuit exclusa, masculis institutis & substitutis.*
Filia non faciunt conditionem ad exclusionem substitutorum agnatorum.
- 28 *Masculorum mentio in una parte testamenti, an intelligatur repetita in alia, uarie referuntur opiniones.*
- 29 *Et in eadem oratione facile est ut repetitio inducatur.*
- 30 *Item in diuersis orationibus, inser tamen eandem personas.*
Verbum ambiguum pluris significationis acceptum uno modo in una testamenti parte, eodem modo intelligitur in alia, & n. me. 34.
- 31 *Declaratio ex sequentibus sumitur ad precedentia circa aliquod nomen uel uerbum ambiguum.*
- 32 *Masculinitatis qualitas ex rationis maiestate repetita uideatur.*
- 33 *Masculinitatis qualitas expressa in una oratione inter certas personas, an intelligatur repetita in alia oratione quo ad alias personas.*
- 34 *Ambiguum uerbum seu nomen uno modo acceptum in una testamenti parte, sic quoque intelligitur in alia.*
- 35 *Testamento reuocato, ex dispositis in eo non sumitur declaratio ad sequens.*
- 36 *Filij appellati in compluribus casibus feminas continet, quamuis aliqua coniectura resistere uideatur.*
- 37 *Filij in conditione positis, an per existentia filia excludatur substitutus qui illam in successione grauantis & grauati excluderat, & quod non, plures referuntur.*
- 38 *Contra uero plures alij.*
- 39 *Quid si in successione grauantis tantū, plures sentiant nō facere conditionem, & substitutum admitti.*
- 40 *Per multi autē requirūt, quod à successione grauati excludat, atque in filia praeualeat substituto.*
- 41 *Statuto testatores quemadmodū praesumantur uoluisse se conformare.*
- 42 *Filij in conditione positis filia agnatum substitutum excludit, quando ille non praeualeat filia in successione grauantis & grauati.*
- 43 *Filia continentur in dispositis ad fauorem filiorum.*
Nisi exclusio propioris filia aliud suadeat, siue in institutionibus.
- 44 *Siue etiam in substitutionibus fideicommissarijs.*
- 45 *Vel discreta dispositio, de filijs, & filiabus.*
- 46 *Vel etiam qualitas rei, de qua facta fuit dispositio.*
- 47 *Vel quia agnationi suae testator prospexisset nam femina non continerentur.*
Agnatis fideicommissio relicto femina non continerentur.
- 48 *Vel quia in parte antecedenti testator de masculis expressisset.*

Filia

M. Antonij Peregrini

- 49 *Filie femina stante statuto exclusiuo fami-
narum propter masculos, an contineantur
in fideicommissio ordinato ad fauorem filio-
rum, liberorum, & descendendum.
Et primo quid in fideicommissio ordinato, à
cognato, vel extraneo.*
- 50 *Vbi autem fideicommissum fuit ab agnato
ordinatum, feminas non contineri plerique
fenserunt.*
- 51 *Alij vero videri uocatas ordine successiuo.*
- 52 *Alij statutum non esse obseruandum in ho-
minis dispositione.*
- 53 *Testatorum voluntates ad mœtem iuris mu-
nicipalis sunt redigende.*
- 54 *Filie stante statuto exclusiuo, in fideicom-
missio auiso fauore filiorum, & descendendum
ordinato, non concurrunt cum proprijs fra-
tribus.*
- 55 *Item nec cum masculo eas excludente à suc-
cessione granati, licet non granantis.*
- 56 *Quid autem sit cum excluduntur à succes-
sione granantis, sed non granati, late dis-
putatur.*
- 57 *Femina in dispositiuis fideicommissis ad fa-
uorem liberorum, agnatorum, & coniu-
ctorum, non continentur, stante statuto ex-
clusiuo filiarum faminarum.*
- 58 *Relictum præsimitur cui magis testator est
affectus.
Testatoris affectio obseruanda est.*
- 59 *Lex, cum auus, ff. de cond. & dem. cessat, si
filij non succedunt.*
- 60 *Item, cum substitutus potior esset in succes-
sione testatoris filie grauati, qua ex tacita
condicione agit de illum excludendo.*
- 61 *Item cum qualitas successionis cessat in filia,
qua ex tacita condicione proficitur se
inclusam.*

Articulus XXV.

FILIORVM Descen-
dentium, liberorum,
& posterorum, nomi-
natio in testamētarijs
ordinationibus, an cō-
tineat masculos & femi-
nas, necessaria, at-
que utilis est discussio; qua de re, quamuis in
eo articulo, an masculinum concipiat femi-
ninum, abunde scripserint, Tiraq. de retr.
lignag. §. 1. glof. 9. nu. 179. Anton. Gabriel.
de verb. sign. conclus. 6. Mantica de conie-
ctur. lib. 8. tit. 11. Menoch. lib. 4. præsump.

84. & 85. ego tamen, aliquibus non neces-
sarijs omiffis, rem hanc ad peculiarem fidei-
commissariam materiam perstringam, sic q̄
diligens lector facile deducere poterit, an
in fideicommissarijs substitutionibus per ea
verba sensum fuerit de personis vtriusque se-
xus, an verò de masculis tantum.

1 Prius tamen præmittendum est, filiorū ap-
pellatione in vltimis voluntatibus filias cō-
tineri, l. iusta, l. filij appellatione, l. quisquis,
ff. de verb. sign. l. si quis ita, ff. de test. tur. l. Lu-
cius, ff. de hæc. insti. & l. si ita scriptum, ff. de
leg. 2. & ex communi tradidit auctores sup-
pra allegati, consulendo autem sic scriptum
reliquerunt, Paul. Ca. conf. 355. nu. 2. lib. 2.
Alex. conf. 55. col. vlt. in 3. & 178. in prin-
cipio, lib. 5. & conf. 13. in 7. Curt. sen. conf.
63. num. 10. Rimin. sen. conf. 223. num. 29.
Corn. conf. 202. nu. 4. lib. 3. Socin. conf. 55.
num. 1. lib. 3. Dec. conf. 414. col. 2. & 569.
nume. 4. & in l. 2. nu. 9. ff. de reg. iur. Grat.
conf. 68. num. 9. in 1. Ruin. conf. 142. nu. 1.
& 142. num. 6. lib. 2. Curt. iun. conf. 49. nu.
4. Socin. iun. conf. 158. nu. 35. lib. 2. Paris.
conf. 41. in 3. Mantua conf. 19. nu. 1. lib. 2.
Bero. conf. 11. nu. 26. in 2. Alba conf. 7. nu.
23. & conf. 19. num. 4. Cæphal. conf. 262.
num. 10.

2 Et est ratio, quia masculinum, in vltimis
voluntatibus, in institutionibus, in legatis,
& fideicommissis, lucratiuis, & in ijs, quæ
pertinent ad prouisionem, continet femini-
num, d. l. si ita scriptum, & l. seruis vrbanis, in
prin. & in §. sed si pueris, ff. de leg. 3. & in l.
qui duos, ff. eo. & in l. inter stuprum, §. fin. ff.
de verb. sig. Bar. in l. Plautius, ff. de auro &
arg. leg. Socin. d. conf. 55. Iaf. in l. si quis id
quod, col. 2. ff. de iurisd. om. iud. Paris. d.
conf. 41. col. 4. Ruin. conf. 115. col. 2. lib. 3.
Tiraq. dicto loco, nu. 219. An. Gabriel. loco
similiter præallegato, nu. 8. & in materia ista
Card. Alban. conf. 23. nu. 1.

3 Et dixi in lucratiuis, & in ijs, quæ ad prouisionem spectant, masculinum continere
fœmininum, nam secus est in odiosis, & que
ad grauamen pertinent. l. 1. §. sed si incertū,
ff. de ventre in possess. mit. glof. & Bar. in d. l.
si ita scriptum, vbi Imo. in 1. col. Iaf. in d. l.
si quis id quod, col. 3. in 3. limitat. cum alijs
adductis ab Antonio Gabr. nu. 11. & 12.
vbi propterea inferit, quod fideicommissum
iniunctum filijs, quia onus est, l. coheredi, §.
cū filia, ff. de vulg. vel etiam prohibio de
nō alienādo, quæ odiosa est, relata ad filios,

NON

non afficere filias, & fuit decisio Bar. in con-
fil. 54. Angelus Mariæ, colum. 2. Corn. conf.
233. col. 1. vol. 3. nisi necessitas pluralis nu-
meri aliud induceret, Bartol. dicto loco, &
in l. fin. ff. ad Trebe. uel alia coniectura, Cur.
iun. conf. 111. num. 12. sicuti etiam per ean-
dem rationem, fideicommissum, ac prohibi-
tio, de filiis loquens non progreditur ad ne-
ptes, ueluti plene exposui in 1. Artic. nu-
me. 27.

4 Vtrum autem contineantur ex propria,
uel impropria significatione, cõtendunt sum-
mi legum vertites, & nouissime D. Decian.
conf. 1. num. 26. & infra, in 2. longe lateque
docere studuit id esse secũdum propriam si-
gnificationem, communiter tamen Doctõ-
res affirmant contineri ex impropria, & ex-
tensua significatione, per casum in d. l. iu-
sta, & in d. l. quifquis, & per text. apertum in
l. cum in adoptiuis, §. quæ in filio, C. de ado-
ptio. ibi, quæ in filio diximus, ad filias, & ne-
ptes extendimus, & optime probat text. in
lege, filium diffinimus, ff. de his qui sunt sui,
per quem text. Bald. in lege, quod uero, ff. de
legibus dixit, neptem ab usue filia appella-
tione contineri, & sic quoque concludunt
Signorol. Anchar. Zabarel, & alij, quo s. retu-
lit, & secutus fuit Roland. consilio 93. nume-
ro 14. libro secundo, Alba d. consilio 19. nu-
mero quarto, Tiraq. d. loco, numero 181.
Menoch. consilio 204. nume. primo, Sfor.
Od. de compend. part. 6. Artic. quarto, nu-
me. secundo.

5 Sic etiam masculinum nõ concipit gene-
raliter foemininum, nisi per extensionem, aut
per idenprietatem rationis, l. pronunciatio,
ibi, porrigitur, ff. de uerb. sig. & l. pen. in fine,
C. de præpof. fac. cubiculi. l. 12. ibi, quæ de
cubicularijs diximus, ad cubicularias exten-
dimus, Bart. Alber. Alciat. & alij in l. 1. ff. de
uerb. sign. gl. & Bar. in d. l. feruis, Tiraq. d. lo-
co, numero 178. Anto. Gabriel. quo supra
loco, nume. 41. ubi quamplurimos alios re-
tulit, & ultra eum, Menoch. consilio 204.
colum. 1.

6 Sed an filiorum appellatio, neptes ex fi-
lia, & proneptes, pro ut filiam ipsam, inclu-
dat: alia est difficultas, & quidem in condi-
tione negatiua, si sine filijs, contineri proba-
re uidetur tex. in d. l. Lucius, ff. de hæc. ed. in-
stit. ubi conditio si sine filijs, equipollet, ac si
dictum fuisset, sine liberis, ut ibi, & in d. no-
tarunt Bar. Bal. Ang. & Imo. quo casu, neptẽ
ex filia in conditione si sine liberis, contine-

ri palam est, per text. in lege prima, C. de cõ-
ditio. infir. & in specie sic per hæc iura con-
cludit Roma. consilio 148. ubi etiam si dic-
tum fuisset, sine filijs ex suo corpore natis,
uel ex se natis, quod etiam notauit Bald. in
d. lege prima, num. tertio, & post eos Ruin.
& Beltrand. adducti à Gabriel. de uerbor.
significatio in prima conclu. num. 47. & ne-
ptes, & proneptes contineri, cõsulendo pro-
barunt Alexã. consilio 108. in primo, 119.
in secundo, & consilio 55. colum. ulti. in 3.
& consilio 18. in 7. plenissime apud eum Lu-
do. Bognojn. consilio 53. nume. 17. in quar-
to, Corn. d. consilio 202. colum. prima, & se-
cunda, in tertio, & 275. colum. prima, in 4.
Socin. consilio 73. colum. prima, libro quar-
to, Curt. sen. consilio 44. colum. 7. uerficu.
sed præmissis, Dec. consilio 15. colum. pri-
ma, & 236. colum. quarta, & 514. & 515. &
in pluribus alijs consilijs Socin. iun. d. consi-
lio 158. numero 32. in secundo, & ultra hos
Crauet. consilio 992. numero 25. & idem
est in tacita conditione à lege subintelle-
cta, nam late accipitur, ut omnes liberos cõ-
tineat, masculos, & foeminas primi, & ulte-
rioris gradus, l. cum auis, ff. de conditio. &
demonstratio. lege, generaliter, §. cum autẽ,
C. de institutio. & substitutio. l. cum acutissi-
mi, C. de fideicom. adeo ut in conditione
negatiua nihil intersit, an dictum sit, sine fi-
lijs, an sine liberis, sicuti post Alexan. Corn.
Socin. Ruin. & alios, censuerunt Hieron.
Gabriel. consilio 97. numero 17. Decian. d.
consilio primo, numero 27. Menoch. d. præ-
sump. 85. nu. 2.

7 In dispositiuis autem, ubi testator, per le-
gatum, aut fideicommissum reliquit filijs Ti-
tij, quod filia eius comprehendatur ex inter-
pretatione legali, hoc permittitur, d. l. iu-
sta, sed quod neptis, aut proneptis ex filia in-
cludatur, iura non uidentur dicere, ac ideo
ne multiplicentur improprietates, neptis
non cõtinebitur. Contra autem clare sensit
Bartol. in lege, liberorum, numero quinto,
& in penult. colum. in uerficul. Quæro quid
si in aliqua, ff. de uerborum significatio. ubi
illam legẽ, Lucius, accipit, etiam cum dispo-
sitiue de filijs facta fuit mentio, ac idcirco
quia filiorum appellatio in conditione om-
nes liberos includit, sic quoque in dispositio-
ne, ad hoc tex. in d. l. filij, ff. de uerb. sig. ubi
filij appellatione omnes liberos accipimus,
ad hoc etiam induco Bar. in d. l. liberorum,
num. 17. ubi inquit, nepotum appellatione
Marc. Ant. Pergrini. Rr con-

M. Antonij Peregrini

contineri pronepos per iura ab eo adducta: unde inferit, quod ubi filij appellatio includit nepotem, continetur quoque pronepotem. qua ratione similiter ubi filij appellatio includit filiam, includitur quoque nepotem ex filia. quæ & ipsa filiarum appellacione continetur: nam & è contra in materia odio facta, ubi appellacione filij non venit nepos, non etiam continetur pronepos, Ruin. consil. 130. col. vlt. in 2.

8 Liberorum autem, & descendendum non men comune est ad masculos, & foeminas, ac idcirco proprie utriusque sexus liberi, & descendentes continentur. l. liberorum. l. cognoscere, §. liberorum. l. non est sine liberis, ff. de verborum significatio. l. fin. ff. de pollicitatione. & leg. sed si hac, §. liberos, ff. de in ius uoca. & in dictis iuribus abunde notatur, & in d. l. prima, C. de conditio. infer. & de descendentibus est casus in Auth. de hered. ab intesta. venient. & inde notauit Ang. & consulendo tradidit Alexan. consilio 160. in 2. Corn. consil. 230. sub numero 6. libro secundo, & in eo. vol. consil. 22. colum. 6. Socin. d. consil. 51. in 3. Iaf. consil. 142. colum. 1. versic. tertio moueor, libro secundo, Dec. consilio 205. columna 1. & in leg. 2. numero 125. ff. de reg. iur. Cur. iun. consil. 49. nu. 4. Alba consil. 19. nu. 7. Rolan. consilio 82. nume. 32. & num. 41. lib. 3. Cæphal. consil. 46. num. 43. Menoch. d. præsumpt. 35. nume. 22. & seq. & idem est in nomine posterorum, vti dixi in Artic. 22. nume. 37. sed an hoc generaliter & indistincte in ultimis uoluntatibus procedat, opere precium est videre. qua in re satis notum est, ut iam dixi, latiore esse significacionem nominis liberorum, quam filiorum: utroque tamen casu regulariter filiorum ac liberorum appellatio filias comprehendit. quamobrem pro vera huius tractatus dissolutione distinguendum est, an de filijs, & liberis, facta sit mentio conditionaliter, an verò dispositiue.

9 Vbi autem de filijs facta fuit mentio, uel de liberis conditionaliter constat masculos & foeminas designari, primi & vltioris gradus, ad substituti exclusionem, & hic est casus in d. l. Lucius, & in d. l. 1. C. de cõd. infer. quæ iura locum habent etiam in tacita condicione à iure subintellecta in fideicommissis ascendendum, d. l. cum auus, ff. de conditionib. & demonstracionib. & dicta l. ge-

neraliter, §. cum autem, & d. l. cum acutissimi, & supradixi.

10 Limitatur autem conclusio hæc, nisi alia defuncti voluntas euidenter probetur, sic præcise tex. in d. l. prima. tunc enim à uerborum significacione, etiam propria, sic suadente testatoris uoluntate, recedere licet, l. non aliter, ff. de legatis tertio. nil mirum, quia in conditionibus testatorum uoluntas spectanda est, lege, in conditionibus, ff. de conditionib. & demonstracionib. quæ in testamentis totum facit, lege, ex facto, ff. de hereditibus instituentis, regit, & dominatur, l. cum quaestio. C. de legat.

11 Voluntas autem testatoris euidenter demonstraretur, si de masculis, in conditione, uel etiam in dispositione expressisset, nam foemine non containerentur, sed excluderentur, casus est in c. Rainaldus, ex. de testamen. ibi, si absque filijs masculis, ubi sic notantur, glos. Goffred. Hostien. Ioan. Andreas, Butrius, Cardin. Ancharanus, Abbas, & Didac. in §. primo, numero secundo, optimus tex. in lege, scripturas, C. qui potior. & in lege prima, ff. de legibus, sed est melior textus in lege prima, C. de adulter. & præcise sic notantur in d. l. cum auus, Bar. Franciscus de Albergot. Imola, Paul. & Socin. numero 76. Paul. de Castro in d. lege prima, Iason in d. lege, si quis id quod, numero 13. Decius in lege secunda, numero 92. ff. de regulis iuris, Socinus in lege, Gallus, §. nunc de lege Velleia, sub nume. 6. & in suo consil. 14. in 1. & consil. 12. & consil. 63. ante num. 12. in 3. & in specie consuluit Abbas consil. 36. uidetur, in primo uol. late Parisius consilio 18. numero 37. & consil. 25. columna prima, in secundo, Socinus iunior consilio 128. numero 56. in 1. & consilio 69. numero 10. in 3. Crau. consilio 113. numero secundo, & præterea Ludouicus Molin. dicto loco, sub nume. 31. adeo ut hoc casu ob expressam masculorum qualitatem, cesset tacita prouiso dicte legis, cum auus, tum per eam rationem, quia expressa prouiso hominis facit cessare tacitam legis prouisionem, lege, cum ex filio. §. primo, ff. de vulgari, lege finali, C. de factis conuen. tum etiam quia per expressam masculorum condicionem constat à testatore de filijs cogitatum, ac ideo cessat prouiso illarum legum, & sic quoque late concludit Anton. Gabriel. de verbo. sign. conclus. 6. num. 116. & seq.

- 12 Rufus per coniecturas, & legitimas præsumptiones, voluntas testatoris evidens demonstratur, vti est casus in lege, licet Imperator, ff. de leg. primo, vbi Ale. & latissime Iaf. in 3. notab. & in l. quidam testamento, ff. de vulg. Aretin. notauit, & in lege, si quis locuplet, ff. de manum. test. & in lege prima, C. de test. mil. glos. ordinaria in l. tutor petitus, C. de peric. tut. & de iure Canonico in cap. secundo, de cogn. spirit. in 6. & in cap. primo, ex. de censib. vbi notat Abb. & idem Abb. in cap. primo, in sec. notab. ex. de cler. non retid. & in cap. cū dilecti, in primo notab. ext. de donat. quibus in locis evidens existimatur, quod per coniecturas demonstrabile est.
- 13 Quemadmodum autem per coniecturas evidens voluntas demonstrari possit, varie à maioribus nostris diffinitum fuit, pro causarum varietate: Nam ex eo quod testator duos filios masculos heredes instituerit, & eos vicissim substituerit, non colligitur efficax coniectura, quod filia præorientis nõ faciat conditionem, ad substituti exclusionem: sed per eius existentiam patruus substitutus excluditur, sicuti iure aperto decisum est in d. lege, cū auus, & in d. §. cū autē, & in d. lege, cum acutissimi. Quæ quidem iura fortius locum habent in conditione ab homine expressa, & in terminis sic notantur Bal. & Sal. in d. l. cum acutissimi, colum. prima, Pau. Cast. consilio 409. colum. secunda, vers. primo, quia in 2. Curt. sen. conf. 44. sub numero 19. & 63. ante numerū 12. Iaf. conf. 141. colum. 3. vers. Quarto in fauorem, lib. secundo, & est indubitata conclusio, vti Gozad. ait conf. 89. nume. primo, Dec. consil. 57. & nouissime Ferran. Gargiar. Patrocini. 67. lib. secundo, scilicet in his simplicibus terminis. Ratio est, quia negatiua indefinite prolata, vt vera, sit in omnibus verificanda est: affirmatiua autem non sic, glo. & Doctores in l. hoc genus, ff. de conditio. & demonstra. tex. notabilis in l. si seruitus, ff. de ser. vrb. an. præd. notat Dec. in l. si Rufinus, numero 9. C. de test. mil. & in cap. nam cōcupiscentiam, num. 2. ex. de constitut. idem Dec. conf. 3. numero 5. Cæphal. conf. 45. numero 8. & conf. 46. nu. 14. ideo quicquid sit in dispositione de filijs affirmatiua, de qua infra dicitur, nu. 43. atque in conditione negatiua, si sine filijs, videtur, vt omnium defectus sit necessarius ob vim, & naturam conditionis negatiuæ, sic in spe-

- cie consideratur Virgil. de Siluestr. apud Rimin. sen. conf. 22. nu. 49. & Iacopin. Rimin. in conf. anteced. nu. 66. & fuit decisio Bal. in quodam suo conf. quem retulit, & secutus fuit Corn. conf. 202. numero 12. & 230. numero 8. in 3. & sic quoque à vi negatiuæ, in re hac, ad inclusionem filiorum, & neptum, argumentatur Dec. conf. 567. nu. secundo, & 545. colum. vlt. Cæphal. d. conf. 46. numero 14. Decian. conf. 12. nume. 11. in primo. Item quia dū testator posuit filios in cōditione ad exclusionem substituti, eos prætulisse videtur substituto, saltem quò ad effectum conservandi ius legitimarum hæreditatum, tex. glos. in d. l. Lucius, ff. de hered. instit. vel saltem, quò ad hoc, vt existentibus filijs deficiat fideicommissi conditio, & res relinquatur sub dispositione iuris communi, ad tex. in l. filius familias, §. cum quis, ff. de leg. 1. Quocirca per filiam existentiam de ficere fideicommissi conditionem, quamuis perpetui, fateri oportet, alia non accedente coniectura, qua in re coniectura tamen evidentes, & manifesta occurrere debent, nec leues sufficiunt sicuti clare indicat tex. in d. l. 1. per quam sic post Rimin. sen. & Com. tradidit late Decian. conf. 12. num. 18. in 1.
- 15 Coniecturæ autem in proposito à maioribus nostris pro substituto considerata, varijs in locis, sunt he, vel similes. Prima, cum testator propriam filiam exclusit ab uniuersali institutione. Secūda, cum ex dispositis potest videri, testatorem ordinasse fideicommissum pro seruandis bonis in sua familia, & sic habuisse rōnem masculinitatis, & agnationis. Tertia, ubi in alia parte testamēti dictū fuisse de filijs masculis. Quarta, cū adest statutuū exclusiuū feminarū ob masculorū existentiam.
- 16 Vt autem materiam, non in generali, sed ad particularia restrictam habeamus, nõnnullos casus in pratica frequenter contingibiles collegi, qui propositis coniecturas spectant, unde capiendi primam, quæ ducitur ab exclusione propioris femine, hos casus subiicio: Primus quoruū est, cum testator propriam femina exclusit, quia eam aliqua de causa non diligeret, & tunc coniectura hæc nihil proderit substituto, quoniam de ratione exclusionis satis constaret, que in nepre, vel in pronepre non utique concurreret; sic post Pan. Caf. Soc. in rep. d. l. cū auus, nu. 8. 1. Gab. cōf. 97. nu. 15. Mezo. præf. lum. 85. nu. 21. in dubio autem non odij causa, sed propter sexum fauore agnationis præsumitur exclu-

M. Antonij Peregrini

- sio facta, Socin. consil. 14. in 3. Gozadin. d. consil. 89. num. 14.
- 17 Secundus est, cum eadem ratio exclusionis filie, concurret etiam in nepte, pronepate, & remotiore foemina, & tunc evidens coniectura colligitur pro substituto aduersus remotiorem foeminam, ueluti dixi in casu de facto: nam testator filiam propriam in rebus certis instituerat, & uolens conseruare bona in una familia, (sic enim in testamento edixerat) duos fratres sibi haeredes uniuersales instituerat, quos si sine filijs decederent, uicissim substituerat, & eorum descendentes masculos in perpetuum: dixi conditionem istam, si sine filijs, de masculis restrictiue intelligi, quia ratio moderat, ampliat, & restringit dispositionem, ad legē, cum pater, §. dulcissimis, ff. de leg. secundo, & notat Barro. in lege, pater filium, §. fundum, ff. de leg. tertio, & plenius comprobabitur ex dictis infra, num. 22. & 25.
- 18 Tertius casus est, cum foemina testatur, propiores foeminas, puta filias, excludendo, instituit filijs masculis, & eis, si sine filijs, uicissim substitutis: nam hoc casu ex qualitate personae testantis, in qua agnationis ratio non est considerabilis, & in qua non est presumendum, quod proprium seculum odio habuerit, ad ea, quae Ancharan. scripsit consilio 336. pro maiori, coniectura exclusionis propriae filiae, non est evidens, ut probet, in ea conditione filias non contineri, & sic decidit Socin. d. lege, cum auus, numero 83. Gabriel. d. consilio 97. numero 15. quod etiam placuit Ruin. consilio 142. in secundo, Cardin. Alban. consilio 23. numero tertio, Menoch. d. praesumptio. 85. numero quarto, & praeter hos Tiraq. de iure primigen. quaestio. decima, in fine, Ludouic. Molin. de maior. Hispan. libro tertio, caput. quinto, nume. 73.
- Contra autem determinauit Fulgos. consilio 18. Sallomunia, & 38. in propofita, & eius consulta probauit Corn. consilio 275. colum. tertio, in quarto, Dec. consilio 480. in primo dubio, & consilio 514. fatis nota, Ruin. consilio 141. in secundo, Curt. iun. consilio 35. colum. penultima, Socin. iun. consilio 56. in quarto, Roland. consilio 82. in tertio, Pau. Leon. consilio 27. per totum, prior opinio mihi non displicet, quia illa sola coniectura exclusionis hiliarum, praesertim in muliere, non mihi satis sufficiens coniectura uia est, ut ex ea euidenter probetur
- testatricis uoluntas ad exclusionem nepcis, & pronepccis, cum uarijs ex causis potuerit testatrix filiam excludere ab uniuersali successione, & quia in portione filio delata facile est colligere, ut omnem eius posteritatem substituto praefere uoluerit, d. l. cum acutissimi, cum sua materia, nisi perpetuum fidei commissum masculinum subordinaasset, ad ea quae infra dicam, sub num. 22.
- 19 Quartus casus est, cum testator duas filias, ac filium, haeredes instituisset, & filibus sine filijs decedentibus substituisset filium masculum, non autem filias uicissim, & adhuc in ea conditione si sine filijs, contineretur masculi, & foeminae, adeo ut in portione unius ex filibus relicta testator omnem eius posteritatem uideretur praedixisse, d. lege, cum acutissimi, & sic decidit Socin. d. lege, cum auus, numero 82. Gabriel. dicto loco, numero 15. Rub. consilio 42. numero undecimo, Socin. iun. consilio secundo, numero 12. libro tertio, Ludouic. Molin. de maior. Hispan. libro secundo, caput. quinto, numero 50. Menoch. d. praesumptio. 85. numero tertio.
- 20 Quintus casus est, quando filia exclusae filio uniuersaliter instituto decedenti deinde sine filijs, testator substituisset extraneum, aut locum pium. hic casus dubitationem habet, ob opinionum consuetudinem, sicuti retulerunt Fulgos. & Paul. in d. lege prima, C. de conditio. infer. & idem Paul. consil. 409. casus iste, uol. 2.
- Nam pro substituto aduersus grauati filiam, ne melioris conditionis sit, quam filia a testatore exclusae, plene consulit Paul. Castr. consilio 58. uiso dicto testamento, in primo.
- Verum opinio haec non fuit recepta, nam contra Paul. in eo casu, de iure respondit collegium Auinion. sicuti retulit Seuerin. in lege, generaliter, §. cum autem, quaestio. 27. C. de institutio. & substitutio. & Cur. sen. consilio 45. numero 33. & consilio 64. uolum. 15. & idemmet Paul. melius considerato negotio, cum extraneus est substitutus, pronepate respondit, ut in dicto suo consil. 409. & contra substitutum in his terminis tenet communiter Doctores, Soci. d. l. cum auus, numero 86. Curt. iun. consil. 35. numero 6. & consilio 49. numero 7. Dec. consil. 370. colum. secunda, Goza et d. consil. 89. numero 4. Gabriel. d. consil. 97. numero 9. & 15. ubi post Paul. Alexan. Dec. Paris. Socin. iun. & alios

alios, concludit, solam illam coniecturam exclusionis propriæ filiarum non euidenter probare, quòd in illa conditione si sine filiis, filiarum non contineantur; & est iudicio meo verissima conclusio, nam probatio aduersus neptem non debet esse coniecturalis, & trahibilis ad varias causas, sed euidentem ac manifestam esse oportet, d.l. C. de cond. infer. & hanc conclusionem, communem & receptam dixit Menoch. conf. 95. nume. 98. & d. præsumpt. 85. numero 12. & nume. 15. Michael. Craſ. in §. fideicommissum, quæst. 35. Theſaur. in Pedemont. deci. 18. s. num. 4.

- 21 Sextus casus est, quando filia exclusa ab uniuersali successione testator instituto filio, eidem sine filiis decedenti substituitur filia: nam ne plus uideretur dilexisse neptem, quàm propriam filiam, sumunt nonnulli coniecturam, ut ea conditio ad masculos restringatur, sic Fulgos. d. consil. 18. & 38. ubi fortius in matre testatrice, quam etiam opinionem uidetur probasse Dec. consil. 480. in primo dubio, Ruin. 1. 5. in 3. Paris. consil. 18. in secundo, clare Cur. iun. post Vincentium Herculan. d. consil. 35. Socin. iun. d. consil. 6. in 4. & consil. 81. num. 5. in 3. Gherard. Mazol. consil. 5. Rolan. consil. 2. in 3. & Paul. Leon. in d. consil. 27. Et horum opinio utique procederet, quando testator exclusa propria filia ab uniuersali institutione, instituto fratre, eidem sine filiis decedenti substituitur propriam ipsam filiam, sic in specie Alciat. consil. 2. lib. 9. Cui addo Alexand. consil. 17. in 7. tunc enim, ne neptem extraneam propriæ filiarum uideretur prætulisse, iuste sumeretur ea restrictiua interpretatio. Sed contra Vincen. in eodem casu pro nepte aduersus substitutum responderunt, Dec. d. consil. 370. & 568. Ruin. consil. 142. in 2. sequitur Gozadin. d. consil. 89. nu. 3. Rub. Alex. consil. 23. num. 12. Paris. consil. 89. num. 39. lib. 2. Gabriel. d. consil. 97. nu. 15. Menoch. d. præsumpt. 85. nu. 15. ratio est, quia sola filiarum exclusio ab uniuersali successione non prodest substituto, ad detrahendum ui, & efficaciarum illius conditionis, si sine filiis, nisi ulterius appareat rationem conseruandi agnationis habitam fuisse, uti dixi supra, & in specie ex cõmuni intentione declararunt, Dec. consil. 27. D. Rainaldus, in fine, Marian. iun. consil. 158. nume. 47. in 2. Item quia, ut inquit Ruin. quando filia est substituta, quàmuis neptis uti posita in conditione sit et prælata, quo-

niam per eius existentiã excludit filiam: at tamen filia fuit honorata, non autem neptis in conditione tantum posita. & licet pro moribus patriæ, neptis in conditione posita uideretur dispositiue uocata, at tamen quòd in portione proprii patris, filia ex eo prælata sit filie testatoris, nullum uidetur absurdum, d.l. cum acutissimi, & lege, cum auus, sæpius allegatis. nam & id naturale est, ut filia in ius, & portionem patris succedat exclusa amita, & sic quoque reperi decidisse Didac. in cap. Rainaldus, §. 1. nu. 2.

- 22 Septimus casus est, cum testator, exclusa propria filia ab uniuersali successione, filios hæredes instituit, eosque uicissim, si sine filiis decederet, substituit: nam quia proprio: & fœminam excludit, & descendentes masculum substituit, efficaciter uidetur colligi coniectura, ut in ea conditione, si sine filiis, de masculis tantum senserit, & præsertim si in loco adesset statutum exclusionum fœminarum, per existentiam masculorum descendendum, pro ut communiter per Italiam statuta vigent, & sic in terminis decidit Pa. Caltr. d. consil. 409. ubi secus concludit in extraneo substituto. Nec obstat secundum eum tex. in d. lege, cum auus, quia ibi nõ ponitur, propiorum filiarum fuisse exclusam, rursus textus ille loquitur in terminis iuris communis, ex quo fœminæ cum masculis in successione ius æquale habent, diuersum est, inspectis uniuersaliter, Italiæ moribus. Nec etiã obstat tex. in d. lege 1. C. de cond. infer. quia hic uidetur virgens coniectura, quæ euidenter probat, in ea conditione filias non contineri, & hanc conclusionem post longam, disputationem, probauit Socin. in d. lege, cum auus, sub nu. 80. & num. 85. ubi idem quoque uoluit, ubi agnatus masculus fuit substitutus, quia sic uideretur, testatorem habuisse rationem agnationis conseruandæ, & pro hoc inducit, quod Cuman. scripsit consil. secundo, ubi inquit, præsumptionem leg. cum auus, cessare fauore neptum, & proneptum, quando ex facto apparet, testatorem uoluisse consulere lineæ masculinæ, quod apparere potest, vel quia ita expressit, ut dixi in secundo casu, vel quia perpetuum fideicommissum inter masculos constituit, & referit sic consultum fuisse per Doctores Papiens. D. Iacob. Put. & D. Carum Sac. quibus subscripsit Aret. in quodã suo cõs. inci. Stomacatus sum. in quo etiam casu consuluit And. Barb. scuti legicir

M. Antonij Peregrini

apud Alex. conf. 52. in 4. vol. & ex professo
 consuluit Socin. ipse, conf. 6. col. pen. & ult.
 & conf. 14. in 3. volum. vbi Pau. Ca. determi-
 nationem probauit, & idem Socin. conf.
 51. num. 38. in 4. & in suo conf. 40. incip.
 cum in presentiarum, inserto inter consilia
 Curt. senior. cui consilio fe subscripserunt,
 D. Ambros. de Opizon. & Lancel. Dec. nam
 testator exclusa filia, instituit filijs, eisdem
 si sine liberis decederent, substituerat filiam
 suam in vita sua tantum in redditibus, cum
 prohibitione de non alienando, & post mor-
 tem succederent illi de familia, apud quos
 perpetuo illi redditus remanere deberet: de-
 cidit enim in illa conditione, si sine filijs, fi-
 liam non contineri, quam etiam consulta-
 tionem retulit, & probauit Socin. ipse d. l.
 cu aus, num. 87. & formaliter sequitur Me-
 noch. d. presump. 85. nu. 13. sic quoque, vbi
 fideicommissum pro plures substitutionum
 gradus fauore masculorum constitutum legi-
 tur, consuluit Curt. sen. conf. 51. super testa-
 mentis. Et in vna Romana, vbi seruatur ius
 commune, nec statutum exclusum foemi-
 narum viget, consuluerunt in vno eodēque
 casu, Ias. conf. 141. in 2. Dec. conf. 15. & in
 his quoque terminis, remoto statuto, Paul.
 Ca. responsum probatur Gabr. d. conf. 97.
 num. 15. Menoch. conf. 150. nu. 33. & in d.
 presump. 85. num. 10. Panciro. conf. 168.
 nume. 7. & in alijs casibus eandem Paul. di-
 stinctionem amplexus fuit Dec. conf. 270.
 370. 515. 545. & 568. Ruin. cof. 141. 145.
 nu. 8. 145. num. 3. & 5. 148. & 150. in 2. vbi
 sub nu. 12. inquit, hanc esse communem di-
 stinctionem, & idem Rui. conf. 168. nu. 12.
 in 3. sequuntur, Gra. conf. 53. nu. 7. & conf.
 111. nu. 11. in 2. Gozadin. d. conf. 89. nu. 5.
 & latius num. 10. Curt. iun. conf. 111. num.
 16. & 115. num. 23. & 116. nu. 10. & conf.
 139. nu. 16. vbi poterat in substitutionibus
 rationem agnationis habitam fuisse, Socin.
 iun. conf. 90. num. 17. & conf. 110. nu. 35. in
 1. & conf. 158. num. 47. in 2. vbi si substituti-
 onis de descendendis masculis talis sit, in
 quo perpetuari possit agnatio, foemina eo
 casu non faciant conditionem, fecus si in
 eo non possit perpetuari agnatio, vt quia cle-
 ricus sit, & in alio casu Vincentia: idē Socin.
 conf. 168. in 2. vbi ponderat has coniecturas,
 filia: propriae exclusionem, item multos sub-
 stitutionum gradus ordinatos pro consueta
 ratione bonorum in familia. item statutū ex-
 clusuum, & sic quoq; concludit idem Socin.

conf. 87. nu. 10. in 3. Gherard. Mazold. cof.
 5. & 6. & apud eum idem Socin. conf. 7. Al-
 ciat. conf. 212. lib. 9. Alba conf. 19. per totū,
 Gabriel. d. conf. 97. sub nu. 15. in secundo
 casu, Decian. conf. 74. in 3. Beron. conf. 113.
 nu. 11. vol. 2. latissime Rolan. Val. conf. 82.
 num. 33. lib. 3. vbi demonstret Paul. distin-
 ctionem communiter receptam, & à Docto-
 ribus canonizaram, Panciro. conf. 168. per
 totum, Marzar. in epist. fideicommiss. qua-
 estio. 21. Menoch. cof. 95. nu. 98. & cof. 204.
 per totum, & d. presump. 85. nu. 8. & num.
 27. Michael Craff. d. quest. 35. Simō Pret. de
 interpr. vlt. vol. libro 3. dubitat. 3. solut. 2.
 num. 24. vbi de communi.

23 Plerique tamen non sufficere filia: exclu-
 sionem, & substitutionem de filio, de descen-
 dente, & multominus de agnato testatore,
 sed conditionem, si sine filijs, euanescere per
 existentia filia: arbitrati fuerit, & multo magis
 si in conditione de liberis dictum fuit,
 nam liberorum, & descendentium prolatio
 latioris est significationis, liberorum, f. de
 verbo. signi. §. 2. in Auth. de hered. venien-
 ab inte. & sic pro nepte, quamuis per plures
 gradus substitutionum vocati forent descen-
 dentes masculi, agnati masculi, consulendo
 responderunt magni nominis auctores.
 Nam aduersus consilium Barbat. supra rela-
 tum extat solempne consilium Ludou. Bolo-
 gn. apud Alexand. in 4. volum. conf. 53. cui
 subscripserunt insignes Iureconsulti, D. Io-
 ann. Sadoleus de Mutina, D. Alberus Bel-
 lus de Perusio, D. Dominicus de la Massa,
 & D. Antonius de Leuris. Rursus in eo casu
 consulto per Soc. apud Curt. senior. confil.
 40. contrariū pro nepte responderunt Cur.
 ipse conf. 6. antiquissima, in 3. dubio, num.
 10. Ias. conf. 142. in 2. & in alio casu, Curt.
 ipse conf. 4. statuto, Corn. conf. 91. in pri-
 mo dubio, lib. 1. & conf. 202. pluries, vol.
 3. ubi sub nume. 12. huius opinionis retulit
 Bald. Ruin. sibi contrarius, conf. 143. & con-
 fi. 144. in 2. Grat. conf. 64. in 2. & ex profes-
 so Paris. conf. 41. in 3. Socin. confil. 26. &
 conf. 30. in 4. Marzar. conf. 7. Cæpha. conf.
 45. & 46. Anguc. conf. 64. lib. 6. Arr. Pinel.
 in l. 3. nu. 27. C. de bon. mater. latissime Decian.
 conf. 1. per totum, lib. 2. quibus in locis
 plene concludunt filij propriae exclusionem
 non sufficere pro legitima coniectura, ut ne-
 ptis conditionem non faciat, ac indubitan-
 ter ubi non appareret, rationem agnationis
 conseruandæ habitam fuisse, & sic quoq;
 cludit

cludit Petra Placent de prohib. fideicom-
missi, quæstio. 9. num. 195. Thessau. in decif.
188. nume. 9. & in decif. 288. nume. 12. &
hanc probauit quoque Ludo. Molin. de ma-
riorat. Hispan. lib. 3. ca. 5. sub num. 52. & pro-
horum sententia facit uis. & natura negatiuæ
considerata supra, num. 14.

Item quia testator ponendo filios in con-
ditione, uidetur non eos beneficiaffe, sed re-
seruasse ius legitimarum hereditatum, ad l.
Lucius. ff. de hered. instit. Nec quicquam fa-
cere, quod substitutus sit de descendibus,
per casum d. l. cum auus, & dixi supra, num.
13. non etiam exclusio propriæ filiar, præfer-
tim cū esset dotata, uel aliter sibi prouisum,
uel quia ex statuto ob existentiam filiorum
masculorum excluderetur, uti pulchre aduer-
tit Ruin. d. conf. 143. nume. 7. in 2. & ante
eum Curt. sen. d. conf. 14. nume. 27. in quo
quidem consilio accurate omnibus contra-
rijs respondet. Nec etiam ob stare text. in d.
l. si uiua matre, C. de bon. mat. & in d. l. Pu-
blius, §. 1. quia text. illi, & argumenta, quæ in
de sumuntur per Bart. in l. liberorum, ff. de
uerb. sig. & per eundem, & posteriores in l.
uenia, C. de in ius uocan. quod exclusa filia
per statutum, intelligatur quoque exclusa ne-
ptis ex filio, procedunt, ubi portio non fuit
quæ sita filio patre ipsius neptis, secus si quæ
fita fuisset, nam cessaret statutum exclusiuum.
Non etiam obstat theor. Bar. in l. Gallus, §.
etiam, col. 2. ff. de lib. & posth. nam ex ea po-
tius sumitur argumentum pro nepte, quod
sicut testator filium instituendo prætulit fi-
liar, & substituto, in ea portione, ita quoque
filios eius, qualescunque sint, in conditione
positos prætulisse uideatur, per text. in d. l.
cum acutissimi. Et certe pro substituto ex so-
la filiar exclusione, non uidetur sumi euidēs,
& manifesta coniectura, pro ut requiritur in
d. l. 1. nam filia habet regulam iuris pro se.
Regulæ autem iuris non eliduntur per du-
bias probationes, uti inquit Bal. in l. 2. nu. 5.
C. de bon. posses. sec. tab. Iaf. in l. non hoc,
num. 15. C. unde legit.

24. Quare existimo ego, in terminis iuris cō-
munis, respiciendum esse, an ratio, qua testa-
tor motus fuit ad excludendum propriam fi-
liam ab uniuersali successione, cōcurrat etiā
in nepte: nā si non concurrat, quia filia esset
demerita, neptis faceret conditionem, dixi
supra num. 16. idem esset, si testator filiar ex-
clusa iam prouidisset, quia eam nupisset, &
dotasset, uel quia in testamento dotem sibi

constituisset: tunc enim cōsiderari posset ra-
tio, quare illam excluserit quæ non æque cō-
currit in nepte ex filio grauato, ideo nō eui-
dens esset uoluntas defuncti ad exclusionem
neptis, ac idcirco faceret conditionem desi-
cere. si uerò eadem ratio considerari posset,
quia testator, filia exclusa, masculis instituit
plures substitutionum gradus constituisset,
sub conditione, si sine filijs, filiabus autem &
fœminis a masculis descendentibus de do-
tibus prouidisset, hoc quidē casu sub nomi-
ne filiorum in conditione positorem fœmi-
nas nō contineri euidens coniectura demō-
strat, & sic consuluit Socin. iun. conf. 114.
num. 18. in 1. & ante eum Socin. patruus,
conf. 63. ante num. 12. in 3. Curt. iun. conf.
111. num. 17. Immo etiā quod in facto oc-
currisset, quod testator propriam filiam non
exclusisset, quia filias nō haberet, ex eo fe-
minis, uel natis, uel nascituris specialiter de
dotibus prouidit, putarem ex ea speciali pro-
uisione sumi euidētem testatoris volun-
tatem, ne fœminæ in conditione, si sine filijs,
contineantur ad exclusionem substitutorū:
quoniam cum substituitur onerando substi-
tutorum gradus dotare fœminas, iam con-
stat uoluisse eas capere dotes à substitutis,
ideo non debent operari conditionem ad il-
lorum exclusionem cōtra uotum testatoris,
& quia discretæ ordinatio de filijs, & filia-
bus arguit sub nomine filiorū filias non con-
tineri, uti dicam infra, num. 35. Adde aliam
coniecturam, quando testator in defectum
substitutorum fœminas proximiores uocaf-
set, Simon de Præt. loco præalle. nume. 48.
Thessaur. d. decif. 188. nu. 16.

25. Circa secundam, ubi ex dispositis appa-
ret testatorem in subordinandis substitutio-
nibus habuisse rationem masculinitatis, &
agnationis, unde sumi possit consideratio
uoluisse bona in masculinitate & agnatione
conseruare, admittunt auctores eam condi-
tionem si sine filijs, si sine liberis, restringi ad
masculos, & si non fuerit expressa, non sub-
intelligi tacitam conditionem ad fauorem
fœminarum ad excludendum substitutum.
hoc autem apparere potest, uel quia testator
expressisset, uti dixi supra, num. 11. uel quia
masculos agnatos instituisset, & substituisset
per plures gradus. sic enim concludunt Cu-
man. Iacob. Puteus. Caro Saccus, Arer. Bar-
bat. Curt. senior, Socin. sen. Ambros. de Opi-
zon. Lancel. Dec. Iaf. Philip. Dec. Ruin. Socin.
iun. Alciat. Grat. Rub. Decian. Alba. Ga-
briel.

Gabriel. Menoch. Pancirol. & alij relati supra, nu. 22. quorum consulta aliqui ex eis accipiunt, etiam quòd non concurreret circumstantia exclusionis propriæ filiaz, quia filiam testator nò habuisset, dum tamen per plures gradus masculi forent vocati, & substituti, quibus addo Socin. conf. 63. col. 6. vers. capio secundam, nu. 13. in 3. Paris. conf. 72. in 4. Ruin. in terminis in suo conf. 147. nu. 7. in 2. & Curt. iun. còf. 13. col. vlt. Alba còf. 19. nu. 11. Menoch. d. præsump. 85. nu. 25. Anton. Gabr. d. loco, num. 9. Et minus dubitanter conclusio horum procederet, quòd propria filia legeretur exclusã ab vniuersali successione, quamuis de dotibus sibi cògrue fuisset prouisum, & sic decisum fuit super testamento, & fideicommissò olim M. Andree Capiuacii, nobilis Patauinis, tã Paduæ per Ill. d. Gasparem Renerium prætorum, quam etiã in Rot. Quadraginta uirũ Consilio, & in Excell. sic decisum fuisse retulit Marzar. d. quart. 21. & plures ad hoc recensuit Thesaur. d. decif. 188. nu. 2. quorum tamen assertio ex supra relatis, nu. 25. contradicta est.

- 26 Ceterum bene est, vt discurremus, quãdo in proposito masculinitatis videatur habitatio: masculinitatem autem in re hac accipio pro agnatione. sane passum hunc reassumpit Lud. Molina de primog. Hispan. lib. 3. cap. 5. nu. 50. vbi concludit, tunc ratione agnationis videri habitam, quando foemina semper excluditur, & nullo casu admittitur, alias nò mouetur auctoritate Bal. conf. 473. lib. 5. Alex. còf. 115. nu. 10. lib. 2. Soci. conf. 28. nu. 26. lib. 4. Dec. conf. 370. nu. 3. Soci. iun. conf. 6. sub nu. 20. & 18. sub nu. 6. in 1. cù pluribus alijs adductis à Crau. conf. 250. col. 2. nu. 5. & est ratio secundum eos, quia per foeminas nò cõseruatur, sed finitur agnatio, l. pronuntiatio, §. fin. & l. familiar, ff. de verb. sig. §. ceterum, & §. media, Instit. de leg. agn. suc. vbi tamen retulit quamplures alios opinatos, non ideo cessare rationem agnationis, quia in alia parte testator vocauerit foeminas, sicuti in statutis ex plurium auctoritate scripsit Ant. Gabriel. lib. 6. de statut. conclus. 6. nu. 2. & in specie Corn. conf. 11. nu. 10. li. 1. Socin. conf. 81. nu. 12. lib. 4. & Soci. iun. conf. 23. nume. 37. in 1. & huius sententia, cum foemine vocatæ sint, non videri habitam rationem agnationis, quoque fuit Petra Placent. de fideicom. quart. 9. nu. 195. In ista controuersia, putarem sic dicen-

dum, quòd vbi testator in suis substitutionibus prætulisset descendentes, & agnatos suos masculos, & in eorũ defectu foeminas & descendentes ab eis vocasset, agnationis habitam suis ratione: sic enim clare sentit Curt. iun. conf. 13. ante nume. 15. Nam & statuta solent per prius admittere agnatos, & in eorũ defectum, cognatos, & foeminas, attamen fauore agnationis prodijisse existimantur, diuersum est, vbi statutum, vel etiã testatoris ordinatio, excluderet aliquã personam à successione, non solum per existentiam masculorum, sed etiã foeminarum certi gradus: tunc enim non in fauore agnationis, sed illarum personarum dispositio illa uideretur facta, & in his terminis loquuntur plures allegati à Lud. Molina.

- 27 Quamobrem instituitur duobus filijs masculis & eiusdem substitutis vicissim sub conditione si sine filijs, & eorum descenditibus masculis in perpetuum, & eis non extantibus substitutis foeminis, equidem mortuo primò relicta filia, superstito altero fratre, vel descenditibus masculis ab eo, filia non faciet conditione: sic in terminis decidit Menoch. d. præsump. 85. nu. 18. vbi inquit casum esse nouum, nec in specie ab aliquo decisum, trahit tamen ad casum decisionem scripta à Dec. conf. 568. cuius tamẽ decisio mihi valde dubia redditur ex duobus: primò, quia Dec. i. casu suo præsupponit propriæ filiaz exclusionem ab vniuersali successione, quæ est principalis coniectura in re hac considerata contra neptem; secundò D. Menoch. proponit feriem facti, ex quo de ratione agnationis conseruandæ non satis cogitatum videtur, quia non proponit alios collaterales agnatos vocatos. Quocirca nisi ponamus nullos alios existisse agnatos, ratio agnationis potius resisteret, nam ex eo quòd testator vnum, aut aliquos masculos substituit, nò equidem rationem agnationis habitam recte dicitur, sicuti satis constans est, & aduertit Hieron. Gabr. conf. 97. nu. 7. & nu. 24. & fuit de mète Dec. còf. 158. col. fi. & 569. & 579. & clare Cur. iun. conf. 49. nu. 7. pro cõiectura autem efficaci cõsiderari solet, quòd testator iussisset substitutos deserre nomen, & arma familie sue, Calcañ. conf. 48. nu. 11. Ripa in l. Centurio. nu. 164. ff. de vulg. Pari. conf. 18. nu. 42. lib. 2. Marzar. conf. 4. col. 4. Rimin. iun. conf. 21. nu. 27. & nu. 49. lib. 1. Menoch. d. conf. 204. nume. 25. & 205. nume. 15. Thesaur. d. decif. 188. nume. 11. vbi

propterea foeminas non contineri inferunt.
 28 Tertia proponitur coniectura, cū in vna parte testamenti testator de masculis meminisset, & in alia parte simpliciter de filijs, vel de liberis dixisset: verum cōtrouerſa est ad modum coniectura hæc, nam Abb. conf. 36. viderit primo, lib. 1. argumentatus fuit pro repetitione, quia vna pars testamenti, & legis aliā declarat, l. qui filiiabus, in prin. vbi Bar. & plene Iaf. & l. si feruus plurium, §. fin. ff. de leg. 1. & huius opinionis ſectatores fuerunt Cuman. Barbat. Curt. ſen. Guido Papa, Iaf. Dec. Grat. Ruin. Parif. Curt. iun. Rub. Alexandr. Socin. iun. Brun. & Mantua relati ab Antonio Gabr. lib. 4. sub tit. de testamen. conſul. 10. num. 1. & præter hos, alios retulit Menoch. conf. 95. nu. 8 1. & cōſ. 204. num. 43. & num. 5. 3. & lib. 4. præſumpt. 84. nu. 5. Ludou. Molin. de Maiorat. lib. 3. d. cap. 5. num. 56.

Contra verò decifū legitur apud Ancar. conf. 120. pro clariori, & apud Ioan. Anan. conf. 2. 2. per eam rationem, quia cū testator non dixerit, & facile dicere potuerit, habetur pro non dicto, ſicuti argumentatur iura ſcripta, in l. vnica, §. fin. autem ad deficientis, C. de cad. toll. in c. ad audientiam, ex. de decim. & in c. inter corporalia, ex. de transl. prælat. cuius quoque opinionis ſectatores, à præmiſſis, dictis in locis, referuntur, Alex. Corn. & Socin. Curt. ſen. ſibi contrarius, & ſic quoque Iaf. Dec. Grat. Curt. iun. Ruin. Parif. Socin. iun. & alij, & hanc præuolare argumentatus fuit Dec. conf. 567. nu. 2. quia negatiua magis negat, quàm affirmatiua ponat, notatur in lege, hoc genus, ff. de cond. & dem. & per gloſ. in c. cum dilectus, ex. de conſuet. & quia in conſuetu regula negatiua præualet affirmatiua, l. 3. §. liberti, ff. de ſuſcept. tutor. & inde Bar. ſic colligit, Bal. Iaf. & Dec. in l. ſi Rufinus, C. de testamen. mil.

29 In re hac variæ à maioribus noſtris tradite fuerunt diſtinctiones, vt infra in diſcurſu referam: ego autem ſic diſtinguendum puto, nam aut agitur de eadem oratione, aut de diuerſis. primo caſu qualitatē repetitam exiſtimo, veluti quia dictum ſit, & ſi hæres meus deceſſerit ſine filijs masculis, vel eius filij ſine filijs, ſubſtituo, nam qualitatem masculinitatis repetitam intelligo, quia qualitas in genere conueniens pluribus, adiecta in eadem oratione vni perſonæ, intelligitur repetita in alia perſona, ex Bar. doctrina in

l. ſeiz, §. Caio, col. vl. ff. de fundo inſtr. cuius decifio eſt communiter recepta, vt dixi Artic. 16. nu. 3. fortius ergo declaratio nominis æquiuoci, & ſic in ſpecie decifit Cuman. conf. 117. A. inſtituit. Curt. ſen. conf. 64. col. 1. 1. Dec. cōſ. 480. in 1. dubio, Ruin. conf. 93. num. 13. in 2. & 168. nu. 13. in 3. Parif. conf. 118. conf. 2. in 2. & conf. 72. nu. 3. 5. in 4. Gozad. conf. 45. col. 1. Rub. Alex. cōſ. 71. nu. 6. Cæphal. conf. 68. num. 17. Socin. iun. conf. 136. nu. 3. 5. in 3. & idem eſt, ſi teſtator ſubſtituiſſet filios, & liberof maſculos, Socin. ſen. conf. 63. nu. 12. in 3. & in his terminis cōſuluit Abb. d. cōſ. 36. & ire hac nihil intereſt, an qualitas præcedat, vel ſequatur: quia cum agitur de declaratione nominis, aut verbi ambigui, quod poteſt continere plus, & minus ſecundum illius ſignificatum proprium, vel improprium, ſumitur illius declaratio etiā à ſequentibus, Bar. & Angel. in l. vtrum, ff. de petit. hered. quos ſequitur Alex. cōſ. 192. nu. 10. in 6. pulchre Aretin. conf. 143. col. ult. & poſt eum Curt. iun. conf. 112. nu. 7. & conf. 114. num. 20. & in ſpecie ſic in eo cōſilio loquitur Abb. per iura ſupra adducta. conſuſio autem in propoſitis terminis veriſſima eſt, quid autem ſi teſtator inſtitutus duobus maſculis, dixiſſet, & poſt mortem dictorum ſuorum filiorum maſculorum, & eorum filiorum, ſubſtituit, in hac ſpecie maſculinitatem repetitam in eodē caſu conſuluerunt, Dec. Ruin. & Parif. in conſilijs ſupra adductis, præſuppoſuerunt tamen Conſtantiam filiam excluſam fuiſſe ab vniuerſali ſucceſſione, & ſubſtitutam, ac ideo colligunt coniecturas contra neptē, ego autem remotis his circumſtantijs: quæ an ſatis ſufficientes ſint, ex dictis ſupra, nu. 22. conſtat: crederem in ſpecie proxime dicta, qualitatē illam maſculorum ponderatam a Dec. nullius eſſe rationis, quia non qualificat, nec ultra mortis conditionem aliam adiicit, ueluti in primo exemplo, ſed nominatim refert filios maſculos heredes in ſtitutos, iuxta naturam illius nominis dictorum, & pronominis ſuorum, quæ ſtant relatiue, & demonſtratiue ad oculum corporis, & intellectus, Bal. conf. 304. Nobilis vir. in 2. Ripa in rep. §. Diui, num. 111. dixi, d. Artic. 16. nu. 25. & in terminis, Soc. iun. conf. 90. num. 16. in 1. ac ideo Bar. doctrina in d. §. Caio, nihil huc pertinet: vnde crederem, cōditionē, quod ad filios heredum inſtitutoris, niſi aliud obſit, indiſt. & accipiendā eſſe:

ex proposita autē cōclūsiōne inferitur, quōd si testator post mortem heredis substituit Titium, & eius filios masculos, & post eos, filios Seij, quia vnica est oratio, non viderentur vocatē Seij filie, tum ratione p̄missa, cum etiam ne plus tribuatur filijs Seij in secundo gradu substitutis, quā filijs Titij vocatis in primo gradu, ad Bar. doctrinam in l. Gallus, §. etiam, col. 2. ff. de lib. & posth. & si aliter senserit Lud. Mol. loco p̄allegato sub nu. 59. ea ratione facis leui, quia agitur de materia correctoria, quo casu repetitio cessat, vt ait Imo. in Clem. 1. de supplenda neglig. p̄s. nā in hominum dispositionibus non cadit consideratio hęc. Item non p̄prie hic agitur de repetitione, sed de declaratione nominis.

30 In secundo autem membro, vbi orationes suat diuerse, substitūguēdum est, quia aut agitur de repetenda qualitate masculinitatis in eadem persona, seu in eadem personarum conditione, aut in diuersis: primo casu, licet ad impediendum repetitionem, ob stare videatur vltra rationes p̄allegatas quod non solet fieri repetitio qualitatis, & conditionis adiectæ in vna oratione perfecta, ad aliam similit̄er perfectam, etiam inter easdem personas, cū res sunt diuerse, vt per Bar. in d. §. Caius, & plenius in l. i. repetēdis, ff. de leg. 3. & ex communi probauit in Art. 16. num. 90.

Attamen magis cōmuniter Doctores senserunt, masculinitatis qualitate, repetitam videri, quia doctrina illa Bar. supra allegata locum habet, cum agitur de repetenda conditione, aut qualitate aliqua extrinseca, sed vbi occurrit aliquod verbum, vel nomē ambiguum, & pluris significationis, si in vna parte testamenti, vno modo acceptum & declaratum fuerit, sic quoq; in alia parte accipiendū erit, per regulam in d. l. qui filibus, vbi Bar. sic notauit, & in d. l. si seruus plurius, §. fin. & ex Aret. supra proxime dixi, & sic decidunt Curt. sen. conf. 51. super testamētis, col. 5. Cora. conf. 202. ante num. 8. in 3. ex Bar. doctrina in l. Centurio, nu. 27. ff. de vulg. Socin. conf. 6. sub nu. 14. in 3. per doctrinā Bar. in l. ex factō, §. si quis rogatus, ff. ad Trebel. vbi inquit, quōd si in vna parte testamenti, in qua fit facta mentio de filijs, testator expresserit etiam de naturalibus, sic quoque in alia parte testamenti, in qua de filijs simpliciter mentierit, naturales quoq; conueniantur, nam filiorum nomē p̄ se sui

natura pluri est significationis, nam aptum est comprehendere masculos, & feminas, legitimos, & naturales; & in tali casu, vbi de eisdē agitur, loquitur Abb. d. conf. 36. clare Socin. conf. 71. col. 2. vers. vnde stat. lib. 4. & in specie Ruisie tradidit, conf. 134. nu. 19. 140. nu. 6. in 2. & conf. 124. col. vlt. vers. accedit, & conf. 160. nu. 13. in 3. p̄ illā Bar. theoreticam in d. §. si quis rogatus, Curt. iun. d. conf. 112. nu. 4. & 114. nu. 19. Socin. iun. conf. 90. nu. 17. in 1. p̄schre Paris. conf. 18. nu. 28. & 29. in 2. vol. sequuntur Rub. Alex. conf. 71. nu. 6. Emil. Ferrer. conf. 11. nu. 9. Alciar. conf. 87. lib. 9. Menoch. d. conf. 95. nu. 83. & p̄sump. 84. nu. 7. Mantica de coniectur. lib. 6. tit. 13. nu. 9. Anton. Gabriel. d. loco, nu. 13. Bernazo. in conf. 96. nu. 18. vbi p̄terea huius sententiæ recensuit Paris. & Bero.

31 Ampliatur conclusio, etiam quod in capitulo sequenti, de masculis facta fuisset mentio, nam ad hoc sumeretur declaratio ad partem antecedentem, in qua de filijs simpliciter dictum fuisset, sic docuit Aret. d. conf. 143. col. vlt. sic quoque Curt. sen. d. conf. 51. super testamētis, col. 5. & sic ex facto respondit Curt. iun. in p̄allegatis consilijs, quæ p̄æcise in his terminis loquuntur, vbi in capitulo antecedente, circa rem particularem ordinatum fuerat fideicommissum ad fauorem descendentium, & in capitulo sequenti ordinatum fuerat, fideicommissum vniuersale ad fauorem descendentium masculorum.

32 Et hęc conclusio fortius accipienda est, vbi repetitionem fieri suaderet maioritas rationis, veluti quia testator duobus instituit filijs masculis, eisque vicissim substituit si sine filijs decederent, ambobus postea sine filijs masculis decedentibus, alium substituit, nam ne substitutio secunda sit latior quā prima, & ne nepotes, quæ excludere nō possunt secundum substitutum, excludant primum, masculinitatis qualitas in sequenti capitulo expressa, videtur in primo repetita, & sic speciatim consulit Dec. conf. 193. vno eleganti, sequitur Paris. conf. 3. nu. 27. in 3. vbi in eodem casu, in quo tamen contrarium p̄o nepe respondisse comperi Curt. iun. consilio 49. & Caro. Ruin. conf. 152. in 2. vbi autem disuaderet ratio, tunc repetitionem cessare concederet, nam repetitionis materia plurimum p̄det à testatoris voluntate, & ab identitate rationis, vt dixi d. artic.

d. Artic. 16. nu. 2. ac idcirco institutus duobus filiis, & eisdem vicissim substitutus si sine filiis masculis decederent, ambobus autem sine filiis decedentibus substituto extraneo, loco pio, vel coniuncto; ita tamen quod agnationis conservande ratio habita non videretur, equidem in tali specie conditio sine filiis, absolute acciperetur, iuxta Anan. re sponsum, & in his terminis procederent decisiones illæ Curt. iun. & Rui. nil mirum, quia non adeo favorabilis est substitutio de extraneo, loco pio, & coniuncto, vocatis in secundo casu, pro vt substitutio de filio testatoris in primo gradu, & hoc casu locum habere potest decisio Pauli Ca. in cōf. 409. cū adductis supra, nu. 20. & in specie sic aduertit Ruin. conf. 141. sub nu. 10. vers. sed etiam posito, lib. 3.

33 Secundo autem casu, vbi de diuersis personis, ac de diuersis substitutionibus agitur, equidem nominatis masculis conditionaliter, in substitutione facta vni ex honoratis & in alia facta alteri personæ, nominatis filiis simpliciter, masculinitatis repetitio cessaret, sic in his terminis consuluerunt Petr. Anchar. d. conf. 120. & Ioā. Anan. d. conf. 4. & eorum consilia in his terminis cōsulendo ex facto probauit Rub. Alex. conf. 31. nu. 6. & conf. 71. nu. 6. & conf. 141. nu. 3. vbi pro filia seu pro nepte, & pro hac parte stant ceteri alij relati supra num. 15. & præter eos, Alex. conf. 31. col. 1. in 3. & conf. 38. nu. 6. in 6. Curt. sen. conf. 63. nu. 11. Iaf. in d. l. qui filiabus, nu. 3. ff. de leg. 1. Dec. conf. 567. & 599. cum alijs adductis à Soc. iun. cōf. 100. nu. 20. in 1. vbi de communi. & 158. nu. 40. in 2. & conf. 13. num. 26. in 3. cum pluribus alijs cumulatis per Ant. Gabriel. dicto loco, Hieron. Gabriel. conf. 97. num. 28. Decian. conf. 12. num. 39. in 1. Menoch. d. conf. 95. nu. 83. & d. præsump. 8. nu. 7. & per Bertazol. d. conf. 96. num. 16. & pro horum sententia stat nominis proprietatis, & verborum vis, ac legis auctoritas, in d. l. 1. & eo magis vbi terminus prolatus esset communis ad vtrumque sexum, quia dictum fuisset, sine liberis, sine descendentibus, Dec. d. conf. 567. Rub. Alex. d. conf. 31. & hac ratione qualitas masculinitatis expressa in testamento reuocato nõ intelligitur repetita in sequente, Ruin. conf. 93. nu. 13. in 2. pro quibus facit, quia non fit relatio seu repetitio de vno capitulo ad aliud capitulum inter diuersas personas, vti late exposuit d. Artic. 16. num. 90.

post Bar. d. l. in repetendis, & in d. s. Caio. 34 Sed in contrarium efficaciter facit, quia licet qualitas vel conditio extrinseca posita in vno capitulo ad illud qualificandum, nõ referatur ad aliud, maxime inter alias personas: attamen multum operatur ad declarandum verba ambigua alterius capituli, adeo vt nomen, & verbum multiplicis significationis acceptum, in vno sensu in parte vna, in alia quoque sic videatur accipiendum, Bar. & Ang. in d. l. vtrum, ff. de petit. hered. quos sequitur Alex. conf. conf. 192. nu. 10. in 6. idem Bar. in l. fin. ff. de reb. dub. sequitur Socin. ibi, sub nu. 2. pulchre Aret. d. cōf. 143. col. vlt. & idē Aretin. in l. 3. §. filius, col. vlt. ff. de lib. & posth. Curt. iun. d. conf. 112. nu. 7. Ruin. conf. 147. num. 8. in 2. qui post Socin. adducit notata per Angel. & Imol. in l. si quis cum aliter, ff. de verbo. obl. vbi dicunt, quod licet dicta in præcedentibus nõ intelligantur repetita in sequentibus ex intervallo, attamen ex illis sumitur declaratio sequentium: nec refert, an in vno, vel in diuersis capitulis sit posita, sicuti post Curt. sen. cōf. 51. super testamētis, col. 1. tradidit idem Curt. iun. d. conf. 112. num. 4. & 7. & conf. seq. nu. 8. & sic quoque Paris. conf. 72. nu. 34. lib. 2.

35 Amplius voluit ex præmissis Corn. conf. 275. col. 3. in 4. qualitem masculinitatis adiectam in præcedenti, testamento reuocato operari declarationem, ad disposita in sequenti testamento, ita vt intelligatur repetita, sequitur Pancirol. conf. 91. nu. 19. Hoc tamen dictum non est recipiendum, nam contra obstat Bar. doctrina in l. Staius, in principio, ff. de iure fil. & contra responderunt Alex. conf. 70. col. 5. in 2. Curt. iun. cōf. 163. nu. 14. Ruin. d. conf. 93. nu. 13. & pro regula vt a testamento reuocato non sumatur in terpretatio ad sequens, tradidit Iul. Clar. in §. testamentum, q. 76. in 3. Reg.

Conclusiue crederē sic posse dici, quod vbi in vna parte testamenti, vni ex hæredibus, aut legatarijs facta fuisset substitutio sub condicione si sine filiis masculis, alteri verò sine filiis, qualitem non videri repetitam, nisi aliæ concurrant coniecturæ, scilicet exclusionis femine propinquioris, conseruationis bonorum in familia, statuti, & huiusmodi: aut verò in dispositiuis, & hoc casu, facile est vt ordo succedendi datus in prima parte, possit videri repetitus in sequentibus, vt inferius dicam, sub nu. 47. & 48.

Sunt

36 Sunt tamen nonnulli casus considerati à scribentibus, in quibus, non obstantibus aliquibus coniecturis, conditio de filijs late accipitur, veluti si dictum sit, sine quibuscumque filijs. nam vniuersalis hæc pro sui natura includit etiam eas personas, quæ alias non continerentur, vti plene dixi in Artic. 3. nu. 54. vnde cõcurrente etiam natura negatiuæ fœmine cõtinebuntur, sic cõsultit Dec. cõf. 699. col. 2. sequitur Ant. Gabriel. dicto loco sub nu. 12. idem si dictum fuisset, nullo filiorum superstitite, aut in defectum omnium descendentium, Alex. conf. 17. col. 2. & 3. in 7. & idem quoque, quando alias restricta significatione ad liberos masculos, persona minus dilecta succederet ad exclusionẽ descendentium mulierum, vt ibidem per Alex. & sic cõsultit Ioan. Anan. d. cõf. 4. Rui. 153. nu. 9. in 3. Alciat. conf. 112. lib. 9.

Item si sepius de filijs dictum fuisset, & in vno capitulo de filijs masculis, facile erit restringere qualitatem illam ad illum casum, sicuti ponderarunt Ale. d. cõf. 38. in 6. Corn. conf. 230. col. 5. li. 3. Curt. iun. conf. 64. col. 11. Dec. d. conf. 599. nu. 4. & Ant. Gabriel. dicto loco, nu. 11.

Nonnulli verò considerarunt, quòd vbi agit de extinctione fideicommissi, quia materia sit fauorabilis, quoniam fideicommissum est onus, repetitio qualitatis cessat, Dec. conf. 442. & 543. Caphal. consil. 68. nu. 16. cõ alijs cumulatis à Bertazo. d. conf. 96. nu. 19.

37 Quarta principalis coniectura consideratur, cum per statutum masculis extantibus fœminæ excluduntur, super qua varia quæ emanarunt responsa, ac diuersæ fuerunt maiorum nostrorum opiniones. Prima est, quòd licet filia per statutum ob existentiam substituti, excludantur à successione proprij patris grauati, aut aui testatoris, adhuc faciant cõditionem, siue dictum sic, sine filijs, vel, sine liberis, quia in conditionibus merum factum inspiciunt, l. Mæuius, & l. qui hæredi, ff. de condi. & dem. & quia filij in expressa conditione positi substitutum excludunt, quamuis patri grauato non succedant, dummodo saltem ex testamento sunt habiles, l. filiusfamilias, §. cum quis, ff. de leg. 1. l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebel. vbi conditio si sine liberis, naturales quoque includit, artamen patri non succedunt, sic in specie cõsultit Socin. conf. 182. licet filia, in 2. vbi fortius idem voluit in tacita

cõditione subintellecta, ad tex. in l. cõ. auus, ff. de cond. & dem. & indubitanter, quando ex testamento à patre suo fuisset hæres instituta, vt per cõ. col. 2. vers. postremo, & quarto, quam etiam consultationem retulit, & probauit in §. cum ita, col. pen. & vlt. & in finalibus verbis inquit, quod in dispositiuis præsumitur, testatorem voluisse se conformare cum statuto, secus in cõditionibus, se quòd Rimin. sen. cõf. 224. nu. 49. Decian. conf. 12. nu. 31. in 1. idem cõsultendo firmavit Corn. conf. 202. plures, in 3. nam in casu suo testator dotatis filiabus, & nepotibus natis, filios & nepotes masculos ex filio predefuncto hæredes vniuersales instituerat, quos, si sine filijs decederent, substituerat; decessit alter ex illis, relicta Diana filia, quæ per masculos ex forma iuris municipalis excludebatur ab intestato à successione patris & aui. fuit dubitatum, an in ea conditione si sine filijs, Diana quoque contineretur; nam pro eadiseritissime respondit, tum ex natura conditionis, tum etiam, quia in portione relicta patri ipsius Dianæ, præsumitur testatorem magis diligere Dianã, quam alios filios substitutos, d. l. cum auus, & per plura alia. nec ob stare, quòd testator censeatur velle se conformare cum dispositione iuris, nam plene responderet sub nu. 9. & idẽ quoque firmavit Corn. ipse, conf. 91. in primo dub. vol. 1. Adde eundem Corn. conf. 1. in septimo dubio, vol. 4. vbi in hac specie distinguit quod aut filia fuerat à patre grauato hæres scripta & faciat conditionem, ad eius exclusionem ad sui commodum, aliter non, eius quoque sententiæ fuerit Alciat. in l. inter stuprum, ff. de ver. sign. ad finẽ. vbi inquit, quòd cum ius diceret, & in testamento patris, conditio posita, si filijs sine filijs decessisset, aliqui de masculis tatum, intelligendum putarent, quibusdam coniecturis, quia propriã filiam excluderat, & quòd ex lege municipalis masculi præferrebantur fœminis, cõsultit quamplurimos notæ prudentiæ patres familias, an si ipsi illis verbis testarentur, decedente filio neptem suam excludi vellent. & refert omnes negasse, & illiusmodi sermone de utroque sexu intelligere professos, scrupulosam Doctõrũ interpretationem omnes vno ore dånantes. Hæc Alciatus. Huius quoque opinionis fuit Ruin. conf. 152. nu. 4. in 2. per supradictas rationes, & in conf. 126. sub num. 11. in 3. & in expressa conditione non dissenit Menoc. cõf. 95. nu. 67. & infra.

38 Secunda fuit opinio tenentium, quod ubi substitutus ex forma legis municipalis in casu intestatæ successione excludit filiam, vel neptem grauati defuncti, eo casu in conditione, si sine filiis, vel sine liberis, femina non contineatur, quia inspectis statutis, quibus testator præsumitur se voluisse conformare, materia sit differens inter masculos & feminas, & sic in specie consuluit Alex. consil. 38. in 6. & eiusdem sententiæ fuit Alex. ipse, consil. 127. in primo, duplicato, consil. 15. in 4. in quo casu consuluerunt Riminal. senior, & Vincent. Paleot. sicuti habetur apud eundem Riminal. consil. 36. 37. 38. & subscripsit Socin. consil. 51. numero 25. in 3. & in his terminis pro substituto respondit idem Socin. d. consil. numero 19. & consil. 55. & latius consil. 73. numero 14. in 4. præclare Corn. consil. 120. & latius consil. 124. in secundo, Riminal. sen. consil. 223. numero 64. Curt. sen. consil. 45. sub numero 43. Alciat. consil. 76. numero 26. & 27. lib. 9. & in eo. vol. consil. secundo, col. vlt. & sic consuluit Rota Bononiens. & iudicatum fuit, Marzar. consil. 7. per totum. & ratio huius opinionis est, quia cum substitutus præferatur in successione patris intestati filiabus, & neptibus, grauati, non potest his videri referuatum ius legitimarum hereditatum, & secundum hanc partem, pro substituto masculino, in ciuitate Belluni cõtra filias grauati, etiam quod ille substitutus masculus, non haberet, aut habere non posset filios, plenissime consuluit Paris. consil. 48. in secundo, quam etiam in pluribus consilijs habuit Ruin. 124. col. pen. & vlt. 133. col. 3. 138. col. pen. & vlt. 141. nu. 8. 9. & 10. & 168. numero 12. in 3. & videtur etiam assentire Gabriel. consil. 97. numero 2. 122. 23. & seq. & cõm ac receptam dixere Alex. Trentacinque, & substit. par. 2. cap. 7. sub numero 12. & Thessau. d. decif. nu. 14.

39 Tertia fuit opinio, quod etiam ubi substitutus est talis, qui ex forma statuti non excluderet filiam à successione patris grauati, sed à successione aui, eo casu filia nõ faciat conditionem ad exclusionem substituti, sic Socin. consil. 6. num. 21. in 3. ubi rationem adducit, quia ad dignoscendum an aliqua persona videri possit in conditio, e polita ad excludendum substitutum, inspicitur affectio, & proximitas testatoris, l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebell. & est casus ab

eo non ponderatus in d. l. 1. C. de condit. in serubi in hac re testatoris voluntas exploratur, & idem prius scripsit Socin. ipse in l. si cognatis, num. 39. ff. de reb. dub. & in consil. 249. sub nu. 24. & consil. 37. in 3. dubio, lib. 4. cum alijs à me adductis in Artic. 20. nu. 2. & est ratio, quia testator ordinat, & disponit, & non grauatus, & per fideicommissum succedenti testatori, non grauato, l. coheredi, §. cum filia, ff. de vulg. qua ratio, in puncto hoc, testatoris personam intuetam esse, sensit Alexand. in consilijs allegatis supra, & sic quoque secutus dicta Soc. & Alex. plene respondit Soc. iun. consil. 168. nu. me. 70. & infra, in 2. Alcia. post Din. & Feli. Reg. 3. præsump. 32. nu. 4. & in his quoque terminis, pro substituto cõsultu reperio per Grat. & Crot. apud eundem Gratum, Resp. 53. & 54. vol. 2. & per Gozadin. d. consil. 89. nu. 11. & sic etiam, ut inspicitur persona testatoris, cui per fideicommissum succedenti, sensit Ruin. cõf. 93. col. pen. uer. & isto casu, volu. 2. Dec. apertissime, consil. 74. nu. 33. & nu. 44. uer. neque obstar, in 3. late Menoch. consil. 95. nu. 64. & in tacita conditione à lege subintellecã, horum opinio fortius recipitur, Menoch. d. consil. 95. num. 67. & præsump. 85. num. 11. & 12.

40 Alia, & quarta fuit opinio cõtraria, quod ubi ex statuto substitutus in successione grauati nõ excluderet filiam, aut neptem, eo casu faciant conditionem, quia eis potest videri referuatum ius legitimarum hereditatum, d. l. Lucius, & l. uel singulis, ff. de vulg. etiã quod propiorem filiam testator excludisset, sic etiam re sensit Alex. dicto consil. 38. in 6. Curt. senior, consil. 44. statuto, col. antepen. sub num. 29. in uer. respondemus. ubi quãuis substitutus ex forma statuti, excludat à successione aui nep. ex filio grauato, si tamen nõ excludat à successione patris grauati, statutu nõ sit cõsiderabile, immo statutu secundu eũ re torquetur aduersus substitutum, si velimus, successione fideicommissariam, ex mente testatoris, ad statuti ordinẽ referre, sequitur Curt. iun. consil. 49. nu. 10. & idem plene permittit Soci. consil. 60. vifs consilijs, in 3. vbi inquit, quod quod contrarium dicitur ex statuto, videtur paralogizare, nempe argumentum à statuto locũ habere, eũ à successione grauati substitutus agnatus filia excluderet, & subsequitur Soc. iun. consil. 58. nu. 50. in 2. quod etiã fuit de mente Soci. sen. cõf. 73. num. 13. in 3. vbi cõsiderat, an masculus in Marc. Ant. Peregrini Si suc-

M. Antonij Peregrini

Successione grauari excludat filiam, quod et considerarunt in re hac Decian. conf. 12. nu. me. 31. 37. 38. & 44. in primo. & conf. 1. nu. 129. & 171. in 2. Gabriel. conf. 97. num. 18. & 19. & nume. 14. & vltra hos, addo Ruin. conf. 143. num. 7. 8. & 10. & 144. num. 11. & 154. col. 5. vol. 2. vbi quod testator ex vi statuti presumitur ad sexum masculinum habuisse respectum, quatenus statutum illud presert, & non vltra, quod etiam clare voluit Iaf. conf. 142. col. 9. vers. præterea, in 2. & idem quoque, vt inspiciatur persona grauari, non testatoris, firmavit Rui. conf. 124. col. pen. & vlt. 133. colum. 3. 138. col. pen. & vlt. & 141. num. 8. 9. & 10. in 3. Paris. conf. 89. col. vlt. lib. 2. Grau. 250. num. 4. Ceph. conf. 45. num. 140. & conf. 46. d. num. 19. Nec obest, quod per fideicommissum succeditur testatori: nam respondet Caphal. d. cō sil. 45. num. 18. & 20. vt scilicet succedatur ex ordinatione testatoris, sed in bonis factis ipsius hæredis in eius comm. & huius quoque sententiæ fuit Alban. Cardin. conf. 23. num. 2. & horum conclusio locum habet, etiam quod substitutus, pro parte succederet grauato defuncto vna cum filia ex eo, pro ut Pa dug consuluit Decia. d. conf. 12. nu. 31. in 1.

41 Et eo maxime fi a patre ex testamento fuisset hæres instituta, quod etiam ponderatum comperi in re præsentia à grauissimis autoribus, Soc. d. conf. 182. col. 2. in 2. Cor. d. conf. 1. num. 28. in 4. vbi refert sic consuluisse, pro vt vere consuluit, conf. 202. num. 11. in 3. vbi inquit, quod testator videatur se cōformasse cum statutis, quatenus feminae ex eis non succedant: veluti ab instituto, sed si ex testamento succedere possint, non videantur exclusæ, vt idem quoque aduertit Ruin. conf. 152. num. 3. in 2. vbi adducit eiusdem opinionis, Soc. in §. cum ita, in vlt. col. & d. confil. 182. & sic etiam clare sensit Brun. de stat. exclud. Artic. 5. num. 36. refert Mantica de coniect. lib. 11. tit. 14. nu. 9. Ferran. Gorgia. Parrocini. lib. 2. & hæc firmata conclusio indubitanter procedit, præsupposito, quod testator propiorem feminam ab vniuersali successione non excluderit: idem Gabriel. d. conf. num. 23.

42 Alia & quinta principalis fuit opinio, quod vbi ex forma statuti agnatus substitutus non excluderet filiam, vel nepem, grauatã, successione eiusdem, aut grauatũ, quod eo casu statutum non sit cōsiderabile, & res sit cōsideranda in terminis iuris communis,

sic in specie præter alios, Hieron. Gabriel. d. confil. 97. nume. 9. nil mirum, quia statutũ nullam agnato illi tribuit successione[m] priuilegiatam aduerfus filiam vel nepem grauatã, & attenda horum opinione, quæ sit de cidenda esset in terminis iuris, ac ideo recur rendum ad scripta supra, num. 16. & 17. sed contra pro substituto agnato, præsupposito statuto in genere præferente sexum masculinum, nec nõ & præsupposita exclusione prioris feminae, decidit Paul. Cast. d. confil. 409. quem sic declarauit Rui. conf. 141. nu. 9. in 2. & fuit de mente Soc. apud Cur. sen. confil. 40. vbi non exigit, quod substitutus sit de descendentes, & factis esse, quod sit agnatus, quod etiam admittit Dec. confil. 370. visò testamento, Soc. iun. conf. 158. in 2. & Curt. iun. conf. 139. sub num. 16. qui tamen intelligere videntur, modo testator rationem agnationis habuerit: quo etiam in casu, cum de agnatione habita fuit ratio: quamuis non concurrat cōiectura exclusionis propriæ filia, pro substituto plene respondit Ruin. conf. 146. in eo. vol. Hor hæc tenus vidimus varias maiorum nostrorum sententias, specialiter in casibus suis consideratas, ex quibus nobilissime lector, prout casus se in practica obtulerit, facile erit proximam veritatem, vel etiam veram adipisci resolutionem: parcissime autem pro substituto agendum est, quia nititur coniectura præsumptæ voluntatis, quæ fallax esse potest. Itẽ obstat ei conditio non verificata secundum verborũ proprietatem: Item potest ei obijci, hoc casu non loquitur substituto. Item ex parte filia grauari agitur de damno vitando, ne portionem patri quæ sitam amittat, & præterea contra fideicommissum, facile pronuncian dum est: si autem non vna tantum, sed plures accederent coniecturæ, facile esset pro substituto inclinare, adeo vt materia hæc à legitimis pendeat coniecturis.

43 Capio secundum casum principale[m], cū testator dispositiue vocat filios & descendentes: adhuc enim eadem occurrit dubitatio, an feminae contineantur. & in terminis iuris communis, nisi aliqua euidens resistat cōiectura, feminas contineri planum est: ad ea quæ supra dixi, nu. 1. tam in institutionibus, quã in substitutionibus, Dec. conf. 442. nu. 12. Cor. conf. 124. nu. 21. lib. 2. Ruin. conf. 168. nu. 13. lib. 3. Gabr. 97. nu. 28. Menoch. præsumpt. 84. nume. 3. coniecturæ autem considerantur prout in materia conditiona

li, vt-

li, veluti cum testator propiores fœminas exclusisset, masculum autem, & eius filios, & descendentes instituit, dubitatio non modica occurrit, an fœminæ videantur institutæ, qua in re, ne testator magis videatur dilexisse neptes ex filio, quam proprias filias, nequæ in institutione nõ contineri, quãvis aliquo casu ob illarum præteritione agi possit de nullitate testamenti, firmauit Rui. conf. 150. nume. 5. 6. & 7. in 2. consultus in terminis iuris communis, ubi vult, quòd substitutio facta secundum ordinem Galli, & Velleij, interpretetur ab institutione, & sicut in institutione fœminas propiores exclusit, ita etiam in substitutione necessaria exclusisse videatur, subiungens in sensum sensati cadere non posse, quòd testator qui propriam filiam non instituit, instituire uoluerit neptem ex filio, & quòd semper capienda est interpretatio, ne sequatur absurdum, quòd minus dilectus sit melioris conditionis, quam magis dilectus, ad leg. Publius, §. primo, ff. de conditio. & demõstratio. lege, si viua matre, C. de bon. mat. & quod notat Bar. in lege, Gallus, §. etiã, ff. de lib. & posth. eadem consideratio occurrit, cum testator habens fratrem & sororem non male meritam, fratrem, & eius filios hæredes instituit.

44 Sic etiam in substitutione fideicommissaria, ubi præsupponitur propiorem fœminam exclusam fuisse, & substitutos descendentes filiorum hæredum institutorum, quòd ea substitutio de descendibus actiue facta, intelligatur de masculis, & non de fœminis, per eandem rationem argumentatus fuit decise Fulgo. in d. confil. 18. & confil. 38. & pulchre Bal. in suo conf. 482. incip. in causa testamenti Andreoli, relato per Corne. conf. 202. num. 12. & 230. nu. 8. in 3. & per Rimin. sen. conf. 223. num. 66. nam in casu suo, testator instituit duabus filiabus in rebus certis, tribus autem filiis masculis hæredibus vniuersalibus, eosdem filios superstitites, & eorum filios, vicissim si sine filiis decederent substituit: decessit primus relicta filia, per cuius existentiam præsupponit decessisse substitutionis conditionem: decessit secundus nullis relictis filiis, in cuius persona exitit conditio fideicommissi, fuit dubitatum, an filia ex filio prædefuncto concurrat cum filio superstitite. & pro masculo respondit, dicens concedere, uerbum illud, sine filiis, prolatum in conditione, inclu-

dere etiam filias, ad substitutorum exclusionem: sed uerbum, filios, prolatum dispositiue, non includere neptem illam, quia testator in institutione locutus est discretiue, de masculis ad fœminas: ergo in substitutione vniuersali, quæ illius loco subrogatur, & illam Bal. decisionem sequutus quoq; fuit Hieron. Grat. confil. 54. numero 35. in 2. & Hieron. Gabriel. d. conf. 97. num. 16. ubi inquit, quòd quia per fideicommissum succeditur testatori, talis putatur eius mens in substitutione fideicommissaria, qualis fuit in institutione vniuersali, ad notata per Bar. in l. fin. ff. ad Trebell. & in l. Lucius, col. pe. ff. de vulga. & idem quoque in dispositiua vocatione per easdẽ rationes, scripsit Ruin. d. conf. 150. num. 14. in 2. Cur. iun. conf. 112. num. 5. & eandem differentiam inter dispositiuam, & conditionalem, vt scilicet in dispositiua testator videatur se conformare cum dispositione iuris municipalis, licet non sic de facili in conditionali, probauit Socin. in §. cum ita, col. fin. ad finem & in suo conf. 182. in 2. sequuntur Rimin. sen. conf. 224. num. 49. Decian. conf. 12. num. 31. in primo, cum alijs adductis supra, num. 14. & ratio differentie ultra ibi dicta, inter dispositiuam, & conditionalem, hæc est, quia in conditionali merum factum inspicitur, l. Meuius, & l. qui hæredi, ff. de cond. & dem. ac ideo conditio inspecto nudo facto, aut impletur, aut deficit: sed in dispositiuis effectus magis consideratur, ideo dispositiue uocatus si nõ succedit, quia nolit, vel non possit, perinde habetur, ac si non exzaret, l. secunda, §. sed si sint sui, ff. ad Tertul. in conditione autem positus, conditionem facit, quamuis sic in successibilibus, lege, filius filias, §. cum quis, ff. de leg. primo, & auth. licet, C. de natur. lib. declarat utrumque Bar. in lege prima, §. pen. ff. de bon. pos. con. tab. & in lege prima, §. si pater, ff. de coniun. cum emanc. lib.

Hæc autem firmata conclusio fortius procederet, cum testator exclusis filiabus ab vniuersali successione fratres suos instituit, & eorum filios substituit, sicuti punctualiter eo loci cõsultit Gabriel. sequutus est Menoch. d. præsump. 84. nu. 24.

45 Item cū testator discretiue locutus fuisset de filiis, & filiabus, eo casu filiorum nominatio filias non includeret, ut quia testator filiabus dotes legasset, filios autem instituit hæredes, uel quia substituit filios &

M. Antonij Peregrini

descendentes, filias autem eorum dotari mandasset: tunc enim filiorum norses masculos designaret, sic ex Bal. in lege, in multis, ff. de sta. hom. tradiderunt ubique communiter interpretes, Soc. conf. 63, sub num. 25. lib. 3. & melius in conf. 73. col. 1. lib. 4. Ias. in 1. ai quis id quod, num. 13. ff. de iurisd. om. iud. & in l. coheredi. §. qui discretas, nu. 8. ff. de vulga. Soc. iun. conf. 1. num. 37. li. 1. cum cōcordantibus adductis ab Ant. Gabr. de verb. sign. conclus. 6. nu. 63. & consuluit Menoch. conf. 215. nu. 70. Lud. Mol. d. cap. 5. nu. 5. plenissime ultra hos Decian. conf. 22. num. 38. & conf. 28. num. 26. in 1. & Menoch. d. conf. 204. nu. 45.

46 Similiter ubi ex natura rei, masculi & nō foeminae in re illa succederent, ueluti in primogeniis, feudalibus, iurisdictionalibus, & maioralibus, nam erectio in personam masculi pro se, & filijs, & descendentibus suis liberis, aut posteris, intelligeretur de masculis, uel saltē de masculis per prius, sicuti plenissime consuluit Paris. conf. 72. nume. 7. & 8 & num. 3. & 81. in 4. Caphal. conf. 158. num. 7. Tiraq. de iure primigen. q. 10. num. 26. Menoch. conf. 204. nume. 8. & infra, ubi in feudalibus, & primogenituris, & nu. 29. hoc enim casu, quia diuersa est ratio masculorum, & foeminarum, masculinum non concipit foemininum, Bar. in l. 1. ff. de verb. sign. cum alijs, ut per Dec. conf. 453. colum. 2. Socin. iun. conf. 21. nume. 89. lib. 1. Tiraq. de retr. lignag. §. 1. glo. 9. nume. 195. & late Anton. Gabriel. de uerbo. significat. conclus. 6. num. 51. & 54. & in maioratibus ample scripsit Lud. Mol. de maiora. Hispan. lib. 3. ca. 5. praesertim sub nume. 38. & si cum istis commixta essent bona allodialia, & patrimonialia, haec ne diuerso iure censeantur, & ipsa ad masculos tantum transirent, Menoch. d. conf. 204. nu. 16.

47 Rursus coniectura admodum efficax est, ubi ex disposito testator agnationi suae prouidere uoluisset, nam de masculis sensisse uideretur, per quos agnatio conseruatur, non autē de foeminis, in quibus agnatio finitur, l. pronunciatio, §. si. ff. de uerb. sig. §. ceterū, & §. media, Instit. de legit. agn. suc. & in conditione si sine filijs, dixi supra, nu. 17. sed in dispositiuis extant decisiones apertae, Guid. Pap. q. 485. Soc. se. n. conf. 63. sub num. 14. in 3. ubi quia in pluribus partibus testamenti, scilicet in institutionibus, in substitutionibus, & in conditionibus, de masculis expref-

ferat, ex quo uidebatur uoluisse cōsulare agnationi, colligit coniecturam, ut in sequentibus partibus, in quibus de filijs dictum fuerat, de masculis dictum intelligatur, & idem per eandem rationem, quia sepius de masculis dictum fuerat, rationem agnationis habi tam colligit idem Soci. in suo conf. 73. nu. 11. in 4. & latius per eādem considerationē Paris. conf. 57. nu. 8. & 9. in 2. Socin. conf. 1. num. 118. & melius conf. 119. num. 35. in 1. Curt. iun. 112. nu. 5. Alba, conf. 87. num. 14. & sic quoque ut hoc casu masculinū nō concipiat foemininum, notauit Ant. Gabr. de uerbo. significat. conclus. 6. num. 60. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. glo. 9. num. 194. & 195. Lud. Mol. d. capi. 5. nu. 25. Menoch. in saepe dicta praesump. 84. nu. 8. Sed ultra hos addo ego, in fauorem agnationis, & familiae uide ri testatum, ita ut foeminae non uideantur uocatae, ubi testator uocasset agnatos, uel propinquiores suos de domo sua, de sua agnatione, de sua familia. haec enim eiusdē sunt significationis, Tiraq. loco praellegato nu. 195. uel etiam cum familiae cognomen expressisset, Ruin. conf. 244. u. 4. & infra, & conf. 110. nu. 14. in 2. ubi addeuit decisionē Pet. Anchar. satis celebrem in conf. 27. non seruato ordine, de duobus antiquioribus de familia, ut foeminae non uideantur uocatae, & praclare Curt. iunior, conf. 154. nu. 10. Crau. conf. 180. nu. 1. & 306. nu. 5. de qua re dixi in Artic. 22. nu. 25. & ultra hos sic expresse sensit Socin. sen. conf. 63. sub nu. 14. uersic. Tertio quia uult. Idem cū dixisset fideicommissum constituisse, quia uellet bona in agnatione sua conseruare, Ludou. Molin. d. cap. 5. nu. 1. & latius nu. 69. uel saltē in his casibus foemina agnata non cōcurreret cum agnato, sed in eius defectum, ad dicta infra, nu. 51. & magis in uerminis sic sensit Ar. Pinel. in l. 3. nn. 29. uersic. & haec opinio, C. de hon. mater. & obiter notandum est, quod ubi in fideicommissio successiuo uocantur agnati, foeminae propinquiores defuncto excluduntur per agnatos, licet remotiores, quia ita fert natura fideicommissi successiui, uti praecipiti Doctores sensere, quamuis in maioratibus aliud dixerit Lud. Molin. d. lib. 3. capit. 5. nume. 71. ex pluribus, quae non huc pertinent. Quia licet in statutis excludentibus foeminas, capiat interpretatio, ut in dubio foemina excludatur ab agnato eiusdem gradus, non remotioris, Pau. Cast. consil. 47.

in

in primo, Alex. in l. si dotali, ff. solu. matr. Brun. de stat. exclud. Artic. 12. numero 14. aliud est in fideicommissis, ex quibus patet agnatos successiuo ordine uocatos, & idem esset in primogenijs & maioribus successiuis pro descendibus masculis, vel fauore agnationis institutis, ad dicta supra, num. 46. sed ubi fœminarum cum masculis admitterentur seruata prælatione masculorum, prælatio hæc posset uideri cõcessa data paritate graduum, non ut remotior agnatus propinquiorem fœminam excludat, de quo tamen puncto adhuc speciatim disserui in Artic. 27. sub nume. 1. & 2.

48 Præterea si testator in præcedenti parte dispositiue uocasset filios, aut descendentes masculos hæredis instituti, sequentes substitutiones de filijs & descendentibus, intelligerentur cum qualitate masculinitatis, quoniam talis putanda est mens testatoris in sequentibus, quæ fuit in præcedentibus, sic expressè colligitur ex illa decis. Guid. Papæ, 483. & sic arguit Gabriel. d. conf. 97. nu. 36. ad tex. & quod ibi notatur in lege 3. filijs, ff. de lib. & posth. & per Bar. in l. fin. ff. ad Trebell. & in l. Lucius, col. pen. ff. de vulga. & in dispositiuis sic cõcludunt Bal. Corn. Rui. Decian. & alij relati supra, nu. 44. & præter eos Socin. conf. 73. col. 2. uerf. sed dicit, in 4. Quia etiam ratione, si testator in præcedenti substitutione uocasset descendentes masculos, & fœmigas, & in sequenti gradu alij substituisset, & eius descendentes, substitutio hæc secunda in formiter facta, iuxta ordinem primæ intelligeretur, tum ex præmissis, tum quia præcedentia præbent intellectum ad sequentia, la uia, ff. de cond. & dem. & ibi notatur. & quia uerbum ambiguum, seu pluris significationis, in ea accipitur significatione pro ut in alia testamenti parte testator illud accepit, ut latius exposui supra ex complurium auctoritate, nu. 34. quibus addo, quòd in dubio nisi alia resistat ratio, uoluntas testatoris sic accipi debet, ut sit uniformis, ad liam hoc iure, ff. de vulga. & ne uoluntatis diuisio contingat. lege, cum qui. §. pro parte, ff. de indign. & ne fœminæ ulteriores gradus minus dilectæ plus consequantur, ac magis uideantur honoratz, quam fœminæ remotioris gradus, ad leg. Publius §. primo, ff. de cond. & dem. & quod notat Bar. in l. Galus §. etiam, col. secunda, ff. de lib. & posth. & sic reperi, licet non per has rationes, & auctoritates, decidisse Panciroli. conf. 91.

nu. 18. quæ quidem intelligentia multo magis accipienda foret, ubi ex statuto loci, masculi concurrentes excluderent fœminas à successione grauati intestati defuncti, sicuti infra dicam, num. 54. Aduertendum tamen est, quod si in sequentibus gradibus testator masculos uocasset, & in præcedentibus descendentes simpliciter, non faceret fœmigerum coniectura restrictiua ad descendentes masculos, quia sic læderetur ius fœminarum descendentium, quas testatorem, uerisimile est, præposuisse transuersalibus masculis, ad leg. cum acutissimi, C. de fideicommiss. ut saltè ordine successiuo post masculos descendentes uideantur uocari, ad dicta infra, numero 50. ac ideo substitutis descendentiibus masculis, & post eos, uocatis proximioribus simpliciter, dixi aliàs, descendentes fœminas, & qui ab illis descendunt, succedere exclusi agnatis remotioribus, nisi de illis sensum uideretur, ut quia testator uocasset proximiores de domo sua, aut de sua agnatione, ueluti in casu consulto à Socino iun. conf. 168. in 2.

49 Sic etiam, si statutum præferat masculos fœminis, rectè argumentari solet ad masculorum prælationem, quod ut planius intelligatur: Notandum est, quòd in extraneo testatore, id est non agnato, qui quidem instituisset filios Titij, aut S. improprij, statuti prælatio non est considerabilis, ac ideo filij, & filiæ uiriliter succederent, quia de extraneo statuto non loquitur, & quia in extraneo agnationis ratio, quoniam agnatus non est, non præponderat, sic decidit Ancharan. in l. tres fratres, ff. de pactis, quem secuti fuere, Alex. in lege, hæredes mei, §. cum ita, numero 10. ff. ad Trebell. & in consil. 127. in primo, duplicato consilio 15. in quarto, & Moder. Parif. in addition. ad illud consilium, quos secutus est Didac. in capi. Rainaldus, ante num. 3. & ultra hos, addo Curt. senior. consilio 63. antiquissima, sub numero 15. uerf. cu. quarto respondemus, Ruin. in consilio 141. numero quinto, in secundo, Par. consilio 78. numero 19. uolumi. secundo. Quod utique uerum est, cum ad successiionem directam, aut fideicommissariam, uocantur filij alicuius extranei, quorum pater in ea re non successerat, in quibus terminis Ancharan. loquitur, & sic præcisè Ruin. dixit, conf. 141. num. 5. in 2. secus autem si testator Titium extraneum hæredem instituisset, cui substituisset liberos, & descendentes

M. Antonij Peregrini

ab eo. nam liberorum substitutio intelligeretur subordinata iuxta ordinem succedendi de iure communi, vel municipali, inspecta persona grauari, & eius proximitate in succedendo, sic idem Ruin. d. conf. 141. nu. 5. & in eodem casu, Socin. sen. conf. 1. 2. in 3. & Ruin. 174. in 3. & idem Socin. conf. 5. 1. nu. 30. & conf. 73. num. 13. & 14. in 4. & iterum idem Ruin. conf. 158. num. 9. in 3. Decian. conf. 24. nu. 21. in 2. Pancirol. d. conf. 91. nu. 7. & 8. & sic etiam dixi in Artic. 22. nu. 43. & est conclusio, meo quidem iudicio, vera & necessaria, nempe quia substitutio dispositiva per nomina collectiua liberorum, descendentium, & huiusmodi, quoniam continet plures personas diuersorum graduum, de necessitate ordine successiuo interpretata facta, per tex. in l. cum ita. §. in fideicommissio, ff. de leg. 2. & in l. fin. C. de verb. fig. & ego plenius dixi in Artic. 17. num. 36. & in Artic. 18. nu. 2. 1. & 2. & latius in Artic. 19. nu. 11. & infra. successiuus autem ordo in materia hac fideicommissaria intelligitur & interpretatur iuxta ordinem succedendi ab intestato personę grauatę, vt scilicet qui vocati sunt ad successionem in fideicommissio rāquā comprehensi sub nomine collectiui, eo ordine ad fideicommissum admittantur, quo ordine de iure succederent ab intestato grauato defuncto, cui quidem ordini testator ipse adhęssisse creditur postquam alium non præscripsit, veluti plene declarauit in Artic. 21. nu. 5. & infra, vbi rationes & auctoritates copiose adduxi, non repeto hic. & præterea comprobatur ex alia regula communi, quod in successibus fideicommissarijs, quę successiuo ordine ad plures deferuntur obseruatur proximitas respectu personę grauatę, sicuti ex communi penissimē probauit in Artic. 20. quę quidem proximitas quod ad masculum, & foeminam, eiusdem gradus consideratur respectu inestitę successionis, vt scilicet masculus, quia i successione grauari pręualeat foemine, videatur esse in primo gradu, foemina autem in secundo, & sic in specie declarauit Ruin. conf. 120. nu. 11. in 1. & conf. 117. nu. 8. & 151. nu. 14. & 15. in 2. & ante eum clare Arerin. in l. ventre, col. 4. ff. de acq. hered. Soci. in l. Gallus, §. & quid sit tantum, ff. de lib. & posth. sub numero 4. & in suo conf. 113. sub num. 3. in 1. & præter hos, Bal. à quo collegerunt, in l. fratres, in §. quęst. C. de inoff. test. Paul. Ca. conf. 164. col. 6. in 2. Curt. iun. conf. 125. num. 5. Lud.

Mol. de Hispan. primog. lib. 3. cap. 4. nu. 12. Nec quicquam prodesit foeminę quod cū masculo equaliter testator successisset, quia non testatoris persona inuenda est, sed grauari, vt iam dixi, & latius dicam infra, num. 54. Nec quoque quod foemina sit in eodem gradu, nam in materia successoria gradus nō consideratur respectu sanguinis, & paritę, sed respectu successionis, adeo vt qui potior est in successione, is dicatur esse in primo gradu, sicuti plene deduxi in eodem Artic. 21. nu. 9. & 10.

Quid autem fit, vbi substitutio de filijs extranei facta fuisse post eius mortem, & admissionem; am vt foemina cū masculo concurrant inspecta persona testatoris, non grauari, decidit Socin. conf. 33. nu. 3. in 4. sed contra stante præmissio statuto exclusiuo foeminarum in substitutione de fratre & filijs, vt filię ordine successiuo post filios sint vocatę, decidit ipsemet Socin. in l. Gallus §. quidam recte, sub nu. 4. & in conf. 113. sub nu. 3. in 1. duplicato conf. 238. in 2. & idem Socin. conf. 5. 1. nu. 25. in 4. & dixi in Artic. 17. nu. 34. & ultra ibi dicta, addo, quod ita decidit Ruin. d. conf. 141. nu. 5. in 2. & in eo. uol. conf. 151. ante num. 9. & conf. 166. ante num. 6.

50 Cum autem testator agnatus est, & inter agnatos est ordo succedendi ex statuto ad prælationem foeminarum, quemadmodum successio regulatur, pulchra est consideratio, ac valde frequens & vtilis; plerique enim sentiunt, quod stante statuto exclusiuo foeminarum, quia materia successiois est differens inter masculos, & foeminas, masculinum non concipiat foemininum, & eo casu filiorum appellatio non includat filias ex decisione Ancharani in d. l. tres fratres, ubi institutis filijs stante præmissio statuto, concludit filias non succedere, sed filios masculos uideri institutos, sequitur Ias. ibi in 6. limitat. & idem Ias. in l. si quis id quod, nu. 18. ff. de iurisd. om. iud. ubi in hęc sensum intellexit Ancharanum, & sic quoque Alex. in l. Gallus, §. 1. num. 10. ff. de lib. & posth. & in d. §. cum ita, nume. 10. & in d. conf. 15. ad quod etiam allegatur Anton. Butr. conf. 1. in primo dubio, & sic per easdem auctoritates tradiderunt, Corn. conf. 124. num. 16. in 2. Dec. conf. 270. D. Rainaldus, ante nume. 6. 299. num. 1. 3. 16. 545. col. 2. & 627. num. 14. Ruin. d. conf. 150. nume. 4. in 2. & 168. in 3. Gozadin. conf. 89. num. 8. Tiracq. in rep.

in rep. l. si unquam, in glos. suscepit liberos, nume. 101. C. de reuoc. donat. Riminal. jun. conf. 80. col. 2. & 246. num. 33. Thob. Non. conf. 6. Decian. conf. 74. num. 28. in 3. & stante tali statuto in substitutione de agnatis foemina non continebuntur, Crauc. post plures, consilio 180. colum. 2. & 306. nu. 5.

51 Alij uerò intelligunt, ut stante statuto, quod in effectu tribuit prælationem filijs, & descendentes masculis, foemina intelligantur uocari iuxta ordinem statuti, scilicet secundo loco post masculos, quasi masculis substituta, ita ut extantibus, & succedentibus masculis, foemina non succedant, aliàs admittantur, & indubitanter, cum per nomen collectiuum, liberorum, & descendendum, aut simile, facta fuisset institutio, aut substitutio, directa uel fideicommissaria, & hanc intelligèciam ad Ancharanum habuit Socin. in d. l. Gallus, §. 1. num. 4. uers. secunda conclusio, & in conf. 113. colum. 2. in primo, & conf. 227. colum. 8. ubi inquit, nec aliter Ancharanum sensisse, Corn. conf. 145. in 1. Dec. 568. in fine, Ruin. conf. 117. nu. 16. & 140. nume. 4. & melius consil. 154. in 2. Socin. jun. conf. 63. nu. 7. in 4. Gozadin. conf. 79. num. 7. Caphal. conf. 252. nu. 2. Simon Pret. de interp. ult. uol. pagina, 329. num. 63. & hæc uerior est, quæ etiam ratione demonstratiua probatur. nam statutum non reddit incapacem foeminam, sed masculum ei præfert. ideoque si masculus nolit, aut non possit esse hæres, aperitur locus foeminae in successione, l. 2. §. sed si sint tui, ff. ad Tertull. pulchre Bar. in ea. l. in §. sed uidendum, col. 2. Pau. Cast. conf. 359. supra scriptus, in 2. Brun. de stat. exclud. in 10. Artic. q. 4. Paris. conf. 62. in 3. idcirco testatoris dispositio, quæ ad statutum conformis præsumitur, sic erit interpretanda, consequenter masculus reputabitur esse in primo gradu, foemina autem in secundo, uti ex pluribus dixi supra, nume. 49.

52 Alij autem senserunt in dispositione hominis non esse recurrendum ad statuti interpretationem, sed pro ut à iure, & natura definitum est, filiorum & descendendum nomine filias, & posteriores foeminas, contineri sic etiam determinauit Pileus antiquus Doctor, relatus per Socin. conf. 73. col. 1. in 4. & per Ripam in d. §. cum ita, nume. 79. ubi quoque eiusdem sententiæ retulit Bal. in l. quicunque, num. 12. C. de ser. fug. & Pct. de

Anchar. in cap. Canonum statuta, ext. de constitutione.

53 Sed prior recepta opinio tenenda est, ut testatorum, & hominum dispositiones ad mentem iuris sui municipalis redigantur, sicuti Bar. notauit in d. §. cum ita, ff. ad Trebell. & sequuntur posteriores omnes, idem Bar. in l. ut iurisurandi, §. si liberi, ff. de oper. liber. Bal. in l. si duo, ff. de acqui. hære. Ancharan. communiter receptus in d. l. tres fratres. quinimmo uoluntas disponentis magis informatur à dispositione legis particularis suæ patriæ, quam à lege communi, quasi testator uti cuius, affectus magis sit legibus suæ patriæ, ueluti pulchre declarauit Socin. conf. 90. in primo, & iterum conf. 51. num. 2. 3. in 4. ideoque cogitare solent testatores de conseruandis bonis suis in sua familia, sicuti per statuta disponitur, sic Corn. consilio 263. nume. tertio, in primo, las. conf. 142. colum. 9. uers. præterea, in 2. Ruin. conf. 143. nume. 9. & 10. volum. 2. Decian. conf. 1. nume. 171. itidem in 2. volum. & ideo si testator in suo testamento retulerit se ad dispositionem iuris, intellexisse creditur de iure municipalis, non de iure communi, sicuti post plures tradidit Menoch. d. conf. 95. nu. 93. ubi alios ad hoc retulit: ab hac tamè coniectura contrarijs præsumptionibus de facili receditur, Crauc. post alios, conf. 250. nu. 2.

54 Potest autem coniectura ex statuto sumpta indubitanter in casu, quando masculus in successione grauantis, & grauati, præuuleret foemina, ueluti quia pater filio suo instituto substituisset filios, & descendentes ab eò, nam quia nepos ex filio nepem forem in successione uiriusque excluderet: sic etiã in illa substitutione directa, aut fideicommissaria, præponderaret, sic in specie determinauit Corn. conf. 1. num. 27. & nu. 30. in 4. Socin. sen. conf. 51. nu. 19. & infra, & conf. 73. nu. 13. in 4. & idem Socin. conf. 55. in 3. & in his terminis proprie consuluit Anton. Butr. conf. 1. in primo dubio, & in his quoque terminis, aduersus Sibillam recte consultum fuit per Riminal. sen. Alexand. de Imo. & Vincentium Paleot. apud Rimin. conf. 36. 37. 38. & habetur inter consilia Alex. in 4. vol. conf. 15. & apud Socin. cõf. 113. nu. 4. in 1. duplicato cõf. 238. in 2. & in l. Gallus, §. quidam recte, sub num. 4. quorum decisio probatur ex illa Anchar. decisione communiter recepta in d. l. tres fratres. & probatur ratione,

M. Antonij Peregrini

ratione: nam compendiosa illa substitutio potuisset resolui in vulgarem, & sicut ex vulgari nepos masculus vir directo institutus excluderet nepsem sororem, sic & ex fideicommissaria, vt equalis fit vtriusq; substitutionis determinatio, ad liam hoc iure, ff. de vulg. & l. cum qui edes, ff. de usufrucap.

55 Si verò masculus excludat foemina à successione grauati, non grauantis, veluti quia frater, instituto fratre, eidem substituisset filios, & descendentes suos, & ex statuto in successione patris testatoris, nepos non excluderet nepsem sororem, adhuc pro mafculo respondit Socin. d. cõf. 249. nu. 21. & nu. 25. vtr. aliquando, & secundo, & clare idem Socin. d. cõf. 73. num. 13. & 14. in 4. vbi ex pluribus probat intuentam esse proximitatem grauati, non grauantis, ita vt quis potior in successione grauati intestati, ex vocatis esset, is etiam in successione fideicommissi potior sit, cuius quoque sententiæ fuit Socin. ipse d. cõf. 51. nu. 30. in 4. vbi in substitutione facta in testamento d. Geminae de descendibus à Ciono & Credo, & rursus idem Socin. cõf. 73. num. 12. & 14. in eo. vol. & cõf. 51. in 3. Riminal. sen. cõf. 186. per totum, Corn. cõf. 55. nu. 7. in 1. Ruin. cõf. 141. nu. 5. & 166. ante nu. 6. in 2. Curt. iun. cõf. 125. col. ult. Decian. cõf. 12. nu. 31. in primo, & est verissima conclusio, cum constet masculum esse de uocatis, quam etiam probauit Ruin. ipse cõf. 151. sub nu. 7. & 8. in 2. Pancrol. d. cõf. 91. nu. 7. & 8. & 14. & 15. quam quidem conclusionem accipio, qualemque fit fideicommissum illud successuum, ascendens, paternum, aut maternum, vel transuersale, ad dicta supra, nu. 49.

56 Maior difficultas inest, quando masculus in successione grauantis excluderet filiam grauati, sed non à successione grauati, hunc casum præcise practicati pro M. & Ex cell. D. Claudio Abriano, super testamento & fideicommissio Mag. Equitis, & Comitiss D. Mutij de Abrianis. hic enim in monasterio reiectis tribus filiabus, institutisq; heredibus vniuersalibus tribus suis filijs masculis, Antonio, Petro, & Abriano, eos si absque filijs decederent, vicissim substituerat, deinde prohibuerat alienationem bonorum, ut perpetuo permanerent apud descendentes de linea ipsius testatoris, per verba, quæ de notabatur absolutum fideicommissum, Decesit D. Franciscus descendens ex Antonio, &

licita D. Laura filia, superstitibus nepotibus masculis ex fratribus hæreditibus ab eo institutis, qui tamen eius hæreditatem postea repudiarunt, sicque iacens erat: fuit controuersum in binis instantijs de prioritate in successione fideicommissi pro D. Laura: ad ducebatur hæc: primo, quòd ex proprietate sermonis comprehendebatur sub illo collectiuo descendentes, uti dixi supra, num. 8. igitur uocata, cum à proprietate uerborum recedere non liceat, non aliter, ff. de leg. 3. Secundò, quia in fideicommissis successuum per nomina collectiuà constitutis, attenditur proximitas grauati, non grauantis, sicuti dictum fuit in Articulo 20. Atqui D. Laura est proximior grauato, ergo præferenda. & licet agnati masculi cum ea in successione patris pro dimidia concurrerent ex statutis Paulæ, attamen satis est, quòd & ipsa in portionem succedat, sicuti dixi supra, num. 40. Tertio, quia substitutio facta D. Francisco tacitam conditionem habebat, si sine filijs, aut filiabus, decesserit, quia fideicommissum est ascendens, ad l. cum auus, ff. de cõnd. & demõ. & l. cum actissimi, C. de fideicom. Quarto, quia in portione eiusdem D. Francisci, omnis eius posteritas uidebatur alijs substitutis sibi transuersalibus prædicta, d. l. cum auus, & d. l. cum a. utissimi, ubi Bal. in 1. col. conuordantibus adductis in Artic. seq. nu. 15. Quintò, quia illa conditio si sine filijs, adiecta in reciproca illa inter tres filios, uidebatur operari hunc effectum, quòd si alter ex eis decessisset, & cù filia, fideicommissaria exspirasset, ad tex. in l. Lucius, ff. de hæred. instit. & in l. 1. C. de conc. infer. igitur finita est in hac parte conditio, sic quoque erit in parte dispositiua, quæ uocat descendentes per terminum magis communem, quoniam vna pars testamenti aliter declarat, nisi feruus plurium §. si. ff. de leg. 1. l. vtrum, ff. de petit. hæred. Augetur argumentum, quia filij in conditione positi cõsentur dispositiue uocati, secùdum cõmuniorem horum temporum opinionem, uti Decian. inquit, cõf. 28. in 2. & cõf. 44. nu. 5. in 3. & apud nos sub hoc Ser. Do. Veneto sic cõmuniter practicatur. Sexto, quia cum secundum proprietatem, descendendum nomen complectatur masculos, & foeminas, non est recedendum à nominis proprietate, sub eo imaginato prætextu, quòd testator uoluerit per prius uocare masculos, deinde foeminas, iuxta ordinem statuti, sicuti in specie tradidit

tradidit Alex. in §. cum ita, nu. 1. Alciat. Regula 3. præsumpt. 3. 1. Septimò, pro hoc uideatur decisio Corn. conf. 230. col. 10. vers. sed filia, in 3. ubi in substitutione per uerba eòmunis generis, præsupposita exclusione foeminarum per statutu loci ad successione grauantis, sed non grauat, & in eodem casu, Socin. conf. 227. nu. 10. in quo etiam casu ponderant, quòd testator propriam filiam excluferat ab uniuersali successione & adhuc còcludit pro filia grauat aduersus mascululum, pro quibus optime faciunt scripta supra, num. 40. ad hoc etiam uidetur decisio Ruin. conf. 203. sub nu. 20. in 2. & in terminis Iacob. Beret. conf. 33. sub nu. 8. & prærea Crau. d. conf. 250.

37 Sed contra pro masculis allegabatur, nã ex statutis Paduæ, planum est, quòd masculi ex masculis descendentes in successione utriusque ascendentes excludunt foeminas, & descendentes ab eis, adeo ut materia successio num sit masculum differens inter masculos & foeminas. Rursus illud quoq; satis certum est, testatorem præsumi uoluisse conformare dispositionem suam cum iure suo municipalis, sicuti dixi supra, num. 5. ac idcirco in materia differente, pro ut est ista, testator uocando descendentes, intelligitur eos uocasse iuxta ordinem statuti, uidelicet masculos per prius, & foeminas post eos, sic eleganter sensit Butr. d. conf. 1. ubi inquit quòd uerba plus exaudiuntur à communi usu loquendi quam à uerborum proprietate & secundum communem usum, cum de posteris dicitur, in materia successio num, quia foeminae per statuta communiter masculis extantibus repelluntur, de masculis dictum à testatoribus intelligitur, & sic Butrij consilium referunt, & sequuntur, Iaf. in l. si quis id quod, nu. 18. ff. de iurisd. om. iud. & in l. qui filiabus, in 5. not. ff. de leg. 1. & in conf. 142. col. 5. in 2. Socin. d. conf. 227. col. 8. circa principium, Dec. conf. 627. nu. 14. Ruin. in dictis consilijs, 117. nu. 16. 140. nu. 4. & 152. nu. 7. 12. & in terminis, ut aiunt, terminibus in re hac adduxi Socin. iun. conf. 168. nu. 63. & per totum, in 2. ubi in re hac amplum addidit còsiliu, Menoc. conf. 95. nu. 62. & 63. Decian. conf. 74. nu. 28. in 3. & plura Tiraquel. de retr. lignag. §. 1. glo. 9. num. 204. & seq. cum alijs allegatis supra, nu. 50. & 51.

38 Secundo considerabam, quòd stante statuto exclusiuo mulierum descendentiu ex

tantibus descendenti bus masculis, testator ascendens si de filiis, & descendenti bus suis in institutionibus, & in substitutionibus merinerit, de masculis dixisse ac intellexisse præsumitur, quasi ad descendenti am masculinã proclius sit, sicuti quoque ex lege municipalis descendentes masculi in illius successione præualuissent, & in specie sic decidit Petr. Anchar. in l. tres fratres, ff. de pact. sequuntur Iaf. ibi, Alex. conf. 15. in 4. duplicato 127. in 1. & in l. heredes mei, §. cù ira, nu. 10. ff. ad Trebe. & in d. l. Gallus, §. quidã recte, Iaf. in d. l. si quis id quod, nu. 18. ff. de iurisd. om. iudic. cum alijs concordantibus adductis supra, nu. 50. & 51. & in specie in dispositiuis inspecta affectione testatoris ex illa Anchar. decisione consuluit Socin. còf. 33. nu. 3. lib. 4. præcise aut Paduæ in fideicommissio dispositi uo restitutorio, Iaf. conf. 120. in primo, col. pen. in vers. non obstat, Curt. iun. còf. 115. nu. 22. & 116. sub nu. 9. ex còiecturis enim deducit, ut testator magis reliquerit, l. quem heredi, ff. de reb. dub. Corn. in conf. 41. nu. 4. vol. 4. & in dubio is præfertur, ad quem testator maiorem habuit affectionẽ, l. si ita fuerit, ff. eo. Roma. conf. 408. nu. 4. Mantica, de coniectu. lib. 8. tit. 18. nu. 4. & de quibus senserit, ex affectione testatoris declaratur, l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebel. affectio autem re spectu ordinatæ charitatis à lege municipalis, præsumitur proclius ad masculos, quam ad foeminas. Considerabam præterea uerisimile esse quòd testator nobilis perpetuum constituerit fideicommissum ad fauorẽ descendenti u suorum, causa perpetuandi bona in familia, quo magis dignitas familie suæ salua sit, quæ alias sine diuitijs fordesceret, ad l. quisquis, C. ad leg. Iul. ma. cum infinitis propemodum adductis per Brun. de stat. exclud. in primo Artic. ideo de foeminis non sensisse, quia earum medio in alias deuoluerent familias.

Ad contraria autẽ respondebatur, & ad primum, uerum esse, ex proprietate sermo nis, sub nomine descendenti u foeminas contineri: sed stante statuto exclusiuo foeminarum, quia materia est facta differens, & discretæ, appellatione descendenti u nõ omnes indifferenter ueniunt, sed pro materia subiecta significatio nominis quò ad foeminas impropriatur, ut de masculis testator dixisse uideatur, sic Butr. d. conf. quem sequuntur relati supra, nu. 57. & sic in specie respon

M. Antonij Peregrini

dit Soc. iun. d. conf. 168. num. 88. sed ego ultra eos, secundo respondebam, quòd ex statuto, licet fœminæ propriè contineantur sub collectiù descendentiù, censentur tamen successiù ordine vocatæ post masculos, & sic in secundo loco, iuxta ordinem succedendi ab intestato, ad dicta supra, numero 51. nam & nomen illud continet filios, nepotes, pronepotes, & quidem secundum proprietatem vocabuli: at tamen non omnes simul ad successiõnem admittuntur, sed ordine successiù pro ordine intestatæ successiõnis, dixi in Artic. 17. nume. 35.

Non ob. secundum, nam respond. proximitatem testatoris non esse intuendam, quando disputatur de gradibus consanguinitatis seruandis: secus cum disputatur, an ob aliquam circumstantiam, & qualitatem, veluti sexus fœminini, fœmina cum masculo concurrere possit, cum ex statuto masculus excludit fœminam, uti supra dixi, ita ut masculus præferatur fœminæ cõsiderata statutaria dispositione, vel respectu grauati, vel respectu grauantis.

59 Ad terriù respondi dupliciter, primò dispositione d. l. cù auus, & l. cum acutissimi, non prodest filijs non succedentibus patri bus grauatis, prout non successerat D. Laura, quia ex testamento non fuerat instituta, quia tacita illa conditio, ex legis auctoritate, præsumpta fuit fauore ipsorum filiorum, ut substituto præferantur: ideo cum patri nõ succedunt, substituto ad alterius commodũ obesse non debent, & sic decidit Cuman. in l. filiusfamilias, §. cum quis, ff. de leg. 1. Alex. in l. Centurio, num. 60. ff. de vulga. fequantur Soci. ibi, nu. 16. & Iaf. & idem Iaf. & Dec. in l. precibus, super glos. in verbo, omnino, C. de impub. idem Socin. in d. l. cum auus, ante nume. 66. Ruin. consilio 106. num. 8. in 2. & idem Ruin. conf. 112. nume. 5. in 3. Menoch. d. consilio 95. nume. 67.

60 Secundo respondi, quòd tacita conditio non subintelligitur de filia, quoties per existentiam filia grauati agit de excludendo masculum substitutiũ, quem inspecto ordine statuti testator uerisimiliter illi fœminæ prætulit, sic respondit Castrenf. d. consil. 409. casus iste, volum. secundo, sic Socin. iun. d. consil. 168. num. 89. & præter hos, Rimini. iun. apud Paul. Leon. consil. 24. nume. 37. & 38.

61 Ad quartum respond. q̄ ubi qualitas propter quã testator prædilexit aliquem in sua portione, cõtinuat in eius posteritate, illus quoque posteritatem in ea portione uideri potest prædilexisse, & sic procedit tex. in d. l. cum abus, & in d. l. cum acutissimi, diuersum est cum ob aliquam circumstantiam de masculis testator sentit, nõ tunc in portione patris masculi, filiam, in qua cessat illa qualitas, testator non potest uideri prædilexisse, sic Socin. d. conf. nu. 90. sequitur Menoch. in eodem conf. 95. nu. 94.

Ad quintum respondi, cõcedendum esse, ut cum in aliqua parte conditionaliter de filijs fuit facta mentio ad exclusionem substituti, in ea conditione etiam filia contineatur, sed in parte dispositiua stante statuto fœminas non contineri, nisi post masculos, sic Corn. eleganter post Bar. ab eo relatum in consilij citatis supra, nu. 44. cum multis alijs ibi adductis, quæ hic non repeto.

Item responderi potest, quòd stante statuto exclusiù, & quòd substitutus sit de descendentiù, & filia testatoris non uniuersaliter honoratur, conditio illa si sine filijs ad masculos restringetur, ad dicta supra, nu. 22. & nu. 39.

Ad sextum respõd. pro ut ad primam: nõ collectiũ pro sui natura licet plures personas propriè cõplectatur, eos tamẽ nõ constituit, sed successiù ordine, ad successiõnẽ admittit. Non deniq; obstant cõsilia Corn. & Soci. nam quatenus uellent in fideicommissõ absoluto, & perpetuo, stante statuto exclusiù fœminas cù masculis concurrere, eorum opinio non est recipienda, sicuti ex deductis supra, nu. 50. plane constar.

Hic casus in prima instantia, pro masculis fuit decisis per Ill. D. Bartholomgum de Siluaticis, iuriconsulum Ser. Dominij: in secunda autem per Ill. Iuriconsulum D. Heçtorem Foramsam Vicentinum, Vicariũ prætorium, die 18. Octobris 1591. & sic ma sculorum ratio præualuit, patrocinantibus pro altera parte præstantissimo Iuriconsul. & mihi uti fratre d. Ludouico Tolentino, nec non & Excellentiss. Do. Ioanne de Boatis, inter iuniores ex præstantioribus Aduocatis.

Masculorum appellatione an contineantur masculi ex feminis.

Descendentium per lineam masculinam nomine, an contineantur femina ex masculis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Masculorum descendantium appellatione, an contineantur masculi ex feminis, proprietates verborum suadet ut contineantur.*
- 2 *Exclusa una persona, & qui ab illa descendunt, remanent exclusi.*
- 3 *Masculorum appellatio, in status, descendentes ex feminis non continet.*
- 4 *Etiā quod statutum quoscumque descendentes masculos admittat. De, & ex, denotat causam immediatam & materialem.*
- 5 *Fallit in statu exorbitante, & conditionaliter de masculis loquente.*
- 6 *Fallit secundū aliquos, cū iure suo, nō ex persona matris, masculus intendit admitti. Iure suo veniens, nō ex persona parentis capit, licet parens illius capere non possit.*
- 7 *Filia in Regni successione exclusā, & masculus ex ea excluditur. Masculus non succedit in Regno, à cuius successione mater illius excluditur.*
- 8 *Masculi ex feminis in contractibus non continentur sub nomine descendantium masculorum.*
- 9 *Idem est in privilegijs, & immunitatibus.*
- 10 *Fallit, quando concessio fuit facta pro quibuscumque masculis.*
- 11 *Fallit in re transitoria ad quoscumque heredes extraneos.*
- 12 *Fallit, quando ex natura rei videretur habitatio sexus, non agnitionis.*
- 13 *Fallit in concessione à principio facta, à femina, aut femina.*
- 14 *Fallit in contractu gratuito, & liberatorio.*
- 15 *Masculorum mentio in fideicommissis, & dispositis per vlt. vol. masculos ex feminis non continet, cum dispositioe de eis facta fuit mentio.*
- 16 *Etiā si à femina fideicommissum fuerit ordinatum, aut ab ea sumpserit principium.*
- 17 *Sed contra plerique alij tenent.*

Et quid cum ponuntur in conditione negativa.

- 18 *Item cum ex mente testatoris favorabilior est substituti conditio, quam masculi ex femina.*
- 19 *Manica de coniectur. lib. 3. tit. vlt. improbat.*
- 20 *Masculi, ex masculis, vocatis, absque dubio masculi ex feminis non continentur.*
- 21 *Feminarum appellatione non veniunt masculi ex eis.*
- 22 *Masculis in conditione positis, femine tacitam legalem conditionem non faciunt.*
- 23 *Descendentium, virilis sexus, per virilem, de virili à virili, de linea à linea, per lineam masculinam, an contineatur femina ex masculo descendens.*
- 24 *Genitivus causam efficientem significat.*
- 25 *Per dictio, demonstrat, causam efficientem.*
- 26 *A. propositio, efficientem causam designat.*
- 27 *Opiniones multorum, relata in proposita questione.*
- 28 *Linea masculina alicuius incipit ab eius filio, femina a filia. Causa est potentior suo causato.*
- 29 *Alexandri distinctio à multis approbata refertur.*
- 30 *Opinio Auctoris in proposita questione.*
- 31 *Ex linea patris mei, non est, natus ex sorore mea, eius filia linea paterna rumpitur per filiam.*

Articulus. XXVI.

In illa questione, an descendantium masculorum appellatione contineantur masculi ex feminis provenientes, varie à maioribus nostris responsum extitit: nam quod contineantur suadet, quia verba in eis proprie verificari videtur: nempe, masculi sunt, item & de descendantibus: unde in eis videtur verificata dispositio ad l. 4. §. toties, ff. de damno inf. & l. hos accusare, §. omnibus, ff. de accusat. ad hoc text. in §. 1. in Auth. de hæred. ven. ab intest. ubi masculi descendentes numerantur, & qui ex feminis descendunt; & sic ad horum inclusionem in substitutionibus decidit, consultius Paduæ Raph. Fulgos. cōl. 8 §. ex facto pro-

M. Antonij Peregrini

proponitur, & pro regula, sic in omni materia, per præmissas consideraciones statuerunt, Alciat. consil. 15. col. 1. lib. 8. consil. 34. col. 2. & iterum, consil. 104. lib. 9. Alba consil. 6. & consil. 87. quibus etiam consensit Socin. iun. consil. 2. in 3. Rui. consil. 49. col. 2. & consil. 120. num. 8. in 1. Curt. iun. consil. 1. num. 24.

2 Contra autem suadent aliæ rationes, nã mater eorum, quæ proximior est, non includitur, ideo nec masculus ex ea descendens, quasi proueniens à radice exclusa, per regulam in §. reliquum, in Authen. eod. & ibi notauit Angel. & in l. fin. C. de natur. liber. Abb. in c. causam quæ, & in c. lator, ex. qui fil. sint leg. Dec. consil. 311. col. 2. & idem Dec. consil. 484. Brun. de stat. exclud. in 6. Artic. nu. 89. & omnium latissimè Tiraq. de iure primigen. q. 12. nam ex radice infecta fructus nõ producitur, c. vulnerato, 10. q. 1. Item non debent admitti, quorum repelluntur auctores, c. licet ex quadam, ex. de testib. & quia absurdum uideretur, quod exclusa matre, quæ propinquior est, admittatur filius ex ea remotior in gradu, ad l. Publius, §. 1. ff. de cond. & dem. & l. si uiva matre, C. de bon. mat. quibus rationibus cõtra statuerunt per multi alij relati à Tiraq. in d. trac. q. 13.

Compertum est autem, in concursu, masculus ex masculis præualere masculis ex feminis, Ruin. consil. 49. ante num. 6. & consil. 120. nu. 8. vers. & dato, & col. antepen. vers. & per prædicta, in 1. Caphal. consil. 581. nu. 5. & ultra eos, Alciat. d. consil. 15. col. 2.

3 In statutis autem præferentibus descendentes masculos, uel hæredes masculos, fœminis, quod nepos ex filia, aut alius masculus ex fœmina descendens, non concurrat cum masculino per lineam masculinam descendente, nec utatur prærogatiua aduersus fœminam, communiter admittunt Paul. Alex. & cæteri scribentes in l. Gallus, §. nunc de lege, ff. de lib. & posth. Angel. in consil. 282. in aduertentia statuētum, col. 3. ubi inquit, quod intentio statuētum in statuto uocante descendentes masculos, fuit præferre agnatos cognatis, & inter agnatos præferre masculos fœminis, & idem Paul. consil. 91. præsupposito, in 2. vol. ubi ita cõcludit, etiã in statuto disponente circa successiõnem in bonis ascendentiũ per lineam maternam & etiam, quod masculus ille iam prædefuncta matre ex sua persona succedere uellet, motus quia inconueniens esset, quod nepos

ex filia præmortua admittatur ad successiõnem, à qua mater eius, si uiuere, excluderetur, & in eisdem terminis consuluit Ruin. consil. 18. per totum, in 3. Huius quoque sententiæ fuit Alex. consil. 108. num. 3. in 6. ubi stante statuto excludente fœminas propter masculos, nepotem ex filia, non excludere materteram: mouetur, quia statutum debet intelligi de masculis ex masculis, adducit Bal. doctrinam in c. 1. in tit. quemad. seu. ad fil. pertin. ubi decidit, statuto disponente, quod fœmina non succedat, exstantibus parentibus masculis usque ad certum gradum masculum ex masculino uti statuti prærogatiua, non autem masculum ex fœmina, ac idcirco auum maternum non contineri. Amplius stante eodem statuto, nec filium ex filia uel illius statuti prærogatiua, respondit Marian. fen. consil. 31. in primo, ubi præter alia, mouetur auctoritate Bal. in loco præal. secutus est Marian. iun. consil. 25. num. 34. in primo, & consil. 1. 6. nu. 4. in 3. & hæc conclusio fuit de mente Bar. in l. liberoiũ, col. ante pen. vers. quare pone, dicit statutum, ff. de ver. sign. & in l. 2. uidentium, ff. ad Tertul. quatenus concludit, exclusa filia, aut nepte, per existentiam descendentiũ masculoũ, masculum ex filia, uel nepte, non gaudere eius statuti prærogatiua, & in statutis conclusionem hanc pro indubitata, admittunt Rub. Alexand. consil. 22. nu. 8. repetitõ in ordine 128. post Corn. consil. 246. col. ult. in 2. Gehel. Bened. in rep. c. Rainutius, in ver. duas habens filias, ex. de testam. num. 175. amplissime Alber. Brun. de stat. exclud. in 5. Artic. num. 89. ubi rationes abunde discerunt.

4 Hanc tamen conclusiõnem limitauit in terminis statuti Bixiæ, l. 1. consil. 115. in 4. cuius decisio in hunc numquam placuit: quia cum statutum illud uocet masculos descendentes ex linea masculina, equidem masculi ex fœmina proueniẽtes includi queunt, per rationes ab eo ponderatas in argumentis pro parte negatiua, ultra quem addo, quod istæ dictiõnes, de linea, uel ex linea masculina, important, ut masculus sit de substantia, & de materia masculorum, ita ut immediate ab eis proueniat, nam dictiõnes istæ non remotam, sed immediatã & intrinsecam designant causam, ad notata in Rub. ff. si cer. pe. & in specie Zucar. ubi, sub nu. 11. & in proprijs terminis sic argumẽtur Cephal. d. cõs. 581. nu. 12. & in alio proposito, consil.

consil. 239. nume. 7. & in specie contra Ias. consuluit in eodem statuto, Ruin. consilio 18. in 3.

Secundò limitauit Corn. in conf. 246. col. vlt. in 2. in statuto exorbitante conditio naturaliter, non dispositiue, loquente, veluti, quòd moriente aliquo sine descendentiibus masculis filia dotata non succedat, sed agnatus vsque ad sextum gradū, concludit enim statutum eo ius exorbitantiam stricte etiā intelligendum: & licet in dispositiuis dum masculi uocantur ad exclusionem foeminarum statutum intelligi debeat de masculis ex masculis, diuersum esse, quando statutū negatiue loquitur, & conditionaliter, quo casu uocati non sunt, nam conditio negatiua latius accipi debet; præsertim, ne quid exorbitans contingat vt filia ob agnatum remotioris gradus à successione proprii parentis iure naturæ sibi debita repellatur, pro hoc optime iuuant, quæ de conditione negatiua, si sine filijs, dixi in Artic. præced. nu. 14. dubitauit tamen Corn. de hac limitatio ne, nam tuta non est, sicuti latius dicam infra, num. 17.

6 Tertio limitatur, cum masculus ex foemina iure suo ueniret ad successionem, non uti representans matris personam. sic Bald. in auth. cessante, sub nu. 3. C. de legit. hæred. vbi stante consuetudine, quòd foemina non succedat in baronia, nepos natus ex foemina, non admittitur, quando extant fratres, aut filij fratrum defuncti, quia tunc ueniret ex matris persona, quæ consuetudine excluditur: sed si extarent alij remotiores, quia iure suo absque matris representatione illos à successione excludit, excluderet quoque à successione in baronia, & sic quoque in emphiteusi accepta, & in concessionibus, pro se, & descendentiibus masculis, ex Baldi decisione tradiderunt, Socin. in d. §. nunc de lege, numero quinto, Ruin. consilio 49. in 1. Socin. iun. consilio secundo, num. 20. in 3. Bero. consilio 96. volum. 1. & in materia pulchre, & late, Ioan. Cæphal. consilio 103. vbi ex pluribus decidit, nepotem non uenientem ex persona patris, vel matris, capere posse; quamuis parens illius esset incapax. idque ex pluribus comprobatur, quod etiam firmavit Pancir. conf. 169. num. 13.

Contrarium determinauit Aretin. in d. §. nunc de lege, col. vlt. quia secundum eum, intentio statuentium & consuetudinis, fuit

conseruare bona in agnatione & post eum, Claud. Aquen. sibi, sub nu. 13. & clare Paul. & Alex. in l. illam, C. de collation. ubi statuto excludente foeminam, concludunt, natos quoque ex ea excludi, siue illa extet in medio, siue non, sic etiā uoluit Paul. ipse Castr. d. conf. 91. in 1. Ruin. d. conf. 18. num. 10. in tertio, Cæphal. d. consilio 581. num. 34. Nec ob. Baldi traditio in d. authent. cessante, nam communiter reicitur, sicuti de clarauit Corn. ibi, & contra stat alia eiusdem Baldi decis. in l. 1. ff. de Senator, vbi inquit,

7 Quòd cum filia Regis Francorum non succedat in Regno ex rationabili Francorū consuetudine, seu ex lege Salica illius Regni, non poterit filius eius Rex Angliæ succedere, quia in causato non potest esse plus uirtutis, quam procedat ab influenti potentia cause: ac ideo vbi non succedit foemina, non succedit filius eius, c. ad Apostolicæ, de re iud. in 6. nam omne, quod est ex radice, sequitur naturam proprii genitoris, & fuit quoque decisio Io. Andr. in d. c. ad apostolicæ, sequitur Doctores in d. §. nunc de lege, Ias. sibi, nume. 12. & est generale, quod exclusa vna persona propter masculos, & quæ ab illa descendunt, censeantur exclusæ, Bart. in l. 2. §. videndum, ff. ad Tertul. & in l. liberorum, num. 14. ff. de verb. sig. Paul. in l. illam, num. 8. Corn. num. 7. Dec. nume. 13. C. de collat. Brun. de stat. exclud. Artic. 6. num. 89.

8 In contractibus uerò, ueluti in emphiteusi concessa alicui, pro se & descendentiibus suis masculis, quòd masculus ex foemina descendens non contineatur, determinunt Spec. in tit. de locato, §. nunc aliqua, vers. 146. & cõmuniter Doctores per rationes supraadductos, Bald. in auth. si quas ruinas, ad finem, C. de sacrosan. Eccles. Bal. & Sal. in l. 1. C. de cond. infer. Paul. Alexand. Aretin. Socin. Ias. & Claud. Aquen. in d. §. nunc de lege, Paul. & Alex. in l. sed si hac, §. liberos, ff. de in ius voc. idem Alexand. conf. 43. colum. 2. in 7. Rub. Alexan. d. consilio 22. & consilio 128. & in feudis emphiteuticis, & maioratibus, Thom. Marin. de feudo foemina, tit. 11. num. 7. & 8. Claud. Cantiunc. consilio 23. numero 23. Burfat. consilio primo, numero 40. mouentur rationibus supraadductis, & quia uerba illa, pro descendentiibus masculis, non uidentur ad aliud prolata, nisi vt prouideatur Marc. Ant. Peregrini. T t de-

M. Antonij Peregrini

- descendentibus masculis per lineam masculinam, sicuti in feudis expressum est, quæ pro masculis conceduntur, nam masculus ex foemina non succedit, c. 1. §. hoc autem notandum, in tit. de ijs qui feud. dare poss. & sic arguit Aret. in d. §. col. vlt. & sic quoque consulit Mantua conf. 74. in 1. Item quia in contractibus interpretatio fit aduersus stipulatorem, l. veteribus, ff. de pact. sic Rub. in dictis consilijs, Alciat. conf. 104. num. 6. lib. 9.
- 9 Similiter in privilegijs, & immunitatibus, concessis alicui, & descendentibus masculis, vel hæredibus masculis, masculum ex foemina non contineri, tradidit Dec. in l. 1. nu. 61. ff. de reg. iur. & in suo conf. 208. & 223.
- 10 Limita nonnullis modis, primò, quando concessio reperitur facta pro se & descendentibus masculis, quibuscumque: tunc enim ob illam vniuersalem, includerentur etiam masculi ex foeminis procedentes, sic in feudalibus, quod fortius est, consuluerunt apud Brun. Iason, Socin. & Campeg. conf. 9. 10. & 11. & consilium d. Ias. reperitur in suo 3. vol. in ordine, 17. in quo etiam casu consuluit Curt. iun. conf. 1. & horum consilia ex facto consulti probantur Alba d. conf. 86. & 87. Socin. iun. d. conf. 2. nu. 19. in 3. & licet D. Mantua in d. conf. 74. visis, in primo, contra senserit, attamen non recederem à limitatione, quam etiam amplio, quando accepta fuisset pro omnibus descendentibus masculis, nam vniuersalis locutio facit, ut contineantur etiam, quæ non veniunt sub indefinita, l. Iulianus, ff. de leg. 3. Cæph. conf. 150. in 2. Natta conf. 63. num. 13. & late Rolan. conf. 2. in 4. & comprobatur limitatio hæc ex scriptis in Artic. 32. nu. 54. limita, & declara, ut supra, nu. 4.
- 11 Limita secundò in re transitoria ad quoscumque hæredes etiam extraneos, veluti emphiteusis priuati, & concessionis ex alijs contractibus, ad l. si pactum, ff. de probation. & in l. veteres, C. de contrah. stipul. sic Cæpol. in ciuilibus cõf. 7. col. pen. sequitur Socin. iun. d. conf. 2. num. 17. in 3. Berta zol. conf. 85. nu. 4. ista limitatio si vera est, admodum restringit communem conclusionem, & fere destruit, quocirca super hac limitatione considerandum erit in casu occurrẽte, addo tamen fuisse de mente Ruini conf. 49. nu. 3. in 1. ac & suffragari, quæ nunc statim subijcio.
- 12 Tertio limitatur, quando ex concessione, ob naturam rei, videretur habita ratio masculinitatis, non agnationis, veluti in iurisdictionibus cõcessis à Principe alicui, & descendentibus masculis, nam de masculis videretur dictum, non respectu agnationis, sed masculinitatis, ad excludendũ sexũ muliebrem, cui dominari proprie non conuenit: veluti ex pluribus tradidit Anchar. conf. 339. pro maiori, num. 7. Dec. in d. l. 1. ff. de reg. iur. & sic limitauit Socin. in d. §. nunc de lege, num. 5. vbi ad hoc ponderat tex. in c. 1. in tit. de eo qui sibi & hered. suis, secutus est per illum tex. Alciat. conf. 34. num. 7. lib. 9. quam etiam limitationem nõ improbat Claud. Aquen. & mihi quoque satis placet: quia verba, & ratio subiecte materię conueniunt.
- 13 Quarto limitatur, quando concessio facta fuisset à foemina, vel principium in foemina sumpisset: nam verisimile indicat, vt masculos ex foemina descendentes concedens nõ neglexerit: sicuti proprie idem Anchar. scripsit, d. conf. 339. nu. 16. vbi infert, quod quia regnum Aragoniæ originem sumpsit in maioralis Regina, & deinde peruenit in Regnam Petronillam, quæ quidẽ regnũ ipsum donauit Alfonso filio, & omne eius posteritari, idcirco solantem foeminam, vel etiam Ferdinandum Leonoræ filium, illius regni capaces fore, & sic limita vit Socin. ipse loco præall. & sequitur Clau. ibi: quorum limitatio mihi quoque placet, & addo, quod in simili decidit idem Socin. in rep. l. cum auus, nume. 84. ff. de cond. & dem. addo etiam hanc limitationem sensisse Aret. in d. §. col. vlt. Dec. conf. 303. num. 8. Alciat. d. conf. 34. col. 2. Rub. Alexand. d. conf. 22. & 128. in 2. col. num. 9. & ex professo consuluit Rolan. consilio 76. in 3. vbi in vlt. colum. multos adducit concordantes.
- 14 Quinto limita in contractu liberatorio, vel gratuito, pro se & descendentibus masculis: nam masculi descendentes ex foeminis continerentur: dum tamen ex persona sua, non matris veniant, & non extent masculi ex masculis: sic in his terminis, in eodem casu consulti responderunt, Ruin. conf. 120. in primo, & Alciat. d. conf. 15. lib. 8. & iterũ conf. 104. lib. 9. & in alio casu Ruin. in præall. conf. 49. in eo. vol. Quorum tamen decisio est valde dubitabilis. quia ex facti serie relata à Ruino satis constabat donatorem

de agnatio ne sensisse, remota autem hac qualitate ex simplici uocatione liberorum, & descendendum masculorum, non uidentur reiecti, in gratuitis, & liberatorijs, nati ex fœminis, & sic quoque sensit Alciat. d. consil. 34. & ante eum Guido Papæ consil. 176. in 3. quæsitio, Rub. Alexandr. in rep. §. quidam recte, car. 15. col. 4. Cæphal. consil. 581. col. 1.

Quæ tamen conclusio dubitabilis est, & contrarium apud Ferrariam consuluit Soci. iun. sicuti ipse retulit, consil. 116. numero 6. in 3. & contrarium expresse in donatione facta filio & suis liberis masculis, determinauit Guido Papæ q. 133.

15 In vltimis verò voluntatibus, varie ex mente testatorum, & ex dispositis in testamentis responsum exitit. Nam Io. Andr. in add. ad Specu. in rubr. de testamen. ad finem, format quætionem in testatore, qui instituit duobus fratribus, disposuerat, quod alter eorum moriens sine filijs tenere tur restituere portionem suã fratri superstiti, & eius hæredibus masculis, nam mortuo primo, relicto nepote masculino ex filia, decidit post Ricar. Malumb. fratrem postea absque filijs morientem non teneri restituere nepoti illi, quia cognatus est ex muliere descendens, & testator dum de hæredibus masculis meminit, sensit de masculis ex masculis, per quos familia, & familiarum dignitas conseruatur, & eius decisionem sequuntur communiter Doctores in d. §. nunc de lege, & nullus ab ea discrepat, Bal. in l. Caius, ff. sol. mar. Alex. in l. Gallus, §. etiam, col. 2. ff. de lib. & posth. Socin. consil. 90. numc. 2. in primo, & iterum, consil. 63. sub nu. 14. in 3. & in dispositiuis conclusio non habet difficultatem, cum fideicommissum ordinatur à masculino, per illam decisionem, quam ubi que consulentes probauerunt, Ruin. consil. 167. sub nu. 6. in 2. Crau. post plures, consil. 22. col. ult. latissime Socin. iun. consil. 69. per totum, & consil. 116. in 3. Beltrand. consil. 245. viso, in 3. & probatur ex dictis supra, nu. 5. & nu. 8. & sic quoque concludit Alexandr. d. consil. 23. & 128. Natta consil. 187. num. 6. Lud. Moli. de maiora. Hispa. li. 3. c. 5. nu. 45.

16 Cum autem fideicommissum dispositiue ordinatur à fœmina, ad fauorem descendendum masculorum suorũ, uel etiã, quia instituta sit fœmina aliqua, & post eam substituti descendentes masculi, maior est difficultas, nam adhuc pro masculino ex masculino

aduersus masculum ex fœmina, etiam quòd fieret transitus ad aliam lineam, extat consilium d. Maria. iunior. uti dixi, in ordine, 69. in 3. & sic quoque Ferrariæ consuluerunt Paul. Leon. Rimin. iun. Simon Prætus, & Franc. Terzanius, uti habetur apud Paulum Leonium, consil. 23. 24. 25. 26. mouentur, quia absurdum sit, ut exclusa una persona, admittantur illi, qui ex ea procedunt, & sic melioris sint conditionis, quãdoquidem regula fit in contrarium, ueluti dixi supra, nu. 2. & hanc opinionem, in fortioribus terminis, in filia instituta grauata sub conditione si sine filijs masculis, ut nepos ex filia non faciat rationem ad substituti exclusionem per rationem iam dictam, habuerunt Bened. Cap. consil. 18. Ale. consil. 56. Idroandus, in 5. Rimin. sen. consil. 253. col. ult. idẽ Ale. in l. ex factis, §. fin. ff. ad Trebellian. & illic Ripa, nu. 8. Decian. consil. 127. nu. 15. in 3. & extat pulchrum consilium Hier. Grati 120. in 2. ubi etiam quòd fiat mentio liberorum masculorum descendendum à fœmina beneficiata.

17 Contra verò determinauit Soci. in d. §. nunc de lege, col. ult. quia eo casu cessat ratio conseruanda agnationis, ac ideo masculi ex fœminis continentur, & idem sensit, quando substitutus non esset de agnatis testatoris, & refert sic consultum fuisse, & in specie in testamento, & fideicommissio, ordinato per mulierem, ad exclusionem extranei substituti, in quo descendentes masculi fuerant dispositiue uocati, consuluit Paduæ Fulgos. consil. 85. & sic quoque in dispositiuis consuluit Soci. iun. consil. 2. per totũ, in 3. ubi sub nu. 11. approbat dictã patri sui Socini in d. §. post Claud. Aquen. ibi, & idem consulendo firmavit Alexandr. d. consil. 22. & 128. nu. 9. ubi, quòd notandum est, etiam si mater superuiuat, quia paria sint, non extare, uel extare, & non succedere, & in simili casu, quòd matris existẽtia nihil impediatur, Anchar. consil. 59. Nos Petrus. reperi etiã, in eo casu, in quo consuluit Socin. iun. in consil. 69. supra relatus, in 3. contrarium consuluisse August. Bero. & Alciat. sicuti legitur apud Alciat. consil. 127. lib. 9. & idem quoque pro masculino ex filia, præferunt cum est de descendentes, ad exclusionem etiam agnati transuersalis, quamuis mater sit in medio, consuluit Alba consil. 86. & 87. ubi inquit, quòd quia mater est exclusa à successione in illis bo-

M. Antonij Peregrini

nis, habetur pro mortua, & quòd ad abundantiem cautelam poterit renunciare successioni, & facere locum filio, ad tex. in l. 1. §. qui bus, ff. de suc. edic. & idem quoque post Modern. Parisien. scripsit Roland. d. consil. 76. numero 15. in 3. vb. i. concludit, quòd quando institutio, vel substitutio, incipit à femina, & fit mentio liberorum masculorum, vel in conditione ex parte grauata ad excludendum substitutum, vel in dispositione ex parte mulieris honorata, utroque casu continentur masculi descendentes ex foeminis, & idem dixere in contractu donationis etiam quòd mater superstes sit, & in medio, quam etiam opinionem habuit Ruin. quoque in consil. 167. numero 7. in 3. & ubi mentio masculorum fit in conditione, & ratio agnationis cessat, post Bal. & Paul. plenissime scripsit Corn. in l. 1. C. de cond. infert. & sensit idem Corn. consil. 246. col. ult. in secundo, nil mirum, quia negatiua conditio ampliorem habet significationem, & inclusionem, ut dixi in Artic. præced. nu. 14. & sic quoque, partem hanc, cum in substitutionibus ratio cõseruandæ agnationis habitata non fuit, ut masculus ex foemina descendens substitutum excludat, etiam quòd mater sit in medio, decidit Guido Pape in decis. 612. sequitur Alciat. consil. 104. nume. primo, & numero 13. quibus optime conferunt, quæ dixi supra numero 13. & in terminis sic quoque sensit Tiraq. de iure primigen. quæstione 13. numero 8. 9. 10. Mantica loco infra allegando, & idem Mantica in eodem lib. tit. 11. numero 8. & in alio casu Mantua consil. 129. in 2. Ludou. Molin. loco supra allegato, nu. 49.

Passus, vt videtur, est multum controuersus, & vt dixi, cum masculi ponuntur in conditione, facilius est, vt masculi ex foeminis contineantur, quia agit de extinctione fideicommissi, & de remouendo onere, ac de liberatione bonorum: quo tamen casu, uti supra retuli, contrarium responderunt Capra. Ale. & Riminal. item cum concurrunt, masculus ex masculo, & masculus ex foemina, ut ex masculo masculus præferatur, minus inest dubitationis, sicuti dixi supra ante numerum 3, allegando Ruin. Alciat. & Cæphal. & in his terminis propriè consuluit Socin. iun. d. consil. 69. in 3. Paul. Leon. Rimin. iun. Simon. Præt. & Terzan. allegati supra, nu. 16.

18. Item cum aliqua probabilis ratio suade-

ret, masculum ex foemina non contineri ad exclusionem substituti, licet de conferuanda agnatione non agatur, non utique contineretur, & substitutus præualeret, & in his terminis rectè procedit decisio Bal. consil. 40. quidam magnus nobilis, in 3. nam in casu suo testator, relicta dote filie suæ, fratrem vniuersalem hæredem instituerat, cui decedenti sine descendētibus masculis substituerat filiam ipsam, decidit mortuo fratre relicto nepote ex filia, locum esse substitutioni de filia testatoris, ne alioquin nepos tranuersalis ex foemina natus præponatur propriæ testatoris filie, sitque nepos melioris conditionis, quàm mater illius, & in eodem casu, ac facti specie, sic quoque consulere Bart. Salic. Petr. Anchar. Anto. Burr. Florian. de S. Petro, Nel. de San. Gemin. & Mathes. sicut habetur apud Mathesil. nota. 130. & consilium Burr. est in ordine 47. rectè decim est, sequuntur Ias. & ceteri in d. §. nunc de lege, Corn. d. consil. 246. in secundo, Rub. Alexand. d. consil. 22. & 128. numero 8.

19. Ex præmissis infertur ad decisionem casus qui in factò Taruisij euenit super testamento D. Ioan. Andree Vrsinici: hic enim institutus in rebus certis, Marietta, Catherina, & Casta filiabus suis, & hæredibus vniuersalibus institutis Hieronymo, & Gregorio filijs suis, substituit eorum legitime descendentes masculos ordine successiuo, donec ex eis aliquis descendens masculus reperiretur in infinitum, & deficientibus superscriptis, ita quòd nullus ex eis legitime descendens masculus reperiretur, substituit filias supra predictas, & descendentes legitime masculos ex eis in infinitum, donec ex eis aliquis descendens masculus reperiretur, quibus deficientibus, substituit eis filias foeminas dictorum suorum filiorum, & descendentium masculorum, & earum descendentes masculos in infinitum, & post eos substituit descendentes foeminas, seu masculos proximiores ipsius testatoris in infinitum ordine successiuo: Hieronymus autem primò sine filiis decessit, secundò Gregorius relicta Habetta filia, per quorum mortem fideicommissum deuolutum fuit ad Mariettam, Catherinam, & Castam, testatoris filias: defunctis autem, Marietta, & Casta abique filijs, Catherina deinde obiit relicta, Iosepho filio, Helena, & Cornelia, notissimè autem defuncto Iosepho nullis relicta filijs, super-

superstitibus, Helena, Hieronymo, & fratribus, filijs Helenę, ac etiam superstitē Isabetta, quę duos habebat filios masculos, Vaninium, & Dominicum, fideicommissum, an ad Helenam seu ad eius filios masculos, an verò ad Isabettam, & illius masculos pertineret, dubitatum fuit. Quęstio fuit grauis ponderis: nam pro D. Isabetta, & eius filijs masculis, pro ea parte consultus respondi, & post me consuluerunt celeberrimi Iurecō sulti, Cęph. d. conf. 5 8 1. Menoch. conf. 17 2. contra verò, D. Mantica, & nonnulli alij, & eius consultationem Mantica latissimo folio tuetur in suo Traçt. de cōiectur. li. 8. tit. vltimo, & licet studiose, vt præfatur, conatus fuerit veritatem inquirere, attamen sententia aduersus eius consilium pro D. Isabetta lata fuit, & deinde recepta in Ex. conf. de 40. inclitę Ciuitatis Venetiarum, & sic fuit executum.

20 Illud autem planũ est, quòd si de masculis ex masculis dictum fuisset, masculi ex feminis, sicuti verba demonstrant, nõ cõtineretur, & ex factõ scripsit Socin. iun. cõf. 9. nu. 1.

21 Vtrum autem substituitur fœminis, masculi qui eis procedunt contineantur, quęstio non est noua, & licet masculorum mentio fœminas non includat, sed excludat, adeo ut facta substitutione filio, si sine filijs masculis deficeret, fœmina non faciat conditionem, sicuti Bar. determinauit in l. cum auus. ff. de cond. & demõ. quia vnus inclusio est alterius exclusio, cuius decisio tam in cõditionalibus, quàm in dispositiuis communiter recipitur. Socin. ibi post Franc. de Alberg. & Imo. nu. 76. idem Socin. conf. 94. ante nu. 3. in 4. Abb. conf. 3 6. videtur, lib. 1. Ioan. de Anan. conf. 2 2. Dec. conf. 477. col. 2. & 5 74. col. vlt. & in indiuiduo cõtra filiam, Curt. iun. in conf. 1 72. Paris. plures adducens, conf. 1 8. nu. 3 7. & conf. 3 9. nu. 3. in 2. Quicquid dixerit Ruin. conf. 49. col. pen. in 2.

22 Fœminarum tamen mentio non uidetur operari, ut masculus ex eis proueniens non includatur, quasi testator de his quoq; a quadam maiori imaginaria ratione senserit, verum crederem ego si casus occurreret, aliud dicendum esse: nam si masculorum mentio repellit fœminas, fortius fœminarum mentio masculos propullabit. nam licet masculi num solcat concipere fœmininũ, l. si ita scriptum. ff. de leg. 2. l. qui duos. ff. de leg. 3. l. 1. §. eum qui. ff. de constit. pec. plenissime las-

in l. si quis id quod. ff. de iurid. om. iud. nusquam tamen reperitur, quòd fœmininũ concipiat masculinum, sicuti post Franc. Tigrinum, & Alber. de Rol. scripsit Socin. conf. 63. nu. 1 7. in 3. Imo. in d. l. si ita scriptum, num. 8. glos. in §. fin. Instit. qui testam. tit. da. post. ac ideo masculi, sub fœminarum nomine, nec proprię, nec improprię continetur, & licet aliud opinaretur testator, errore laberetur. nihilque sibi male concepta opinio prodesset, ad l. si quis in fundi vocabulo, ff. de leg. 1. & l. si alij. ff. de vfu. leg. plenissime dixi in 4. Artic. nu. 2 1. ideo substitutus filius alicuius nepos masculus ex vna prædefuncta, ex ea substitutione, cessante transmissione non iuaretur, eo prætextu, quòd filiorum, & filiarum appellatione nepotes, & neptes contineantur, quia sexus masculinus à filiarum nomine maxime disceperat, & sic quoque reperi decidisse Gabriel. conf. 9 6. nu. 2 2.

23 Sed iterum in materia dubitare occurrit, an in dispositione de descendentibus virilis sexus, per virilem sexum, per lineam masculinam, à linea masculina, de linea masculina, contineatur fœminę ex masculis immediate natę, & est materia de qua per glos. & Doctores in d. l. Gallus, §. nũc de lege. fanè glos. ibi Bal. Paul. Alex. Aret. Socin. Ias. & Claud. in terminis iuris communis fatentur appellatione descendentium virilis sexus, contineri fœminam à masculo progenitam, quia à virili sexu immediate descendit.

24 Nil mirum, nam genitius, pro sui natura, causam efficientem significat, Bar. & communiter posteriores in Rubr. ff. de oper. no. nunc. ideo si dictum sit, Sempronium Petri de Afinellis, denotatur, Sempronium esse filium Petri, Alex. ibi, nu. 2 7. post Sal. in proœm. Cod. quos sequitur Rui. conf. 1 5 3. nu. 1 1. in 2. ubi præterea in id adducit Bal. conf. 3 2 1. statuto, in primo, & in alio notabili casu idem Alex. conf. 1 25. col. 2. in 7. & significat etiã ius & originem, Bal. conf. 2 0 5. nu. 2. vol. 3. & ad hoc, quòd fœmina ex masculo descendens sit virilis sexus, allegantur tex. in l. lege, C. de leg. hæred. & plura alia iura, ut ibi per Alex.

25 Idem si dictum fuisset, per virilem sexũ, nam dictio per, denotat & ipsa causam efficientem, Bal. in rubr. C. per quas person. acquir. vbi comprobatur ex illo Ioannis, omnia per ipsum facta sunt, & ex eo, quòd legitur dicunt, hæredem obligari per defunctum,

M. Antonij Peregrini

- ctum, sic Paul. Alex. & ceteri alij in eodem §.
- 26 Et idem quoque si dictum fuisset, à virili sexu, uel à linea masculina: sic putauit Alciat. eo loci, nu. 14. quia uerba illa non possunt commode restringi ad solos masculos, & quia præpositio, A, in materia subiecta de notat causam efficientem, uti Bal. declarat in l. ex arrali, C. de action. emp.
- 27 Et idem quoque uidetur dicendum, si dictum fuerit, ex virili sexu, uel de virili sexu, nam & istæ præpositiones denotant causam immediatam, & materialem, uti dixi supra, nu. 4. & in specie ista, Socin. iun. conf. 69. nu. 30. lib. 3. ideo filia ex masculino nata dicitur de illius materia, sed contra uidetur decidere Alex. in d. §. nunc de lege, ubi factò si de commisso ad fauorem descendentiũ per lineam masculinam, inquit foemina ex masculino contineri, quia descendit per masculum: secus secundum eum, si dictum foret de descendentibus ex linea masculina, uel de linea masculina, adducit scripta à Paulo Cast. in l. maritus, C. de procurator. differentia hæc, quam Alex. constituit, non recipitur à posterioribus ibi, & uidetur confundi per illam doctrinam Pauli Ca. in d. l. maritus, ubi statim dicam, ac ideo Socin. ibi, nu. 4. dixit, uel quod lectura sit corrupta, uel quod male loquatur, unde sub num. 2. concludit foeminam ex masculino prouenientem descendere ex virili, & per uirilem sexum, de linea, & ex linea masculina. uult autem Socin. ibi sub nu. 4. differentiam esse si dictum fuerit, per lineam masculinam, quia ille dicitur descendere per lineam masculinam, qui est in linea, ad l. uiribana, §. pernoctare. ff. de verb. sig. at foemina est in linea masculina, sed facit nouam lineam, ut inquit Paul. Ca. statim allegandus, ergo: adeo ut secundum D. Soc. differentia sit, an dictum sit, per uirilem sexum, an uero per descendentiã masculinam, & differentia hanc admittit Ruin. conf. 110. nu. 16. in 2. sed idem Socin. conf. 51. col. 1. in 4. secutus Alex. concludit, substitutis descendentibus per uirilem sexum, aut per lineam masculinam, includi foeminam ex masculino natam, & inquit, dicta hæc uerissima esse.
- 28 Paul. uerò de Ca. in l. maritus, num. 4. C. de procurator. notat ex eo textu, idem iuris esse in causa, quod in causato, immo potentius esse ius: unde insertit ad quæstionem de eo, qui receperat emphiteusum pro se, & descendentiis suis per lineam masculinam qui postea decessit relicta filia, ut in emphiteusi filia non succedat, quia linea incipit à filia, non à parte. si enim pater habuisset filium, & filiam, in masculino inciperet linea masculina ipsius patris, & in foemina inciperet linea foeminina: sed certum est, quòd descendentes à filia, quia descendunt per lineam foemininam, non succederent in emphiteusi, ergo nec etiam filia, quæ est caput lineæ foemininæ. adducit etiam, quia intentio concedentis fuit, quòd res non transiret ad cognatos, ideo licet foemina sit agnata, debet excludi, ne per ipsam perueniatur ad cognatos, & sic concessio illa pro se, & descendentibus suis per lineam masculinam, debet intelligi de masculis descendentibus ex masculis, ad scripta per Specul. in tit. de locato §. nunc aliqua, uers. 146. Hæc Paulus: ubi præterea refert sic còsultuisse, pro ut uere consuluit, conf. 190. in 2. ubi latus & pulchrius, sequitur Ruin. conf. 126. nu. 13. & 208. nume. 7. in 1. & in eodem vol. conf. 90. col. secunda.
- 29 Reperio, quòd Alex. in suo conf. 43. nu. 6. in 3. quod est repetitum conf. 53. in 6. multum eleganter in proposito nostro declarauit hanc materiam, nam testator in casu suo, instituto Bartholomæo, substituerat descendentes ab eo per lineam masculinam, & deficientibus illis substituerat Iulianum: decessit Bartholomæus relicto Gabriele filio, & Mea filia, deinde Gabriel decessit absque filiis; unde fuit dubitatum an D. Mea, uti descendens à Bartholomæo hæredescripto, tanquam descendens per lineam masculinam excludat substitutum, & pro ea arguit ex scriptis in d. §. nunc de lege, tandem pro substituto determinat, per illam doctrinam Pauli de Ca. motus, quia linea descendentiũ ab aliquo incipit à primis, c. quod dilecto, & c. fin. ex. de consang. & affin. cum glos. ideo in Gabriele habuit initium linea masculina, & in d. Mea, linea foeminina consequenter D. Mea non comprehenditur in ea substitutione de descendentibus per lineam masculinam: & ad notata per Bal. & alios in d. §. nunc de lege, respondet distinguendo, quod aut agitur de filia recipientis, uel instituti grauati, & hæc non fit de descendentibus per lineam masculinam, quia est principium & caput lineæ foeminæ: aut agitur de filia nata ex filio recipientis, aut ex filio hæredis grauati, & hæc contineretur, quia descendit per

per lineam masculinam illius primi, unde infert in casu proposito, quòd si ex Gabriele extitisset filia, substitutus non admitteretur. & licet attenda Alex. distinctione, filia primi non admitteretur, sed neptis ex filio primi, id quod durum uideretur. Ias. in d. l. maritus, C. de procur. in 2. col. & in d. §. nunc de lege, nu. 9. & 10. per rationem: nam si filia licet propinquior nõ admittitur, ergo nec neptis remotior, non tamen ab ea discedit, & illam Alex. distinctionem probantur Claud. in d. §. nunc de lege, ubi inquit sic intelligenda esse dicta eiusdem Alex. in eo. §. vitio impressoris corrupta, Curt. iun. de feud. in 3. par. princip. nu. 28. & potest differentie ratio reddi, quia in primo casu verba non conueniunt filie recipientis, in secundo conueniunt nepti ex filio, probauit quoque sic declarado Bero. conf. 77. nu. 19. lib. 2. & communem dixit Hier. Gabr. conf. 90. nu. 33. Cæphal. conf. 413. nu. 18. & infra, Menoch. conf. 379. nu. 26. adeo ut ex præmissis decisionibus dixerit Bero. in d. conf. 77. nu. 19. in 2. existente filia ex masculo testatoris non esse finitam eius lineam masculinam, ac ideo non esse locum relicto in casu finitæ lineæ masculinæ: Quod etiam probauit Cæphal. d. conf. 413. sub nu. 18. In quibus tamen terminis contra ex professò consuluit Menoch. conf. 205. lib. 3.

Hor circa ista maiorum nostrorum dicta, aduertendum est, quod in primo casu, decessu Pauli de Ca. in d. l. maritus, & in d. conf. 190. quam probarunt Alex. Socin. Ias. Clau. & alij, in d. §. nunc de lege, & idem Ale. in d. conf. 43. uerisima est, & præter supra adductos, illam quoque probant Curt. iun. conf. 154. nu. 12. & 172. col. 2. Socin. iun. conf. 186. nu. 14. & per totum in 2. ubi in indiuiduo in substitutione, & ultra hos Curt. sen. conf. 44. statuto, col. 7. Ruin. conf. 4. col. 1. in 3. ubi & ipse secutus Pau. & Ale. quod linea masculina Dionysij incipit non ab eo, sed ab eius filio, & idem Ruin. in præal. conf. 96. col. 2. Soci. iun. conf. 69. nu. 30. lib. 3. Gabriel. conf. 90. nu. 32. Cels. Vgo conf. 120. nu. 4. latissime Menoch. d. conf. 205. nu. 19. & 20.

Circa uerò secundum casum, maior est difficultas: nam Paul. de Ca. in d. l. maritus, & clarius, ac pinguius, in d. conf. 190. in 2. tenuit, substitutione facta de descendentes per lineam masculinam, uel ex linea masculina, non contineri foemina ex masculo

procedentem, quia in huiusmodi concessionibus, & ordinationibus, cogitatum fuerit de masculis orientibus ex masculis, nõ etiã de foeminis ex masculis procedentibus: mouetur auctoritate Specu. toties adducta, unde distinguit, quòd aut quis uocatur ad ali-quod cõmodu sub nomine agnationis, & cõrinetur etiã foemina agnata, aut uocatur sub nomine masculinitatis, & hoc casu duo requiruntur, 9 sit masculus, & ex masculo proueniat: adducit etiã, nõ descendentes ex foemina excluduntur, quia sexus foemineus a quo producuntur, illis obest, igitur & ipsi foeminae obstat. Quia omne ius potentius est in causa, quàm in causato, & huius sententię fuit quoque Gozadin. conf. 87. nu. 15. ubi, quòd cum quis uult succedere, tãquam sit de linea masculina, duo secundum eum requiruntur, primum, quòd descēdat ex masculis per lineam masculinam: secundum, quòd sit masculus. & eiusdem sententię fuit quoque Alciat. in d. §. nunc de lege, ubi non distinguit, an de sexu, an de linea, sed an dictum sit, à linea masculina, & hoc casu filia ex masculo proueniens continetur: secus si dictum sit per virilem sexum, uel per lineam foemininam, uel ex virili, seu ex linea masculina, sequuntur Mantica de coniectur. lib. 8. tit. 11. col. pen. Menoch. conf. 205. col. 17. reperi preterea, quòd idem Menoch. tum in d. conf. 205. per totum, & præsertim, nume. 27. cum etiam in conf. 385. nume. 18. post Cels. Vgo. conf. 120. sub num. 4. Socin. iun. Curt. iun. & Mar. Salomon. uoluisse quòd ubi de linea masculina sit mentio, filia quãuis ex masculo procedentem nõ contineri, quia filia licet descendat à masculo est principium lineæ foemininæ, & hanc cum ex dispositis cogitatum constaret de conferendis bonis in agnatione, & de foeminis excludendis: facilius probarunt, Soc. iun. d. conf. 186. in 2. Dec. conf. 319. num. 1. Ruin. in cõfil. 126. num. 13. in 1. Grau. 656. nu. 8. Certum est autem descendentes à foemina non contineri in ea uocatione descendentium virilis sexus per virilem sexum, per lineam, aut ex linea masculina, Paul. Alex. Socin. num. 5. Ias. & alij, in d. §. nunc de lege, Dec. d. cõnfil. 319. num. 2. Soc. iun. d. conf. 69.

30 Ego perpenso diutius hoc negotio: licet uerum sit, foeminam ex masculo natam, dici de descendentes uirilis sexus, à sexu uirili per uirilem, de uirili & ex uirili, & sic quoque, de, & ex linea masculina, uel per lineam masculam,

M. Antonij Peregrini

culam, d. l. lege. C. de legit. hered. & §. item vetustas. Instit. de hered. que ab intest. cum alijs: attamen in concessionibus, & in substitutionibus fideicommissarijs, quod contingantur, non facile consentiendum est, quia de feminis non videtur disponentem cogitasse, nisi ad illarum exclusionem, & quia cum descendentes ab illis dubio procul excludatur, efficax videtur insurgere ratio, ut etiam femina illorum auctrix excludatur: per rationem illam, quia plus est in causa, quam in causato, & quia masculus ex ea excluditur, non quidem quia masculus, sed quia pro cedit per sexum femininum, fortius igitur mater illius, quæ est sexus feminini, & statuto concurrente, rem minus dubitationis habere constat, ex scriptis supra in Artic. præced. num. 50. & infra. quam obrem ex mente disponentis significatio nominis restringenda erit ad masculos ex masculis descendentes: sicut etiam ex mente eiusdem, significatio descendendum masculorum restringitur ad masculos ex masculis, uti superius dixi: & quia sicut ubi constat rationem agnationis habitam, non venit femina, quævis proprie agnata sit, quia in ea finitur ius agnationis, uti plene dixi in Artic. præced. num. 47. sic in proposito non venit femina, in qua finitur descendenti virilis sexus, & incipit sexus femininus, & conclusio hæc minus dubitationis haberet si testator proprias filias ab universali successione exclusisset, Rui. conf. 149. num. 4. lib. 2. Gozadin. conf. 87. num. 16. Cæphal. conf. 413. sub num. 5. Menoch. d. conf. 205. num. 32.

31 Quid autem iuris sit, ubi substituti, vel in alia dispositione vocati sint, descendentes per lineam paternam, vel ex parte patris, seu ex linea patris: an eo casu contineantur descendentes ex femina ab eo patre procedente. alia est consideratio: constat enim, quod sunt de descendentes, sed tamen hos non esse de linea patris, proficitur Bar. in consil. 10. vifo statuto. ubi ad literam inquit, quod ille, qui ex aliqua muliere mihi consanguinea descendit, non est mihi coniunctus ex linea paterna, sed ex linea materna, ex matre enim sua mihi consanguineus vulgariter dicitur, Instit. de legit. agnat. tur. §. 1. & l. sunt autem, ff. de sequitur pro notab. Curt. iun. conf. 5. num. 24. & 29. ubi præcise inquit, per feminam rumpitur linea paterna, & ab ea incipit cognationis origo, l. iurisconsultus, §. cognationis, ff. de gradib. quia femina est caput

& finis suæ familiæ, ad l. pronuntiatio, §. ff. de verb. signif. & idem scripsit Rui. conf. 141. num. 2. in 5.

Pralatis masculis in successione fideicommissarijs, an nepos excludat amitam. Et an filius excludat matrem, & an masculus unius lineæ præferatur feminis alterius lineæ.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Masculus præfertur femina in fideicommissarijs, si sic testator disposuerit.*
- 2 *Semper, dictio, cuius sit natura.*
- 3 *Masculus ex femina excludit amitam à successione feudi accepti pro se, masculis & feminis, cum clausula pralatiua masculorum.*
- 4 *Et idem est in fideicommissis, & emphiteusicis, cum ea clausula pralatiu masculorum.*
Argumentum à feudalibus, ad emphiteusicis, & fideicommissarijs, valet.
- 5 *Et idem quæque est, etiam quod femina sit filia & hæres illius, qui feudum ultimo loco possidebat.*
- 6 *Inhabilitas medij influit inhabilitatem in extremo.*
- 7 *Masculus ex matre etiam superstiti, succedit in emphiteusi ad exclusionem amitæ, si pulata pro se, & descendentes masculis & feminis, cum clausula pralatiua masculorum.*
- 8 *Nec matris existens impedit filium nisi sua prerogatiua masculinitati.*
- 9 *Masculus promouens ex matre, que incipax sit, sepe ex sui persone capax est.*
- 10 *Nepos in successione amita, & patris, prone potest excludi.*
- 11 *Masculus superueniens post successionem femina quaesitam: an ei auferat si res tatis sit, quæ pro sui natura transeat in masculos, & in feminas, cum pralatione masculorum.*
- 12 *Masculi unius colonelli, an excludant feminas alterius in fideicommissarijs, feudilibus, & emphiteusicis: quando ab initio concessio facta fuit duobus, aut tribus pro masculis, & feminis: cum pralatione masculorum in fideicommissis referuntur epine-*

nes pro masculis.

- 13 In feudalibus & emphiteuticis cum ab initio concessio est facta duobus, vel pluribus cum clausula prelationis masculorum: masculi vnus linea non excludunt feminas alterius lineæ.
- 14 Cum autem concessio est facta vni, pro se & descendibus masculis, & feminis cū clausula prelationis masculorum: adhuc videtur filiam in portionem patris sui præferre alijs masculis transuersalibus.
- 15 Prædicto vno, videtur in eius portionem prædicti quoq; eius posterij & descendentes, masculi & femina.
- 16 Femina semel exclusa, an perpetuo duret exclusa.
- 17 Exclusus semel in legalibus perpetuo duret exclusus.
- 18 Exclusa vna persona excluduntur quoque que ab ea descendunt.
- 19 Ampliari ibi.
- 20 Femina exclusa in successione fideicommissarij ob masculi existentiam, an remaneat perpetuo exclusa, & num. 21. & 22.
- 23 Clausula, ita quod extantibus masculis femina non succedant: declaratur.

Articulus XXVII.

I AEP Euenit, testatores in suis fideicommissis uocare masculos, & feminas, & descendentes ab illis, præponendo semper masculos feminis: unde oritur quædoque quæstio, quid si per extinctionem lineæ masculinæ femina successerit: ex qua extet masculus & femina, hoc casu ex voluntate testatoris manifestum est masculum præferri feminæ, quia id aperte est ex uoluntate testatoris, cui seruandum est, ille aut ille, §. cū in uerbis, ff. de leg. 3. Difficultas est, quid si mater decedat, relicta filia & relicti masculi ex filia prædefuncta, an hoc casu masculi præferantur. Item quid si decedat relicti duabus filiabus, & ex altera earum tunc nati sint filij masculi, hos ego ambos casus prædicau: primum super testamento d. Francisci Crescentij, nam hic instituta d. Lucia transuersali substituerat descendentes ab ea in infinitum præponendo semper masculos feminis, defuncta ea, superstiti d. Iustina filia, nec nõ d. Antonio, & fratribus filijs D.

Bernardi Gasparini, nat'is ex q. D. Marietta, similiter filia d. Lucie, fuit dubitatum, an masculi isti præferrentur. & casus fuit ualde controuersus, quia de non mediocri patrimonio lis agebatur: nam d. Guerinus Pifonus Soacia Iurifconsultus, tutando iura d. Iustine, dicebat, prelationem considerandam esse, data paritate successione, uidelicet inter fratrem & sororem, non inter amitam, & nepotem, ductus auctoritate Curt. iun. de feud. in 3. par. q. 15. Paris. consil. 21. nu. 29. in 1. Prapof. de feud. March. nu. 10. Tiraq. de iure primigen. q. 10. nu. 25. quæ tamen auctoritates casum immediate nõ attingunt. ego autem tumdo iura masculorum, indubitanter dixi præferendos esse, quia cum testator per nomen collectiuum, descendentes, substituerit, & masculos in concursu cum feminis prætulerit, equidem cum hi sint de masculis, uti prædicti, & specialiter nominati, præferri debent, per casum in l. cum ita, §. in fideicommissio, ff. de legat. 2.

2 Secundo inducebam dictionem illam, semper, quæ pro sui natura operari debet effectum sempiternæ, ac perpetuæ masculorum prelationis, scilicet in omni casu, & in omni tempore, ad tex. in l. 1. ff. sol. mar. ubi sic notauit Bar. in 5. col. per tex. in l. Caio, §. Imperator, ff. de alimen. & cib. leg. & in l. semper, ff. de iure immu. sequuntur communiter Doctores ibi, plene Paris. conf. 90. nu. 28. in 2. & omnium latissime, de ui illius dictionis semper, scripsit Boer. in decis. 158. & sic in terminis pro masculo, ob illam dictionem semper, decisius respondit Paul. Ca. quem ad hoc retulit Corn. conf. 263. col. pen. & vlt. in 1.

3 Tertio induxi decisionem glos. in c. 1. in tit. de eo qui sibi & hæred. suis, ubi in feudo accepto pro se, & descendibus, masculis & feminis, cum clausula, quod extantibus masculis femina non succedat, pro ut est de natura feudorum, eo casu nepos ex sorore amitam excludit, & sequuntur Doctores communiter ibi.

4 Et argumentum à feudalibus ad fideicommissa ualeat, cum aliud non reperitur de cibus, quia adinuicem simbolum habent, sic post Andr. Item argumentatur Dec. cõf. 445. nu. 18. sequitur Marzar. conf. 1. col. 9. in fine, & sic in illa quæstione, an attendatur proximitas grauatis, uel grauati, arguit Socin. pro grauato, in l. si cognatis, prope finem, ff. de reb. dub. de textu in c. 1. in tit. de natu.

M. Antonij Peregrini

- natu. suc. feu, quem tex. etiam ad emphiteutica expendit Corn. conf. 24. num. 25. in 2. nam quod pro mafculo operatur generalis & propria feudorum confuetudo, fic quoq; in propofito operatur fpecialis teftatoris ordinatio præponentis femper mafculos foeminis, & fic per illum tex. ad iura primigeniorum pro mafculis ad prælationem foeminarum conftituta, argumentatus eft Tiraq. de iure primigen. q. 40. nu. 146. 147.
- 5 Quartò adduxi in fortioribus terminis decifionē Bal. in conf. 167. D. Iordanus, in 2. vbi in feudo accepto pro fe, & defcendentibus mafculis, & foeminis, cum claufula prælatiua mafculorum, determinat, mortuo mafculo relicta filia, mafculum natum ex nepte illius defuncti excludere filiam licet proximiorē, & patris hæredem, fequitur Curt. iun. de feudis, in 3. par. princip. nu. 18. & in conf. 140. col. 1. & idem quoque confultum reperio à Calder. confil. 13. fub rubr. de feud. & caufa folenniter difcuſſa in voce, & in ſcriptis fuit decifum pro mafculis ex fentētia M. & Excell. Iurifconfulti D. Gasparis Fabiani, & Excell. D. Pacis Scala, & fic fuit executū, & nunc ea bona honorifice poſſidet D. Antonius, fecundum autem earū prædicauit ſup teſtamēto, & fideicommiſſo Peregrini Cardini pro D. Orpheo, & fratribus Malatinis natis ex D. Peregrina, nam conſtituto fideicommiſſo perpetuo pro mafculis, & foeminis cum prælatione mafculorum, vacante portione Do. Magdalenæ ſine liberis defunctæ, ſuperſtitibus D. Peregrina, & D. Bartholomæa fororibus nullis filiis ex ipſa Bartholomæa exiſtētibus, ſed nepote mafculo, fuit dubitatū de ſucceſſione in eo fideicommiſſo. Nā videbatur Dominas Peregrinam, & Bartholomæa forores equaliter ſuccedere, & exiſtentiam mafculorum ex d. Peregrina non obſtare, quaſi non plus iuris habere poſſent, quam eorum mater, à qua defcendunt.
- 6 Quia inhabilitas medijs producit ſeu inſiuit inhabilitatē in extremo, l. tria prædia. ff. de ſeru. ruſt. præd. cum alijs adductis per Fulgo. conf. 86. ex factō, col. 2. & notat Bal. in auth. ſi quas ruinas, ad finem, C. de ſacroſan. eccleſ.
- 7 Sed in contrarium pro mafculis ipſis adduxi in terminis decifionem Petri de Ancha. & Floria. apud Ancharan. conf. 359. Nos Petrus, ubi ita concludunt in Emphiteuſi, eo modo accepta pro mafculis natis ex fo-
- mina ſuperſtite ad excluſionem amittæ, & conſobrinnæ, arguendo à feudalibus ad emphiteutica, quoniam ex vi pacti eadem eſt ratio, & ſubſcriperunt Doctores Bononienfes.
- 8 Nec obſtare, quòd mater ſit in medio, quia matris exiſtentia non impedit filium ex earatione mafculinitatis, vti ſua prærogatiua & eo magis, quia mater non eſt omnino inhabilis: nam & ipſa uocatur, ſed mafculus ſibi præfertur.
- 9 Immo ſepè conceditur, vt licet mater ſit inhabilis, mafculus tamen ex ea procedens, habilis ſit, veluti in ceſſionibus pro fe & mafculis quibuscūq; ab eo prouenientibus, nam etiam mafculus ex foemina licet inhabili in ea ceſſione continetur, quia non ex perſona matris, ſed ex propria uenit, ſic Bal. in l. ſi auia, in 4. opp. C. de lib. præter. & in authent. ceſſante, C. de leg. hæred. & in terminis ſic conſulendo tradiderunt Fulgoſ. d. conf. 86. col. 2. Curt. iun. conf. 1. col. 3. in verſ. & ſi dicatur, Rub. Alexandr. cōf. 22. col. fin. verſ. non obſtat, & latius vltra alios Soci. iun. conf. 2. nu. 18. 19. & nu. 24. ubi ſic reſoluit obiectū de matris exiſtentia.
- 10 Sed in eo caſu videbatur conſiderandas perſona Alexandri nepotis d. Bartholomæa vt & ipſe in parte concurreret cum Malatinis filijs D. Peregrinæ, verum reſpondi per ſonam eius conſiderari non poſſe vt concurreret in fideicommiſſo cum Malatinis, quoniam ipſi erant proximiores Magdalenæ in gradu, & in ſucceſſione, nempe eius nepotes ex ſore, Alexander autem pronepos, qui propterea in ſucceſſione Magdalenæ præferēbantur, §. ſi verò neque fratres, in Auth. de hære. uenient. ab inte. & in authent. poſt fratres, C. de leg. hæred. tibi Bar. Bal. Sal. & Paul. & in terminis ſic conſulendo pro nepote aduerſus pronepotem, in ſucceſſione patris, & amittæ, tradiderunt Corn. conf. 186. in 4. Curt. iun. cōf. 3. vol. 1. Soc. iun. conf. 36. in primo dubio, vol. 1. Gabriel. conf. 135. fideicommiſſariæ autem ſucceſſiones deſeruntur inſpecta proximitate grauat, uti dictum fuit in Articulo 20. & ſic obtentum fuit.
- 11 Maior difficultas ineſt in tertio caſu, ſcilicet cum femina ſucceſſiſet, an ſuperueniens poſtea mafculus auferat. Quod ſentire viſus fuit Curt. iun. de feud. in 3. parte, nu. 18. & in d. conf. 140. col. 1. clarè autem ſic de cidit per quatuor argumenta, Andr. Iſern.

in d.c. 1. de eo qui sibi ubi inquit, quod nepos post natus auferat partem ab amita, cuius decisionem post Laudeas. Præposit. Iacobin. & Zasium, sequitur Decian. conf. 93. num. 8. in 3. & in fideicommissis, Pau. Cast. conf. 247. in causâ, vol. 2. ante num. 4. & in 7. col. cuius dictâ probarunt Rui. conf. 35. nume. 14. in primo, & conf. 22. col. pen. in 2. Narra conf. 675. nu. 6. Cellus conf. 26. nu. 48. Lud. Mol. de maior. Hispan. lib. 3. cap. 10. nu. 25. cum pluribus alijs per me adductis in Artic. 21. num. 32. & ultra hos Rom. conf. 134. in 4. dub. Contra autem in feudibus firmarunt Iacob Beluif. Nicol. de Neapo. & Bald. ibidem, sequuntur Aluarott. & communiter alij, Curt. dicto loco, num. 33. Ioan. Cirier in tract. de primogen. libro primo, quæst. 21. Clar. in §. feudum, quæst. 80. & in fideicommissis, Paul. Ca. conf. 16. col. pen. in primo, Alciat. conf. 116. circa fidei commissum, lib. 9. & in l. pronuntiatio, §. agnatorum, ff. de verb. signif. quorum opinio fundatur, quia non natus tempore cadentis fideicommissi postea non admittitur, ueluti post Lambert. de Rampon. determinauit Alex. conf. 22. in 3. & late scripti post alios à me relatos in Artic. 22. nu. 40. & infra, & horum opinio iuuatur ratione, quia de facili conceditur retentio, l. per retentionem, C. de vsur.

12 Sed quid retento themate prælationis masculorum, si testator instituit duobus, aut tribus filijs masculis, iusserit, bona sua perpetua deuenire de hærede in hæredem masculum, & deficientibus masculis in foeminas, & contingat ex uno ex tribus extare femina, vtrum masculi alterius colonelli illâ excludat, pro masculis videtur clara decisio in emphiteusi sic à patre stipulata, Corn. conf. 263. col. 2. & 3. in primo, & conf. 24. in 2. & præter eum, Pet. de Anchar. Floria. & aliorum relatorum supra, nu. 7. & in feudibus sic consuluit Ioan. Nap. Vincemala inter consilia feudalia, conf. 1. nu. 118. ubi inquit, sic fuisse de mente Pauli Ca. conf. 176. & conf. 300. viso, col. ult. in primo, & in his uidetur casus in d.c. 1. in tit. de eo qui sibi. in fideicommissarijs aut sic super fideicommissis, D. Ioan. de Lignano consuluit, Ruin. conf. 168. in 3. & sic quoque consultum apparuit per Paul. Leonium nunc Ill. Episcopum Ferrariæ, Hippol. Rimin. & Simon de Prætis apud consilia Leonij conf. 23. & col. seq. ubi huius sententiæ retulit Dec. conf. 514.

13 Pro foemina autem stant aliæ rationes. Nam cum duobus, aut tribus, ab initio sit concessio de re aliqua, pro fe, & eorum descendendum masculis, & foeminis, cum prælatione masculorum, ea quidem concessio, & prælatio inter masculos, & foeminas eisdem lineæ intelligitur, masculus autem unius lineæ non excludit foeminam alterius lineæ, c. 1. de nar. suc. feu. & cap. 1. in tit. de duob. fratr. à cap. inu. sic in feudalibus, & in emphiteuticis, notauit Bar. in l. si mihi, & Titio, ff. de verb. obl. & in suo conf. 58. ex themate, & sequuntur in ea l. communter Doctores, Fulgof. conf. 229. præclare, Alex. conf. 119. col. 1. in 5. Ruin. conf. 9. nu. 3. in 1. Rimin. sen. conf. 259. nu. 31. & 223. col. 4. ver. tertium, quod elicio, Curt. sen. cõf. 44. nu. 26. ad finem, & pulchre Corn. conf. 262. col. pen. & ult. in primo, & conf. 24. nu. 26. in 2. Quibus tamen in locis distinguit, aut concessio ab initio est facta uni, & masculi ab eo descendentes ab eo præferuntur, aut facta fuit duobus, & masculi unius lineæ non excludunt foeminas alterius lineæ, & idem cum sulendo, licet prædictis non referat, scripsit Bero. conf. 111. in primo, & 152. nu. 35. in 2. Decian. in conf. 24. nu. 60. in 1. & conf. 98. nu. 13. in 3.

Verum argumentatio hæc non satis concludit, quia in feudalibus, & emphiteuticis, id contingit: quoniam cum duo ab initio stipulantur pro fe, & descendentibus suis masculis, & foeminis, cum prælatione masculorum, quilibet eorum præsumitur posteritati suæ prospexisse, sicuti Doctores dicunt, & clarè tex. in dictis capitulis.

14 Secundò & melius facit, quia etiam cum ab initio concessio uni tantum reperitur facta, secundum formulam præscriptam, videtur, quòd donec extant descendentes ab uno, de linea primi acquiritoris masculi uel foeminæ, qui capaces sint, descendentes alterius lineæ interim non sint uocati, sic per tex. in c. 1. de natu. suc. feudi, arguit Socin. in l. si cognatis, in fine, ff. de reb. dub. & in suo conf. 249. col. 12. in 6. & 7. argumentis, Ruin. conf. 166. nu. 10. in 1. & conf. 19. nu. 6. lib. 2. Socin. iun. & in feudalibus, Cardinal. Alexandr. in c. 1. nu. 8. de feudo March. Affli. in d.c. 1. nu. 76. tit. de success. feu. pat. Rimin. sen. conf. 250. col. 3. Decif. Pedem. 23. nu. 34. & in primogenijs, Tiraq. de iure primigen. q. 11. & q. 14. & in maioratibus Didac. in practicis, cap. 38. in 1. 1. illatione Ludou.

M. Antonij Peregrini

Ludou. Molin. de maior. Hisp. lib. 3. cap. 4. nu. 14. & in fideicommissis, Paul. Castr. cõf. 434. in 2. Socin. sen. conf. 227. ubi super testamento d. Ioannis de Lignano, & in eodẽ casu Corn. in conf. 230. in 3. ubi pro femina aduersus masculum & signanter colu. 100. in vers. & licet: refert, Bald. dixisse in quodam suo cõsilio, quod si pater disposuerit, ut ali qua bona uadant de liberis in liberos, si unus ex eis decedat relictis pluribus liberis, donec superest aliquis de una linea non succedunt alij de alia linea, sed demum deficientibus omnibus de una linea, alij de alia succedunt, & idem quoq; uoluit Corn. cõf. 190. in eo. vol. & idem Corn. conf. 234. nu. 10. in 4. & est notandum, quod Socin. & Corn. super illo fideicommissio de Lignano præsupponunt fœminas esse uocatas ordine tamen successiuo post masculos, ideo substitutum excludere, Ruin. uerò d. conf. 168. in 3. proponit fœminas non contineri, pro fœmina etiam uidetur iuare decisio D. Cephali, conf. 401. & explicite in conf. 17. sub nu. 28. in vers. quæ conclusio, & in terminis Decian. in dictis consilijs, & præter hos Rolan. conf. 100. num. 24. in 1.

¹⁵ Tertio facit, quia in ea parte, in qua testator prædilexit unum, uidetur quoq; prædilexisse omnem illius posteritatem, sicuti Bal. colligit in l. cū acutissimis, col. 1. C. de fideicommissis, & ex eo sepe argumentati sunt posteriores, Paul. Ca. conf. 198. col. 1. in 2. Alex. conf. 204. nu. 3. in 2. Cæpol. in nouis conf. 18. nu. 4. Corn. conf. 263. col. 2. in 1. & 202. nume. 5. in 3. Riminal. sen. 223. col. 4. Socin. sen. 227. num. 10. Curt. sen. conf. 44. num. 26. Dec. 370. nu. 4. Menoch. lib. 4. præsump. 16. nu. 8. Decian. plurimos adducens conf. 98. nu. 12. & idem Menoch. conf. 95. nu. 17. Huic tamẽ obiecto respondit nõ procedere, cum in posteritate deficit qualitas, ob quam testator, uel expresse, uel ex legitimis cõiecturis illum honorauit, ut, quia is masculus sit, descendens uero fœmina, & ex facto subiecto appareat masculinitatis rationem supra fœminas habitam fuisse, & sic in terminis respondit Socin. iun. conf. 168. num. 93. in 2. & Riminal. iun. apud Paul. Leonium, d. conf. 24. num. 37. 38. dixi in Artic. 25. num. 45.

Denique, quia actoris intentio pro fidei commissio non est fundata, quandoquidem clausula illa masculorum prælatiua cõmode intelligi possit inter eiuẽdem lineæ perso-

nas, ideoque recte uidetur, actori obijci posse, hoc casu non loquitur substitutio, sicuti post Oldrad. & Ioan. Andr. sepiissime argumentati sunt Maiores nostri, Socin. conf. 63. 69. & 104. in 3. & plenius dixi in Artic. 10. nu. 37. & 38.

Punctus difficultatis in his terminis precise euenit super fideicommissio q. M. D. Angela Calcia, defendi ego partes M. D. Angela filia D. Alexandri Calcia, unius ex filijs D. Testatricis, uxoris Mag. & Excell. D. Camilli 48. Aduocati in Criminalibus celeberrimi, aduersus M. Com. Hieronymum Calcia, & cum expectaretur iudicium post causam plenissime discussam, partes transegerunt, & ex cõposito quæstio fuit resoluta.

¹⁶ Restat ut uideamus, an fœmina per masculos semel exclusa perpetuò duret exclusa, una cum eius posteritate. & pro exclusione uidetur casus in c. 1. §. quinetiam, in tit. Episc. uel Abb. & ibi sic notatur Ifern. Bald. Aluar. Præpos. & Assiçt. idem Assiçt. in c. 1. §. filia, in tit. de success. feud. Curt. iun. in tract. feudorum, in 3. par. q. 27. Paul. Caf. conf. 159. nu. 30. in 2. Calderin. in cõf. 4. sub rub. de feud. Alex. conf. 20. lib. 1. Socin. conf. 19. col. 2. in 1. Brun. conf. 65. conf. 78. col. pen. & conf. 108. col. 6. Paris. consil. 22. num. 15. in 1. & conf. 72. nume. 79. in 4. Ruin. conf. 16. num. 10. in 1. Soc. iun. consil. 110. & 114. in 2.

¹⁷ Sic etiam est in legalibus successioibus, nam & in his semel exclusus perpetuò durat exclusus, Bar. in l. si. ff. ad Tertull. Soc. conf. 92. in 1. & conf. 50. in 3. plenissime Alber. Brun. de stat. exclud. in 10. Artic. in 5. quest. Dec. conf. 309. Paris. d. conf. num. 16.

¹⁸ Nec solum excluditur persona illa semel exclusa, sed & qui ab illa descendunt, sic Angel. tradidit in §. reliquum, in Auth. de hæred. uenien. ab int. sequitur post plures Dec. conf. 484. col. 1. 589. col. 2. Brun. in 6. Artic. princip. num. 89. Paris. conf. 49. num. 58. & num. 74. in 3. cum pluribus cumulatis a Menoch. conf. 172. nu. 31. & 32. & conf. 318. num. 25. & 26. nisi persona illa excluderetur ob aliquam qualitatem, quæ cessaret in deriuantibus ab ea, Bart. in l. liberorum, col. 5. ff. de verb. sign. Bald. in l. maximum uitijs, C. de lib. præter. Cor. qui plura adducit, cõf. 16. num. 7. in 1. uel ob aliquod eius demeritum, Angel. in d. §. reliquum, cum concordantibus adductis à Riminal. iun. consil. 564. num. 69.

19 Ampliatur conclusio, etiam quod femina foret exclusa, cum illa clausula, ita quod extantibus masculis femina non succedat, nam & adhuc videtur masculis postea desinentibus extare, non reintegrari ad successionem, sicuti in specie scripsit Soci. iunior dictis consiliis 110. 114. in 2.

20 Verum in fideicommissariis ordinationibus, quorum est speculatio nostra, tres casus sunt obseruandi. Primus est, cum testator substituit masculos, & hoc casu feminae absque dubio non comprehenderentur, ac ideo nunquam uti uocatae succederent, ex Bar. traditione in d.l. cum auus, ff. de cond. & dem. communiter ibi recepta, quam consilendo probauit Capra conf. 18. & per multi relati in Artic. praeced. nu. 21. finito tamen fideicommissio in personam masculi non prohiberetur feminae ab eo capere, per actum inter viuos, uel etiam ex causa mortis, ad ea, quae plene post glos. tradiderunt Rom. Alex. Aret. Socin. & Taf. in l. 1. §. ueteres, ff. de acq. posses. ubi femina exclusa a successione parentis praeter fratrem non tamen prohibetur fratri succedere, & est indubitata conclusio, qua probauit idem Paris. d. conf. 22. num. 16. & conf. 23. num. 32. eo. lib.

21 Secundus casus est, cum per nomen collectiuum uocatur ex fideicommissio plures diuersorum graduum masculi, & feminae, masculi tamen uel respectu gradus, uel respectu sexus ob statuti dispositionem praerogatiuam habent, ut prius uocentur, quam feminae, & hoc casu quicquid sit in feudali bus, in fideicommissariis arbitror admissio masculo feminam non perpetuo censi excludam, sed temporaliter, donec masculus existat, adeo ut decedente masculo aperiat locus feminae nisi aliud obstat, sicuti declarauit in Artic. 19. num. 22.

22 Tertius casus est, ubi per nomina appellatiua facta fuisse substitutio, quia substituti ei fuissent filij, & ea substitutio ex ordine legis municipalis extantibus masculis intelligeretur de eis, hoc quidem casu masculus semel admissis filiae perpetuo excluderentur, adeo ut filiae per modum uulgaris tantum intelligerentur uocatae, ueluti plenius declarauit eo loci, nu. 21.

23 Quartus casus est, ubi testator substituit descendentes masculos, & feminas praeposendo masculos feminae expresse, aut tacite ex ordine legis, & hoc casu prelatio non

intelligitur per modum perpetuae exclusionis, sed naturaliter donec extant masculi, sic enim consilendo declarauit Decian. conf. 40. & 32. lib. 1. Menoch. consil. 359. numero 10. lib. 4. & consil. 585. sub numero 35. lib. 6. quam conclusionem intellige in fideicommissio ordinato per nomen collectiuum, uel etiam quando uocati sunt masculi, & feminae, ad Bar. traditionem in l. ut iurifurandi, §. si liberi, ff. de op. lib. & in suo conf. 60. quam ad materiam fideicommissariam ex communi traxit Socin. iun. conf. 79. numero 9. in 4. & in feudilibus idem Socin. consil. 76. numero 107. in primo.

24 Quintus casus, est quando dictum fuisset, ita quod extantibus masculis feminae non succedant, uel quod non existentibus masculis feminae succedant, & adhuc clausula haec, ordine successiuo, acciperetur, sicut in feudilibus etiam decimum legitur ita ut mortuo masculo femina succedat, sic in specie Ruin. conf. 9. nu. 10. in 1. & cof. 115. numero 5. in 3. & in causa Montisferrati pro Ducissa Mantuae, Paris. d. conf. 22. nu. 22. & conf. seq. numero 5. Gozadin. conf. 9. numero 58. & praeter hos Alex. conf. 53. col. ult. in 6. & conf. 100. col. 3. in 7. Dec. conf. 480. numero 6. & 8. & 589. ad finem, & 594. numero 6. Crau. consil. 326. col. vlt. de qua re dixi etiam in Artic. 29. numero 18. eadem interpretatio capitur in maioribus, & primogeniis, ut donec extat primo genitus, & descendentes ab eo; secundogenitus, & qui ab eo descendunt, non succedat, sed demum illis deficientibus, sicuti exposuit Paris. consil. 72. num. 100. in 4. & in terminis in emphiteusi sic, ut supra cum dicta clausula accepta consuluit Soci. iunior. cof. 104. lib. 2.

Nec ob. tex. in d. c. 1. §. quinetiam. Nam tripliciter responderi Socin. iun. d. consil. 79. numero 10. in 4. 76. num. 113. in 1. & 104. col. 4. in 2. primo, ut non succedant feminae donec masculi superint, per tex. in c. 1. in tit. de eo qui sibi, & haered. suis, & sic illum text. intellexit Fulgos. consilio 8. & consil. 12. & fuit declaratio Iacobi Beluif. & Mart. Laudens. in eod. §. quinetiam.

Secundo responderetur, filiam quidem per masculi existentiam perpetuo excludi a successione patris, sed non a successione in locum fratris sine filijs defuncti, sic Socin.

Mar. Ant. Peregrini. V u iun.

M. Antonij Peregrini

Jun. in dictis consilijs, & ante eum fuit solutio Pauli Ca. conf. 191. visis, col. 1. & 2. in 2. quo in casu sic quoque responderunt Fulgof. in præallegatis consilijs, & Cuman. in conf. 12. & sic quoque; resoluit Paris. d. conf. 22. nu. 18. & 19. conf. seq. nu. 52. Cæphal. conf. 30. col. pen. & ult. Octavian. in Pedemon. decif. 23. in solutione ad 6. & 8. argumentum.

Tertio respondetur, quòd tex. in d. §. quin etiam, loquitur in feudo vero, & proprio, ac ideo non trahendus ad feuda impropria, & cõditionata, & multo minus ad emphiteutica, & fideicommissaria, sic Fulgo. d. conf. 8. Paris. in dictis consilijs, & Socin. jun. dictis locis.

Quarto, quòd etiã in feudalibus, præsupposita illa clausula, quòd extantibus masculis feminæ non succedant, vel non extantibus succedant, ut earum exclusio si temporalis, non perpetua, plene discussum Artic. 29. nu. 18. non repeto hic.

Filij positi in conditione, an censeantur dispositivè vocati.

Item qui cõtimeantur filiorum appellatione.

Item an oporteat eos esse hæredes.

Et an monasterium excludat substitutum.

S Y M M A R I U M.

- 1 *Filij in ultimis voluntatibus in conditione positi, an censeantur dispositivè vocati.*
Varia fuerunt maiorum nostrorum opiniones.
- 2 *Sub Serenissimo Venetorum Dominio censentur vocati.*
- 3 *Et ubi pro vocatis censentur, perinde est ac si dispositivè forent vocati.*
- 4 *Facto quod servatur, perinde habetur, ac si de iure valeret.*
- 5 *De iure communi, & secundum iuris civilis, non sunt dispositivè vocati.*
- 6 *Filij in sacra conditione à lege subintellecta non censentur dispositivè vocati.*
- 7 *Lex 1. C. de pactis, declaratur.*
- 8 *Conditio non operatur effectum dispositivum.*

Limita, quando conditio, et dispositio ad vnum refertur, & dispositio invalida est, sub num. 12.

- 9 *Conditio adijci solet ad releuandum grauatum.*
- 10 *Argumentum à contrario sensu, quemadmodum sumi debeat.*
- 11 *Filij in conditione positi varijs ex causis possunt videri non vocati.*
- 12 *Lex, Luciu, ff. de hered. instit. declaratur.*
- 13 *Prelatio filiorum positorum in conditione diuersa est in vulgari à fideicommissaria.*
- 14 *Filij in conditione positi in substitutione vulgari facta extraneo, an quia ab intestato succedere non possunt testatori, vocati videantur.*
- 15 *Filij in conditione positi in legatis, an videantur dispositivè vocati.*
- 16 *Filij in conditione positi videantur dispositivè vocati, cum argumentum à contrario sensu sic de necessitate inferat.*
- 17 *Argumentum à contrario sensu, in ultimis voluntatibus validum esse.*
- 18 *Filij intelliguntur dispositivè vocati in portionem proprij parentis, non alterius.*
- 19 *Nisi aliqua vrgens ratio contrarium suadeat.*
- 20 *Petri Ancharani consilium 74. examinatur.*
- 21 *Filii non possunt videri dispositivè vocati quando ex facto contingit non posse videri factam patri substitutionem.*
Filii cum non faciunt conditionem, non possunt videri dispositivè vocati.
- 22 *Alterum, de duobus dicitur.*
- 23 *Casus attenditur, qui euenit, non qui euenire potuit.*
- 24 *Filii in conditione positi, & dispositivè vocati, an capere possint, caducata patri vocatione.*
- 25 *Filii, & descendentes in conditione positi, dispositivè vocati, an ordine successivo tenentur sibi ipsis restituere de vno in alium.*
- 26 *Item an teneatur restituere substituto.*
- 27 *Filii in conditione positi, an in contractibus videantur dispositivè vocati.*
- 28 *Et quid in statutis.*
- 29 *Filiorum in conditione positorum appellatione continentur omnes descendentes, masculi, & femine.*

- 33 Sed si in primis dispositio, aut conditio operata sit, non ulterius ad alios profertur.
- 34 Amplia etiam si dictum fuerit, sine filijs ex suo corpore natis, secus si ex suo proprio. Proprium est, quod alteri non est commune.
- 35 Neptis aut nepos ex filia, an dicantur de filijs ex se natis, & de semine, & generatio ne aui materni.
- 36 Filiorum appellatio in conditione, includit etiam feminas, & ex feminis natos.
- 37 Et in uno verificatur.
- 38 Pluralis locutio in uno quãdoq; verificatur.
- 39 Filiorum masculorum mentio in conditione, operatur, ut femina sub tacita conditione non veniant.
- 40 Naturales, in conditione, & dispositione, de veris filijs non continentur.
- 41 Filiorum mentio relata ad eum, qui naturalis tantũ habere potest, de his intelligitur.
- 42 Secus si naturales habere non possit, nisi cũ peccato, veluti in constituto in sacris.
- 43 Clerico fideicommissum iniunctum, sub conditione, si naturales liberos non habuerit, invalidum est.
- Fideicommissum honorato iniunctum si in validum sit, attamen relictum debetur.
- 44 Filiorum appellatio, an naturales contineat, quando refertur ad personam, que potest habere legitimos.
- 45 Sparij filiorum nomine, etiam in dispositionibus hominum non continentur.
- 46 Naturales regulariter continentur sub nomine filiorum in hominum dispositionibus. Amplia duobus modis.
- 47 Et multo magis si testator fuisset naturalis.
- 48 Limita, cũ testator fuisset nobilis aut dignitate constitutus, vel honorabilis conditionis.
- 49 Idẽ est, cũ grauatus fuisset eius conditionis.
- 50 Naturalis ex concubina natus, vel etiam ex soluto, & soluta filiorum nomine continetur.
- 51 Naturalis non concurrens cum legitimis, etiam in hominis dispositione.
- 52 Filius insuccessibilis patri ex legis ordinatione, non includitur in conditione, si sine filijs.
- 53 Secus autem si non succedat facti suo, per repudiationẽ, aut ob patris exheredationẽ: nam conditionem deficere facit ad substituti exclusionem.
- 54 Nisi cum qualitate hereditaria filios ipsos in conditione posuisset.
- 55 Amplia, ut etiam in conditione a lege expressa, sufficiat sola existentia persona, licet non sit heres.
- 56 Nisi persona a lege posita in conditione sit etiam dispositiue vocata, nam sola eius existentia sine effectu successione, non praberet impedimentum alteri.
- 57 Idem est, cum filij sint in conditione, non ab homine expressa, sed a lege subintellecta, veluti in materia l. cum auus, ff. de cond. & dem.
- 58 Matris sola existentia, nisi pupillo succedat, non excludit tacitam pupillarem in expresse vulgari contentam.
- 59 Monasterium grauato sub conditione, si sine liberis, monasterium ingrediente, substitutorum excludit, sic disponente utroque in re civili, & canonico.
- 60 Strictẽ tamen ad suos terminos, caura recipienda & exequenda sunt.
- 61 Et requiritur, quod ingressus in eo monasterio emisit professionem.
- 62 Nec sufficeret, quod grauatus relinquat bona monasterio, circa professionem.
- 63 Item oportet, monasterium capere bona, alioquin si in capax sit, substitutus non excluditur.
- 64 Immo statim emisit professionem in eo monasterio, substitutus succedit.
- 65 Et preterea monasterio repudiante bona, substitutus non excluditur.
- 66 Idem esset si ante ingressum grauatus testatus fuisset in alium, quam in monasterium.
- 67 Rursus iura illa locũ nõ habent in eo, qui simpliciter post suã mortẽ rogatur restituere.
- 68 Nec quoque in eo, qui bona sua donaret sub conditione, si sine liberis decederet.
- 69 Item nec in contractibus onerosis, puta emphyteuticis, aut feudilibus.
- 70 Item nec in casu, quando liberi dispositiue vocatur.
- 71 Rursus nec etiam in casu, quando testator expresse, aut in necessariam expressorũ consequentiam, excludit monasterium.
- 72 Condiciones impediens nuptias temporales ex legibus magis reijciuntur, quam impediens uitam contemplatiuam.
- 73 Conditio, si presbiter, aut monachus fiat, quantum nuptias impedit, valida est.
- 74 Conditio, si nuptis, habeat 200. si monachus fuerit, habeat 100. valida est.
- 75 Conditio, si nuptis, per ingressum monasterij habeatur pro impleta.
- 76 Conditio, si presbiter non fiat, uti turpis reijcitur, & relictum pure debetur.
- 77 Monasterium non excludit substitutum per fideicommissum in fauorem agnationis & familie constitutum.

M. Antonij Peregrini

- 77 *Idem est, cum testator exclusit filios per iuris interpretationem.*
- 78 *Dubium maximum est, quando verba non expresse excludunt monasterium, sed tamen denotant filios per naturam: nam pro substituto plurimi tenuerunt.*
- 79 *Contra autem complures alij referuntur.*
- 80 *Testatoris mens talis presumitur, qualis ex verbis eius apparet.*
- 81 *Monasterium non excludens substitutum tenet bona in vita profecti grauati.*
- 82 *Nisi ex ordinatis a testatore, aut pro fidei commissi natura aliud statuendum sit.*
- 83 *Conditio, si sine liberis, statim purificatur per assumptionem sacerdotij.*
- 84 *Monasterium non excludit piam causam substitutam.*
- 85 *Pia causa non detrahit Falcidiam aut Trebellianicam aduersus piam causam.*
- 86 *Pius locus substitutus pro parte excludit monasterium etiam ad beneficium fideicommissarij.*
- 87 *Monasterium non praefertur filio substituto.*
- 88 *Filij in successione parentum magis fauendum est, quam Ecclesiae.*
- 89 *Donatio Ecclesiae facta pro quanto reuocetur per supernascentiam filiorum.*
- 90 *Clericus secularis si dedicat se Ecclesiae, an de eo pro vt de profecto religionem censendum sit.*
- 91 *Monasteria in Regno Francia non excludunt substitutos si sine liberis.*
- 92 *Profecti monasteria, si ex statuto non succedunt parentibus, non excludunt substitutum.*
- 93 *Statutum Patavinum de profecto religionem, declaratur.*
- 94 *Ingressus monasterium non pia mente, sed in substituti fraudem, non efficit, vs monasterium substitutum excludat.*
- 95 *Idem est, si blanditijs, & monachorum suasionibus impulsus fuisset.*

Articulus XXVIII.

HII in conditione positi, an censentur dispositiue vocati, cōcertant maiores nostri, & vtra opinio, verior, ac receptor sit, adhuc sub iudice lis est: nam quod non sint vocati, determinauit gloss. Accurf. in l. Lucius, ff. de hered. instit.

sequuntur, lac. de Arc. Rainer. Cin. Franc. Tigrin. Nico. de Neap. Bar. Bal. Ang. Raph. & Imo. ibi. gloss. in l. ex factio, §. ex factio, ff. ad Trebell. quam ibi quoq; sequitur Rom. Imo. Paul. Alex. Claud. & Ripa, num. 10. vbi de communi, & communem dixere Roland. Val. conf. 51. num. 3. in 3. Clar. lib. 3. sentent. recep. §. Testamentum, quaest. 78. & 79. & quamplurimi alii relati à Mantica ad saturitatem vsque, de coniectur. lib. 1. tit. 2. & ab Alex. Trentacinq. in suo trar. de substit. parte 4. cap. 1. num. 20.

Contra verò tenuerunt plures alij antiqui, relati a Corn. conf. 22. col. 2. & 146. num. 14. in 2. & a Cur. fen. conf. 42. col. 1. & 2. & conf. 45. col. 2. & 3. & a Soc. iun. conf. 4. num. 7. in 1. & 158. & 174. in 2. & nouissime hæc fecuti sunt, & communem dixere, Port. Imol. conf. 46. num. 9. & apud eum Decian. & Gribal. conf. 47. 42. & latissime idem Decian. conf. 8. in 2. & conf. 44. num. 5. in 3. Menoch. conf. 135. num. 4. & 142. num. 13. & 179. num. 49. & conf. 202. num. 86.

Hunc autem articulum ex profecto pro tractauit Excell. Iureconf. D. Ioseph de Rustici Aquilanus, in suo elegantissimo tractatu de liber. posit. in cōditione, ubi recensit omnium antiquorum, & modernorum auctoritates, vsq; ad tempora hæc, & post eum Theflaur. in Pedemon. decif. 96. vbi refert in eo Senatu sepius iudicatum fuisse pro negatiua.

Verum sub Serenif. Venetorum Domino præualuit opinio affirmatiua: nã in Excellent. Consilijs sic frequentissime iudicatum fuit, & ego sepiissime iudicatum vidi, adeo vt de re hac nulla amplius sit disputatio, sicuti etiam retulerunt Port. & Decian. & præter eos Curt. iunior, consilio 87. in princ. & Mantica dicto loco, numero secundo.

Propterea cum secūdam receptam consuetudinem, ac fori, & iudiciorum obseruatiam, filij positi in conditione censentur dispositiue vocati, de his deecernendum est, pro vt si re vera fuissent vocati, & substituti, sicuti in specie aduertit Cur. iun. consilio 4. sub numero sexto, & 7. & consilio 96. colum. penul. Hiero. Gabriel. consilio 115. ante numerum 12. Menoch. plures ad hoc adducens, præsumpt. 62. numero 39. nec mirum, nam consuetudo legi æquiualeat, l. de quibus, ff. de legibus. & legum præsumptiones sunt liquidæ probationes, licet

licet Imperator, & ibi notatur, ff. de legat. 1. glos. in l. si tutor petrus, C. de peric. tut. itē cum lex præsumit filios in conditione positos, ea præsumptio perinde operatur, ac si filij à testatore in conditione positi fuissent, l. cum auus, ff. de cond. & dem. & l. cum acutissimi, C. de fideicom. igitur pari modo cū præsumit eos vocatos: tertio, quia quod de factō seruatur in foro, perinde censi debet pro vt de iure constituto.

4 Nam quod de factō seruatur, licet nullū esset, perinde habetur, ac si valeret: sic ex pluribus, pulchre Dec. in l. 1. in princ. num. 2. 2. ff. quod quisque iur. & in suo conf. 456. col. 1. Cur. iun. conf. 173. col. 1. Alciat. conf. 53. num. 4. lib. 9. Crau. conf. 137. num. 8. & 9.

5 Quod si secundum iura scripta, & pro regulis iuris ciuilibus, quæstio decidenda sit, arbitrator ego, negatiuam, quæ magis communis est; veriorē fore: pro qua est casus satis apertus in l. ex factō, §. ex factō, ff. ad Trebel. nam filij concepti ante deportationē (in casu illius textus) faciunt deficere conditionem si sine filiis: concepti autem post deportationem, non faciunt, desistere, & hoc casu bona transeunt in fiscum cum sua fideicommissi causa: igitur in primo casu nō transeunt cum causa fideicommissi: ac ideo præsupponit tex. ille, filios in cōditione positos non fore dispositiue vocatos, alioquin vtroque casu bona tranfirent in fiscum cum causa fideicommissi: scilicet in primo, ad fauorē filiorum positorum in conditione, in secundo ad fauorē substituti, & illū tex. ad hoc pro casu adduxit Raph. Cum. conf. 122. Gerardus, col. 1. Castren. conf. 359. supra scriptus, col. 1. in 2. Cor. conf. 1. num. 2. lib. 3. Soc. in repl. cum auus, nu. 112. ff. de cond. & dem.

Secundo ad hoc tex. in l. filius familias, §. cum quis, ff. de leg. 1. Nā quorsum disputatur ibi, an filij in conditione positi nō hæredes patris faciant deficere fideicommissi conditionem, si sine filiis, si dispositiue vocati forent, nam vtique deficeret, quia dispositiue vocati, etiam exheredati, succedunt in fideicommissō, d. l. filius familias, §. cum pater. dubitatio autem inde proficiscitur, quia cum filiis in conditione positis videatur seruatum ius legitimæ hereditatis, vt glos. inquit communiter recepta in d. l. Lucius, proinde eis non succedētibz videbatur locus esse substituto, quam tamen dubitandi rationem conditionis natura, quæ merum

factum respicit, explodit, ad l. Meuius, & l. qui hæredi, ff. de cond. & dem. & sic notarunt scriben. ibi, & ego concordantes adduxi inf. numer. 52. & 56. vbi secus dixi in tacita conditione; inductio autem de illo textu quam fecit Theaur. dicto loco, sub num. 4. non videtur de mente illius textus, quia litem non dicit, & per exilientiam filiorum, hæres sit liberatus fideicommissō, pro vt ipse præsupponit.

Tertio ad hoc pondero tex. in d. l. ex factō, §. ex factō, & in §. si quis autem, nam iure reconsultus ibi, in fideicommissō alicui relicto sub conditione, si hæres sine filiis defecerit, eo cum filiis decedente, absolute dicit deficere fideicommissi conditionem; vnde præsupponit fideicommissum deficere, quod tamen non omnino deficeret, si filii in conditione positi forent ipsi per fideicommissum vocati.

6 Quarto ad hoc tex. in d. l. cum auus, ff. de cond. & dem. nam in fideicommissō à patre simpliciter iniuncto filio, Papinianus, mēte testatoris collecto, subintelligit tacitam conditionem, si sine filiis; at tamen comperitum est, filios in casu illius legis, non esse dispositiue vocatos. Soc. ibi, num. 111. Bald. Paul. & Corn. in l. cum acutissimi, C. de fideicom. Soc. iun. conf. 75. num. 17. in 3. Alba conf. 7. nu. 22. cum accumulatis per Modern. de Rustic. in d. suo tract. 1. par. cap. 1. quod igitur in tacita conditione constituitur, idem quoque videtur in expressa, quia taciti & expressi par est virtus, l. 3. ff. de leg. 1. l. cum quid, ff. si cer. pet.

7 Quinto videtur casus in l. 1. C. de pact. nam si Filini filius, quia positus in conditione fuisset ex fideicommissō vocatus, vtique ex fideicommissi causa à Frontone sextatē repetisset, nō autē ex persona patris, vt eius hæres, iniquitatem & iniusticiā pacti ad conditionis sextantis adduxisset, quasi datum fuerit ob causam remissionis fideicommissi, qđ per natiuitatē ipsius defecerit; nec Imperator Seuerus dixisset, ea pacto: ne finitū fuisset fideicommissum, si perseueraasset ad vtilitatem filij Filini in cōditione positi; quare dicere oportet, in ea. l. esse casum pro negatiua, nec quicquam resistit solutiones ad illū tex. traditæ a scribentibus ibi, & late reasūptæ à Rusticis d. loco, ea. 2. in 2. nam quod sextans licite per Filium pro iure suæ legitimæ transferri poterit in Frontonem fratrem sine læsione fideicommissi debiti

M. Antonij Peregrini

filio suo in conditione posito, uti Rom. creditur, & subsequuti sunt complures alij, qui etiam Trebellianicę rationem commiscuerunt, non resoluit, quia textus ille in dubitatione, & in decisione, non respexit ad ius legitimę, sed ad incertum conditionis, ex qua incerti ratione pactum iustificatum autumavit, præsupponens filium Filini ex fidei commissio non esse uocatum. nam dubius eventus ad pactorum iustitiam multum prodest uti tibi notatur, & est casus in l. de fideicommissio, C. de transact. in l. si ea pactione, C. de usur. & in l. si iactum, ff. de action. emp. nil mirum autem si de legitimam nõ est agendum, quia eo tempore fructus percepti a filio pendente fideicommissio conditionalis imputabatur in legitimam, l. Papinianus, §. vnde si quis, ff. de inoff. test. Iustinianus autem post diutina tempora non imputari constituit in l. scimus, C. de inoffic. minus autem Trebellianicę ratio iuuare poterat, quia de iure ciuili vna tantum detrahitur, l. filium quem habentem, C. famil. ercisc. & ego plene dixi in Artic. 119. adeo ut recte considerata decisione illius tex. legitime ratio habita non fuit. Nec etiam iuuat Iason. consideratio, quem plures sequuntur, quod licet Filini filius reiectus fuerit agens ex causa iniquitatis pacti, nõ tamen eiectus appareat agens ex fideicommissi causa: hæ enim causę agendi diuersę sunt, & una nõ parit exceptione rei iudicatę super alia, ad tex. in l. habebat, ff. de instit. in l. Biblius, ff. de pact. dotal. & in l. cũ queritur, ff. de excep. rei iud. Nã consideratio hæc soluitur uti Curt. aduertit, nu. 13. ex tex. ipso, qui dicit ea pactione finitum esse fideicommissum, & quia nõ est uerisimile, filium omisissæ utili agendi causa ad inutilem confugisse. Non est soluit inductio nem de illo tex. consideratio Coraf. Miscellan. lib. 2. cap. 19. nu. 10. quod hæres grauatus per fideicommissum bona fide, & absque dolo transigere possit, & transactionem factam fideicommissarius seruare teneatur, sicuti plene dixi in Artic. 40. nu. 127. Nam inter cohæredes ipsos grauatos inter se ualet quidem transactio, d. l. de fideicommissio. item de re hereditaria super lite cum tertio in ea ius prætendente, transactio facta teneri, uti dixi in dicto loco, sed quod hæres grauatus portionem fideicommissi dare possit secundo in præiudicium primi, nullo iure, nulla ue auctoritate reperitur cautum, & contra obstat regula l. id quod nostrum, ff. de reg.

iur. & l. pen. ff. de pactis, quę etiam locum habet in iure in spe nobis quaesito, Iaf. post plures ibi, & ego plene dixi loco præcitato sub nu. 126. Circumstantiæ verò illas, quas considerauit idem de Rustic. dicto loco, nu. 29. necessarie non essent ad sustinendam sextantis dationem in præiudicium filij, si præsupponeremus eum uocari, Quocirca textum illum probare comunem intentionem arbitror,

Sexto est optimus textus & inuitabilis in liubemus, in principio, C. ad Trebellianicę inductionem Alex. consil. 185. num. 18. in 2. & in l. generaliter, in principio, C. de instit. & substit. iuxta eiusdem Alex. inductionem, in eodem consil. num. 15. Ultra autem iura præallegata,

Septimo loco concurrunt efficaces considerationes, nam conditio non operatur effectum dispositionis, sed nudi facti, siue referatur ad personam, ad tex. in l. ex facto, la piccola, & in l. si quis ita hæres instituitur, ff. de hæred. instit. siue ad rem, l. si quis sub conditione, ff. si quis omis. ca. test. ubi ea conditio, si Sempronius dederit decem Titio sit hæres meus, non facit Titium legatariu, vnde colligitur ex ijs iuribus, positis in conditio, nõ esse in dispositione, & hoc ideo, quia conditio merum factum respicit, pro ut exprimitur, & in illius eventum, dispositionem, circa quam annectitur, suspendit, ad dicta in Artic. 43. nu. 11. Ideoque hac ratione, inter in conditione dandi positos nõ est locus iuri accrescendi, l. tales, ff. de cond. & demon. & inde etiam fit, ut implementum conditionis habiliter ad acquirendum, non autem operatur effectum acquisitionis, l. ei qui, ff. de cond. instit. Solutiones autem ad illum tex. traditæ ab Oddo, Bolog. Mantii. & Rusti. in eo suo tractatu, sub num. 48. & 49. diuersificant casus, sed nõ enervant uim argumenti sumpti à natura conditionis: imo ex d. l. si quis sub conditione, magis agitur argumentum: nam si conditio adiecta dationi nõ producit effectum dispositiuum de dando, igitur & conditio adiecta facto, si sine liberis decesserit, multo minus operabitur effectum, ut liberi ipsi sint in dispositione, quo ad successionem in hereditate, qui quidem successionis actus ad illos non dirigitur. Item si uerba hæc, quia conditionaliter prolata, si Titius hæres nõ erit, sit hæres Seius: non faciunt heredem Titium, d. l. ex facto, multo minus illa, si Titius hæres institutus sine filijs decesserit, substitutum Seium, facient

facient

ficient filios Titij hæredes,

Octauo confidero, nam filij ponuntur in conditione ad extinguendum fideicommissum de substituto: igitur illorum existentia non debet operari, vt pater grauatus sit illis dare, quia operatur contrarium effectum, ad l. legata inutiliter, ff. de leg. 1. & sicut arguitur in Claris. D. Tomuel, præceptoris mei, me audiente, quam etiam reassumpsit Decian, conf. 59. num. 3. lib. 2. & præter eos reperi sic prius argumentatum esse Curt. senior. d. conf. 45. numero 15.

9 Nono, quia conditio solet adijci ad reuocandum grauatum, & ad onus substituti, Bar. in l. illis libertis, ff. de cond. & dem. sic præci se arguit Alciat, conf. 74. num. 3. lib. 9.

Decimo, quia nisi diceremus, per existentiam filiorum, hæredem liberari ab onere fideicommissi teneretur hæres in vtroque; casu siue nascantur, siue non; cõsequenter duplici fideicommissõ afficeretur, contra regulã in l. filia cum testamento, §. qui inuita, ff. de leg. 1.

10 Undecimo, quia filij in conditione positi non possunt dicere se vocatos in sensu directo, quia in eo sensu substitutus est vocatus in eorum defectum, non etiam à contrario sensu, quia contrarius sensus indicat, vt eis extraneis heres non sit grauatus, sic Socin. conf. 116. col. 3. in 3.

Cui addo, quod per argumentum a contrario sensu, cessat illud, quod in sensu directo ponitur, nõ autem quia inducitur dispositio, quia huiusmodi argumentum striete ad limites verborum sumi debet: sic notauit Ant. But. in c. cum Apostolica. in vlt. notab. ex. de his que sunt à prel. Dec. in l. 1. num. 38. ff. de off. eius. & in suis consilijs 216. col. vlt. §. 64. col. 2. & melius conf. 626. & ante eum in pulchro casu Paul. Castr. consilio 106. in 2.

11 Duodecimo, quia allegati se per fideicommissum vocatum onus docendi incumbit, & quidem per legitimas demonstrationes sicuti ample differui in Artic. 11. num. 37. & infra. vbi, quod dubia & non concludens probatio non releuat: verum positi in conditione, ex hoc solo non possunt concludenter dicere, quod testator ideo posuerit eos in conditione, quia voluerit eisdem heredi grauato substituere, cum alias potuerit esse sensus testatoris: videlicet, quod eis existentibus, noluerit locum esse substituto, illos præponendo per viam conditionis, non vt

patrem ad eorum fauorem grauauerit, cum testator existimare potuerit factis esse, vt filijs in bonis paternis referuarum sit ius legitime successionis, ad l. vel singulis, ff. de vulg. nec patrem respectu filiorum grauare voluerit, vt filij versus patrem in obsequio ac in officio maneat, & in potestate patris sit benemerentes filios præhonore, & malemeritos exheredare: nec dubitare potuit de patre, vt extraneum filio in successione præferat, cum ex naturali voto patres pro filijs bonum capere soleant consilium, l. nec in ea, ff. de adulter. lucaq; omnia sua pro filijs comparant, ad l. scripro, ff. vnde lib. & in specie, hæc præsupponit tex. in l. qui filium, ff. ad Trebell. & licet quandoque; euenire possit, vt pater cõmuni per proscriptiõnem, vel aliter alienaret, casus isti aduersæ fortunæ non sunt habendi in consideratione, ad l. inter stipulantem, §. sacram, ff. de verb. oblig. itaque cum non proponatur pater necesseario rogatus, cessat fideicommissum, l. Lucius, §. tres hæredes, ff. ad Trebell. & sic per has considerationes argumentatus fuit Socin. in suis consilijs, & in l. cum auus, ff. de cond. & dem.

12 Nec his obstat, quod verba conditionaliter prolata quandoque inducant dispositionem, l. si ita stipulatio, ff. de oper. lib. nam ad illum tex. vera est solutio, quod vbi in personam eiusdem confertur conditio, & dispositio; si quidem quod in dispositione est, deberi non potest, debetur quod est in conditione, quia concedentis & promittentis intentio fuit, vt hoc, aut illud habeat: sic fuit de mente Alex. d. conf. 185. sub nu. 30. vnde infero, si testator ita dixisset: si hæres meus non dederit Titio 10. det sibi Capito litem, quia dispositio de dando Capito litem est impossibilis, & à iure improbatã, ad tex. in l. apud Iulianum, §. constat, ff. de leg. 1. de cem erunt quidem in dispositione & peti poterunt.

13 Non obstat. in d. l. Lucius, ff. de hered. instituc. multipliciter inducitur per Moder. Aquilan. in dicto suo traç. cap. 2. num. 31. in illis verbis, prudens consilium testantis animaduertitur, qui non solum fratrem, sed & filios fratris prætulit substituto. vnde colligit, post alios tenentes contrariam sententiam, quod sicut frater fuit prælatu substituto ex testamento, ita etiam filij fratris, vt æqualis sit determinatio; & sicut frater veni ex prouidentia testatoris, sic quoque & fra-

tris

M. Antonij Peregrini

tris filij. Nam respondeo absque dubio, prælationem esse ex testamento, item ex prouidètia testatoris: successione autem esse ab intestato, declaro. Nā testator fratri suo hæredi instituto, in utrumque casum voluntatis & impotentia, vulgariter substituerat seruos, scilicet si noller esse hæres, aut decederet, priusquam hereditatem adiret, vnde nisi aliam addidisset conditionem, in utroque casu, non existente fratre hærede, serui substituti successissent, exclusis filijs nepotibus testatoris, sicuti notū est, & præsupponit textus ille, ideoque testator futurum hunc casum præuidens tertiam adiecit conditionem, aut filium, filiam ue, ex se natum aut natam, non habebit: merito pendens testantis consilium in ea re aduertitur, qui non solum fratrem instituendo prætulit seruis, sed etiam filios eius, ponendo eos in conditione ad faciendam substitutionem seruorum conditionalem; ueniunt ergo filij fratris ex prouidentia testatoris, quia nisi testator eos in conditione posuisset, serui ipsi in utroque vulgaris casu potuissent succedere exclusis filijs illis. item ex testamento prælati sunt, quia defectu conditionis, in qua reperiuntur positi, per eorum existentiam seruos substitutos excludunt, successio autem prælatiua nõ est ex testamento, quia uerba conditionaliter prolata non disponunt, sed est ab intestato, nec mirum uideri debet, quòd positus in conditione prouidentiam testatoris habeat, & prælationem ex testamento, succedat tamē ab intestato, nam ad hoc est casus legis in l. si quis ita hæres instituat, ff. de her. instit. iuxta communem interpretationem, cuius legis auctor fuit Sceuola, pro ut dicitur l. Lucius.

14. Differt tamē prælatio in vulgari, de qua in d.l. Lucius, à prælatione in fideicommissaria. Nam in vulgari ex vi conditionis si sine filijs, reseruatur filijs intestata successio directā in hereditate testatoris, quoniam hærede non adente, & excluso substituto vulgari per existentiam filiorum in conditione positorū, res deducitur ad intestati causam: in fideicommissaria autē, quæ præsupponit hæredem grauatum adiuuissè hereditatem, ideo conditio si sine filijs operatur prælationem aduersus fideicommissarium substitutū ut scilicet filijs uideatur reseruata successio in hereditate patris, & in bonis illis excluso fideicommissario substituto per eorū existentiam, ideoque filij hoc casu adsequuntur

bona illa uti hæredes patris, sicuti glos. Bar. Bal. Alber. Ang. & cæteri communiter tradidere ad d.l. Lucius.

- Nec obest, ut quidam dixerent, quòd consilium testatoris non omnino fuisset prudens, & perfectum, si intestatum successionem reseruasset, quandoquidē euenire posset, filij, filiamue, ex fratre natum succedere non posse ab intestato, Lucio Titio testatori, quia conceptus post mortem Lucij Titij, ad text. in l. Titius, & in l. item prætor, ff. de suis, & leg. Nam solutio est: quia conditio illa, aut filium non habebit, refertur ad tempus repudiationis, aut decessus ante aditam hereditatem, non autem longe post. Cum autem ad deliberandum tempus dierum centum indulgetur, l. 2. & 3. ff. de iure delib. à demortis testatoris, idcirco tunc temporis natum filij testatoris agnatū fuisse necesse est.
15. Dubitatio maior est, quid si in casu d. l. Lucius, fuisset institutus hæres extraneus, cuius filij in conditione positi non successissent ab intestato Lucio Titio: sic enim substitutum excluderent, nec tamen succederent, ideo nisi prælatio sit ex testamento, im prudens erit in vulgari testatoris consilium ponere hæredis filios in conditione ad substituti exclusionem. Quod tamen fateri necesse est, iuxta naturā ac pro natura propositionis conditionalis. & est ratio, quia in conditionibus merum factum spectatur, & pro modo præscripto in forma specifica, ut impleantur oportet, ad l. qui hæredi, & l. Meuius, ff. de cond. & dem. & hoc casu prælatio non erit fauore filiorum, sed pro natura conditionis. vel dicamus uti dicebat Cuman. in d.l. Lucius, quòd hoc casu, quia conditio non potest in fauorem filiorum aliud operari, nisi effectum uocationis, proinde uideantur vocati per text. secundum unum intellectum, in l. cum pater, §. cum inter, ff. de leg. 2. sequitur Alex. d. conf. 185. sub nu. 2. v. decimo non obstat, in 2. cui optime conuenerat consilium Anchar. in ordine 74. cōtra Philippū pro alia autem opinione ut substitutus defectu conditionis excludatur, faciunt scripta in Articulo 15. nu. 9. & nu. 32. & infra, post Oldr. conf. 141. & retenta hæc, quod filij in conditione positi in huiusmodi specie non sint dispositiue vocati, & præterea operentur exclusionem substituti, quia tamen habent voluntatem testatoris, ideo si in testamento inserta fuisset clausula codicillaris, hæc operaretur, ut uenien-

- venientes ab intestato videantur rogati restituere hereditatem filijs ipsis in conditione positus, quos testator substituto prætulit, sic contra Oldr. d. conf. respodit Dec. conf. 242. col. 2. sub nu. 3. cui assensit Socin. iun. conf. 29. sub nu. 5. vers. & hoc ut dicendum, lib. 3. Ioseph. de Rustic. dicto suo tract. lib. 6. cap. 4. & quamvis opinionem Oldr. subsecuti fuerint Purpurat. conf. 299. nu. 3. & 4. Socin. conf. 77. lib. 3. attamen Senatus apud Pedemontanos Decij opinionem in casu de factio maluit, teste Theffau. decif. 60. quæ mihi applaudit, quoniam amica testatoris voluntati.
- 16 Hanc tamen communem traditionem limitarunt nonnulli in legatis, & fideicommissis, quia hæc solam voluntatem disponentis postulant, quocumque modo, etiam nutu, declarata, m. l. nutu, ff. de leg. 3. sic Angel. in l. in legatis, C. de legat. vbi propterea limitat glo. in d. l. Lucius, ad terminos illius legis, scilicet in institutionibus & substitutionibus directis, quæ expressam per verba, & solemnem desiderant voluntatem, l. iube mus, C. de testam. idem Angel. in l. & in epi stola, C. de fideicom. & sequitur Ias. in d. l. in legatis, & idem Ias. in l. 1. in 1. not. ff. de off. eius, in l. pecuniam, ff. de cer. pet. col. 1. in l. 1. §. si quis ita, nu. 9. ff. de verb. obl. & in conf. 4. nu. 5. in 1. quamvis de ea dubitauerit in l. 1. nu. 1. 3. C. de pact. secuti sunt Purpur. ibidem, nu. 112. Petra san. singul. 61. Socin. iun. conf. 138. col. vlt. in 2. vbi de cõ muni, Decian. cõf. 4. nu. 48. in 1. Mantica lib. 8. cap. 1. nu. 54.
- Verum limitatio hæc, ratione, & veritate caret, quandoquidem regula præscripta quod conditio non operatur effectum dispositionis, proprie in legatis constituta fit, d. l. si quis sub conditione, ff. si quis omni. ca. testam. & sic in te minis aduersus Angel. decidunt Soci. d. l. cum auus, col. pen. vbi præterea inducit tex. in d. l. filius familias, §. cū quis, qui quidem commode in legatis accipi potest, & in l. generaliter, in principio, iūcto sine illius legis, C. de insti. & substit. qui tex. expresse loquitur in legatis, & contra Angel. tenuerunt Corn. conf. 1. nu. 2. in 3. Curt. sen. in l. 1. nu. 6. C. de pact. Claud. A. quem. in d. §. ex facto, col. 2. & in l. cum dotem, in princ. col. 5. ff. sol. matr. Galiau. in republ. Centurio, nu. 98. Paris. conf. 74. nu. 2. & 3. in 2. Alciat. in d. l. Lucius, nu. 8. Didac. in c. cum tibi, §. 3. nu. 6. ex de testamen.
- 17 Limita secundo & melius, in casu, quando argumentum a cõtrario sensu sumptum stricte ad limites verborum sic importaret: vt quia, in Instituto Titio, dictū fuisset, & si Titius decesserit sine filijs, volo, quòd libere disponere possit de bonis meis; nam à contrario sensu, eo cū filijs decedente noluit, quòd possit disponere, consequenter resultat fidei commissum, d. l. qui filium, in principio, ff. ad Trebel. immo quòd plus est, resultat etiã in portionem alterius, quam patris, veluti quia beneficiatis C. & N. dictū foret, & decedente N. sine filijs, possit C. de sua portione libere disponere: nam existentibus filijs ex N. per argumentum à contrario sensu in futurum, C. disponere non posse, & cum id favore filiorum N. ordinatum sit, eis acquiritur fideicommissum; sic Paul. Cast. conf. 355. Ad primum, in 2. adducit,
- 18 Argumentum a cõtrario sensu in vltimis voluntatibus concludere, l. legatum pure, ff. de adim. leg. l. aliquando, ff. de cond. & dem. & l. quod pure, ff. quan. dies leg. ced. Ias. ex pluribus, in l. 1. nu. 46. ff. de off. eius, Roma. conf. 359. Euerar. in loco, A contrario sensu, quam limitationem nota & signa, quia verissima est.
- 19 Limita tertio, vt quæstio de filijs positus in conditione, an sint dispositiue vocati, proprie locum habeat, quò ad portionem proprii parentis, sed non quò ad portionem patris, aut alterius coheredis, ideo institutis duobus, ac eisdem sub conditione, si ambo, vel si vterque sine filijs deccederet, substituto Titio, filij vnus faciunt conditionem quò ad portionem patris, & quo ad eius portionem dubitari potest, an sint dispositiue vocati, sed quò ad portionem alterius, quia conditionem non faciunt, ideo nec etiam dispositiue possunt videri vocati, vt est casus expressus in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebel. quia si ex eo, quòd sint positi in conditione, dubitatur, an sint dispositiue vocati, igitur dubitatio cadere nequit quò ad eum in cuius persona non faciunt conditionem, & ad hoc illum tex. ponderauit Socin. ibi, in princ. & post eum Ripa & Zanc. num. 794. idem Socin. conf. 62. in fine, 69. nu. 8. 104. col. pen. 116. col. vltima, in 3. Ruin. conf. 144. col. 3. 181. sub nu. 7. in 2. & in 3. uol. conf. 134. num. 7. 141. col. pen. 142. in princ. Ripa in l. 1. nu. 11. C. de pact. & in l. Centurio, nu. 166. ff. de vulg. Cur. iun. conf. 96. col. pen. & 131. nu. 6. Alciat. conf. 147. lib. 9.

M. Antonij Peregrini

lib. 9. Beltrand. conf. 105. falua pace, in 3. Narta conf. 551. nu. 7. Gabriel. conf. 121. nu. 48. & generaliter, ut Corn. inquit conf. 180. multitudo 2. in primo dubio, uol. 4. difputatio non cadit in portione patri non acquifita, & reperio quod ante hos fupra re-
latos, fic in fpecie aduertit Paul. Caft. d. conf. 355. ad finem, in 2. & preterea Crau. conf. 130. col. pen. & conf. 306. Decian. d. conf. 28. nu. 13. in 2.

Quamobrem perperā argumentatus fuit Dec. conf. 270. D. Rainaldus, col. 2. & conf. 545. uifo, in principio, iuncto fine, dum arguit, filios in conditione pofitos uideri uocatos in portionem patrum.

20 Sed adhuc ut in portionem patrum uideantur uocati, quando alijs decedente patrum fuccederet in eius portionē extraneus fubftitutus, aut ecclefia, ad exclusionem defcendentium, extat folemni decifio Petri Anch. d. conf. 74. contra Philipppum, quam plures fecuti funt, & in indiuiduo Alba con fil. 87. nu. 12. Crau. conf. 326. nu. 3. & idem Crau. in fuis confilijs 62. per totum, & 130. nu. 6. Ruin. conf. 139. & 142. col. antepen. in 3. Rolan. conf. 51. num. 9. & 10. in 3. ubi fectatores adducunt, & tetigit Zanc. fub nu. 796. nā tex. in §. cū ita, loquitur in cafu quādo fubftitutus eft de defcendentibus, fic pariter coniunctus defuncto, pro ut filij in conditione pofiti, & ultra Anchar. ratione uitandi abfardi pro filijs in conditione pofitis in portionē patrum, plene cōfultuit Crau. conf. 63.

21 Verum licet Ancharani, & fequacium auctoritas permulta fit, & maxima, attamen à priori conclufione nō eft recedendum. Nā in terminis §. cum ita, quamuis fubftitutus foret extraneus, filij tamen in conditionem pofiti, in portionem patrum ultimō fine filijs defuncti, non uiderentur difpofitiue uocati, fed tantum per eorum exiftentiam, tanquam à teftatore prædilecti, fubftitutum excluderent, fic pulchre in terminis declarauit Paul. Caft. conf. 449. in 2. idcirco cum quæritur, an nepotes uti pofiti in cōditione excludant fubftitutum à portione patrum, non eft recurrendum ad materiam glos. in l. Lucius, quia materia illa locum habet in filijs pofitis in conditione refpectu patris, fed recurrendum eft ad materiam §. cum ita, an uti prædilecti præferantur fubftitutus, fic Socin. i. gl. d. conf. 69. nume. 8. ubi fic refoluit illud Anchar. confilium, & idem Socin. con-

fil. 104. col. pen. & 116. col. ult. in 3. Curt. fen. conf. 63. Antiquiffima, col. 6. uer. fed prædictis, Paris. conf. 31. nu. 29. conf. 44. nu. 21. & conf. 86. nume. 27. in 2. Ruin. d. conf. 141. ad finem, in 3. Mantua conf. 92. col. ult. in 1. ac ideo uidendum eft, an filij ex primo fuccedant fecundo morienti, ex teftamento, aut ab inteftato, & excludunt fubftitutum non fuccedentem tãquam prædilecti, aut non fuccedunt, uel etiam cum eis in portionem concurrunt fubftitutus, & fubftitutus eis præferunt, d. §. cum ita, fic Paul. Caft. d. conf. 449. & eft communis traditio, fumpta ex Bar. in d. §. cum ita, col. 1. & 2. pulchre de dueta per Paul. Ca. in d. cōf. & pulcherrime per Corn. conf. 283. per totum, & nu. 4. in 1. dixi in Artic. 13. nu. 48. & infra.

22 Ex his inferunt ad decifionem quæftionis i factio prædicatæ. nam M. D. Rainaldus Galeardus i fuo teftamento reliquerat quoddam prædium pro dimidia D. Ludouico Galliardo, & pro alia dimidia D. Tiburtio, & Antonio Mariæ fratribus, & altero eorum decedente fine filijs, & heredibus, fuperuiuens fuccedat in legato, decessit Antonius Maria sine filijs, cuius portionem habuit Tiburtius frater, deinde decessit Tiburtius cum filijs, pariter & Ludouicus, fuit dubitatum an filij Tiburtij uti in conditione pofiti uideantur difpofitiue uocati, tam quò ad portionem patrum, quam etiam quò ad portionē patris. quæftio uidebatur apud nos, non abfque difficultate, quia hoc iure utimur, filios ex eo, quod finit pofiti in conditione, uideri difpofitiue uocatos: dixi in fpecta hac formula fideicomiffum ceflare, quia Tiburtio fecundo morienti nulla fuit facta fubftitutio, fed tantum Antonio Mariæ, de Tiburtio fuperuiuente, idcirco filij Tiburtij non poffunt dicere fe fubftitutos patri fuis: tunc enim filij uti pofiti in conditione poffunt dicere fe difpofitiue uocatos, quando faciunt conditionem ad exclusionem fubftituti, uti fupra proxime dixi. quod autem teftator non fubftituerit Tiburtio fecundo morienti, fed tantum Antonio Mariæ primo defuncto, deducitur ex formula illa, Altero decedente fine filijs, fuperftitem fubftituit: quæ demonftrat ex uerborum neceffitate unum tantum, & fic primo decedenti, fubftitutum: em factam fuisse.

23 Nam alterum, unum de duobus pro fui natura includit, & denotat, Cardinal. in Clem. 1. in primo notab. de praben. Bal. in l. ancillæ,

1. ancillæ, in 4. notab. C. de furt. & probatur in d. §. cum ita. Quia alterum de duobus dicitur, l. sed interpellatur, §. si ex altera, ff. de arbit. Paul. Ca. conf. 264. in princ. lib. 2. ideoque substitutio non potest videri facta Tiburtio, qui secundus decessit, consequenter filij Tiburtij non possunt considerari uti positi in conditione, quia ubi non est substantia substitutionis, non potest adesse qualitas, & accidens conditionis, ad l. eius qui, ff. si cer. pet. & in terminis illis, quod secundo non possit videri facta substitutio, notauit Bal. conf. 435. ad finem, in 4. & Raph. Cuma. per illum rex. in d. §. cū ita, sequitur Socin. sub num. 9. vnde ex euentu perinde est, ac si testator decessit Antonio Maria sine filijs substituisset Tiburtium, quo casu filij Tiburtij non possunt dicere se substitutos.

Nec obstat, quod contingere potuisset Tiburtium præmori Antonio Mariæ relictis filijs, quo casu, uti positi in conditione portionem patris uiderentur assequi, licet non portionem Antonij Mariæ patris postea decessentis.

24 Nam respondetur, attendendū esse casum, qui in facto euenit, non qui euenire potuisset, sicuti de compendiosa notauit Bar. in l. Centurio, col. 5. ff. de vulg. & in l. hæredes mei, §. cum ita, col. vii. ff. ad Trebell. Dec. conf. 416. nu. 10. Ruin. in conf. 160. nu. 14. in 2. Gabriel. cōf. 130. nu. 7. Clariss. Menoch. conf. 89. nu. 100.

Nec quicquam etiam facit, quod si dictū fuisset, decedente Tiburtio sine filijs substituo Anton. Mariam, & decedente Antonio Maria sine filijs substituo Tiburtium, hoc casu, filij Tiburtij in portionem Tiburtij fuissent dispositiue uocati, secundum maiores nostros. Nam respondeo, formulam diuersam fore à specie subiecta, & sic contra filios definitiue iudicauit Clarissimus orator & Excellentiss. Iurifcon. & Eques, D. Petrus Francisca Braida, nob. Veronenfis, Vicarius tunc prætorius Paduæ, uir quidem eminentis doctrinæ, & profundi iudicij, ac omni laudum genere dignissimus.

25 Sed iterum aliud occurrit dubium, an caducata substitutione, uel relicto, in personam patris, filij eius positi in conditione possint relicto illud consequi. & quidem si ponamus, non esse dispositiue uocatos, ab solutum est, filios ex relicto inutiliter agere, & sic in specie scripsit Corn. conf. 118. col.

1. & 2. in 2. si uero ponamus, dispositiue uocatos, adhuc uidetur eos excludi, quasi testator ponendo illos in cōditione, uoluerit in portione patri quaesita præferre ad exclusionem substituti, & sic tenuit Corn. conf. 180. multitudine, in primo dubio, vol. 4. & ultra eum, Curt. iun. conf. 96. nu. 5.

Sed ego horum sententiæ uix accedere possum. nam supposito, quod positi in conditione sint dispositiue uocati, equidem de ijs pro ut substitutis, censendum est, sicuti dixi supra, nu. 3. quo casu si substituti forent equidem caducato gradu paterno, nedum non caducaretur filiorum locus, sed aperiretur, ad notata per Bart. in l. quandiu, ff. de acq. hæred. & ego plenissime scripsi supra in Artic. 15. & hic comperi aduersus filiorum sententiam determinasse Hier. Gabr. conf. 115. col. 3. & 4. & sic ex facto ex iudicio prætorio iudicatum uidi.

26 Ex quibus etiam infero ad aliud valde notandum. Nam si testator in testamento, in conditione dixerit, si sine filijs, & descendibus, fatentur maiores nostri, per existenciam filiorum, omnes substitutionum sub ordinatos gradus expirare, Oldr. ubique receptus, conf. 21. item descendentes in conditione positos non esse dispositiue uocatos, sicuti de filijs dicitur, Ias. conf. 143. num. 4. vol. 2. Socin. iun. 176. nu. 17. in 2. Ruin. 19. nu. 3. & 4. in 2. Caphal. conf. 17. nu. 14. & 268. nu. 21. dato autem quod filij censentur dispositiue uocati, ulterior succedat dubitatio, an actiue tantum, an uero etiam intelligantur passiuè grauati restituere, nepotibus, & sic deinceps, pro ut si testator dispositiue substituisset filios, & descendentes, ad scripta in Articulo 21. nā quod actiue tantum, uideantur uocati, non passiuè grauati, uidetur decidere complures doctores relati in Artic. 13. num. 70. contra uero permulti alij ibidē relati, nu. 71. supposito autem quod sint dispositiue uocati, perinde censendum est, ac si per uiam dispositionis testator uocasset filios, & descendentes, quo casu successuum resurret fideicommissum, sic apud nos consuluit Decian. conf. 86. num. 11. in 3. & in alijs suis consilijs, & sic quoque permulti alij responderunt relati à me dicto loco, num. 71. & uidetur uera opinio ex dictis supra, nu. 3.

27 Rursus alia occurrit dubitatio, an filij positi in conditione ad exclusionem substituti, quiquidē aliquo respectu uideri possunt dispositiue

M. Antonij Peregrini

- dispositiue uocati, si postea sine filijs decedant, teneantur substitui restituere, quasi quod illis faciant prælationem, non perpetuum exclusionem. breuiter conclusio est, quod non teneantur, Oldr. d. conf. 2. 1. quem sic etiam intellexerunt communiter Doctores, Socin. conf. 69. viso, in primo dubio, vol. 3. Dec. conf. 63. col. 1. & 2. 2. 18. 291. col. 3. 5. 13. col. 2. Ripa in l. Centurio, nu. 168. ff. de vulg. Socii. iun. conf. 57. nu. 4. & 5. in 4. Crau. conf. 98. nu. 5. & ultra hos est decisio in terminis Bened. Caprè, conf. 134. col. pen. & ult. nam ex eo, quod positi in conditione sint actiue uocati, non inferitur quod passiuè sint grauati, Socin. conf. 104. col. 2. vers. capio nunc, vol. 3. Paris. cõfil. 1. nu. 28. vol. 2.
- 28 Alias limitationes, & ampliaciones, in terminis iuris communis, & scriptas legimus apud repetentes in d. l. Centurio, & in d. §. cum ita, & in l. 1. C. de pactis, & apud Mantic. de coniectur. lib. 1. tit. 3. ego hic non repeto, sed remitto ad particularem tractatum insignis Iurific. de Rusticis.
- 29 Dubium est, quid in contractibus, ueluti in pacto dotis lucranda, si uxor sine liberis communibus decesserit. qua in re Iaf. in l. pecuniam, col. 1. ff. si cer. pet. tenuit dispositiue fore uocatos, per illum tex. in l. inter focerum, §. cum inter, ff. de pact. dotal. sequitur Alciat. conf. 2. nu. 2. lib. 8. sed male, quia in contractibus nõ est diuersimode statuendum ab ultimis uoluntatibus, ad l. quæ de legato, ff. de leg. 1. ideoque Socin. iun. cõf. 103. in 2. relato sub nu. 8. Iafonis dicto, illud sub nu. 34. improbauit, & contrarium præfupposuit secundum regulam Crau. cõf. 288. col. 2. uerf. Tertio.
- 30 Nec obstat tex. in d. §. cū inter. nã uarijs modis respondet Moder. Aquilanus, supra relatus in d. sũo tract. par. p. cap. 3. nu. 2. uera solutio est tradita à Bar. in l. si cū dotem, in princ. nu. 9. & 10. ff. sol. matr. ut ex eo pacto non acquiratur filijs in conditione positus, sed matri eorum, & successiue filijs ipsius uti hæredibus matris, iuxta glos. in saepe allegata l. Lucius, & sequuntur communiter Doctores, ut ibi per Ale. Ruin. cõf. 132. nu. 11. in 2. Fanuc. de lucro dot. glos. 1. 1. nu. 9. & consuluir Bar. conf. 130. pater dedit dotem.
- 31 Item quid in statutis. nam ut in his dispositiue censeantur uocati, uoluit Cur. iun. conf. 93. col. 3. contra arguendo ab ultimis uoluntatibus ad statuta, pro negatiua in statuto de lucro dotis, Petr. Ancharan. cõfil. 349. de iure, Paul. Ca. conf. 359. supra scriptus, in 2. Socin. iun. cõf. 27. in 1. Fanuc. de lucro dot. glos. 1. 1. nu. 10.
- Et ex factò hic Paduæ, ubi extat statutum, quod premoriente uxore sine communibus liberis, maritus lucretur dimidium dotis datæ, ut liberi non intelligantur dispositiue uocati, contra consilium Curt. iunioris iudicatum uidi, etiam quod allegaretur uniuersalis consuetudo in vltimis uoluntatibus in his regionibus recepta pro filijs, ut dispositiue uideantur substituti, & in dispositione legis, ut non sint uocati, addo tex. in auth. licet, C. de nat. lib.
- 32 Circa secundam inspectionem, quæ personarum, in conditione si sine filijs, continentur, notandum primo est, omnes descendentes contineri, tam primi, & secundi, quam ulterioris gradus, ut est casus in d. l. Lucius, ff. de hered. instit. iuncta l. 1. C. de cond. infert. Bar. in l. liberorum, col. 4. ff. de verb. sign. Bal. Ang. Imo. & posteriores in l. Gallus, §. institutus, ff. de lib. & posth. Bal. conf. 413. viso testamento, in 4. per illum tex. & quia etiam in tacita conditione includuntur, ad l. cum acutissimi, C. de fideicommiss. & plenius dixi in Artic. 25. numero 1. & infra.
- 33 Et idem quoque probauit Socin. conf. 249. col. 1. & 250. col. 4. ubi notabiliter uoluit, quod grauatis filijs in conditione positus, si & ipsi sine filijs decesserint, intelligantur grauati omnes descendentes, ea ratione, quia cum sub nomine filiorum in conditione positorum continentur descendentes omnes, consequens est, ut grauamen relatum ad illos filios, omnes descendentes comprehendat, quamuis secus sit, cum testator filios onerat, quos in conditione non posuerat. nã tunc extra filios grauamen non profertur, uti plene dixi in primo Artic. nu. 23. unde infert, quod licet institutus moriatur cum filio, & filius cum filijs, & isti itidem cum filijs, si denique isti absque filijs decedant, locum esse substitutioni de transuersalibus, quam eius sententiam consideratis contingentijs plurimum casuum comprobare studuit in d. conf. 250. col. 4.
- Verum tamen in eo casu contrarium collegaliter responsum fuit per Doctores Papiens. auctoribus illius consilij Curt. sen. & Christoph. Buttigella, uti habetur apud Cur. conf.

conf. 45. saepe reuoluta, col. 10. & 11. nu. 17. ubi concludunt, morientibus institutis cum filiis, & his cum filiis, penitus expirare substitutiones per conditionis defectum, & illam conditionem alternatiuam, aut eius filij sine filiis, intelligi de primis filiis, nec ulterius in infinitum proferri ad regulam in l. boues, §. hoc sermone, ff. de verb. sign. & secundum eorum consilium fuit iudicatum, uti retulit idem Curt. conf. 63. col. 8. & sic in eisdem terminis cōsultuit Calcan. conf. 20. ista quaestio, col. 1. quibus consonant, quae Dec. scripsit cōf. 95. col. vlt. vers. quarto, & ultimo, & est uerissima haec conclusio, quando filii ex instituto successerunt & in eis dispositio fuit sortita suum effectū, quod si cadaua fuisset eorum uocatio, nepotes ex eis nati locum eorum ingrederentur, & tunc inspiceretur, an ipsi sine filiis decederent, & sic Curtius declarauit, & optime, ex Bar. doctrina in d. l. liberorum, col. pen. uers. quæro quid si in aliqua, ideoque remouetur consideratione Socini, d. conf. 250. col. 4.

- 34 Amplia, ut etiam si dictum fuerit, sine filiis ex se aut ex suo corpore natis, contineantur nepotes, pronepotes, & alij, per tex. in d. l. Lucius, ubi Bar. Imola & Angel. notant, & idem Bar. in d. l. liberorum, col. pen. vers. quæro quid si in aliqua, Bal. & Paul. in l. 1. C. de cond. infer. idem Paul. conf. 164. nu. 4. in 2. ubi rationem reddit, quia in nepote est portio paterni corporis. l. cum scimus, C. de agricol. & cens. lib. 11. & sic consultuit Bertrand. conf. 1. nu. 17. in 2. Curt. iun. conf. 113. num. 2. Ripa in l. ex facto, §. fin. num. 5. ff. ad Trebell. cum alijs adductis per Rolan. q. 5. 6. & in nepote, & pronepote, respectu aui, & proauj paterni, conclusio uera est per rationē Pauli Ca. quam pulchre amplificauit, & deduxit Ruin. conf. 115. num. 15. in 3. & licet aliqui contrariam senserint ob illam dictionem, ex, quæ causam proximam, & immediatam significat, l. 1. §. ex in cōdicio, ff. de incen. ruina, & naufrag. Angel. in l. 1. C. de cond. infer. & in §. nec illo, in Auth. de trien. & semis. Corn. consil. 199. col. 12. in 2. & fuit argumentatio Bar. in conf. 133. licet in quaestione. Attamen communis traditio est, ut in his terminis nepotes, & pronepotes, contineantur, Ripa in d. l. ex facto, §. fin. col. 2. Roland. in d. q. 5. 6. & sic decisum fuisse in Rota Auinionen. retulit Hieronym. Laurent. decif. 84. & ad ra-

tionem de dictione, ex, plenè respondet, Paul. & Ruin. supra relati. quid autem si dictum fuisset, sine filiis ex suo matrimonio natis, Paul. de Ca. conf. 4. r. o. col. 3. in princ. in 1. adhuc idem uoluit, quia nisi præcessisset matrimonium, ex quo natus fuit filius, nō esset natus nepos ex eo: & unde secūdū eū, omnes nati sunt ex matrimonio Adæ, & Eue, ac ideo omnes descendentes dicuntur per continuationem eadem caro cum suis ascendentibus, l. fin. C. de impub.

Quid si dictum fuisset de filiis ex suo proprio corpore natis, aliud esset dicendum, quia proprium, non recipit adiunctum, nec alteri communicatur, sed personæ coheret, c. nulli, in uerbo, proprio iuramento, & c. ut circa, §. fin. de electio. in 6. & sic in specie determinauit Guido Pape, q. 353. testator. nam alioquin, illa adiectio, proprio, nihil operaretur, & maxime quando substitutus esset persona ualde dilecta testatori, pro ut ipse considerat.

- 35 Maior dubitatio est, quid in nepotibus, & nepotibus, ex filia natis, an contineantur in substitutione facta alicui, si decefferit sine filiis, ex se natis, ex suo corpore natis, ex suo matrimonio natis. Salic. in authent. sed & si quis, C. de secum. nup. determinat non contineri, quia non descendit ex femine grauari, cum per filiam, non per masculum descendat, & subdit quod communis usus loquendi ita interpretatur, refert Ripa, dicto loco, ubi huius quoque opinionis recensuit Bar. d. conf. 133. & Bal. consil. 206. dubium, lib. 5. & ultra hos præclare Ruin. d. consil. 115. num. 15. in 3. & sentit Paul. Ca. d. conf. 164. nu. 4. in 2.

Contra verò determinantur Bal. in l. 1. numero 3. & Castr. numero 6. C. de cond. infer. quia in nepote ex filia est continuatio sanguinis, unde immediatum dicitur, quicquid per rerum naturam continuatur, ad hoc C. de fideicom. l. cum acutissimi & quia, ut inquit Pau. Ca. mater æquè principaliter concurrat in generatione, nam præbet materiam, & masculus formam, quam etiam opinionem habuerunt Bal. in c. 1. §. filia, in tit. de succ. feu. idem Paul. Ca. d. conf. 410. col. 3. & Petr. Anchar. quem post Bal. & alios retulit & secutus fuit Alex. in d. Lex facto, §. fin. num. 5. & communem dixit Ripa ibi, nu. 6. & 7. & latissime hanc probauit, communem dicens, Roland. d. q. 5. 6. ubi præter supra relatos huius opinionis commo Marc. Ant. Peregrini. XX morauit

M. Antonij Peregrini

- morauit Roman. Ruin. Corn. Curt. iun. Paris. & Alciat. pro qua sententia satis probat tex. in d.l. Lucius, iuncta d.l. 1. C. de cond. infer.
- 36 Item conditio si sine filijs, includit tam masculos, quam feminas, & etiam ex feminis progenitos, d.l. Lucius, iuncta d.l. 1. & est casus in c. Rainaldus, ex. de testam. & ex legis interpretatione sic sumitur, l. iusta, ff. de verb. sig. ubi filij appellatione filia continetur, & tutor filijs datus, filiabus quoque datus creditur, l. si quis ita, ff. de test. tut. ratio est, quia masculinum concipit foeminitum, l. si ita scriptum, ff. de leg. 2. l. qui duos, l. feruis urbanis, ff. de leg. 3. l. 1. §. eum qui, ff. de constit. pecu. & in conditionibus, & in dispositionibus fideicommissarijs, Anchar. conf. 120. pro clariori, Alex. conf. 55. col. vlt. in 3. & conf. 17. in 7. & iterum conf. 108. in 1. Dec. conf. 15. col. 1. & 570. per totum, & latissime Socin. iun. cōf. 158. nu. 31. in 2. cum infinitis alijs, quos breuitatis causa omitto. nam ample dixi in Artic. 25. nu. 1. 2. & infra, intellige, nisi aliqua legitima coniectura restringeret nominis significatione ad masculos, veluti abunde scripsi in Artic. relato.
- 37 Et in vno etiā verificatur vel in vna, quāuis in plurali de filijs dictum sit, aut de liberis, non est sine liberis, ff. de verb. sig. l. fin. ff. de pollic. l. pater Severinum, §. ita fideicommissio, ff. de cond. & dem. l. iubemus, §. fin autem, C. ad Trebell. & l. 1. C. de cond. infer. glos. Bar. & alij in l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebell. Ripa ibi, nu. 51. Alex. conf. 108. viso themate, col. 1. in 1. & conf. 53. col. vlt. in 3. & conf. 38. perspectis, col. 1. in 6. Corn. conf. 202. pluries, col. 1. vol. 3. & latus conf. 68. in 4. Socin. conf. 55. visis, in 3. Dec. conf. 15. in 1. col. & 270. nu. 1. ple ne Paris. cōf. 58. col. 2. in 2. Decian. cōf. 93. nu. 6. in 3. ideoque in tali specie limitatur regula, quod pluralis locutio plurium concurrentium desiderat, nec vno, pro sui natura, contenta est, l. vbi numerus, ff. de testib. l. fin. ff. ad Trebell. c. pluralis locutio, de reg. iur. in 6. nil mirū, quia ubi est eadem ratio in uno, quæ in pluribus, pluralis locutio, etiā in uno verificatur, Paul. Ca. in d.l. 1. C. de cond. infer. sequitur Dec. conf. 50. col. vlt. Crau. cōf. 161. num. 4. & 180. nu. 3. & quia negatiua, pro sui natura, defectum omnium desiderat, ad not. per glos. Bar. & alios in l. hoc genus, ff. de cond. & dem. & in terminis in conditione negatiua, Dec. dicto loco, ubi secus videtur concludere in dispositione affirmatiua, quam etiam distinctionem, de negatiua, & affirmatiua, videtur probasse Ruin. conf. 172. col. 2. in 2. & conf. 110. col. 2. in 3. sed ego in dispositione affirmatiua non illam simpliciter admitto, sicuti scripsi in Artic. 22. nu. 65. 66.
- 38 Si tamen dictum fuisset sine filijs masculis, foeminae etiam sub tacita legali conditione non includerentur, de qua in l. cum auus, ff. de cond. & dem. cum suis concordantibus, & sic notauit Bar. ibi, cum quo transeunt Franc. de Alberg. Imola & Socin. num. 76. Paul. Ca. in l. 1. C. de cond. infer. Socin. ipse cōf. 14. in 1. & cōf. 12. & conf. 63. ante nu. 12. in 3. Dec. conf. 15. col. 3. late Paris. conf. 18. num. 37. & conf. 25. col. 1. in 2. Socin. iun. conf. 128. nu. 56. in primo, & 69. nu. 10. in 3.
- Vtrum autem foeminae includantur in conditione, si sine filijs, stante statuto exclusio foeminarum, est materia late discussa in Artic. 25.
- 39 Vtrum autem in conditione, si sine filijs, naturales contineantur, quaestionem realsumpfit Oddo de compend. parte 6. artic. 6. ego autem puto, sic distinguendum esse: aut testator dixit, sine ueris filijs, vel sine iustis filijs, & eo casu naturales non continentur, l. fin. & inde colligunt glos. & Paul. de Ca. ff. de iure delib. & idē si dictum fuisset de filijs legitimis, & naturalibus, & sic expressa aliqua qualitate excludente naturales tantum, ad hoc tex. in l. ex facto, §. si quis rogatus, in vlt. verbis, ff. ad Trebellian. & inde notauit Ripa, nu. 30. alios adduxi in Artic. 22. nu. 40.
- 40 Aut verò dictum fuit, sine filijs simpliciter, & hoc casu subdistingendum est. Nā aut conditio refertur ad personam, quæ matrimonium contrahere non potest, filios tamen habere potest naturales, legem non resistente, vt in furioso, & de talibus conditio intelligitur, l. hæredibus, §. fin. ff. ad Trebellianum, secundum unum intellectum glos. quem sequuntur Bar. & Docto. ibi, Abb. in c. in præsentia, numero 14. ex. de probatione.
- 41 Aut verò non potest habere filios naturales, nisi cum peccato, & aduersus legis prohibitionem, ut quia esset in sacris, & tunc ea conditio, si sine filijs, intelligeretur de filijs legitimis, scilicet de ecclesia, ad tex. in d.c.

in pr.

in præsentia, & in §. sed & hoc, in authent. de sanctis. epif. sequitur Abb. d. loco, nu. 13. sed contra facit, quia sic intelligendo, verba illa non facerent conditionem, de cuius natura est, vt se habeat ad esse, & ad non esse, licum ad præsens, ff. si cer. pet. ecclesia autem nõ potest desinere esse. c. si gratiose. de rescrip. in 6. nec ab ea post adeptos sacros ordines potest amplius recedere, c. ex eo. de electio. in 6. qua ratione Dec. d. c. in præsentia, nu. 32. Ripa in d. l. ex facto, §. si quis rogatus, impugnatur dictum Bar. ac ideo Dec. exposuit, de liberis adoptiuus, quos constitutus in sacris habere potest, Bal. Ang. Imola, Paul. Alex. & Iasnum. s. in l. si quis posthumus, ff. de lib. & posth. Ripa autem exposuit, de liberis, quos ex dispensatione Papæ constitutus in sacris contrahendo matrimonium suscipere ualet. sed certe de his non uidetur testatorem sensisse, cum à dispensatione summi Pontificis pendeat, quod à iure inter impossibilia connumeratur, l. apud Iulianum, §. constat, ff. de leg. 1. & sic arguit Bar. in l. 1. §. quæ habebat, col. 2. in princ. ff. de bon. poss. contratab.

42 Si tamen ex verbis testatoris apparet, eum sensisse de filijs per naturam, quia ea conditio intuirerit clericum ad fornicandũ, ut liberos susciperet, & substitutum excluderet, fideicommissum redderetur nullum, sicut fideicommissum iniunctũ mulieri honoratæ, casu quo nubat, l. quoties, ff. de cõd. & dem. sic Bar. eo loci, & sequitur Abb. d. c. in præsentia, nu. 16. & adde, quod licet fideicommissum sit nullum, non tamen aufertur relictũ sacerdoti, ut pulchre declarat Dec. conf. 299. nu. 10. Par. conf. 109. nu. 3. in 3.

Hæc autem in his terminis recte procedunt: dubium est, quid si testator honoratis, inter quos extaret vnus ex eis in sacris constitutus, inter eos, & ad eorum grauamen constituisset fideicommissum sub conditione, si decederent sine filijs legitimis, & naturalibus. in hoc autem puncto Paul. Ca. in l. 1. §. lex falcidia, ff. ad leg. falcid. censuit, huic si fideicommissum non videri iniunctum, quia ei conditio non conuenit, sequitur Alex. ibidem, per illum text. vbi sermo ad habilita restringitur, quod etiã uoluit Roman. conf. 43 §. in casu, nu. 9. ubi adducit, quòd generalitas verborum per sibi connexa restringitur, l. fin. §. fin. ff. de tritico, vino, & ol. leg. & l. nam quod liquide, §. fin. ff. de penu leg. & idem quoque secutus Alex. uoluit Pa-

ris. d. conf. 103. nu. 4. & in d. c. in præsentia, nu. 47. & clare Dec. d. conf. 299. numc. 9. & 10. ubi concludit, in substitutione actiua, de liberis, de descendentibus, de agnatis, equidem comprehendendi in sacris constitutos, sed in passiuæ ad illorum grauamen non cõtineri, quia conditio non conuenit eis, ac ideo conditionis onus ad illos nõ refertur.

Sed horum opinio mihi nunquam placuit. Nam resistit testatoris uoluntas, quæ in fideicommissis, & in vltimis uoluntatibus prædominatur, iuribus vulgaribus. Item si clericus actiue succedit, fas non est, ut dicere possit, se non per fideicommissum grauatum, quia cum uocatus fuit, fuit quoque grauatus, ideo grauamen seiungere non potest à commodo, ut in simili aduertit Bal. in l. omni inuouatione, C. de sacrosanct. eccles. nu. 2. sequitur Alex. conf. 209. col. pen. in 2. Præterea duæ sunt conditiones, altera mortis, altera, si sine liberis: ideo quamuis reijciatur hæc secunda uti inconueniens constituto in sacris, non infertur, vt altera, quæ proprie conuenit, debeat reijci, & sic post hæc scripta per alias rationes, reperi decisum in Senatu Sabaudienfi, auctore Thesfauro decif. 163.

43 Cum autem conditio refertur ad personam, quæ potest habere etiam filios legitimos, & hoc casu uidetur de filijs legitimis intelligenda conditio, ad tex. in l. filium diffinimus, ff. de his qui sunt sui, & quia sic etiã lex intelligit de talibus, in tacita conditioe à lege ipsa subintellecta ex mente testatoris, uti est textus in l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & substitit. & pro hoc uidetur casus in d. l. hæredibus, §. 1. frustra enim iureconsultus, in propositione facta, & in decisione matrimonium considerasset, si naturales in conditione si sine liberis contingerentur. pro hoc etiã, quia uerba in proprii significatione accipi debent, ad l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager uetigal.

Contra tamen, ut in conditione ab homine expressa etiã naturales contineantur, quatuor suadet iura, tex. in d. l. fin. de iure delib. in l. cum pater, §. uolo, & in l. Lucius, §. fin. ff. de leg. 2. in d. l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebell. ubi Vlpianus ex Papiniani responso etiã naturales cõtineri colligit, & si quidẽ naturales ex legis, uota municipalis, aut prouincialis. permisionis succederet, minor inesset difficultas, quæ ad mentem legis, defuncti ordinatio regularetur, Bar. in

M. Antonij Peregrini

d.l.hæredibus, §. 1. Abb. d. c. in præsentia, ante num. 22. & nu. 36. Alex. in d. §. si quis rogatus. & quavis multa dici possent circa iura proxime adducta, ut per Dec. d. c. in præsentia, nu. 2. attamen unum est aduersus stimulum calcitrare, ideoque ad tex. in d. l. generaliter, §. cum autem, communiter Doctores ibi, glos. Rain. Bal. Sal. Paul. & Iaf. nu. 6. Alex. contra Bar. & cõmuniter Doct. ut late per Ripam, nu. 27. in d. §. si quis rogatus, latissime Socin. in rep. d. l. cum auus, nu. 61. Dec. post alios Canon. d. c. in præsentia, cum multis alijs plenissime relatis à Tirac. in rep. l. si unquam, nu. 56. C. de reuoc. donat. & ab Oddo, dicto loco, num. 2. respondent, in terminis suis procedere, in tacita filiorum conditione à lege subintellecta, secus in expressa ab homine, & ratio differentia, secundum me, est omisissis pulchris Socini, & Ripæ considerationibus, quia lex naturales non fouet, pro ut legitimos, ne tantum luxuria habeat, quantum castitas.

Nec ob. tex. in d. l. hæredibus, §. 1. nam cū maximo misterio ponderatur matrimonium in casu illius tex. contractum etiam factio patris filiaz, quia remota matrimonij figura, natus ex furiosa, uti naturalis censeri nõ potuisset sed spurius fuisset, quia furiosa sicut nuptijs consentire non ualet, l. furor, ff. de sponsal. sic nec etiam concubinatui, in quo etiam consensus requiritur, l. in concubinato, & l. seq. ff. de concubin.

44 Spurij enim, ut obiter dicam, & multo magis punibiliter nati, non includuntur in cõditione, si sine filijs, quia hos filios nominari lex abhorret, §. si uerò, in Auth. quibus mod. nat. eff. sui, & in authent. ex complexu, C. de incest. nup. Bar. in d. §. si quis rogatus, col. 2. & post eum communiter Doctores, Ripa sub nu. 49. Bero. conf. 73. nu. 14. li. 2. Abb. d. c. in præsentia, nu. 19. & nu. 23. Dec. sub nu. 33. Cæphal. conf. 91. dixi in Artic. 22. nu. 8. fallit si dictum fuisset, sine filijs legitimis & naturalibus, aut quomodocumque uenientibus. nam hoc casu etiã spurij continentur, pulchre Alciar. conf. 42. lib. 9.

45 Redeundo autem ad propositum, conclusio pro regula fit, in conditione, si sine filijs, ab homine expressa, etiam naturales cõtineri, & sic pro regula constituunt Bar. & ceteri in d. §. si quis rogatus, Ripa ibi nu. 15. Abb. d. c. in præsentia, nu. 22. Dec. nu. 1. Oddo eo loco. Ampliatur cõclusio, cū cõditio

refertur ad personam grauata, quæ tunc filios legitimos habuisset. nam ad huc cõditio illa de naturalibus intelligeretur, quia non præsens, sed futurum tempus cõditio respicit, ideo illud obseruandum est, per tex. in l. Titius, ff. de test. m. lit. & l. in delictis, §. si extraneus, ff. de noxal. & sic contra Paul. decidunt Alex. in d. §. si quis rogatus, & Ripa, nu. 26. sequitur Oddo, loco præalleg. sub nu. 8. per quædam alia, quorum conclusio placet, quia regulæ in iure scriptæ tenaciter inhærendum est, ad l. omnis definitio, ff. de regul. iur. Ampliatur secundo, etiam quòd substitutus sit filius testatoris, quia qualitas substituti non ponderatur ad restringendũ uim illius conditionis, sed testatoris, & hæredis grauati, d. §. si quis rogatus, sic post Ale. conf. 94. nu. 3. lib. 1. concludit Ripa in a. §. nu. 24. ubi communem dicit, & sequitur Oddo, loco prædicto, sub num. 7.

Et idem quoque esset, ubi causa pia reperiatur substituta, sic per eandem rationem Ripa ex communi, nu. 25. & Sfor. Oddo, eodem loco. nec enim dignitas substituti in hac ponderanda est, quia ab eo, nec mediate, nec immediate filij in conditione positi capiunt pro ut capiunt à testatore, & ab hærede grauato.

46 Ampliatur, & multo magis, cum testator ipse naturalis fuisset. nam huiusmodi natus non facile abhorruisse censetur, etiam si nobilis fuisset, sic Dec. d. c. in præsentia, ante nu. 37. adducit scripta ab Anchar. cõf. 341. pro maiori, & sic in simili de scemina testatrice, ut sceminum sexus non abhoruerit, arguit Socin. d. l. cum auus, nu. 83. contra tenet Ripa in d. §. si quis rogatus, num. 18. sed prior placet, ut regulæ inhæreamus.

47 Limitatur principalis conclusio, cum testator fuisset in dignitate constitutus, uel cõditionis honorabilis, & honestæ: ideo ut ue recundia ei esset, quòd bona sua, & domus sua, peruenirent ad naturales, & bastardos, sic tex. in d. §. si quis rogatus, & ibi sic Bar. notauit, quem omnes indifferenter sequuntur, Abb. d. c. in præsentia, nu. 18. Dec. nu. 33. Alex. conf. 15. nu. 7. & idem Alex. conf. 95. nu. 7. in 1. Paris. conf. 9. nu. 47. in 2. Cæphal. conf. 188. nu. 20. in 2. Rolan. conf. 67. col. 1. in 3. nisi in alia parte testamenti de filijs naturalibus ipsius grauati meminisset eos honorando. nam & in hac parte includerentur, ad tex. in l. qui filiiabus, in princ. & in l. si seruus plurium, §. fin. ff. de leg. 1. sic Bar.

fic Bar. ibi. in 1. col. sequuntur posteriores, Ripa nu. 17. quod intellige, ut ipse loquitur cū de filiis naturalibus grauati locutus fuit, secus verò cum de filio naturali instituto, sic Alexan. post Imol. in d. §. si quis rogatus, Ripa ibi. nume. 14. per text. in d. l. generaliter. §. cum autem, sequitur Socin. in rep. l. cum auus, nume. 65. Dec. loco prox. allegato. Verum dictum hoc non placet, quia cum testator naturalem instituit, & cum si sine filiis grauati iam constat, testatorem naturales non abhorrere. Nec obst. text. in d. §. cum autem, quia ut supra dixi, loquitur in tacita conditione à lege subintellecta, quæ naturales non fouet.

- 43 Limitatur secundò, quando conditio heredis grauati abhorreret naturales, nam & grauati cōditio in re hac intenda est, gloss. & communiter scribentes, in d. §. si quis rogatus. cum autem conditio grauati repugnet conditioni testatoris, ut quæ nobilis instituisse plebeium, eundemque fideicommissio grauasset sub conditione si sine filiis, uerius conditio fit inspicienda, dubium est. Nam Angel. & Alex. in d. §. si quis rogatus, testatoris conditionem spectant. contra putauit Ripa, sub nu. 13. & 16. tum ut ipse ait, quia in interpretandis relictis plurimum cōfideratur persona honorati, ad l. plenum, §. equitij, ff. de usu, & habit. tum etiam quia testator nobilis instituendo, uel relinquendo, plebeio, in relictis illi, nobilitatem parui fecisse uidetur: putarem, testatoris conditio nem magis spectandã esse, ad dicta in Artic. 20. num. 11. & quia concurrentibus duabus causis, altera, quæ impedit, alia autem, quæ permittit: præualeat causa impediens, ad notata in l. si Rufinus, C. de testam. mil. Vnde ex his infero facta substitutione mulieris, si sine filiis decefferit: si quidem Illustris sit, naturales in ea conditione non cōtinerentur, quia repugnaret mulieris conditio, ad l. si qua Illustris, C. ad Orfic. si uerò non sit Illustris, inspicendum est, an per fornicationem mulieris lēdatur dignitas, & nomen testatoris, ut quia mulier sic de eius descendentiibus, & agnatione, & hoc casu, ex conditio ne testatoris de naturalibus non fuisse sensu existimo una cum Bar. in d. l. hæredibus, §. 1. ff. ad Trebell. sequitur Angel. Imo. Paul. nu. 8. Alex. in 3. fallentia, in d. §. si quis rogatus, Abb. in c. in præsentia, num. 21. & Dec. sub nu. 34. aut uerò mulier est extranea, quo casu, quia non dehonorat testatoris con-

ditio, & matri sic nati succedunt cum legitimis, d. l. si qua Illustris, ideo hos cōtineri fenitio una cum Bar. in d. §. si quis rogatus, & fuit quoque conclusio Alex. ibidem, Fel. d. c. in præsentia, nu. 21. sequitur Oddo loco sæpius allegato, num. 6.

- 49 Superest ut uideamus, qui naturales contineantur, & quidem, qui ex concubina in domo retenta nascuntur, hos contineri palam est. nam proprie naturales sunt, & non existentibus legitimis, in duas, ab intestato, patri succedunt uncias, ad tex. in auth. licet, & in corpore unde sumitur, C. de natur. lib. & hæc in duabus uncias successio iure canonico sublata non est, licet eo iure cōcubinatus sit inhibitus, Hostien. in c. lator, ex. qui fil. sint leg. Abb. in c. tãta, ex. eo. Vbald. alios adducens, de success. ab intest. cap. primo, nu. 36. Seuerin. in l. si qua Illustris, nu. 36. C. ad Orfic. Ripa in d. §. si quis rogatus, nu. 50. & in rep. l. si unquam, nu. 78. C. de reuocan. donat. dixi in tract. de iure fil. in tit. de naturalib. num. 8.

Item nati ex soluto, & soluta, licet non in schemate concubinæ retenta, & ipsi naturales communiter appellantur, ad nota per gloss. & Canon. in c. per venerabilem, ex. qui fil. sint leg. ubi D. Abb. in pen. col. Bal. in c. nisi cum pridem, ex. de renunc. & pulchre in conf. 129. factum proponitur, in 2. Vbald. in d. tract. in cap. de natural. Crau. conf. 166. nu. 8. & plene per Illustr. Paleort. in suo tract. de Spur. & nothis, q. 40. & 41. & ego dixi in loco præallegato, nu. 9. ideo hos quoque in hominis dispositione de naturalibus contineri, las. sentit conf. 51. in 3.

- 50 Vnum tamen admonendum esse aduerto, quòd ubi estarent filij legitimi & naturales, & naturales tantum, & uti positi in conditione censerentur dispositiue uocati, eo casu naturales non concernerentur in fideicommissio cum legitimis, cum quibus nec etiam ab intestato succedunt, sic colligo ex Alex. post Imol. in d. §. si quis rogatus, num. 16. sequitur Ripa nu. 57. Ruin. conf. 49. nu. 5. & conf. 120. nu. 12. in 1.

Cætera autem supple ex his, quæ scripsi in Artic. 22. nu. 50. ubi quando dispositiue uocantur.

Adoptiui autem an cōtineantur in dispositione, uel in cōditione de filiis, abudē scripti in d. Arti. nu. 91. & infra, non repeto hic.

Item an legitimati contineantur, scripsi in Articulis 23. & 24.

M. Antonij Peregrini

51 Sed utrum existentia filiorum positorum in conditione, qui non succedunt, operetur defectum conditionis. utilis est inuestigatio, in qua has confutuo conclusiones. Prima est, filius infucceffibilis ex legis dispositione, quod ad bona habetur pro mortuo, ac ideo non operatur defectum conditionis ad substituti exclusionem, casus est in l. ex facto, §. ex facto in secundo responso, ff. ad Trebell. nam conceptus post patris de portationem, uti natus ex nouo homine, & infucceffibilis, non operatur defectum conditionis si sine filiis, & substitutus capit. fortius igitur si filius ipse fuisset deportatus. nam quod ad bona, deportatus, ac in metallum damnatus, pro mortuis habentur, l. 1. §. quæ habebat, ff. bon. posses. contrarab. l. si necem, §. si deportatus, ff. de bon. liber. plene dixi in tract. de iure ff. in titulis de damnatis in metal. de deport. & de filiis deportat. & idem est in bannitis, qui ex banni natura, ex lege patria, facti fuissent infucceffibilis, & hanc conclusionem per ea iura, firmavit Bar. in l. filius familias, §. cum quis, ff. de leg. 1. ubi infert, quod filius ingressus religionem bonorum incapax, quia pro mortuo haberetur, non operaretur per eius existentiam defectum conditionis ad exclusionem substituti, sequitur Cuman. Imola & Paul. idem Bar. in d. §. qui habebat, nu. 3. Socin. in rep. d. l. cum auus, nu. 105. Alex. conf. 13. nu. 7. vol. 3. Alciat. conf. 50. lib. 9. idem est, cum filius per naturam est infucceffibilis, quia natus tempore immaturo, de qua materia dixi in Artic. 40. Vera autem huius conclusionis ratio redditur per Bar. in l. j. §. si pater, col. 2. uers. contra prædicta, ff. de coniung. cum emanc. lib. ubi inquit, quod lex operatur exclusionem à successione tempore mortis illius, ideo exclusus à lege, omni tempore reperit se exclusum, & propterea conditionem non facit, nec alteri impedimentum præbet, per text. in §. soluto, in Authen. de nupt. & ultra Bart. addo ego, quod in penitus incapace, prudens testatoris consilium, de quo in l. Lucius, ff. de hæred. instituen. considerari nequit. Nec huic conclusioni obstat text. in d. §. ex facto, in primo responso, ubi natus, ac conceptus, ante patris de portationem, quamuis ex lege patri non succedat, facit tamen conditionem, & bona infiscantur. Nam responder. Bar. licet non succedat, uocatur tamen in portionem bonorum cum fisco, ad l. cum ratio, ff. de bon. damn.

& sic agit de comodo illius filij, sequuntur Imola, & posteriores ibi, Socin. consil. 275. nu. 15. in 2.

52 Secunda est: filius infucceffibilis, facto suo per repudiationem, uel facto patris per exhæredationem, facit conditionem, & eius existentia substitutum excludit, glos. Bar. & communiter Doctores, in d. l. ex facto, §. fin. Pet. & Cin. in l. 1. C. de cond. infer. Bar. contra glos. cum Imo. & Pau. in d. l. filius familias, §. cum quis, per illum tex. idem Bar. in d. §. quæ habebat, sub nu. 4. ubi præterea ad hoc inducit tex. pro casu, in auth. licet, C. de natur. lib. & est communis ab omnibus ferè recepta conclusio, Ruin. conf. 8. l. num. 15. in 2. Crau. conf. 62. nu. 2. cum alijs adductis per Mantice, de coniectur. lib. 12. tit. 6. nu. 14. & huius conclusionis uera est ratio, quia conditio si sine filijs, refertur ad tempus mortis grauati, quo tempore filij erant capaces, ideo ex tunc faciunt deficere fideicommissi conditionem, nec curandum est, quid postea de eis contingat, d. l. ex facto, §. pen. repudiatio enim est actus uoluntarius, & post mortem subsequens. exhæredatio quoque non sumit uires nisi per aditionem hæreditatis confirmetur, l. 1. §. sed cum exhæredatio, ff. de bon. poss. sec. tab. ideo ante aditionem exhæredatus capax est, nec in terim pro mortuo habetur, sic pulchre declarauit Bar. in d. l. 1. §. si pater, sub nu. 2. ff. de coniung. cum em. lib. & eo non relato re assumpsit Cuman. consil. 122. Gherardus, prope finem, cui subscripsit Fulgof. Castrenf. & Florian.

53 Limitatur hæc conclusio, quando testator posuisset filios in conditione cum qualitate hæreditaria: ueluti, quia dixisset, si sine hæredibus, uel si sine filijs & hæredibus, sic Bar. contra glos. in d. l. ex facto, §. fin. de quo puncto abunde scripsi infra in Articulo 33. nu. 9. & nu. 18. ideo hic non repeto.

54 Ampliatur conclusio etiam in legis dispositione, cum quis uocatur ad successionem alicuius sub conditione, si persona aliqua non exiterit, nam ea extante, licet non succedat, ille tamen à successione excluditur, & est casus in authent. licet, C. de nat. lib. & sic notauit Bar. in d. §. quæ habebat, sub nu. 4. ubi inquit, quod sic operatur defectus conditionis, ideo statuto disponente quod præmoriens uxore sine cõibus liberis maritus lucretur dotem, non erit locus lucro dotali, si mulier decedat relicta filia, quæ repudiet

repu'diet matrem hereditatem, Bal.conf. 193. præmissis, in primo dubio, lib. 1. Socin. conf. 3. vifa, in sec. dubio, lib. 4.

- 55 Tertia sit conclusio, vbi cum que per modum dispositionis aliqua persona uocatur, & alia per modum conditionis excluditur, sola illius persone existentia absque successione effectu, non operatur illius exclusionem, sic Bar. in d. S. que habebat, sub nu. 3. & 4. ubi, præsupposito statuto, quod extantibus filiis, vel extantibus fratribus, filiæ, & sorores, non succedant, quia illi ablatiui absoluti faciunt dispositionem ad fauorem masculorum, & conditionem respectu foeminarum, concludit, masculis repudiantibus, aut exheredatis, foeminas succedere, & idem clarè Bar. in l. 2. §. sed si sint sui, ff. ad Tertullian. vbi colligit in materia successione paria esse, non extare, uel extare, & non succedere, ad l. si ex modica, §. si filius, ff. de bon. lib. & idem Bar. in d. §. si pater, sub nu. 2. ubi inquit, quod in casu §. cum quis, exheredatus facit deficere conditionem, sub qua alius uocabatur, nil mirum si ille excluditur. in proposita autè conclusionem exheredatus alium impediabat in successione, & ei in successione uti potentius ius habens præferrebat, vnde exclusio per exheredationem, non impedit aliū succedere, sequitur Soci. in repl. Centurio, col. 7. vers. sed possit dubitari, ff. de vulg. sub. nu. 16.

- 56 Quarta sit conclusio, cum lex fauore alicuius personæ, vltra disposita ab homine, subintelligit in conditione aliquam personam, veluti in materia d. l. cum auus, & l. cum acutissimi, C. de fideicom. existentia illius personæ non operabitur exclusionem substituti, nisi effectualiter succedat, & est ratio, quia legis prouidentia alicuius fauore debet intelligi, quatenus eū iuuet, & tertio minus sit præiudicialis, arg. tex. in l. cū auus, C. de emancip. lib. & quod habetur in l. nec vitalem, ff. ex quib. ca. & sic determinante Alferi. in l. generaliter, §. cū aut C. de instit. & subst. Raph. Cum. in d. §. cum quis, Alex. sub dubio tamen, in l. Centurio, num. 60. ff. de vulg. & illic Socin. nu. 16. & 17. Iaf. nu. 2. Dec. in l. precibus, sub nu. 11. & ante eum Iaf. sub nu. 6. clarè autem Socin. in rep. d. l. cum auus, ante nu. 66. & est communis traditio, quam probauit Ruin. conf. 121. nu. 5. in 3. Menoch. conf. 95. nu. 67.

Quamuis non defuerit complures te-

nentes contrariam sententiam relati per Socin. d. l. cum auus, quo supra loco, quos cōsulendo secutus fuit conf. 182. in 2.

Sed verior est alia opinio per rationem supra adductam, sic etiam, licet monasterium, in quo grauatus ingreditur, ex legis auctoritate, ex quadam tacita mente defuncti, excludat substitutum sub conditione si sine filiis, eā tamen exclusio locum non habet, nisi monasterium capiat bona, uti statim dicam.

- 57 Et hæc conclusio vera iustificatur ex alijs communibus traditionibus, nam in vulgari expressa inest tacita pupillaris, lex tamen induxit fauore matris, ut pupillaris matre existente in medio nō habeat effectum, sed mater ipsa succedat, l. fin. C. de instit. & substit. quid ergo si mater nolit, aut non possit succedere: equidem locus erit substituto, sic ex communi Alex. in d. l. Centurio, nu. 58. Iaf. nu. 20. Socin. nu. 14. Iaf. & Dec. in d. l. precibus, in locis supra adductis, sic etiā cum ex præsumpta mente defuncti, coniunctus uti prædilectus excludit substitutum, in materia l. pen. C. de impub. & al. sub. equidem exclusio locum non habet, nisi coniunctus succedat, sicuti dixi in Arti. 13. nu. 25. 26. & 47. & omnium latissimè, tam in materia d. l. cum auus, d. l. fin. & d. l. pen. quam etiam in materia l. si inquam, C. de reuoc. donat. quòd tacita liberorum conditio à lege ad eorum fauorem subintellesta non operetur, nisi eis capientibus, scripsit Tiraq. in d. l. in glos. suscepit liberos, nu. 101. 102. 103. & infra. & licet sub nu. 125. & num. 132. videatur adherere alteri opinioni contra substitutum, vna cum Socino, dicto conf. 182. attamen firmata conclusio verior est.

- 58 Videamus modò, an monasteriū, quod grauatus ingressus fuerit, excludat substitutum ita ut, monasterium operetur defectū conditionis si sine filiis, qua in re sunt tria iura satis nota aduersus substitutum, in §. sed & hoc, in Auth. de sanct. episc. in auth. nisi rogati, C. ad Trebell. & in d. c. in presentia, ex. de probation. adeo ut utroque iure receptum sit, monasterium proualere substituto, de qua re plene scripsit Sforc. Oddo in d. suo tract. de compendiosa, par. 6. Artic. 6. in 2. dubio.

- 59 Notandum autem est primo, circa illorum iurium interpretationem, quòd uti exorbitantia à regulis ordinarijs, stricte ad suos terminos

M. Antonij Peregrini

- terminos intelligenda, & recipienda sunt, sicuti notauit glos. in d. auth. nisi, & realsumpfit Bald. ibi, in vers. quero quid si monasterium, clarius autem glos. final. in fine, in d. c. in presentia, quam aduerterunt post alios, Felin. ibi, ante num. 58. & Dec. ante num. 62. Ripa in d. l. ex facto, §. si quis rogatus, nu. 37. pulcherrime autē Fulg. conf. 53. Quoniam, col. 1. ubi inquit, ante illa iura, conditionem nuptiarum, & filiorum, per ingressum monasterij non inualidari, ac idcirco stricte in terminis suis esse recipienda, ut iurium correctio, quam possibile sit, euiretur, sicuti iura admonēt, l. precipim⁹, C. de appell. c. cum expediat, de elect. in 6.
- 60 Quocirca cum loquantur de ingredientibus monasterium, ut bona eidem relicta, aut donata, sub conditionibus, liberorum, & nuptiarum, monasterio acquirantur, duo necessaria sunt primū, quod ille monasteriū ingrediatur, & ingressus in materia hac intelligitur cum effectu perseverantiæ, ita quod profiteatur, sicuti sensit glos. fin. in d. c. in presentia, in illis verbis, ita quod teneat monachus, & ex pluribus exornant Felin. nu. 57. Dec. nu. 56. post Abb. nu. 44. cum alijs allegatis ab Oddo, nu. 9. nam verba in omni materia intelliguntur cum effectu, l. 3. §. hæc verba. ff. quod quisq; iur. & ibi plene notatur, & in actibus successivis pro sui natura cum effectu perseverantiæ, glos. in l. inter Castellianum, ff. de arbitr. tex. in l. si pro patre, §. uersum, ff. de in rem uerso, & latius per eos dictis locis.
- 61 Ideoque si grauatus non profiteretur, sed ex testamento hæredem faceret monasterium, substitutus non excluderetur, glo. & communiter Doctor. in d. authen. nisi, Goffred. Cardin. Abb. nume. 41. Dec. num. 56. & alij in d. c. in presentia, Bal. conf. 85. in 1. Socin. conf. 92. col. 3. in 1. Dec. conf. 259. col. pen. Craut. conf. 152. nu. 1. Oddo, eo loco, nu. 8.
- 62 Secundò requiritur, quòd monasterium in quod ingreditur, bona capiat, aliàs substituto locus erit data incapacitate monasterij, Bal. d. c. in presentia, nu. 12. & sequitur Canon. ibi, Dec. nu. 74. & est communis traditio, Alex. conf. 13. num. 5. vol. 3. Socin. d. conf. 92. nu. 3. vol. 1. Dec. conf. 259. col. pen. & conf. 419. Paris. conf. 66. nu. 10. lib. 2. Mantica de coniecta. ult. vol. libro 11. tit. 7. nu. 8. decis. Pedemon. 126. nu. 26. Oddo loco præalleg. nume. 20. ubi

concordantes adducunt. & est ratio, considerata per Dec. quia ubi lex, aut statutum loquitur, aliquid supponendo, ut locum habeat legis, & statuti dispositio, opus est, ut statuti præsuppositum concurrat, alioquin cessaret constitutio. glos. Salic. & Fulgof. in l. mancipia, C. de ser. fug. Roman. singul. 486. statutum puniens. Alex. & Mod. in rubr. ff. fol. matr.

- 63 Et hoc casu quādo monasterium est incapax bonorum, statim quòd grauatus emi sit professionem, committitur fideicommissum, & fideicommissi casus ad fauorem substituti, non expectata morte naturali illius grauati, quia quòd ad bona, & bonorum capacitatem, professio in monasterio incapaci mors ciuiliis est, quæ quòd ad bona ipsa operatur effectus omnes, quos operari solet mors naturalis, & sic decidunt communiter Doctores, Bar. in l. cum pater, §. hereditatem, ff. de leg. 2. & post cum Bal. ibi, Angel. in l. ex facto, §. ex facto, & in eadem l. in §. si quis rogatus, col. 2. Imo, & Pau. ff. ad Trebel. idem Alex. conf. 13. col. 1. & 2. in 3. & in eodem casu, Socin. d. conf. 92. col. 3. laf. conf. 135. col. 2. in 1. Crotus in rep. §. & quid si tantum, sub nu. 13. ff. de lib. & posth. Thom. Docius consil. ult. Ioan. de Mon. Sper. conf. 125. Dec. d. conf. 419. col. 1. Boer. decis. 354. nume. 11. Boss. in titu. de public. bon. nu. 35. Beltr. conf. 335. in 3. Paris. conf. 65. in primo dubio, volu. 2. Octavian. in Pedem. decis. 126. ad finem. Quorum tamen sententia non est absque controuersia, nam contra tenuerunt Imo. in d. §. hereditatem, Salic. in l. 1. col. 4. C. de hæred. instit. Alex. in d. l. ex facto, §. ex facto, Socin. in rep. l. cum auus, nu. 104. ff. de cod. & demon. Felin. in c. licet vndique, ex. de offic. deleg. quos sequitur Ripa in d. §. si quis rogatus, nu. 42. Quoniam spes est substituti naturaliter præcedere grauato, ac ideo euanescere fideicommissum ad fauorem hæredum professi, penes quos interim bona ipsa manebunt, sed prior opinio seruatam vidi, & in practica apud nos seruatam vidi, & in ing. effo religionem Iesuitarum consuluit Pancir. conf. 114. & in religionem Capucinatorum, Onded. conf. 62. nu. 18. & infra, quam etiam probauit in tract. de iure ff. in tit. de deporat. nu. 21. ubi singulariter limitauit, quòd ad bona per professum ante professionem uendita, vel aliter alienata, ut interim durante uita natura li ipsius

si ipsi: professi emptor conueniri nequeat, ut sic professionis factū operetur ex p̄p̄riatione, & abdicationem bonorum, quæ tunc professus possidebat, non autem in p̄iudicium tertij, ad quod adduxi decisio Bal. in terminis, conf. 280. factum tale, in 1. & sic ex facto obtinui pro D. Marco Antonio Curtio amico mihi.

64 Sic etiam si monasterium bona repudiaret, substituto locus esset, nam non auferretur, quod alteri non acquiritur, d. l. nec utilem, ff. ex quib. caus. ma. & not. Bal. in d. c. in p̄s̄entia, col. 6. Felin. ibi, num. 90. post Calder. per eum relatum, Socin. d. l. cum auus, nu. 104. Pancirol. d. conf. 114. nu. 4. ubi secuta repudiatione statim substitutum admitti censuit, quod tamen an uerum sit, valde dubito. Nam data monasterij capacitate, quia ingressus monasterium non esset quo ad omnia ciuilitate mortuus respectu bonorum, non erit locus substituto, nisi secuta morte naturali, & interim apud proximiores agnatos residerent. unde Socin. notauit monasterium non facere conditionem ad exclusionem substituti, quia si conditionem faceret, eius repudiatio non restitueret substitutionem conditione defectā, ad tex. in d. l. filiusfamilias, §. cum quis, ff. de leg. 1. nam filij in conditione positi indistincte per illorum existentiam excludunt substitutum, siue succedant uel non, & illorum repudiatio nihil p̄stat, uti supra dixi, nu. 52. monasterium autem iure singulari p̄s̄ertur substituto, ac si conditionis onus iniunctum non fuisset, uti mox dicā.

65 Sic etiam si ingressus ante professionem de bonis suis testaretur in extraneum, uel alium, non in monasterium, quia bona monasterio non acquirerentur, ad tex. in auth. ingressi, & in auth. si qua mulier, C. de sac. fan. eccl. substituto locus aperiretur, uel in totum, si ex toto monasterium exclusisset, uel pro qua parte bonorum, sic Paul. Ca. d. authen. nisi, post Bal. nu. 20. sequuntur Corn. ibi, Alex. Socin. & Dec. in p̄gall. consilij, in quo tamen p̄n̄cto contra rep̄ri fuisse consultum apud Monte Sperel. cōf. 252. in secundo dubio, sed prior uerior est.

66 Inferret etiam, quod cum iura illa loquatur in grauato sub conditione liberorum, locum non habere in eo, qui post eius mortem simpliciter rogatur restituere hereditatem, ut cum sub aliqua alia cōditione, quæ ad nuptias, & ad liberos non pertineat: nā

non subauditur tacita conditio, si monasterium non intrauerit, sic Bal. in d. auth. nisi, nu. 20. & in d. auth. si qua mulier, in 3. notab. sequitur Dec. in d. c. in p̄s̄entia, nu. 61.

67 Rursus, quia loquuntur in honorato ab aliquo, per donationem, aut per vlt. uoluntatem, sub conditione nuptiarum, uel liberorum, & in grauato restitueret donata, uel relicta, si liberos non habuerit, aut sine liberis decesserit. Nam & hic casus exprimitur in d. c. in p̄s̄entia, ibi, sine herede decesserit. qui quidem acquipollent, ac si sine liberis dictum fuisset, lex factō, §. fin. ff. ad Trebel. qui quidem ingeniose, non tamen considerato textu illo, & contradixerit Alciar. conf. 53. lib. 9. idcirco iura illa, quoniam stricte intelligenda, non protenderentur ad casum, quando quis donasset bona sua post mortem suam, si sine liberis decesseret, nā proficte eo religione, donatio non inualidaretur, sic Bal. post Marti. Silim. & antiquos, in d. authen. nisi, col. pen. Paul. de Cast. similiter in pen. col. Io. Andr. ad Specul. in rit. de statu monach. in vers. 15. quaro, Dec. post Abb. nu. 44. & alios, d. c. in p̄s̄entia, nu. 62. Ripa l. d. §. si qs rogatus, nu. 37.

68 Item cum loquantur in cōcessis per vlt. uoluntatem, & per contractum gratuitum, ideo in contractu oneroso, ueluti in emphiteusi, uel in feudo, ut decedente concessionario sine filijs, res reuertatur ad concedentem, crederem monasterium non impedire reuerfionem, quia in cōtractibus uerba sunt stricte intelligenda, & sic decidit Anton. Burr. in d. c. in p̄s̄entia, & fuit de mēte D. Abbat. ibidem, clare autem Bal. in l. filium diffinitus, nu. 2. ff. de his qui sunt sui. & licet Specu. in tit. de locato, §. nunc aliqua, nu. 153. aliud fenserit, atramen non recte loquitur, & illum quoq; impugnat Tiraq. in rep. l. si unquam, in glos. susceperit liberos, nu. 42. & 44.

69 Item quid si dispositiue testator substituerit descendentes alicuius, aut filios, & is professus sit religionem, an bona, eo casu, monasterio acquirantur: non dico ad eius uitam, nam hoc absolutum est, ut dicam infra, nu. 81. sed ut perpetuo ecclesie sint. & uideretur, §. si, quia monasterium loco filij est, glos. in d. authen. nisi, & in d. c. in p̄s̄entia. que tamen ratio non est concludens, quia communis traditio Doctorum aliter sentit, plene Tiraq. in rep. d. l. si unquam, in glos. p̄r̄allegata, num. 47. C. de ruoc.

M. Antonij Peregrini

reuoc. donation. vnde secundò adducitur. Nam emphiteuta prohibitus ex pacto alienare rem emphiteuticam in ecclesiam, aut in personas ecclesiasticas, quamuis nõ possit titulo singulari, potest tamen titulo vniuersali ingrediendo religionem, emphiteutica illa, cum sua persona, cæterisque bonis suis, in ecclesiam transferre, quia multa cõceduntur sub titulo vniuersitatis, quæ singulari titulo fieri prohibentur, l. 1. ff. de fundo dot. l. quædam, ff. de acq. rerum dom. & in specie Ancharan. conf. 420. quidam ser Antonius, nu. 1. sequitur Felin. d. cap. in præsentia, nu. 65, contra verò in specie proposita determinauit Afflic. decif. 83. num. 13. & 14. ductus auctoritate Anton. Butt. & And. Siculi quos ibi refert, & quia text. in d. §. sed & hoc, loquitur cum de filiis fuit haereditas, non de descendentibus, quæ sanè ratio rejicitur per casum in d. §. ubi de liberis mentio fit, & in d. c. in præsentia, vbi si sine hærede. mouetur etiã, quia in contrãctibus strictè proceditur, poterat melius dicere, quòd hic agitur de contrãctu oneroso, item & de præiudicio domini, si emphiteutis non finiretur, uti supra proximè dixi, & in contrãctibus uerissimam arbitror Afflic. decisionem. In ultimis autem uoluntatibus sensit ipse pro monasterio: sed ego contra, quia iura illa nihil constituunt in terminis huius casus, ac ideo præferenda non est ad speciem istam. Ideo si testator rem aliquam reliquisset Titio, & eius descendentibus, quibus finitis res ad hæredes suos reueteretur, ad text. in l. iud. C. de legat. crederem monasterio locum non esse ad præiudicium hæredum testatoris.

- 70 Sed iterum queritur, quid si testator expressè, aut in necessariam expressorum consequentiam, prohibuerit monasterium in bonis succedere, hoc casu iura illa non loquuntur, ac ideo uoluntati testatoris uideatur obsequendum, qui rei suæ legem dicere potuit, l. legem, C. de pactis, l. uerbis legis, ff. de uerb. sign. §. disponat, in Auth. de nup. nec monasterij fauor tanti habetur, ut uoluntatem testatoris tollat, aut impediatur. nam iniquum est liberis hominibus, liberã ratiõ suarum dispositionem auferre, l. non usque adeo, ff. si par. quis fuer. man. l. 1. C. de sac. san. eccl. & ecclesia, quæ cultrix iustitiæ est, c. 1. in tit. de alienat. feud. nusquam testatorum uoluntates peruertit ad sui commodũ, & sic concludunt magis communiter Do-

ctores per has, & plures alias rationes, Tacob. de Beluif. in d. §. sed & hoc, Hostien. & Io. And. in c. Rainutus, ex. de testam. Bal. Paul. Corn. & alij in d. auth. nisi. idem Bal. in d. c. in præsentia, cũ alijs relatis per Dec. nu. 64. & vsus, & consuetudo hanc probauit, uti idem Bal. inquit in l. si ita quis §. 1. in fine, ff. de leg. 2. & in conf. 407. in quæstione, nu. 13. vol. 1. Fulgof. d. conf. 53. col. 2. & consulendo, ubi extat constans testatoris uoluntas, sic tradiderunt Alex. consil. 121. col. pen. in 2. & 35. col. pen. in 3. Corn. conf. 18. & 253. vol. 4. Dec. amplissime, d. conf. 259. & 419. Calcan. conf. 20. col. 3. & 69. col. 2. Crau. cõf. 152. Ripa in d. §. si quis rogatus, nu. 39. Didac. var. Refol. lib. 1. cap. 21. ante nu. 9. & infra, Octavian. in d. decif. 128. Mantica d. loco, nu. 18. Sforc. Oddo, loco præallegato, nu. 24.

- 71 Non tamen contradictoribus caret opinio istorum, nam contra senserunt permulti relati à Ripa, Mant. & Octauiano, Bar. in d. l. si ita quis, §. 1. ff. de leg. 2. & in l. 2. ff. de his quæ pene nom. ubi latè Socin. & idem Bar. in conf. 1. incip. Parmensis, Abb. d. c. in præsentia, nu. 48. & post eum, Felin. Alex. conf. 100. col. 1. in 4. & plures alij adducunt, quia conditio prohibitiua nuptiarum temporalium, aduersus uoluntatem testatoris, uti impediens bonũ temporale, quod in procreatione sobolis plurimum consideratur, ad l. 1. ff. sol. matr. iure scripto rejicitur, l. quoties, l. heres meus, §. si. & l. Titia si non nupserit, ff. de cond. & dem. igitur & conditio uitam contemplatiuam impediens, quæ actiua melior existit, c. infirmis, ex. de penitent. & remiss. & in Authen. de monach. §. 1. rejicienda est, sed argumentatiua ratio non fati concludens uideatur. nam Romani legulatores expressè rececerunt conditiones nuptias impediètes, ob publicam utilitatem, quam in eo præcipue uersari existimauerunt, quòd ciuitates liberis hominibus replerentur, qua ratione multa priuilegia aduersus iuris cõmunis regulas, & contra testatorum uoluntates condonarunt, ad text. in l. 1. ff. sol. matr. & in authent. res quæ, C. com. de leg. fauore autem religionis, ac uitæ contemplatiuæ, nihil ecclesia, quæ iustitiam colit, & quæ neminem benefacere cogit, c. de iudicis, 45. dist. c. ad fidem, 23. q. 5. aduersus hominum uoluntates constituit.

- 72 Idcirco fideicommissa, & legata, relicta ab hærede, vel alio honorato, sub conditione,

ne, si præsbyter, vel monachus efficiatur, valent, sicuti Ripa, & Didac. locis præcatis, ex communi intentione deduxerunt, quam uis contra deciderit Alex. conf. 100. col. 1. & col. 3. in 4.

73 Sic etiam si testator relinquat filiae 200. si nupserit, & 100. si monachauerit, ualebit relictum in 100. si professa sit, non obtinebit 200. aduersus testatoris uoluntatem, nec in ea locus erit, quod in nuptijs temporalibus constitutum reperitur, in d.l. Titiae si non nupserit, sic Bald. in l. Deo nobis, C. de episc. & cler. ubi sic de consuetudine receptum tradidit: idem Bal. & Paul. in d. authen. nisi, Paul. in d.l. Titiae, Bal. & Imo. in l. Lucius, ff. de hæred. instit. Petr. Anchar. in c. nemo potest, col. 3. de reg. iur. in 6. Iaf. conf. 43. col. 4. in 2. Dec. d. conf. 419. col. 1. & 2. Didac. loco præcatis, sub nu. 9. & hoc iure apud nos utimur, quamuis Bar. in l. 2. ff. de his quæ penæ nom. & late Socin. ibi. Felin. d. c. in præsentia, nu. 67. Iaf. in auth. si qua mulier, C. de sacrosanc. eccles. post plures ab eo relatos contrarium tenuerit, & cõmunem dixerit: attamen à priori, quam consuetudo roborauit, recedendum non est, l. minime, ff. de legib.

74 Nota tamen, quòd si testator reliquisset 100. mulieri nubetæ, vel in casum nuptiarum, ea monachate, centum illa relictã deberentur, improbata nuptiarum conditione, casus est in d. §. sed & hoc, & idem esset, si relictã essent in casu, cum liberos habuisset, ut ibi, & sic notauit Paul. Ca. d. authen. nisi. sequitur Alex. conf. 121. nu. 16. in 2. Didac. dicto loco, sub nu. 10.

75 Concedendum tamen est, relictum sub conditione, si præsbyter, aut monachus non fiet, reiecta illa conditione, uti improba, & turpi, purè deberi, per tex. in l. conditiones, ff. de condit. institut. sic Abb. d. c. in præsentia, nu. 42. Dec. nu. 57. & 58. Felin. nu. 66. post Archidiacon. & Goffred. ab eo relatos, declarando tamen, nisi testator expressisset, ne in aliquod certum monasterium ingrederetur: nam quia facultas ingrediendi in alijs non uideretur sublata, sed permissa, ideo iussio ualere, sicuti etiam ualeat relictum mulieri, sub conditione, ne certæ personæ, vel in aliqua familia nubat, l. hoc modo, ff. de cond. & dem. ubi sic notantur Bal. & Imo. secuti sunt Felin. d. c. in præsentia, nu. 68. Dec. nu. 58.

Adducunt præterea tenentes negatiuã

tex. in d. §. sed & hoc, ubi Imperator conditiones illas, si nuptias contraxerit, si liberos habuerit, vel si liberos non habuerit, uel inualidas, & pro non scriptis reiecit, in solatium ingredientium, & fauore castæ conuersationis, unde si reijciuntur huiusmodi conditiones, quæ tacite, & sub uelamento quodam uitæ resiliunt contemplatiuæ, fortius reijci debent, quæ expresse repugnant. sed ad hoc responderet, legis latorem constituisse in tacita uoluntate, quæ potest colligi, dum de nuptijs, dum de liberis, dispositiue aut conditionaliter, testator aut donator locutus fuit, nam eo casu non apparet de clara eius uoluntate, quòd uoluerit monasterium ea bona habere, quia potuit credere hæredem, aut aliter honoratum, non ingredi monasterium, ideo eas conditiones Imperator reiecit, uti inualidas, & pro non scriptas, credens non ita dispositurum fuisse si de ingressu monasterij cogitasset, sicuti pulchre declarauit Paul. Ca. d. authen. nisi, sequitur Corn. ibi. & pulchre Dec. d. conf. 259. & d. c. in præsentia, nume. 64. & secuti sunt posteriores, Didac. Ripa, & Mantica.

76 Ideoque si testator decedenti filio sine filijs substituit aliquem de familia, adiecta ratione, quia testator uelit bona sua perpetuo in familia conseruari, monasterium non excludit substitutum, uti Dec. probauit d. cõf. 259. & 419. & Paris. conf. 2. 2. nu. 9. vol. 3. sequuntur Didac. dicto loco, sub nu. 11. Mantica loco præal. nu. 21. Panciroli. d. cõf. 114. nu. 5. Alciat. in l. Gallus, §. & quid sit tantum, nu. 7. quam ad hoc solum retulit Oddo iam dicto loco, nu. 26.

77 Sic etiam si testator dixisset, sine filijs, non secundum iuris interpretationem, satis uideretur expressum, ne monasterium excludat substitutum, quia uerba insinuunt filios naturales, & expresse excludunt alios, qui iuris interpretatione filij censentur. Bal. d. c. in præsentia, col. 4. idem Bal. in d.l. Lucius, Cuman. in d.l. si ita quis, §. fin. ff. de leg. 2. Alex. d. conf. 121. nu. 12. Felin. d. c. in præsentia, nu. 16. Iaf. in auth. si qua mulier, nu. 20. & Boer. decif. 354. nu. 5.

78 Quamobrem recoiligèdo materiam, tres casus principaliter sunt considerandi. Primus est, cum testator expresse, vel in necessariam expressorum consequentiam, excludit monasterium, & hoc casu secundum communem, ac uis receptam consuetudinem,

ncm,

M. Antonij Peregrini

nem, monasterium non excludit substitutum. Secundus casus est, cum testator simpliciter ponit filios, aut liberos, in conditione affirmatiua, vel negatiua, & hoc casu pro monasterio clarè decidunt illa iura. Tertius casus est, quando testator non simpliciter filios posuit in conditione, sed cum aliqua adiectione, & qualitate, ex qua apparet de filijs per naturam fensisse, ut quia dixisset, sine filijs ex se, aut ex suo proprio corpore natis, vel de filijs legitimis, & naturalibus, aut de legitimo matrimonio natis, vel de filijs masculis. Hic casus maxime est controuersus: Nam Iacob. de Beluis. quem Angel. sequitur, in d. §. fed & hoc, determinauit pro substituto, motus, quia uerba expresse designant filios natos per naturam, nec obstat tex. in d. §. fed & hoc, & in c. in presentia, quia iura illa loquuntur, cum de filijs simpliciter facta fuit mentio, quo casu uideri potest, testatorem se remisisse iuris in interpretationi, ideo ad casum subiectum repugnante testatoris uoluntate iura illa non sunt protendenda, sequuntur Hostiens. Ioan. Andr. & Cardin. in c. Rainaldus, ex de testam. Butrigar. Bald. Ricard. & Bartol. de Salic. in d. a. urhen. nisi, & Corn. quoq; post eos, Bal. & Imol. in d. Lucius, ff. de her. instit. Practic. Papiens. in tit. de for. libel. quo agitur ex subit. in uerbo, ex suo corpore natis, & pro substituto consulendo respondit Bal. conf. 407. in quaestione, nu. 13. in 1. ubi inquit, opinionem Iaco. de consuetudine fore approbatam, Fulgos. cōf. 53. Quoniam, col. 2. ubi sic quoque attestatur Barbat. cōf. 13. vol. 1. Corn. in conf. 18. nu. 16. & infra, ubi rarissime pro hac parte, quam sub nu. 18. attestatur de consuetudine receptam, in 4. vol. & in eo. vol. conf. 253. ardua, per totum, ubi in fin. col. similiter de consuetudine attestatur, & idem quoque consulendo firmavit Grat. conf. 111. nu. 9. in 2. Boer. in decif. 354. sub nu. 6. Natta conf. 602. nu. 4. Octavian. in Pedemont. decif. 126. nu. 24. in quam etiam inclinat Mantica loco præallegato, sub nu. 2. o. & Pancirol. d. cōf. 114. numero 5. Sforc. Oddo, loco præalleg. sub nume. 29.

79 Sed cōtra tenuerūt Bagarott. antiq^o Doctor, Dyn. Ricar. Malumb. Rainer. Cyn. Bar. Angel. Anton. Burr. Abbas, Felin. & plures alij relati à Ripa in d. §. si quis rogatus, sub nu. 37. & à D. Mantica dicto loco. nu. 2. o. & ultra eos D. Ican. Montesper. d. conf. 252. in

1. dubio, & complures alij relati à Sforc. in eo loco. Adducunt, quia huiusmodi conditiones uti repugnantes uitæ contemplatiuæ à iure reijciuntur, tamquam inualidæ, & pro non scripte, d. §. fed & hoc. quæ sanè ratio legitima non est, nam præsupponit potestatis defectum in testatore, quod tamen uerū non esse ex magis communi, & vni recepta opinione demonstrari, & sic soluit Corn. d. conf. 18. nu. 23. & in alijs locis. Secundò mouentur, quia expressio illa, sine filijs ex se natis, nihil operatur, nam tacite inerat, quoniam adoptiui, & sic filij ciuiles nō faciunt deficere fideicommissi conditionem, l. fideicommissum, ff. de cond. & dem. sed ista argumentatio non satis est tuta, primò nō est generalis, ad omnes casus: quid enim si dictum fuisset, sine filijs masculis, vel sine filijs legitimis, & naturalibus. etenim hoc casu naturales tantum excluderentur, qui tamen & ipsi in conditione si sine filijs, regulariter includuntur, d. l. ex factō, §. si quis rogatus. Item si dictum fuisset, sine filijs legitimis, & naturalibus, & ex legitimo matrimonio natis. nam per hanc formulam nedū naturales, sed legitimati excluduntur.

Alio modo respondet Fulgos. in d. auth. nisi. nam licet adoptiui non faciant conditionem, monasterium tamen quia loco filij iuris censura, speciali uerbo uitæ contemplatiuæ, facit conditionem deficere, ideo conditio illa sine filijs legitimis & naturalibus, ueluti alio modo expressa, quam in fit, aliquid ultra operabitur, & hæc est optima responsio, retenta opinione tenentium, monasterium censeri loco filij, sicuti Corn. deducit d. conf. 18. nu. 20. & 253. col. 2.

Itaque rationes Bar. ac aliorum relatorū non videntur efficaces, superuenit Paul. Ca. qui in authen. nisi, speculatur rationem illius constitutionis, dixit monasterium ideo prælatum fuisse substituto inualidatis illis conditionibus, quia licet apparet testatorem cogitauisse de filijs per naturam natis, non tamen apparet testatorem cogitasse de ingressu monasterij, & lex præsumit fauore monasterij, & castè conuersationis, quod si testator de ingressu cogitasset, non eas adiecisset condiciones: ac ideo inferat, et si dictum fuisset de liberis ex suo corpore natis, legitimis, & naturalibus, uel de legitimo matrimonio natis, locum esse monasterio, quia per ea uerba necessariò nō cōstat, de monasterio fuisse cogitatum: sequitur Alex.

Ale. conf. 121. in 1. 25. in 3. & 92. li. 4. plene Dec. d. c. i. presentia, nu. 64. & d. c. c. 259. & 426. nu. 2. Crau. conf. 152. ubi in conditione si sine filijs legitimis, & naturalibus, & ex legitimo matrimonio procreandis, & sic quoq; i hac resoluit Ripa, i d. §. si qs rogat⁹, ante nu. 40. Dida. dicto loco, sub num. 11.

- Conclusiue à priori opinione uti magis consentanea testatorum voluntati, & quæ apud nos pro substitutis, aduersus monasteria ex frequenti iudicio vfu recepta sunt, non facile est recedendum, quia ratio per Paul. Ca. considerata, non satis tuta videtur: nam verba, ex suo corpore natis, legitimis & naturalibus, de legitimo matrimonio natis, non possunt conuenire monasterio, immo expresse refragantur, & vbi habemus clarum testatoris sensum, nõ est admittenda quæstio voluntatis, l. ille aut ille, §. c. i. verbis, ff. de le. 3. & sic arguit Natta. d. c. 60. 2. nu. 4.
- 80 Itẽ mẽs testatoris talis psumit, qualis apparet ex verbis secũdũ eorũ rectũ sensum. l. si ubi Bar. ff. ad Treb. Cur. iun. c. 57. col. 3. Bellon. c. 6. 3. nu. 6. quos ad hoc retulit O. ãta. d. deci. 126. sub nu. 25. sed vltra hos ad d. ergo rone, nã qn lex præsumit sup nõ cogitatio à testatore, veluti i casu & materia l. c. i. auus, ff. de cõd. & dem. præsumptio nõ capitur, quando conditio à testatore expressa demonstrat in conditione de certo personarũ genere cogitarum. declaro, nam in fideicommissio ascendente subintelligitur tacita conditio, si grauatus decesserit sine descendentibus, masculis, aut foeminis, l. cum acutissimũ, C. de fideicom. & d. l. cum auus. atamen si testator posuerit in conditione mascululos, foeminae non subintelliguntur in tacita, seu præsumpta legali conditione, Bar. in d. l. cum auus, cum concordantibus adductis supra, nu. 28. Hãc tñ opinionẽ turbare vř textus in d. §. fed & hoc. vbi conditiones affirmatiuas nuptiarũ, & liberorum, impleri vult p ingressum monasterij, quis de liberis ex nuptijs ipsis pro creãdis cõditio loquatũ.
- 81 Præsupposito aut, monasterij nõ excludere substitutũ, fatenẽ & pro idubitato admittunt scribentes, monasterij interim in vita monachi possidere bona fideicommissaria, restituenda post illius mortẽ naturalem, & morte interim substituto euancescere substitutionẽ, ad tex. d. l. Stati⁹, §. Cornelio, ff. d. iure fis. vbi Bar. & sic notauit Bar. ipse in d. l. c. i. pater, §. hereditate, explicite aut Bal. d. c. 407. nu. 13. vol. 1. Corn. d. c. 18. nu. 23. & 253. nu. 8. & 9. Dida. dicto loco sub, nu. 7. &

Mantica loco præall. sub nu. 4. Crot. d. §. & quid sit tantum, nu. 15. Alex. & Ruin. in cõsilijs allegatis infra, nu. 83. & sic p̄supponere Legistę oēs in d. auth. nisi, & i d. c. in presentia, & est casus i illo tex. nõpe nõ disputatur an monasterij in vita grauati capiat, sed an post eius mortẽ retineat exclusio substituto.

- 82 Intelligi, nisi testator expresse adiecerit, quod nolebat bona sua exire de familia sua, sed perpetuo in sua familia cõseruari exclusio monasterio, nam exclusio hæc operaretur etiam in vita grauati. & idem quoq; dicendum uidetur, licet testator non specialiter expressisset d. exclusionem monasterij, sed de cõseruandis bonis in familia, ideoque in primogenijs, & maioratibus, quoniam in familia gratiam instituunt statim, quod quis efficitur monachus, aut præbiter, sequenti d. datus tradidit, d. cap. 10. sub nu. 11. cuius dicta, quod ad monachum, uera existimo, sed quod ad presbiterum secularem, cum omnia agnationis, & familiae iura actiue, & passiuẽ, exerceat, Dec. c. 114. Io. d. Amic. c. 14. Paris. c. 100. in 1. aliud statuedum puto.
- 83 Reperio tamen nonnullos dixisse, per ingressum religionis, ac per assumptionem sacerdotij, intelligi statim purificatam conditionem, si sine liberis, quia certũ sit, liberos non nascituros, qui operari possint conditionem, ad substituti exclusionem, ad l. hæredibus, & l. ex factõ, §. si quis rogatus, ff. ad Trebell. & quæ utrobique notantur, & sic ex Alex. conf. 100. in 4. deducit Boer. dicta decis. 354. nu. 13. Ripa in d. §. si quis rogatus, sub nu. 12. verũm Ripæ assertionem cõfuitauit Mãtica in loco præall. nu. 23. vbi adducit in contrarium, Ale. conf. 22. in primo, Ruin. conf. 85. nu. 4. in 2. dicentes fideicommissi conditionem per sacerdotium, aut per ingressum monasterij, quod capax sit bonorum, non statim uideri purificatam, sed mortem illius grauati naturalem expectandam esse, ideoque inferunt, præcedente interim fideicommissario ante mortem illius grauati naturalem, fideicommissum reddi caducum, nec trãsmitti ad illius hæredes, ad tex. in l. si ex pluribus, ff. de suis & leg. in l. in cau se, §. Pomponi⁹, ff. de minor. & in l. unica, §. sin autem sub conditione, C. de cad. toll. & sequitur Boer. dicta decis. 354. ubi tamẽ refert, in magna camera Dispositi pro transmissione fuisse iudicatum, & male, secũdũ eum, cuius & aliorum decisionem probõ, nõ tamen Mantice impugnationem, nam fidei Mar. Ant. Peregrini. Yy com.

M. Antonij Peregrini

commiffum relicum ad onus hæredis sub conditione fi sine filijs decesserit, duas conditiones habet, alteram mortis, alteram autẽ fi sine filijs. & licet hæc secunda possit vidri purificata in quibus terminis Alexander d. conf. 100. intelligi debet, & ad hoc uidetur casus in l. Deo nobis, C. de episc. & cler. & tradit las. conf. 135. col. 1. in 1. non tamen verificata est altera. & quamuis certum sit, hæredem grauatum moriturum, quia tamen dies mortis incertus est, & ante eum fidei cõmissarius possit decedere, & inde incertitudo diei operatur effectum conditionis, quò ad impediendũ trãnsmissionẽ, sicuti notũ est, & pbat in d. unica, §. sin aut, & in præallegatis iurib⁹, & in l. dies incertus, & in l. hæres meus, ff. de cõd. & dem. quare sic declarãdo cõstat Ale. vtrobiq; , Ripã, & Boe. bñ fuisse loc. os, nec meruisse à D. Mant. reprehẽdi.

- 84 Sequitur, ut videamus, an quicũq; substitutus indistincte excludatur, tex. in d. §. sed & hoc excipit duos casus, videlicet, si in redemptionẽ captiuorũ, relictu collatũ fuerit, aut ad beneficium, & prouisionem egentũ alimentra, glof. autem in d. auth. nisi, & in corpore unde sumitur, & Bal. in primo notab. & posteriores ad eum, glof. & communiter Canon. in d. c. in præsentia, Abb. nu. 36. Felin. nu. 29. & clarẽ Specu. in tit. de statu monac. extendunt, ut idem sit, cum alia pia causa, uel ecclesia, substituta foret: quia uti dicebat Bal. non debemus cooperire vnum altare, & alterũ discooperire, & quod in simili dicitur de duabus causis dotalibus ut uni non faueamus in præiudiciũ alterius, gl. & Doctores in l. affiduis, C. qui pot. in pigno. & quia priuilegiatus nõ utitur priuilegio aduersus simili causã priuilegiatum, sicuti notatur in auth. quas actiones, C. de sacrosan. eccl. & est cõmunis Doctõrum traditio, Dec. d. c. in præsentia, nu. 51. & 56. à qua in decisibus non est recedendum, Corn. d. conf. 18. in 4. Dec. conf. 246. col. 2. Cæphal. conf. 7. nu. 14. quicquid contra attentauerit Calcan. cõf. 21. per totum, sed prior recepta est, Tirac. de priuileg. p. Ca. priuilegio 95. vbi etiam quòd locus substitutus non esset adeo pius, post Dec. dicto loco, & sequitur Sforc. Oddo, loco eod. nu. 21.

Amplia etiam, quòd pia causa non foret immediate substituta, sed mediate, & substitutio de primo non habuisset effectum, sic pulchre idem Corn. d. conf. 18. in 1. dubio.

- 85 Et his pro cõfirmatione, addo quòd pia causa substituta non utitur priuilegio ad-

uersus aliam piã causã grauatã, ne detrahat falcidiã, aut Trebellianicã, sicuti utitur aduersus priuatos, iuxta tex. in arch. similiter, C. ad leg. falc. Abb. post Franç. de Albergotis, d. c. in præsentia, nu. 37. Dec. nu. 54. de qua tamen re plene dixi in Art. 3. nu. 88.

- 86 Quid autẽ si testator substituit pro parte locum pium, & pro parte priuatum; utri hoc casu, grauato ingrediẽte monasterio, retineat monasterium portionẽ priuati, an vero priuatus beneficium confidecõmissarij assequatur & ipse portionem suam, an potius locus pius substitutus totum assequatur per ius accrescendi, vel non decrescendi: est pulchra questio, in qua pro pio loco primo respondisse Corn. d. cõf. 18. in primo dubio, vol. 4. & eius decisio, præsupposito quod sint re coniuncti, uel re & uerbis, ita ut totũ uniuicq; videatur relictu, substitiri potest, quia locus pius per ius nõ decrescendi totũ iure suo caperet: si autem uerbis tantũ sint cõiuncti, adhuc Corn. ante nu. 11. idem dicit, quia portio coniuncti deficiens accrescit coniuncto capaci, ad l. vnicam, §. si autem, C. de cad. toll. quẽ quidem regula locũ quoque habet, quando de iure speciali cõiunctus admittitur, & capit secundũ defuncti voluntatẽ, Bar. Bal. Imo. & Soc. in l. mulieri & Titio, ff. de cond. & dem. idem Corn. eodem loco, nu. 11. ubi autem omnino disuncti essent, fateatur Corn. monasteriũ illius priuati portionẽ retinere, & iudicio meo uera est eius decisio, quia monasterio in ea portione nihil obstat, nec priuatus ex persona substituti iuari potest, ad l. si is qui deus, ff. de liber. leg. & quod ibi post Dyn. not. Bar. scilicet socium ex persona socij cõsequi, qd iure suo nõ assequeretur. nam regula illa in socijs utriq; locum habet, nõ in ijs, qui nõ sunt socij, plenissime Tirac. de Retrac. fangu. §. 26. gl. 1. nu. 33. & infra Hipp. fingu. 180. Soc. iun. conf. 1. in 1. dub. lib. 1.

- 87 Quid autẽ si substitutus sit de filijs, & deicẽ dẽtib⁹ à restatore: an pualcat monasterio. cõclusiue, sentio, p descendentẽ substituto, qm magis fauẽdũ vñ i successõnibus ascẽdẽtiũ, descẽdẽtib⁹, q̃ ecclesie: ex cõi illa traditio.

Quòd facta substitutio de ecclesia post mortẽ filij, substituitur tacita cõditio, si sine filijs decesserit, ad exclusionẽ ecclesie substitutæ, ad tex. in l. c. auus, ff. de cõd. & dem. vbi plene Soc. sub nu. 42. ex cõi trẽtione sic concludit, Bal. & posteriores in l. c. acutissimi, C. de fideic. & recepta scia Maria. iun. cõf. 128. nu. 28. i 1. Bertaz. cõf. 78. nu. 2. Nã
fi filij,

si filijs, ex uti tacite conditionis, à iure ex præsumpta defuncti voluntate subintellecta, substitutum ecclesiæ excludunt, fortius cū substituti expresse sunt, excludere debet ecclesiam, & facere ne cesset expressa conditio in eorum substitutorum favorem, ob legalem subauditionem, & interpretationem de qua in d. s. sed & hoc, & in d. c. in præsentia, & sic determinavit Bal. in d. a. u. h. nisi, col. 2. & consuluit in cons. 197. testamentum Picarelli, lib. 1. & Baldi traditio communiter recepta fuit, Ias. consil. 212. in 2. Grat. consil. 111. nu. 59. & seq. in 2. & fenit Alex. consil. 121. num. 12. vol. 2. clare autem Boer. dicta decis. 354. nu. 7. Ripa in d. s. si quis rogatus, nu. 41. & seq. in 2. & fenit Alex. consil. 157. lib. 9. decis. Pedem. 126. ubi sic indicatum fuisse refert, Mantica quoque dicto loco, nu. 13. Tiraq. in l. si vnquam, num. 91. C. de reuoc. donat. Thessaur. decis. 163.

Contra uerò, ut ea iura absolute locum habeant etiam substituto descendente, præsupposuit Bal. in consil. 407. in questione, nu. 4. in 1. Anchar. in consil. 46. per totum & ex professo sic consuluit Dec. consil. 426. motus, quia iura illa generaliter loquuntur, ideo etiam personas alioquin favorabiles, complectuntur, in fraudem, §. si ff. de test. mil. quæ sanè ratio non concludit, quia filiorum fauor præualeat causæ piæ in materia hac affectionis, & præsumptæ uoluntatis testatoris, uti dixi supra, in materia leuam auius. Rursus non est uerum, ut iura illa in d. finitè accipiantur aduersus quemcumque substitutum. Nam si alia pia causa sit substituta, cessat illorum iurium dispositio, sicuti supra proxime dixi.

- 88 Secundo adducit, filijs in successione parentum, ultra legitimam, iure civili debitam, non magis fauendum esse, quam ecclesiæ, & piæ causæ per tex. in a. u. h. si qua mulier, & inde notarunt Bal. & Ias. in 6. notab. C. de sacrosanc. eccles. idè Ias. in l. licet, col. 1. C. de pact. & utrobique ex pluribus confirmat, & ante eum idem scripsit Aret. in consil. 12. in causa, ubi hoc probat, quia de relictis ad piæ causas non detrahitur falcidia, aut Trebellanica, & tamè hæ quartæ detrahuntur de legatis, & fideicommissis relictis descendentibus, idè quoque Dec. scripsit consil. 480. in ult. uerbis, & consil. 495. nu. 28. & fuit opinio Alex. in l. pactum quod dotali, C. de pact.
- 89 Ideo donatio facta ecclesiæ nõ reuoca-

tur per superuenientiam liberorum, nisi pro mœu legitima, sicut cū donatio in filium cõfetur, ad l. si totas. C. de reuoc. don. parificando ecclesiã filio, sic Bar. C. u. m. & al. j. i. l. Tria, §. Imperator, ff. de leg. 2. & est cõmunis traditio, Ripa in rep. l. si vnquam, in 49. quest. C. de reu. don. plene Didac. d. lib. 1. Var. Resol. cap. 19. nu. 5. ubi in id late deducit text. Augustini, relatum in e. quicumque, 17. q. 1. & per illum text. sic tradidit Felin. d. c. in præsentia, num. 74. sed nec ista argumentatio satis tuta est: nam plerique sentiunt potiore esse filiorum causam in successione parentum, quàm ecclesiæ: præterquam in relictis pro malè ablati, & pro anima, quæ cunctis rebus præferenda est, l. fãncimus, C. de sacrosanc. eccles. sic Dec. ipse in d. l. licet, in 3. notab. & post eum Alciat. & ex pluribus exornat Socin. iun. consil. 189. nu. 76. in 2. & late Zanc. in rep. §. c. u. ita, num. 110. nam iure naturæ hereditas parentum filijs debita est, leuam: ratio, ff. de bon. damnat. Præterea ad obiectionem hanc respõdit, & rectè, Ias. d. consil. 212. col. pen. ad finem, nã quò ad propria ingressi bona, ut magis faueamus ecclesiæ, quam filijs illius, ultra legitimam, argumentatiuè hinc inde rationis adduci possunt, nam in his terminis loquitur tex. in d. authent. si qua mulier, sed quò ad bona fideicommissaria, & conditio nata, quæ ipse tenebat, argumentatio cessat, quocirca a communi traditione pro filijs recedendum non esse puto, quibus paternæ pietas, communis maiorum nostrorū traditio, & iudicia consentiunt, & præterea sic testantur diuini auctores, Paulus ad Galatas, si filius, ergo hæres, & Diuus Augustinus loco præallegato, qui ecclesiam uult instituire, & filios exheredare, alium consulto rem querat, quã Augustinū, & ex nostris Bal. in l. iubemus, C. de testam. inquit, apud naturalem rationem, apud ius civile, & canonicum, magis considerandum esse fauorem filiorum, quàm ecclesiæ, & pauperum, & Petr. de Ancha in Rubr. de testam. col. 2. & in c. si pater, in 7. not. eo. tit. in 6. scriptum reliquit, in successione parentum, filios etiã ipsi Deo præferendos esse, cum pluribus alijs, uti per Socin. iun. dicto loco, licet Sfor. O. d. in scripius allegato loco sub nu. 2. recesserit à communi, quia hoc casu ecclesia cõsentiit succedere uti cõprehensa, & inclusa i ea cõditione, si sine filijs, quæ ratio non me mouet, quia questio est de facto.

M. Antonij Peregrini

90 Hactenus de monachis diximus, quid in eo qui clericus secularis efficitur, tex. in d. §. sed & hoc, clarè comprehendit clericos, ibi si monasteria ingrediantur, aut clerici fiant. & licet glos. ibi exponat de clericis claustralibus, attamè communis traditio Doctorum ibi, glos. final. & communiter Canon. in d. c. in presentia, relati per Felin. nu. 56. per Dec. sub nu. 58. tenent idem in clericis secularibus, duobus concurrentibus: primo, quòd perpetuò in ea ecclesia clericus maneat: secundo, ut in pios vsus bona dispense, & sic consulendo, scripserunt, Capra, consil. 20. cum visò, col. 2. & 3. Dec. consil. 259. col. pen. Ruin. pulchre consil. 153. in 3. Boer. dicta decis. 354. & Mantica dicto loco, nu. 22. & Sfor. Oddo, nu. 17. contra tamen tenuit Abb. sub num. 43. & data priori opinione pro vera, inferebatur alias, Monachum religionem profitentem, ex permissiones illorù iurium, recte potuisse in pias causas, fideicommissaria, in quibus si sine liberis decederet, grauatius fuerat dispensare, licet non in monasterium.

91 Restat, vt videamus, an iura hæc in foro recepta sint. & quidem cum vtroque iure Pontificio, & Cæsareo, constituta sint, videtur consequenter in vtroq; foro recipienda esse, Alex. A. consil. 121. col. vlt. in 2. & licet Alciato. cõf. 53. nu. 6. lib. 9. & latius in l. quin que pedum, nu. 20. C. fin. regund. arbitraris fuerit, ea iura non procedere in foro cõscientiæ, attamen eius sententiam impugnavit, & recte D. Mática, d. loco, nu. 1. & quia rationes videri possunt, ideo non refero. Illud tamen omitendum non est, ea iura in pluribus regionibus nõ seruati, adeo vt subdituto monasterio præferatur: sic enim in toto Franciæ regno seruati, retulit Boer. in dicta decis. 354. nu. 8. adducit, quia iuxta illius regni cõsuetudines monachi p̄fessi nõ succedunt ab intestato parentibus suis. Item nec per ingressum religionis fit tacita dedicatio honorù, vt inquit Maffuer. per eum relatus, & vltra eum sic quoque testantur, Guliel. Bened. in rep. c. Rainutius, in verbo, & vxorem. nu. 223. & Petr. Rebuff. in consil. 173. sub num. 11. & 12.

92 Ideoq; Alciato, multò eleganter in d. cõf. 53. nu. 4. dicebat, & recte, stante statuto excludente p̄fessos à successione agnatorum eo casu cessare illorum iurium dispositione, quia pro subdituto stat mens, & voluntas testatoris, quæ ad statuta conformis præsumi-

tur. & licet deualiditate statuti excludentis multa dici possent, tamen ex quo per cõsuetudinem & usum probata sunt, de eis cõsendum est, ac si de iure ualere, sicuti in specie notauit Laurent. Calcan. consil. 3. & consil. 7. cum aliis ab eodem Alciato adductis, sed ultra eum addo ego, quod de facto seruatur, perinde censei ac si de iure ualere, licet de iure inualidum sit, sic pulchre Dec. in l. 1. num. 2. ff. quod quisq; iur. post Bart. & alios per eum adductos, cum concordantibus allegatis supra, nu. 4.

93 Quæ omnia noranda sunt ad statuta Paduæ disponentia, ut ingressi religionem non possunt habere de bonis suis ultra libras 200. Nam ex vi horum statutorum p̄fessi uidentur r̄pulti à succedendo, ex testamento, & ab intestato: quia si in suis non conceditur retentio, nisi pro summa librarù 200. ergo multo minus in alijs conceditur noua acquisitio, ad l. per retentionem, C. de vsur. & reg. cui damus, de regul. iur. notatur in l. 1. §. quod ait, ff. de superficie b. in hoc autè puncto, quia apud nos de re hac ualde ambigitur, & uariè legitur, fuisse iudicatum, & circa statutum illud multa dici possunt, idcirco de eius ni, & efficacia minime scribere decreui, nec tamen omittere uolui, nunquam uidi, aut audiisse, monasterium operari exclusionem substituti, sed apud nos ac si ille in seculo mansisset, & sine liberis decessisset, substitutiones, & relicta, suam habere executionem.

94 Denique aduertendù est, quòd ubi grauatius p̄fideicommissum nõ pia mente monasteriũ fuisset ingressus, sed animi cogitatione, ut fraudaret substitutũ fideicommissaria hæreditate sibi debita, frus hæc substituto nõ noceret, quia ecclesia, quæ cultrix iustitiæ est, c. 1. de alienat. seu. pater. malitias istas auctora re nõ deberet, ad l. in fundo, ff. de rei ued. c. gl. Cin. Alber. & Bal. in d. auct. miss. gl. in d. c. in presentia, Abb. nu. 45. Felin. nu. 34. Dec. nu. 60. Sfor. Oddo, in læp̄ dicto loco, nu. 12. & in dictis locis animi coniecturam colligunt ex dictis ab ipso grauato, uel quia infirmitate oppressus, religionis habitum sumpsisset, ut ibi per eos, ad quos negotium remitto.

95 Sic etiam si blanditus & suasionibus monachorum impulsus fuisset, & persuasus ingredi monasterium, (quod de facto attemptum intellexi) professio hæc uti fraudulenter obtenta minime substituto obesse, sicuti determina-

Faint, illegible text in the upper left column.

Faint, illegible text in the upper right column.

Faint, illegible text in the middle left column.

Faint, illegible text in the middle right column.

Faint, illegible text in the lower middle left column.

Faint, illegible text in the lower middle right column.

Faint, illegible text in the bottom left column.

Faint, illegible text in the bottom right column.

